

ingediend op **1960** (2023-2024) – Nr. 1
19 januari 2024 (2023-2024)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van diverse decreten,
wat betreft de implementatie
van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving
van 14 juli 2023

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Bijlage bij de memorie van toelichting: Overzicht van de voornaamste punctuele bemerkingen	43
Voorontwerp van decreet van 17 maart 2023	55
Advies van de Vereniging van de Vlaamse Provincies	85
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens	93
Advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed	103
Advies van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten	117
Gezamenlijk advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.....	131
Advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit	149
Voorontwerp van decreet van 26 mei 2023	157
Advies van de Raad van State	189
Ontwerp van decreet.....	217

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Dit ontwerp gaat hand in hand met het kaderdecreet over de handhaving van Vlaamse regelgeving van 14 juli 2023 (hierna: KVH). Met dit decreet heeft Vlaanderen een nieuw algemeen kader voor de handhaving van Vlaamse regelgeving vastgesteld, als een doorontwikkeling van het kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving van 22 maart 2019 (hierna: KBH van 2019).

Het KBH van 2019 was niet automatisch van toepassing op alle Vlaamse regelgeving. Een uitdrukkelijke toepassing bij decretale bepaling was vereist.

Het KVH kiest opnieuw voor de techniek van implementatiedecreten. Dit is een bewuste keuze, die zowel verbonden is met de politieke realiteit als met het erg divers karakter van de Vlaamse regelgeving. De ene sector is de andere niet, en de uitrol van een Vlaamse kaderregeling zal altijd in meer of mindere mate maatwerk vergen. De techniek van de implementatiedecreten garandeert dit maatwerk.

Met dit ontwerp wordt het nieuwe KVH van toepassing gesteld op een eerste omvangrijke groep van Vlaamse regelgeving uit de sectoren Omgeving, Economie en Toerisme.

I. ALGEMENE TOELICHTING**A. Situering**

Het KVH bevat een standaardpakket met concrete procedures voor gerechtelijke en bestuurlijke handhaving, naast een hoofdstuk met optionele figuren. Hierdoor kan de omvang van het handhavingssluit van de sectorale decreten beperkt worden gehouden, wat de leesbaarheid ervan uiteraard ten goede komt.

Bij volledige toepassing van het KVH, moet de Vlaamse regelgeving alleen nog het volgende opnemen om te kunnen beschikken over een uitgebreid en gebruiksklaar handhavingssysteem:

- 1) de toepassing van het KVH, met eventuele punctuele uitsluitingen en afwijkingen;
- 2) de omschrijving van de verboden gedragingen, en de kwalificatie ervan als misdrijf, inbreuk of normschending;
- 3) de strafsancities voor de misdrijven, en (optioneel)¹ de minima en maxima van de alternatieve bestuurlijke geldboete ingeval van bestuurlijke vervolging;
- 4) de minima en maxima van de exclusieve bestuurlijke geldboetes voor de inbreuken;
- 5) desgewenst de uitdrukkelijke keuze voor de toepassing van zogenaamde 'opt-in'-instrumenten uit hoofdstuk 10;
- 6) de aanstellingsvoorwaarden voor de herstellinstanties, bevoegd voor het sectoraal decreet.

De instrumenten van hoofdstuk 10 zijn opties die uitdrukkelijk moeten worden gelicht, zo niet vinden ze geen toepassing, zelfs wanneer het KVH zonder voorbehoud van toepassing wordt gesteld. Er zijn twee mogelijke redenen waarom een instrument als optioneel wordt aangeduid: ofwel is het verwachte nuttige toepassingsgebied van het instrument te klein om deel uit te kunnen maken van het standaardpakket, ofwel is het instrument opgenomen met toepassing van artikel

¹ Wanneer het inhoudelijk decreet ervoor kiest om zelf geen alternatieve bestuurlijke geldboetes te bepalen, worden deze op basis van artikel 28 van het KVH bepaald als een afgeleide van de voor het misdrijf bepaalde strafsancities.

10 van de BWHI, en vergt het een verantwoording in het licht van dit artikel, toegepast op de context van de betreffende Vlaamse regelgeving. In beide gevallen geeft de memorie van toelichting een specifieke motivering.

B. Inhoud

1. Krachtlijnen van het ontwerp

Dit ontwerp strekt tot de implementatie van het KVH in volgende decreten:

- 1) het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM), en de Vlaamse regelgeving die dit decreet qua handhaving overkoepelt;²
- 2) de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 (hierna: VCRO);
- 3) het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies (hierna: Logiesdecreet);
- 4) het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 (hierna: OED);
- 5) het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed (hierna: VED);
- 6) het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid (hierna: DIHB).

In zijn advies bij het KVH, wees de Minaraad er al op dat “wanneer bij de implementatiebeslissing maar een deel overgenomen wordt of wanneer er bij de implementatiebeslissing vele wijzigingen moeten worden doorgevoerd, er wel het risico (is) dat het eindresultaat erg ingewikkeld kan worden voor de omgevingshandhavers en de rechtsonderhorigen”. Om de implementatie van het KVH eenvoudiger te kunnen maken, adviseerde de Minaraad om meer op het niveau van het uitvoeringsbesluit te realiseren.³

Zich hierbij aansluitend streeft dit ontwerp ernaar:

- het KVH integraal te implementeren in genoemde regelgeving;
- het aantal afwijkingen te beperken tot datgene wat echt noodzakelijk is, gelet op de specifieke vereisten en gebruiken van de onderscheiden materies;

² 1° het Boswetboek van 19 december 1854; 2° de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij; 3° de Jachtwet van 28 februari 1882; 4° de wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging; 5° de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen; 6° de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, met uitsluiting van hoofdstuk IV, afdeling IV, en hoofdstuk VI, van deze titel voor wat de overtredingen van hoofdstuk IIIbis en de uitvoeringsbesluiten ervan betreft; 7° de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud; 8° de wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidshinder; 9° de wet van 10 januari 1977 houdende regeling van de schadeloosstelling voor schade veroorzaakt door het winnen en het pompen van grondwater; 10° het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen; 11° de wet van 28 juli 1981 houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten, en van de Bijlagen, opgemaakt te Washington op 3 maart 1973; 12° het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer, met uitsluiting van hoofdstuk IV, afdeling IV, en hoofdstuk VI, van deze titel voor wat de overtredingen van hoofdstuk IVbis en de uitvoeringsbesluiten ervan betreft; 13° het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning; 14° de wet van 12 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen; 15° het Bosdecreet van 13 juni 1990; 16° het Jachtdecreet van 24 juli 1991; 17° het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu; 18° het decreet van 4 april 2003 betreffende de oppervlaktedelfstoffen; 19° het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, wat betreft artikel 1.3.1.1, artikel 1.3.2.2 tot en met 1.3.3.3.1, artikel 1.7.3.3, artikel 1.7.5.4, afdeling 2, van hoofdstuk VI van titel II en hoofdstuk 2 van titel III; 20° het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming; 21° het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, met behoud van de toepassing van artikel 61, §2, van dat decreet; 22° het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond; 23° het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning voor zover het projecten betreft bedoeld in artikel 5, 1°, c, en 2°, b. 24° het decreet van 8 februari 2013 houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest; 25° het decreet van 28 maart 2014 betreffende de preventie, surveillance en bestrijding van ziekten bij in het wild levende dieren; 26° het decreet van 21 december 2018 houdende de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen.

³ Advies van de Minaraad over het ontwerp van KVH, randnummer 34.

- de bepalingen in het inhoudelijk sectoraal decreet zo bondig mogelijk te houden, en de verdere uitwerking van zowel het KVH als de afwijkende regels in het sectoraal decreet te reserveren voor het uitvoeringsbesluit (Handhavingsbesluit Ruimtelijke Ordening van 9 februari 2018; hierna: Handhavingsbesluit).

De implementatie van het KVH in genoemde regelgeving is in principe volledig, met die nuance dat de implementatie in de Vlaamse milieuregelgeving, overkoepeld door het DABM, gebeurt door aanpassing van titel XVI van het DABM. Dit heeft tot gevolg dat die regelgeving die titel XVI van het DABM maar deels heeft geïmplementeerd (meer bepaald het Mestdecreet, het Materialendecreet en het Waterwetboek) vooralsnog zullen blijven werken met eigen instrumenten, los van het KVH.

Deze laatste keuze wordt in essentie gemaakt om de overgang naar het KVH binnen het beleidsveld milieu beheersbaar te houden. In een latere fase kan worden nagegaan of ook voor genoemde regelgeving niet kan worden gekozen voor een volledige implementatie van het KVH.

Het aantal afwijkingen & aanvullingen ten opzichte van de KVH-regels blijft beperkt, zoals mag blijken uit onderstaand overzicht:

- 1) voor wat het DABM betreft:
 - de grondslagen voor het opleggen van beveiligingsmaatregelen, zoals bepaald door het KVH, worden aangevuld met de voor milieureglementering specifieke grondslag van “het beheersen van aanzienlijke risico’s voor mens of milieu”, welke in het DABM al fungeert als voorwaarde voor het opleggen van veiligheidsmaatregelen in de zin van huidig artikel 16.7.5 van het DABM;⁴
- 2) voor wat de VCRO betreft:
 - specifiek voor de VCRO wordt een decretale kapstok voorzien voor de adviesplicht bij de opstart van gerechtelijke herstelprocedures en de uitvoering van publieke herstelmaatregelen. De samenstelling en werking van het adviesorgaan, de adviesprocedure en de rechtsgevolgen van het advies worden geregeld in het Handhavingsbesluit;
- 3) voor wat het OED en het VED betreft:
 - in aanvulling van artikel 71, §2, van het KVH, wordt de uitvoering van herstel- en beveiligingsmaatregelen, opgelegd op basis van hoofdstuk 11 van het OED, vrijgesteld van de door de VCRO ingestelde vergunningsplichten, zoals dat ook nu al het geval is⁵;
 - de titel ‘inspecteur Onroerend Erfgoed’ blijft als ‘sterk merk’ binnen de sector behouden. De (in het OED geregelde) aanstelling als inspecteur Onroerend Erfgoed geeft rechtstreeks toegang tot de hoedanigheden van officier van gerechtelijke politie – hulpofficier van de procureur des Konings, toezichthouder en herstelinstantie in de zin van het KVH, zonder dat een individuele aanstelling op basis van het KVH noodzakelijk is. De huidige inspecteurs Onroerend Erfgoed behouden ook na de implementatie van het KVH hun hoedanigheid voor de lopende duur van hun aanstelling, zolang zij voldoen aan de aanstellingsvoorwaarden en tot aan de opheffing van hun mandaat;
- 4) voor het Logiesdecreet wordt een verbijzondering van de medewerkingsplicht in hoofde van tussenpersonen voorzien.

De uitwerking van procedurele aspecten die nog niet in het KVH zijn geregeld, worden zo veel mogelijk overgelaten aan het sectoraal Handhavingsbesluit. Het gaat dan meer bepaald om:

- 1) voor wat de VCRO betreft: de samenstelling en werking van het adviesorgaan dat de opstart van gerechtelijke herstelprocedures en de ambtshalve uitvoering

⁴ In hun advies noemen de Minaraad en de SERV deze aanvulling “een goede keuze”. (advies Minaraad en SERV, randnummer 17)

⁵ Artikel 11.7.1 van het OED.

- van publieke herstelmaatregelen adviseert, de adviesprocedure en de rechtsgevolgen van het advies;
- 2) voor wat het DABM, de VCRO, het OED en het VED betreft: de procedurele regels voor het administratief beroep tegen bestuurlijke herstelbeslissingen;
 - 3) voor wat alle decreten betreft: de gebeurlijke uitwerking van nadere regels voor het vaststellen van beleidslijnen, handhavingsprogramma's, rapportering en de organisatie van netwerk- en kennisfora.⁶

Met dit ontwerp worden verder ook de wijzigingen doorgevoerd die noodzakelijk zijn om het Handhavingscollege toe te laten zijn nieuwe taak als het bevoegde rechtscollege voor jurisdictionele geschillen over sanctiebeslissingen, bestuurlijke herstel- en beveiligingsbeslissingen, herstelschikkingen en beslissingen over handhavingsverzoeken, naar behoren te vervullen.

Naast een aantal louter technische wijzigingen, betreft het:

- 1) de mogelijkheid tot tussenkomst in procedures voor het Handhavingscollege;
- 2) de introductie van een schorsingsprocedure (inclusief een schorsingsprocedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid);
- 3) de introductie van een rechtsplegingsvergoeding bij de procedures voor het Handhavingscollege;
- 4) de mogelijkheid tot het opleggen van een geldboete wegens kennelijk onrechtmatig beroep;
- 5) het uitbreiden van de al bestaande reformatiemogelijkheid met betrekking tot de bestuurlijke geldboete naar andere sancties, publieke herstel- en beveiligingsmaatregelen en beslissingen over handhavingsverzoeken in de zin van het KVH;
- 6) de introductie van een procedure voor het opleggen van voorlopige maatregelen.

Tot slot brengt dit ontwerp nog een aantal kleine correcties en verduidelijkingen aan in het KVH zelf.

2. Beleidsdoelstellingen

Het regeerakkoord 2019-2024 voorziet het volgende⁷:

"Zorgvuldige implementatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving en een stroomlijning van de bestuurlijke handhaving

- Het in 2019 goedgekeurde Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving evalueren we op korte termijn en we onderzoeken hoe we dit verder kunnen stroomlijnen binnen zo veel mogelijk beleidsdomeinen. Na die evaluatie maken we een tweede decreet inzake bestuurlijke maatregelen, die gericht zijn op herstel van de oorspronkelijke toestand.
 - We zetten in op het gebruik van de nieuwste technologieën, zoals datamining, om gerichte controles te doen, waarbij meer dan vandaag de focus ligt op georganiseerde en ondermijnende misdaad, en de prioriteiten bepaald in het handhavingsbeleid.
- [...]
- Het eerste doel van de handhaving is de naleving van de regelgeving bevorderen, zodat de naleving toeneemt zonder te moeten sanctioneren. We werken daarom verder aan een oplossingsgerichte cultuur bij de Vlaamse inspectiediensten. We gaan in overleg met de betrokken actoren als het kan, en bestraffen indien nodig.

⁶ Artikel 76, tweede lid, van het KVH.

⁷ *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 31/1, p. 101.

- Het bestuurlijk sanctieregister wordt uitgerold als een Kruispuntbank Handhaving waar de relevante actoren inzake bestuurlijke politie toegang toe hebben met inachtneming van de wetgeving inzake gegevensbescherming.”

De beleidsnota Justitie en Handhaving 2019-2024 vermeldt het volgende:⁸

“6.3 Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving

6.3.1 SD 1. Implementatie en uitbreiding van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving

6.3.1.1 OD 1. Evaluatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving

Ik zal het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving evalueren, onder meer in het kader van nieuwe beleidsaccenten van het regeerakkoord. Zo zal minstens worden nagegaan:

- of de mogelijkheden die het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving al biedt om bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving aanvullend aan elkaar in te zetten, nog verder kunnen worden aangescherpt;
- welke aanvullingen nog kunnen worden opgenomen om de informatie-uitwisseling tussen overheden verder te stimuleren, en het gebruik van de nieuwste technieken zoals datamining mogelijk te maken;
- welke aanpassingen noodzakelijk zijn voor de uitrol van een Kruispuntbank Handhaving,
- met een sterkere focus op bestuurlijke politie dan het huidige bestuurlijk sanctieregister;
- welke ondersteuning aan lokale besturen moet worden geboden in het licht van de handhavingstaken zoals bepaald door het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving.

6.3.1.2 OD 2. Implementatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving

Ik onderzoek hoe ik het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving verder kan stroomlijnen binnen zoveel mogelijk beleidsdomeinen via de nodige implementatiedecreten. De verschillende beleidsdomeinen mogen daarvoor rekenen op ondersteuning vanuit het project Coördinatie Vlaams Handhavingsbeleid.

6.3.1.3 OD 3. Tweede decreet inzake bestuurlijke maatregelen

Na deze evaluatie zorg ik voor een tweede decreet inzake bestuurlijke maatregelen, die gericht zijn op herstel van de oorspronkelijke toestand en beveiliging. Ik heb daarbij bijzondere aandacht voor de impact van de nieuwe regelgeving op de handhavingsbevoegdheden en -capaciteiten van de lokale besturen, en draag er zorg voor dat de opbrengsten van handhaving door lokale besturen ook rechtstreeks aan deze besturen toekomen.”

3. Impactanalyse

Voor de geselecteerde groep van decreten en de inspectiediensten die ze handhaven, betekent de intrede in het KVVH hoegenaamd geen breuk met het verleden. Het KVVH-standaardpakket, in combinatie met de juiste keuzes uit het optiepalet van hoofdstuk 10, volstaan om de huidige praktijk verder te zetten. Het gegeven dat het KVVH ook binnen het standaardpakket soms meer instrumenten ter beschikking stelt dan het huidige kader, doet daaraan geen afbreuk. Binnen de beleidslijnen, vastgesteld door de Vlaamse Regering, zetten de Vlaamse inspectiediensten die instrumenten in die, rekening houdend met eigenheid van de materie en de

⁸ *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 137/1, vanaf p. 31.

tradities die gelden in de sector, het meest geëigend zijn voor een doelmatige en evenredige handhaving.

De bulk van de nieuwe digitale tools die het KVVH vooropstelt, worden op dit ogenblik al centraal ontwikkeld via het Agentschap Justitie en Handhaving binnen het project 'sanctieregister'⁹, en zullen binnen afzienbare tijd beschikbaar zijn. Het gaat dan meer bepaald over volgende onderdelen:

- het digitaal ondertekenen van procedurestukken, het borgen ervan in een digitaal archief en de beveiligde kennisgeving ervan (artikel 4 van het KVVH);
- de digitale ontsluiting van het sanctiedossier (artikel 40, §2, 2°, artikel 44, §2, tweede lid, 2°, en artikel 78, §1, 7°, van het KVVH)
- het bestuurlijk sanctieregister (hoofdstuk 9, afdeling 1, van het KVVH).

De technologie achter deze ontwikkelingen zal ook bruikbaar zijn (in een tweede fase) voor het opzetten van het maatregelenregister (hoofdstuk 9, afdeling 2, van het KVVH), de digitale ontsluiting van het hersteldossier (artikel 53, §2, eerste lid, 3°, van het KVVH) en de toegang tot de in het digitaal klassement geborgde informatie voor de doeleinden van (onder meer) gerechtelijke en bestuurlijke politie (artikel 80 van het KVVH). Deze modules zijn al ingepland én gefinancierd om te worden ontwikkeld in de loop van 2024.

Al deze onderdelen samen vormen een geïntegreerd digitaal Vlaams Handhavingsplatform, waarop de betrokken administraties kunnen aansluiten. De daarmee verbonden aansluitingskosten per entiteit zijn afhankelijk van het door deze entiteit gebruikte dossiersysteem en de graad van geautomatiseerde communicatie tussen het interne dossiersysteem en het Vlaams Handhavingsplatform. Een precieze begroting is in dit stadium niet mogelijk. Er wordt alleszins voorzien in een tussenkomst in de aansluitingskosten. Bovendien zal het Vlaams Handhavingsplatform ook beschikken over een interface voor manuele ingave, die vooral gebruikt zal worden door entiteiten zonder eigen (modern) dossierbehandelingssysteem.

De handhavers van de DABM-regelgeving gebruiken tegenwoordig een systematiek van (exclusieve en alternatieve) bestuurlijke sanctionering en gerechtelijke en bestuurlijke herstelhandhaving, zoals die ook door het KVVH wordt georganiseerd.

De toezichthouder kan ook in het strafrechtelijke spoor een volwaardig vaststeller worden, en daarbij gebruik blijven maken van de toezichtrechten. Tegelijkertijd kan de toezichthouder, die ook op dat gebied over de nodige deskundigheid beschikt, de hoedanigheid van herstelinstantie worden verleend.

In de DABM-context kan de gewestelijke entiteit alleen die dossiers sanctioneren die het parket doorstuurt. Hetzelfde geldt sinds 1 maart 2018 ook voor VCRO-dossiers, met die nuance dat alleen misdrijven, gepleegd na deze datum, bestuurlijk kunnen worden vervolgd. Het aantal voor bestuurlijke afhandeling doorgestuurde VCRO-dossiers vertoont daardoor nog jaar na jaar een sterke stijging (van 0 procent in 2017 over 5 procent in 2018 naar 14 procent in 2019 tot 23 procent in 2020)¹⁰, en deze klim is tot nu toe nog niet afgetopt.

Ondanks het gegeven dat het totaal aantal dossiers dat initieel door het parket wordt ontvangen een aanmerkelijk dalende trend vertoont (met respectievelijk 24 procent voor DABM (ten opzichte van 2009) en 28 procent voor VCRO (ten opzichte van 2015))¹¹, stijgt het aantal voor alternatieve bestuurlijke vervolging doorgezonden VCRO-dossiers bij de gewestelijke entiteit. Deze evolutie, die gekoppeld is aan de inwerkingtreding van het decreet van 25 april 2014 betreffende de handhaving

⁹ Nota aan de Vlaamse Regering betreffende het Vlaams bestuurlijk sanctieregister van 18 juni 2021 (VR2021 1106 VV DOC.0077/1BIS).

¹⁰ Bron: Omgevingshandhavingsrapport 2020, p. 114.

¹¹ Bron: Omgevingshandhavingsrapport 2020, p. 114.

van de omgevingsvergunning op 1 maart 2018, en zich dus ook zonder intrede in het KVVH zou voortzetten, leidt tot bezorgdheid, die de Minaraad in zijn advies bij het KVVH als volgt verwoordde: "De Minaraad merkt op dat aldus de situatie bekoemen (wordt) dat alle niet-strafrechtelijke afgehandelde PV's inzake misdrijven in aanmerking komen voor bestuurlijke vervolging, daar waar het parket voorheen een deel van deze PV's zonder meer kon seponeren. Als al die PV's daadwerkelijk worden overgemaakt ter beoordeling door de beboetingsinstantie, die drie paden kan inslaan: (*) een bestuurlijke vervolging, (*) een bestuurlijke seponering of (*) een vervolgediging van het bestuurlijk sanctiedossier op basis van verdere opsporingshandelingen."¹²

Het KVVH – meer dan het DABM – biedt tal van mogelijkheden om de werkstroom te managen. De concrete werklast is daardoor vooral een kwestie van beleid binnen de context van de beleidslijnen van de Vlaamse Regering en de middelen die zij daarvoor ter beschikking wenst te stellen:

- 1) het verstrijken van de wachtermijn opent maar een mogelijkheid en geen verplichting voor de beboetingsinstantie om tot bestuurlijke afhandeling over te gaan. Het kan dan ook een beleid zijn om dossiers die door het parket om technische redenen werd geseponneerd, niet of maar steekproefgewijs te behandelen. Het ontwerp van samenwerkingsakkoord in de zin van artikel 37, §1, van het KBH en artikel 38, §1, van het KVVH, dat door de Vlaamse Overheid wordt onderhandeld met het Openbaar Ministerie, voorziet vanuit die optiek al dat de informatie-uitwisseling bij technische sepots niet automatisch gebeurt, maar alleen op vraag van de beboetingsinstantie. Tegelijkertijd kan de beboetingsinstantie ervoor kiezen om (al dan niet in overleg met het OM) na afloop van de wachtermijn nog even te wachten met de opstart van een bestuurlijk spoor, om de kansen op strafrechtelijke afhandeling te maximaliseren;
- 2) in de DABM-context moet de gewestelijke instantie overgaan tot bestuurlijke vervolging wanneer het parket het dossier doorstuurt, en kan ze niet bestuurlijk seponeren. Onder het KVVH kan de beboetingsinstantie, binnen de beleidslijnen van de Vlaamse Regering, haar eigen beleid ontwikkelen, en zijn aandacht richten op die dossiers die binnen het Vlaamse opsporings- en vervolgingsbeleid werkelijk prioritair zijn. Niet prioritaire dossiers kunnen naar keuze van de beboetingsinstantie en binnen de beleidslijnen van de Vlaamse Regering ofwel niet binnen het bestuurlijke spoor behandeld worden ofwel bestuurlijk geseponneerd worden;
- 3) verder biedt het KVVH, net zoals het DABM en de VCRO nu al, de mogelijkheid tot het voorafgaandelijk aanbieden van een voorstel tot het betalen van een geldsom, als minder arbeidsintensief alternatief voor het voeren van een sanctieprocedure. De digitale tools die het KVVH met het Vlaams Handhavingsplatform verder aanbiedt, zoals de ontsluiting van digitale sanctiedossiers en de mogelijkheid van digitale hoorzittingen en verhoren, zullen bovendien de efficiëntie van de sanctieprocedure verhogen;
- 4) als rode draad geldt dat de nieuwe mogelijkheden die het KVVH biedt niet zomaar mogen worden gezien als extra taken, maar veeleer als kansen om een beter beleid te voeren in functie van de meest doelmatige inzet van schaarse middelen. Als ervoor gekozen wordt om belangrijke dossiers die door het parket worden geseponneerd verder te (doen) onderzoeken in functie van bestuurlijke vervolging, kan het zijn dat bij ongewijzigde personeelsmiddelen het aantal behandelde dossiers vermindert en bestuurlijk sepot toeneemt. Maar als daardoor de meest zwaarwichtige dossiers worden aangepakt, kan dat toch positief zijn. Hierdoor kan meer maatwerk worden geboden.

In vergelijking met de 'as is'-situatie in de context van het DABM en de VCRO, ligt de verruimde mogelijkheid tot bestuurlijk vervolgen in de context van het KVVH vooral bij de categorie van dossiers die nu door het parket om opportunititsreden

¹² Advies van de Minaraad over het KVVH, randnummer 19.

worden geseponeerd én niet doorgestuurd naar de gewestelijke entiteit. Uit een analyse van de in de handavingsrapporten gepubliceerde (jaarlijkse) voortgangsstaten, in combinatie met voortgangsstaten verkregen van het parket, blijkt dat het parket in ongeveer 9,5 procent¹³ van de ontvangen milieudossiers overgaat tot zo'n opportuniteitssepot zonder doorzending, en dat in de toekomst¹⁴ voor dossiers ruimtelijke ordening wellicht eenzelfde percentage zal gelden. Dit zou – op basis van het aantal dossiers voor het referentiejaar 2020¹⁵ – betekenen dat de inwerkingtreding van het KVH zou leiden tot een surplus van grosso modo 625 dossiers¹⁶ aan potentieel bestuurlijk vervolgbare zaken.

Dit surplus van 625 aan potentieel bestuurlijk vervolgbare zaken moet daarbij worden afgezet tegen een groep van 2388 milieudossiers die nu verplicht bestuurlijk te vervolgen zijn, enkel en alleen omdat het parket ze heeft doorgestuurd, maar waarvoor (zoals nu al voor dossiers ruimtelijke ordening) na de inwerkingtreding eventueel bestuurlijk sepot kan worden toegepast.

Concluderend kan worden gesteld dat het absolute cijfer van de bestuurlijke vervolgingen door de gewestelijke entiteit in belangrijke mate onafhankelijk is van het juridisch kader, en in de eerste plaats bepaald wordt door de inzet van personeelsmiddelen. De introductie van het KVH heeft vooral tot gevolg dat de Vlaamse deelstaat meer vrijheid krijgt om een eigen bestuurlijk vervolgingsbeleid uit te bouwen, en zelf te kiezen welke dossiers bestuurlijk zullen worden vervolgd.

Zoals al aangehaald is de VCRO in maart 2018 overgeschakeld naar een vergelijkbaar systeem van bestuurlijke sanctionering en gerechtelijke en bestuurlijke herstelhandhaving. De VCRO kent bovendien wel al de figuur van bestuurlijk sepot, en figuren zoals het herstel bij financieel equivalent en de herstelschikking zijn er al lang ingeburgerd. De traditie waarbij de verbalisanten ruimtelijke ordening één set van bevoegdheden inzetten voor zowel toezicht als gerechtelijke en bestuurlijke opsporing, sluit naadloos aan bij de door het KVH gehanteerde methodiek. Met de figuur van de meerwaarde voorziet de reglementering voor ruimtelijke ordening al sinds 1970 in een herstel bij financieel equivalent, gestuurd via door de Vlaamse Regering bepaalde forfaitaire bedragen. Deze techniek kan op grond van artikel 47, §3, van het KVH onverkort worden voortgezet.

Ook het met de VCRO verwante OED laat zich, mits het lichten van een aantal opties uit hoofdstuk 10, vlot inpassen in het KVH. De belangrijkste wijziging is wellicht de uitbreiding van de mogelijkheid tot alternatieve bestuurlijke sanctionering naar alle misdrijven over onroerend erfgoed. Ook hier geldt dat het optreden van de beboetingsinstantie bij stilzitten van het parket niet verplicht is, en kan eventueel het bestuurlijk sepot worden ingezet. Bovendien gaat het niet over grote aantallen.¹⁷

Het VED maakt voor zijn handhaving voornamelijk gebruik van hoofdstuk 11 van het OED. Ook hier is daarom een vlotte inpasbaarheid verzekerd. Aangezien nu

¹³ Volgens de grafiek van het Omgevingshandavingsrapport 2020 op pagina 116 gaat het zelfs maar om 6 procent voor milieudossiers, maar dit cijfer is noodzakelijk een onderschatting, omdat het berekend werd op basis van cijfers van het voorgaande jaar, waardoor een relatief hoog aantal zaken nog in vooronderzoek zijn. Het cijfer voor ruimtelijke ordening van 12 procent is dan weer een (tijdelijke) overschatting, die verband houdt met het gegeven dat een aantal vervolgbare zaken binnen de gerapporteerde periode nog betrekking hebben op feiten, gepleegd vóór 1 maart 2018, die niet voor bestuurlijke vervolging in aanmerking komen en het parket dus niet kan doorsturen naar de gewestelijke entiteit.

¹⁴ Nadat de hierboven geschetste evolutie, ingezet op 1 maart 2018 met het decreet van 25 april 2014 betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning, volledig is voltrokken.

¹⁵ 4682 milieudossiers en 1898 dossiers ruimtelijke ordening (bron: Omgevingshandavingsrapport 2020, p. 114).

¹⁶ Volgens volgende berekening: (9,5 procent van 4682 = 445 milieudossiers) + (9,5 procent van 1898 = 180 dossiers ruimtelijke ordening).

¹⁷ Gemiddeld jaarlijks 83 processen-verbaal (periode 2020-2021: bron: monitor Onroerend Erfgoed).

al alle misdrijven in de zin van dit decreet alternatief bestuurlijk kunnen worden afgehandeld, valt op dat vlak bovendien geen bijkomende workload te verwachten.

In de context van dit decreet kan het feitelijke herstel door terugkeer naar de referentietoestand het terugbrengen van voorlopig of definitief beschermd varend erfgoed binnen de Vlaamse Gemeenschap omvatten. In de mate waarin de Vlaamse Regering dit opportuun acht, kan zij dit conform artikel 48, §2, eerste lid, van het KVH in fine uitdrukkelijk bevestigen.

Het Logiesdecreet is een voorbeeld van gedepenaliseerde regelgeving, waar het strafrechtelijke spoor geen factor is. Ook dit decreet laat zich makkelijk inpassen in het KVH-kader. Waar het huidige decreet alleen maar werkt met voorlopige beveiligingsmaatregelen (bevel tot stopzetting), krijgt de betrokken inspectiedienst met de instap in het KVH de bijkomende mogelijkheid om definitieve herstelmaatregelen via bestuurlijke of gerechtelijke weg te doen opleggen. Of hierop moet worden ingezet, naast de beveiligingsmaatregelen, is een afweging die binnen de door de VR bepaalde beleidslijnen toekomt aan de betrokken inspectiedienst.

Het DIHB ten slotte handhaaft alleen maar via bestuurlijke weg. Zonder dat het formeel onder het toepassingsgebied van het DABM is gebracht, verwijst het voor de processen toezicht en sanctionering deels naar onderdelen van titel XVI van het DABM. Het is dan ook logisch dat dit decreet gelijktijdig met het DABM migreert naar het nieuwe kader van het KVH. De huidige praktijk kan eenvoudig behouden blijven, omdat alle figuren van het DIHB ook al in het standaardpakket van het KVH zijn opgenomen.

Door dit ontwerp wordt de contentieux van het Handhavingscollege zowel qua materie (+ Logiesdecreet) als qua aard van de aan te vechten beslissingen (+ herstel- en beveiligingsbeslissingen, herstelschikkingen en handhavingsverzoeken) uitgebreid. Op basis van een projectie met de huidige cijfers als uitgangspunt, blijkt de impact eerder beperkt te blijven.

Voor de geschillen die door dit ontwerp onder de jurisdictie van het Handhavingscollege zullen vallen, werden bij een bevraging van de betrokken administraties volgende aantallen opgetekend, berekend over de referentie jaren 2020-2021:

Decreet + figuur	Gemiddelde aantallen jurisdictionele geschillen op jaarbasis (referentie jaren 2020-2021)
DABM bestuurlijke herstelmaatregel	14
VCRO bestuurlijke herstelmaatregel	0
OED bestuurlijke herstelmaatregel	0
VED bestuurlijke herstelmaatregel	0
DIHB bestuurlijke herstelmaatregel	0
Logiesdecreet bestuurlijke herstelmaatregel	niet van toepassing
DABM bestuurlijke veiligheidsmaatregel	4,5
VCRO bestuurlijk stakingsbevel	7,5
OED bestuurlijk stakingsbevel	0
VED bestuurlijk stakingsbevel	0
DIHB bestuurlijk stakingsbevel	0
Logiesdecreet bestuurlijk stakingsbevel	0
DABM handhavingsverzoek	3
Logiesdecreet bestuurlijke sanctie	1
TOTAAL	30

Tabel 1: verschuivingen met impact voor Handhavingscollege

Voor het OED zullen alle misdrijven onroerend erfgoed (in plaats van twee specifieke misdrijven nu) in principe in aanmerking komen voor een alternatieve bestuurlijke sanctie. Maar het gaat hier over relatief kleine aantallen¹⁸ (zodat het potentieel voor jurisdictionele geschillen ook hier erg beperkt blijft).

Bij ongewijzigd beleid blijft de influx van nieuwe zaken als gevolg van de bevoegdheidsuitbreiding daarom uiterst beperkt.

4. Implementatie en inwerkingtreding

Al staan de procedures van het KVH niet zo ver af van de dagdagelijkse handhavingspraktijk van de Vlaamse regelgeving die door dit ontwerp wordt geselecteerd, toch moet aan de inspectiediensten voldoende tijd worden gelaten om zich het nieuwe kader eigen te maken, zich hierop te organiseren en de nodige aanpassingen door te voeren in het eigen dossierbehandelingssysteem. De hoeveelheid tijd die de betrokken entiteiten daarvoor nodig hebben, is noodzakelijk verschillend, en daarom niet in één datum te vatten.

Bovendien, en minstens even belangrijk, moet het kader zoals uitgetekend door het KVH in samenhang met het sectoraal decreet, nog verder worden geoperationaliseerd via een Handhavingsbesluit, per sectoraal decreet of voor verwante groepen van decreten.

¹⁸ Gemiddeld jaarlijks 83 processen-verbaal (periode 2020-2021; bron: monitor Onroerend Erfgoed).

Om zeker te zijn dat het Handhavingsbesluit voorhanden is op het moment van de toepassing van de KVH, wordt de concrete datum van de inwerkingtreding van dit ontwerp bepaald in dit besluit, afgelijnd op de Vlaamse regelgeving die het besluit als voorwerp heeft. Deze werkwijze garandeert meteen maatwerk, op de leest van de voor de handhaving van het sectoraal decreet bevoegde inspectiedienst of -diensten.

Alleen de bepalingen van hoofdstuk 30, die een beperkt aantal correcties en verduidelijkingen aanbrengen in het KVH zelf, treden in werking op de tiende dag na publicatie in het Belgisch Staatsblad.

C. Totstandkomingsprocedure

1. Consultatie van het werkveld

In het kader van zowel de evaluatie van de eerste tranche als het toevoegen van een tweede tranche, werd sterk ingezet op een brede consultatie van het werkveld.

De bekommernissen, gecapteerd tijdens deze consultatie, hebben geleid tot de vervanging van het KBH door het KVH, dat meer zou moeten beantwoorden aan de handhavingspraktijk van de Vlaamse inspectiediensten. Hoe beter aangepast, hoe makkelijker de implementatie zal verlopen. Met deze eerste implementatiegolf wordt de proef op de som genomen. In de mate waarin er maar beperkt moet worden voorzien in afwijkingen en aanvullingen, en het hoofdstuk met optionele figuren doorgaans volstaat om waar nodig maatwerk te bieden, doorstaat het KVH deze eerste lakmoesproef.

2. Verwerking van de adviezen van de adviesraden

Volgende adviezen werden bekomen:

- de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP – 17 april 2023);
- de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC – 18 april 2023);
- de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG – 19 april 2023);
- de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO – 19 april 2023);
- de Milieu – en Natuurraad van Vlaanderen en de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen (Minaraad en SERV – 24 april 2023);
- de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA – 17 mei 2023).

In de adviezen worden volgende algemene opmerkingen gemaakt:

De Minaraad, de SERV en de SARO benadrukken de noodzaak aan opleiding en ondersteuning alvorens de omschakeling te maken. De instap in het KVH leidt ertoe dat de handhaving van de betrokken decreten zal verlopen via een gezamenlijk en gestroomlijnd kader. Op dit termijn zal dit de kenbaarheid van de regelgeving versterken en vereenvoudigen, zowel voor de betrokken inspectiediensten als de burger. Functiehouders zullen makkelijker kunnen worden ingezet voor meerdere regelgevingen, wat zeker voor het gemeentelijk niveau een belangrijke troef is. De complexiteit die de raden nu ontwaren, heeft vooral te maken met het feit dat de actuele, versnipperde maar tegelijkertijd vertrouwde kaders worden verlaten, en men zich het nieuwe gestroomlijnde kader eigen moet maken. Dit vergt inderdaad een belangrijke inspanning met betrekking tot opleiding en ondersteuning, die de Vlaamse overheid op zich zal nemen;

De SARO is er nog niet van overtuigd dat dit ontwerp “effectief een stroomlijning van de handhavingsregelgeving” zal realiseren. Nochtans is het aantal aanvullingen en afwijkingen waarin de individuele decreten voorzien erg beperkt, net zoals het aantal procedurele bepalingen die nog verder moeten worden uitgewerkt in het

uitvoeringsbesluit.¹⁹ Dit ontwerp zal tot rechtstreeks gevolg hebben dat meer dan 90 procent van de handhavingsregels gemeenschappelijk zijn voor de betrokken decreten. Door in te gaan op de algemeen gedeelde aanbeveling van de adviesraden om ook de keuze voor de optionele figuren waar mogelijk te stroomlijnen, wordt dit percentage nog verhoogd. Het is tot slot de keuze van de Vlaamse Regering om deze stroomlijning al dan niet verder door te trekken in de verschillende uitvoeringsbesluiten. De twijfel van SARO komt dan ook niet overeen met de feiten, en wordt zo niet ervaren door de andere raden. Ter illustratie kan volgende passage uit het VVSG-advies worden geciteerd: "Hoewel het telkens om grondgebonden materies en de handhavingsregels in de loop der jaren naar elkaar zijn toegegroeid, zijn er tussen de diverse decreten nog altijd vele al dan niet substantiële verschillen als het gaat om het handhavingsluik. Soms zijn deze verschillen verklaarbaar en/of wenselijk. Maar andere verschillen dienen geen doel en maken de regelgeving onnodig complex.

Het zogenaamde Implementatiedecreet waarover de VVSG nu advies moet geven, maakt daar een einde aan. In de beleidsdomeinen milieu, ruimtelijke ordening, handelsvestigingen, onroerend erfgoed en toerisme zullen de handhavingsprocedures grotendeels dezelfde worden, namelijk die van het toekomstige Kaderdecreet Vlaamse handhaving."²⁰

Gelet op het strategisch karakter ervan, zullen de adviesraden bovendien gevraagd worden om advies uit te brengen over de verschillende uitvoeringsbesluiten.

De Minaraad, de SERV en de SARO vragen om het toekomstig handhavingsbeleid minstens al ten dele in de memorie te schetsen. Op deze vraag wordt bewust niet ingegaan: het KVH is in de eerste plaats een proceduredecreet, een universele toolbox die inzetbaar moet zijn voor de realisatie van de beleidsinzichten van de huidige én de toekomstige Vlaamse Regeringen, welke uiteraard kunnen verschillen. Om dezelfde reden staan het KVH en dit ontwerp een overkoepelend handhavingsbeleid niet in de weg, maar houden zij daartoe ook geen verplichting in. De verzuchting van de Minaraad en de SERV om divergentie in het beleid over de sectoren heen zo veel mogelijk uit te sluiten, is bovendien niet volledig consistent met de vraag van dezelfde raden om de kracht van sectorspecifieke handhaving niet verloren te laten gaan. Die kracht ligt in essentie bij een gedifferentieerd beleid waar nodig.

Als bijlage bij deze memorie is een overzicht toegevoegd van de voornaamste punctuele bemerkingen per advies, telkens met opname van een verduidelijking, repliek of het gevolg dat eraan werd gegeven.

Volgende artikelen werden naar aanleiding van de adviezen aangepast:

Artikel	Aanpassing	Randnummer van de bijlage
18	Gevolg gevend aan de vragen van de adviesraden, worden de optionele figuren 'probatievoorwaarden' (hoofdstuk 10, afdeling 4, van het KVH) en 'financiële handhaving' (hoofdstuk 10, afdeling 6, van het KVH) bijkomend geselecteerd voor het DABM.	1, 23, 24, 25

¹⁹ Zie hoger, B.1 (Krachtlijnen van het ontwerp), voor een overzicht.

²⁰ Advies VVSG, punt 1.

Artikel	Aanpassing	Rand-nummer van de bijlage
20	Op vraag van de VVSG en de SARO wordt verduidelijkt dat gemeenten ook buiten de context van een intergemeentelijk samenwerkingsverband kunnen samenwerken voor het aanstellen van functiehouders van het KVH voor hun grondgebied.	9
22	Gevolg gevend aan een opmerking van de VVSG wordt de uitzondering op de algemene kostenverdeling van artikel 73 van het KVH gesupprimeerd voor wat het Vlaams Infrastructuurfonds betreft.	10
51	Op vraag van de VVSG wordt voor de verschillende decreten eenduidig gerefereerd naar "de burgemeester of zijn plaatsvervanger". Op vraag van de SARO wordt altijd het werkwoord 'aanwijzen' gebruikt.	8, 12
59	Gevolg gevend aan de vragen van de adviesraden, worden de optionele figuren 'probatievoorwaarden' (hoofdstuk 10, afdeling 4, van het KVH), 'financiële handhaving' (hoofdstuk 10, afdeling 6, van het KVH), 'handhavingsverzoek' (hoofdstuk 10, afdeling 7, van het KVH) en 'waarborgsom' (hoofdstuk 10, afdeling 11, van het KVH) bijkomend geselecteerd voor de VCRO.	4, 14, 24, 25
88	Op vraag van de VVSG wordt de burgemeester of zijn plaatsvervanger van een erkende Onroerenderfgoedgemeente aangeduid als herstelinstantie.	5
101	Op vraag van de VVSG wordt de mogelijkheid tot tussenkomst in de procedures voor het Handhavingscollege verduidelijkt.	11
119	Op vraag van de VVSG wordt de optionele figuur 'administratief beroep tegen herstelbeslissingen' bijkomend geselecteerd voor het DIHB.	3
122	Op vraag van VVSG wordt (zoals voor het DABM, de VCRO en het OED) de burgemeester of zijn plaatsvervanger aangeduid als herstelinstantie in het DIHB.	8

Naar aanleiding van het arrest van het Grondwettelijk Hof (GwH) van 16 februari 2023 (nr. 26/2023), werd bovendien een advies gevraagd aan de Gegevensbeschermingsautoriteit. Op 17 mei 2023 besliste de Gegevensbeschermingsautoriteit om louter te verwijzen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023. Dit standaardadvies geeft geen aanleiding tot wijzigingen.

3. Andere wijzigingen na de eerste principiële goedkeuring

Een beperkt aantal wijzigingen is niet rechtstreeks verbonden met de gegeven adviezen, maar worden doorgevoerd naar aanleiding van het advies van de Raad van State op het KVH:

- artikel 88, §1, vierde lid: deze wijziging houdt rekening met de opmerking van de Raad van State (advies nr. 72.624/3 van 28 februari 2023, randnummer 21) bij het ontwerp van KVH dat de eedformule moet worden vastgesteld door de 'wet' en niet kan worden gedelegeerd aan de Vlaamse Regering;
- diverse wijzigingen in hoofdstuk 24 (artikel 100 tot en met 111): deze wijzigingen houden verband met het gegeven dat de bevoegdheid van het Handhavingscollege na advies van de Raad van State is uitgebreid tot de volledige bestuurlijke

contentieux van het KVH, met inbegrip van de jurisdictionele controle van beveiligingsbeslissingen en beslissingen over handhavingsverzoeken. Voor meer details wordt verwezen naar de toelichting bij de betreffende artikelen.

4. Verwerking van het advies van de Raad van State

Op 13 november 2023 bracht de Raad van State advies uit over het voorontwerp (advies nr.73.747).

Aan volgende opmerkingen werd gevolg gegeven:

Artikel	Rand-nummer advies	Aanpassing
	7	De datum van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 wordt doorheen de tekst ingevuld.
2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 16, 19, 41, 46, 48, 50, 51, 84, 86, 102, 127, 128, 129, 130, 131	8	In navolging van de opmerkingen van de RvS over het ontworpen artikel 16.1.1, §1, van het DABM/ huidig artikel 16.1.1 van het DABM worden volgende wijzigingen doorgevoerd: 1° de bestaande uitsluitingen van titel XVI van het DABM in punt 6° en 12°, die allebei verwijzen naar bepalingen die al enige tijd zijn opgeheven en daarom irrelevant zijn, worden geschrapt. Hiermee wordt meteen de schijnbare discrepantie tussen de algemene toepassing in artikel 16.1.1, §1, enerzijds, en de toepassing in de inhoudelijke regelgeving anderzijds, opgeheven; 2° in alle door artikel 16.1.1 opgelijste inhoudelijke wetten en decreten waarin een aparte toepassing is opgenomen, wordt die toepassing eenvormig aangepast, waarbij bovendien niet alleen wordt verwezen naar de wet / het decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, maar ook naar de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.
22	9	De draagwijdte van het tweede lid van deze bepaling wordt op vraag van de Raad van State nader toegelicht in de memorie.
28	10	De verwijzing naar het al opgeheven artikel 16.4.24 van het DABM wordt geschrapt.
34	11	Voor de verwijzing naar de maatregelen die zijn opgelegd voor de instap in het KVH, wordt gebruik gemaakt van de toen geldende terminologie.
71	12	Tekstuele aanpassing volgens de suggestie van de Raad van State.
103-107 en 136	13	In deze bepalingen werden enkele formele en wetstechnische wijzigingen en verduidelijkingen aangebracht om de bepalingen in overeenstemming te brengen met enkele recente wijzigingen van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (verder het DBRC-decreet). Ook werd voorzien in een bijkomende bepaling (artikel 115) die een recente wijziging van het DBRC-decreet opheft.
103	14	Tekstuele aanpassing volgens de suggestie van de Raad van State
21, 54, 91, 119	16	De overbodige delegatie wordt geschrapt.

Aan volgende opmerkingen werd geen gevolg gegeven:

- 4.1. De vraag naar een specifieke verantwoording voor de toepassing van artikel 8, §2, eerste lid, 5° en 7°, en artikel 97 van het KVH. (randnummer 5 van het advies)

In zijn advies bij het KVH had de Raad een aantal voorbehouden gemaakt bij voormelde decreetsbepalingen. In zijn advies bij het huidige ontwerp herhaalt de Raad deze voorbehouden, door letterlijk te citeren uit zijn advies over het KVH. Daarbij negeert de Raad het feit dat de decreetgever bij de behandeling van het KVH deze bezwaren niet heeft weerhouden met volgende motivering²¹: "Zowel in federale als regionale regelgeving wordt de opsporing van bijzondere misdrijven en inbreuken veelal georganiseerd als een stelsel waarin bijzondere opsporingsambtenaren en politie samen bevoegd zijn en mekaar aanvullen. Tegenover de gespecialiseerde kennis van de bijzondere opsporingsambtenaren, staat het fijnmazig netwerk en de algemene handhavingsexpertise van de reguliere politie, waardoor een evenwichtige mix ontstaat van diverse expertises en effectieven op het terrein, nodig voor een doelmatige handhaving. De bijzondere regelgeving voorziet doorgaans in een bijzondere set van toezicht – en opsporingsbevoegdheden, die vaak ook aan de reguliere politie worden verleend, en zowel bij strafrechtelijke als bestuurlijke opsporing kunnen worden gebruikt. Het toekennen van deze bijzondere bevoegdheden doet verder geen afbreuk aan de bevoegdheden, die zowel de bijzondere opsporingsambtenaren als de politie ontleen aan hun hoedanigheden van agent of officier van gerechtelijke politie.

Bij wijze van voorbeeld kan worden verwezen naar de Stedenbouwwet, zoals gewijzigd door de wet van 22 december 1970. Volgens artikel 66 van de Stedenbouwwet beschikten zowel "de ambtenaren van gerechtelijke politie" als "de ambtenaren en beambten belast over het beheer van de wegen" over een "toegangsrecht tot de bouwplaats en de gebouwen om alle nodige opsporingen en vaststellingen te verrichten", met de mogelijkheid tot (bestuurlijke) visitatie na machtiging van de politierechter. Deze bevoegdheid kon zowel worden gebruikt in functie van (bestuurlijk) toezicht als (strafrechtelijke) opsporing, en naast de bevoegdheden, ontleend aan de hoedanigheden van agent of officier van gerechtelijke politie. Bovendien beschikten zowel de politie als de bijzondere opsporingsambtenaren conform artikel 68 van de Stedenbouwwet van 1970 over de bevoegdheid om bij de vaststelling van illegale handelingen in voortzetting een bestuurlijk stakingsbevel te geven.

Deze bijzondere bevoegdheden, onverkort inzetbaar voor toezicht en strafrechtelijke en bestuurlijke opsporing, zijn op heden nog steeds in de VCRO opgenomen.

Dit handhavingsmodel sluit aan bij artikel 14 Wet Politieambt, dat de politie belast met het bestuurlijk toezicht op de naleving van zowel federale als regionale regelgeving, zonder onderscheid, en artikel 15 van dezelfde wet, dat de politie belast met de opsporing van federale en regionale misdrijven, opnieuw zonder onderscheid.

De wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, heeft hierin geen verandering gebracht. De deelstaten zijn weliswaar niet aangeduid als politieoverheid, waardoor zij geen gezag over de politie kunnen uitoefenen, maar de opdracht van de politie met betrekking tot de handhaving van deelstatelijke regelgeving bleef dezelfde. Dit is ook zonder meer noodzakelijk voor de uitoefening van de bevoegdheden van de deelstaten, die de schendingen van hun regelgeving strafbaar kunnen stellen en over een volle bevoegdheid beschikken met betrekking tot de bestuurlijke handhaving ervan. De deelstaat moet er daarbij op vertrouwen dat de politieoverheden de politie vanuit

²¹ *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1724/1, p. 17-20.

de loyaliteit tussen de onderscheiden overheden binnen het federale bestel voldoende tijd laat besteden aan de handhaving van regionale regelgeving.

Dit ontwerp regelt de handhaving van Vlaamse regelgeving, die overwegend te catalogeren is als (van het gemene recht te onderscheiden) bijzondere regelgeving. Dat het bijzondere bevoegdheden toekent aan bijzondere opsporingsambtenaren, naast de bevoegdheden die deze ambtenaren ontleen aan hun hoedanigheden van agent of officier van gerechtelijke politie, ligt voor de hand, te meer omdat laatstgenoemde bevoegdheden niet kunnen worden ingezet voor bestuurlijk toezicht en bestuurlijke opsporing. Evenmin mag het verbazen dat het in de mogelijkheid voorziet om de politie dezelfde bevoegdheden toe te kennen.

Tegelijkertijd hoedt het ontwerp zich ervoor om een gezagsverhouding te installeren tussen de politie en de Vlaamse deelstaat. Via het optionele artikel 97 kan de politie weliswaar van rechtswege met de hoedanigheid van toezichthouder (en de daarbij horende bijzondere bevoegdheden) worden bekleed, maar zij kan op basis van het ontwerp nooit gedwongen worden die bevoegdheden ook effectief uit te oefenen. Op grond van artikel 8, §2, eerste lid, 7°, kunnen de politiediensten personeelsleden als toezichthouder aanwijzen, maar zij zijn daartoe niet verplicht en kunnen deze aanwijzing ook op elk ogenblik ongedaan maken.

Het advies van de Raad van State noemt het "hoogst twijfelachtig dat voor de ontworpen regeling een beroep kan worden gedaan op de impliciete bevoegdheden", maar gaat uit van de verkeerde premissen. Hoewel het advies elders onderkent dat de politie "bij het vervullen van hun opdrachten van bestuurlijke of gerechtelijke politie overeenkomstig de wet van 5 augustus 1992 mee in(staat) voor de handhaving van Vlaamse regelgeving", hekelt het tegelijkertijd dat het ontwerp tot gevolg heeft dat de politiediensten worden belast met "het toezicht, zijnde een handeling die erop gericht is om de naleving van Vlaamse regelgeving te controleren", wat als opdracht nochtans reeds in artikel 14 Wet Politieambt besloten ligt. Het advies verliest verder uit het oog dat de handhaving van bijzondere regelgeving vaak gebeurt met (aanvullende) bevoegdheden, die niet alleen aan bijzondere opsporingsambtenaren maar ook aan de politie worden verleend. Dat de politie behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid, staat los van dit gegeven, precies omwille van de algemene toezicht- en opsporingsopdracht van de politie, voor alle Vlaamse regelgeving, die op zijn beurt verbonden is aan het gegeven dat Vlaanderen vooralsnog niet bevoegd is een eigen politiedienst op te richten.

Zelfs een uitgebreid korps van bijzondere opsporingsambtenaren kan de rol van de politie niet zomaar vervangen. Beide zijn complementair aan elkaar, en noodzakelijk voor een doelmatige handhaving van bijzondere regelgeving, ongeacht of die van federale dan wel deelstatelijke oorsprong is.

In een materie die het federale niveau en de politie in het bijzonder traditioneel nauw aan het hart ligt, met name het wegverkeer, heeft de Federale Staat zelf het initiatief genomen om de politie bevoegd te maken voor de bestuurlijke opsporing van geregionaliseerde inbreuken, via een aanvulling van artikel 15 Wet Politieambt. Hoewel de bestuurlijke opsporing van geregionaliseerde inbreuken per definitie tot de bevoegdheid van de regio's behoort, is deze opdracht ingevoerd bij wet, en niet bij samenwerkingsakkoord. Omgekeerd moet het dan ook mogelijk zijn voor de regio's om, minstens op grond van de impliciete bevoegdheden, de politie eenzelfde bevoegdheid te verlenen wanneer dat zij dat noodzakelijk acht, uiteraard zonder zich het gezag over de politie toe te eigenen. Het oordeel of de betrokkenheid van de politie wenselijk is, komt daarbij toe aan de deelstaat, en impliceert meteen de noodzakelijkheid van de regeling, precies omdat de deelstaat niet bevoegd is een algemene politiedienst op te richten. Omdat de politie (binnen de marges van hogergenoemde loyaliteit) vrij is deze bevoegdheden al dan niet uit te oefenen, is de impact marginaal, zeker wanneer zou blijken dat de Vlaamse

regeling voor de instap in het KVV reeds dergelijke bevoegdheid aan de politie toekeende.

Daarbij valt niet in te zien waarom de deelstaat de politie in haar opdracht met betrekking tot de handhaving van Vlaamse regelgeving, niet financieel zou kunnen ondersteunen, wel te verstaan zonder dat de deelstaat daartoe verplicht is en zonder dat voormelde loyaliteit daarvan afhankelijk kan worden gesteld. De wet van 7 december 1998 voorziet ten andere zelf in de mogelijkheid van "vrijwillige bijdragen" of "dotaties om niet" vanwege (onder andere) de gemeenschappen en de gewesten. (artikel 34bis en 115, §1, 1°). De lezing van de Raad van State als zou artikel 8, §3, tweede lid, van het ontwerp "de subsidiëring van de aanstelling van personeelsleden van het operationeel kader" inhouden, is bovendien foutief. Artikel 8, §3, tweede lid, beoogt enkel de mogelijkheid te creëren om de personeelsleden van paragraaf 2, eerste lid, bedoelde overheden als toezichthouder aan te stellen, wat iets helemaal anders is dan de aanstelling als personeelslid. Om hierover geen onduidelijkheid te laten bestaan, wordt de zinsnede "aanstelling van toezichthouders" in artikel 8, §3, tweede lid, veranderd naar "aanstelling als toezichthouder".

Concreet houdt dit in dat:

- 1° voor de toepassing van artikel 8, 5°, van het KVV, dat behoort tot het standaardpakket van het KVV, en de politie alleen de mogelijkheid geeft om bevoegde toezichthouders onder hun personeelsleden aan te duiden, zonder daartoe verplicht te zijn, geen bijkomende motivering in het licht van de impliciete bevoegdheden vereist is naar aanleiding van een concrete implementatie. Hetzelfde geldt voor de toepassing van artikel 8, 7°, van het KVV, dat noodzakelijk de toestemming vereist van de betrokken bijzondere veldwachters;
- 2° voor de toepassing van artikel 97, dat behoort tot het optionele luik van het KVV en waardoor het operationeel kader van de politie van rechtswege wordt aangeduid als toezichthouder, wel een aanvullende motivering wordt vereist, betrokken op de specifieke kenmerken van de inhoudelijke regelgeving. Waar relevant, wordt deze aanvullende motivering ook effectief gegeven in deze memorie.²² Deze aanvullende motivering moet worden samen gelezen met de algemene motivering, zoals hierboven herhaald.

4.2. De jurisdictie van het Handhavingscollege (randnummer 6 van het advies)

- A) Onder titel D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, werd een bijkomende verantwoording voorzien voor de toepassing van het mechanisme van de impliciete bevoegdheden uit artikel 10 van de BWHI. In repliek op de kritiek in het advies werd in het bijzonder ingegaan op de verantwoording van de noodzaak en de marginale weerslag van de voorgenomen bevoegdheidsoverdracht aan het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap, met name de toekenning van bijkomende rechtsmacht aan het Handhavingscollege.
- B) Voor het overige wordt ook verwezen naar de uitgebreide argumentatie over de toepassing van het mechanisme van de impliciete bevoegdheden uit artikel 10 van de BWHI in de memorie van toelichting van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023. Deze toelichting verantwoordt immers op uitvoerige wijze de formele bevoegdheidsoverdracht aan het Handhavingscollege in artikel 42, 46, 55, 68, 74 en 96 van het KVV.

²² Zie telkens de toelichting bij het lichten van optie 8 doorheen de tekst.

- 4.3. De vraag om de opsomming van huidig artikel 16.1.1 te schrappen, minstens aan te vullen met het Materialendecreet (randnummer 8.2.1 en 8.3 van het advies)

Hoger werd erop gewezen dat de implementatie van het KVH in het milieurecht gebeurt door de toepassing van het KVH op het DABM, in plaats van de inhoudelijke decreten. Dit heeft tot gevolg dat die regelgeving die titel XVI van het DABM maar deels heeft geïmplementeerd, vooralsnog zullen blijven werken met eigen instrumenten, los van het KVH.

Deze laatste keuze wordt zoals gezegd gemaakt om de overgang naar het KVH binnen het beleidsveld milieu beheersbaar te houden. In een latere fase zal worden nagegaan of ook voor genoemde regelgeving niet kan worden gekozen voor een volledige implementatie van het KVH. Op dat ogenblik kan ook worden geëvalueerd of het behoud van de opsomming in artikel 16.1.1 van het DABM nog zin heeft.

Het Materialendecreet is wel degelijk al opgenomen in de huidige opsomming (huidig artikel 16.1.1, eerste lid, 10°, van het DABM). In het ontwerp worden daaraan geen veranderingen aangebracht.

- 4.4. De vraag om het dubbelgebruik van de term 'herstelbeslissing' te vermijden (randnummer 15 van het advies)

De Raad van State ontwaart een dubbelgebruik van de term herstelbeslissing in enerzijds het DBRC-decreet en anderzijds het KVH, wat tot verwarring zou kunnen leiden. Van dubbelgebruik is echter geen sprake, nu het KVH de term 'bestuurlijke herstelbeslissing' hanteert, die per definitie niet kan worden verward met een herstelbeslissing van de bestuursrechter.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het KVH vormt een algemeen handhavingskader waaronder potentieel alle aangelegenheden kunnen worden gebracht waarvoor het Vlaamse Gewest én de Vlaamse Gemeenschap bevoegd zijn.

De bulk van de door dit decreet geselecteerde Vlaamse regelgeving behoort tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest. Alleen het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varende erfgoed regelt bevoegdheden die onder de Vlaamse Gemeenschap vallen.

Het lichten van de optie van afdeling 8 bij hoofdstuk 10 (politiediensten van rechtswege toezichthouder) wordt verantwoord in het licht van de vereisten van artikel 10 van de BWHI. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting bij de betreffende hoofdstukken.

Dit ontwerp van decreet verklaart de bepalingen van het KVH die (bijkomende) rechtsmacht aan het Handhavingscollege toekennen (met name artikel 42, 46, 55, 68, 74 en 96), van toepassing op de door dit decreet geselecteerde Vlaamse regelgeving (met name het DABM, de VCRO, het Logiesdecreet, het OED, het VED en het DIHB). De formele toekenning van rechtsmacht aan het Handhavingscollege vond al plaats via de voormelde bepalingen van het KVH.

Aangezien de toekenning van rechtsmacht aan het Handhavingscollege concrete uitwerking krijgt vanaf de inwerkingstelling van de voormelde bepalingen van het KVH op de Vlaamse regelgeving die het voorwerp uitmaakt van dit ontwerp van implementatiedecreet, is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ook in het voorliggende ontwerp van decreet een verantwoording in het licht van de vereisten van artikel 10 van de BWHI moet worden opgenomen. In replek op het advies van de afdeling Wetgeving wordt hieronder in een dergelijke (aanvullende)

verantwoording voorzien. Niettemin wordt in eerste instantie benadrukt dat het voorliggende ontwerp van decreet juridisch gezien geen rechtsmacht toekent aan het Handhavingscollege zodat de verantwoording uit het KVV in dit verband in principe volstaat. Vandaar dat integraal kan worden verwezen naar de uitgebreide argumentatie over de toepassing van het mechanisme van de impliciete bevoegdheden uit artikel 10 van de BWHI in de memorie van toelichting van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023.

Voor zover, in ondergeschikte orde, wordt meegegaan in de benadering van de afdeling Wetgeving, breidt dit ontwerp de huidige jurisdictionele contentieux van het Handhavingscollege materieel uit met de handhavingsbeslissingen van het Logiesdecreet en het VED. Binnen de overige geselecteerde beleidsdomeinen waarvoor het Handhavingscollege momenteel al bevoegd is voor boetebeslissingen, wordt de aard van de beslissingen die bij het Handhavingscollege kunnen worden bestreden, concreet uitgebreid met herstel- en beveiligingsbeslissingen, herstelschikkingen en handhavingsverzoeken.

Op basis van artikel 161 van de Grondwet kan geen bestuursrechtcollege worden ingesteld dan krachtens een wet. De federale wetgever²³ is dan ook in beginsel bevoegd om administratieve rechtscolleges op te richten en om de bevoegdheden en rechtspleging van deze rechtscolleges te bepalen. Dit neemt evenwel niet weg dat de deelstaten die bevoegdheid kunnen betreden, maar slechts voor zover voldaan is aan de toepassingsvoorwaarden van artikel 10 van de BWHI. Ook wanneer de Vlaamse decreetgever bijkomende rechtsmacht voor de beslechting van specifieke rechtsgeschillen wil overdragen of toekennen aan een al bestaand deelstatelijk bestuursrechtcollege moet aan deze vereisten zijn voldaan om de principiële federale bevoegdheid uit te oefenen.

Vandaar dat ook bij de concrete implementatie van de bepalingen van het KVV die betrekking hebben op de rechtsmacht van het Handhavingscollege, voor de Vlaamse sectoren geregeld in dit ontwerp van decreet, moet worden nagegaan of aan de toepassingsvoorwaarden van artikel 10 van de BWHI die in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof zijn ontwikkeld, is voldaan. De Vlaamse decreetgever kan bijkomende contentieux toekennen aan het Handhavingscollege voor zover aan de volgende voorwaarden is voldaan: (i) de bevoegdheidsoverdracht of de uitoefening van bevoegdheden door een andere deelstaat moet noodzakelijk zijn om de eigen bevoegdheden uit te oefenen; (ii) de overgedragen aangelegenheid leent zich tot een gedifferentieerde regeling; (iii) de weerslag van de overdracht op de aangelegenheid die aan de federale overheid is toevertrouwd mag maar marginaal of beperkt zijn.²⁴

In de volgende passages zal, in repliek op het advies van de Raad van State, voor het voorliggende ontwerp van implementatiedecreet worden toegelicht op grond van welke redenen in concreto voldaan is aan deze voorwaarden.

(i) Noodzakelijkheid

Het voorliggende ontwerp van decreet leidt, via de implementatie van het KVV op de Vlaamse regelgeving die het voorwerp uitmaakt van het betrokken ontwerp van

²³ Het betrokken grondwetsartikel dateert van 1993: uit artikel 19, §1, van de BWHI volgt dat de door de Grondwet aan de wet voorbehouden bevoegdheden, die dateren van na de inwerkingtreding van de BWHI, zijn voorbehouden aan de federale wetgever.

²⁴ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en vaste adviespraktijk van de afdeling Wetgeving van de Raad van State. Zie respectievelijk bijvoorbeeld het arrest van het GvH van 27 januari 2011, nr. 8/2011, overweging B.8.1 tot en met B.8.10.3 en onder andere het advies van de Raad van State van 17 oktober 2013, nr. 53.889/AV/1 over een voorontwerp van decreet betreffende de omgevingsvergunning, en het advies van de Raad van State van 17 oktober 2013, nr. 53.941/AV/3 over een voorontwerp van decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges.

decreet (met name het DABM, de VCRO, het Logiesdecreet, het OED, het VED en het DIHB), ertoe dat de jurisdictionele geschillen over de objectieve rechtmatigheid van alle maatregelen en beslissingen van de Vlaamse overheid die kaderen binnen de bestuurlijke handhaving in de materies geregeld door de voormelde decreten, voortaan zullen toekomen aan het Handhavingscollege. De regeling van deze aangelegenheid door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest voldoet om onderstaande redenen aan de noodzakelijkheidsvereiste opgenomen in artikel 10 van de BWHI.

- a) Het Handhavingscollege is momenteel al bevoegd voor de rechterlijke beroepen, in volle rechtsmacht, gericht tegen boetebeslissingen en voordeelontnemingen opgelegd in het kader van het DABM, de VCRO, het OED en het DIHB. In het kader van het voorliggende ontwerp van implementatiedecreet, zijn zowel de uitbreiding van de rechtsmacht van het Handhavingscollege met alle handhavingsbeslissingen die kaderen binnen inbreuken of misdrijven op het Logiesdecreet en het VED als de uitbreiding van de bestaande materiële rechtsmacht voor boetebeslissingen van dit bestuursrechtscollege met herstellen beveiligingsbeslissingen, herstelschikkingen en handhavingsverzoeken in diezelfde aangelegenheden, noodzakelijk om de betrokken materiële bevoegdheden van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap naar behoren uit te oefenen.

Al deze verschillende sancties en maatregelen voor bestuurlijke handhaving delen immers dezelfde feitelijke grondslag, met name de schuldige bijdrage van de overtreder aan een misdrijf of inbreuk op de Vlaamse regelgeving die het voorwerp uitmaakt van het voorliggende ontwerp van implementatiedecreet. In de ruimere context van het KVVH zullen sanctionering en herstel daarnaast steeds vaker in één enkele formele administratieve beslissing voorkomen, als het product van een geïntegreerde bestuurlijke sanctie- en herstelprocedure in de zin van artikel 57 van het KVVH. Via de uitbreiding van de rechtsmacht van het Handhavingscollege wordt vermeden dat de jurisdictionele controle op de geïntegreerde (of minstens verwante) beslissingen voor bestuurlijke handhaving in het kader van het KVVH zich alsnog zou uitstrekken over meerdere (bestuurs)rechtscolleges. Overeenkomstig het verticaliteitsbeginsel, heeft de Vlaamse decreetgever via het KVVH immers voorzien in uniforme bestuurlijke handhavingsprocedures die potentieel van toepassing kunnen worden verklaard op alle regelgeving in aangelegenheden waarvoor het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap bevoegd zijn. De opsplitsing van het jurisdictionele luik zou dan ook ingaan tegen de geest van het KVVH dat door dit ontwerp van decreet van toepassing wordt verklaard op de Vlaamse regelgeving die het voorwerp uitmaakt van dit ontwerp van decreet. Vandaar dat de betrokken overdracht van rechtsmacht noodzakelijk is voor de uitoefening van de (instrumentele) bevoegdheid van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap om eigenhandig te voorzien in efficiënte en coherente handhavingsprocedures met het oog op de naleving van de eigen decreet- en regelgeving.

Bovendien is de toekenning aan het Handhavingscollege van de rechtsmacht voor boetebeslissingen in de aangelegenheden waarop dit ontwerp van decreet betrekking heeft, grotendeels al eerder noodzakelijk gebleken voor de uitoefening van de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest.²⁵ De verdere uitbreiding van de bevoegdheid van het Handhavingscollege tot alle beroepen tegen bestuurlijke sanctie, herstel- en beveiligingsbeslissingen genomen naar aanleiding van een misdrijf of inbreuk op de decreten die het voorwerp uitmaken van het voorliggende ontwerp van decreet, en die worden opgelegd op grond

²⁵ Zie onder andere het advies van de Raad van State nr. 54.879/1 van 24 januari 2014, randnummer 3 en het advies van de Raad van State nr. 58.516/1/3 van 17 december 2015, randnummer 10.

van de eengemaakte bestuurlijke procedures van het KVH, stuit om de vermelde redenen dan ook niet op grondwettelijke bezwaren.

- b) Daarnaast wordt ten aanzien van het nut en de noodzaak van de bijkomende bevoegdheidsoverdracht waarin dit ontwerp van decreet voorziet, benadrukt dat de geschillen over de objectieve rechtmatigheid van de maatregelen en beslissingen van de overheid die kaderen binnen de bestuurlijke handhaving een zekere eigenheid bezitten die de noodzaak van de formele toekenning van rechtsmacht aan het Handhavingscollege in het KVH zelf kan verantwoorden.

De eigenheid en het specifieke karakter van het handhavingsrecht staat een sectoroverschrijdende overdracht aan een Vlaams bestuursrechtscollege, namelijk het Handhavingscollege, niet in de weg. Dit geldt eens te meer nu alle mechanismen van handhaving van Vlaamse decreet- en regelgeving bij de implementatie van het KVH op parallelle en instrumentele wijze van toepassing (kunnen) worden verklaard op uiteenlopende beleidsdomeinen die behoren tot de materiële bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. Het is immers de uitdrukkelijke wil van de decreetgever om de handhaving van Vlaamse regelgeving zoveel mogelijk te stroomlijnen en te verzekeren langs bestuurlijke weg, namelijk onder meer via bestuurlijke maatregelen en bestuurlijke geldboeten.²⁶ In het verlengde hiervan is het dan ook noodzakelijk om de jurisdictionele procedures ook te laten aansluiten op en af te stemmen met de gemoderniseerde (en grotendeels geharmoniseerde) administratieve handhavingfase waarin het KVH voorziet. Die autonoom kan worden georganiseerd door de verschillende deelstaten. Bestuurlijke handhaving is tenslotte nauw verweven met de materiële of inhoudelijke (bestuursrechtelijke) bevoegdheid die de deelstaten kunnen uitoefenen. Een nadrukkelijke koppeling met de materiele bevoegdheid van de deelstaat blijft derhalve onverkort aanwezig in het voorliggende geval.²⁷

- c) De concentratie van de betrokken bestuurlijke contentieux bij één gespecialiseerd administratief rechtscollege zal verder ook de kwaliteit, uniformiteit, duidelijkheid, snelheid en efficiëntie van de rechtsbescherming tegen bestuurlijke handhavingsbeslissingen in de betrokken decreten aanzienlijk verbeteren.

Op deze manier wordt immers niet alleen bijgedragen aan een grotere eenvoud van de procedures voor de rechtzoekende maar ook aan een efficiënte en uniforme rechtsvorming in het handhavingsrecht in Vlaamse materies met het Handhavingscollege als centraal jurisdictioneel orgaan. Afgezien van de redenen die de noodzakelijkheid van de bevoegdheidsoverdracht kunnen verantwoorden, wordt hiermee de huidige verkaveling van de rechtsmacht ook verminderd. Zoals de afdeling Wetgeving terecht aangeeft in haar advies, is die verkaveling – weliswaar maar gedeeltelijk – een gevolg van de oprichting

²⁶ Zie advies van de Raad van State nr. 63.791/2/V van 6 augustus 2018: "Het zijn evenwel de gemeenschappen en de gewesten die dienen te regelen op welke wijze maatregelen van politie inzake aangelegenheden die onder hun bevoegdheden vallen, getroffen moeten worden."

²⁷ In het verlengde hiervan kan worden meegegeven dat Van Praet over de koppeling met de aangelegenheden die behoren tot de materiële bevoegdheden van de deelstaten, aangeeft dat: "[d]e bevoegdheidscontouren dermate [lijken] geëvolueerd dat de impliciete bevoegdheden de gemeenschappen en gewesten een permanente bevoegdheid verlenen om specifieke administratieve rechtscolleges op te richten in de hun toegewezen bevoegdheden. Om tot bevoegdheid te besluiten, lijkt het te volstaan dat de decreetgever het redelijkerwijze wenselijk acht om een administratief rechtscollege op te richten met betrekking tot de eigen bevoegdheden. De oprichting van een specifiek administratief rechtscollege lijkt dus quasi-inherent te zijn aan de toegewezen bevoegdheden van de gemeenschappen en gewesten". Zie J. Van Praet, *De latente staatsvorming, Brugge, die Keure*, 2011, 297. Ook Rochtus en Sottiaux stellen overigens een lagere toetsingsintensiteit van de toepassingsvoorwaarden uit artikel 10 van de BWHI. Zo zou het Grondwettelijk Hof zich beperken tot een marginale toetsing van de noodzakelijkheidsvereiste zodat de motieven die de noodzakelijkheid moeten verantwoorden, volstaan voor zover ze niet kennelijk onjuist zijn. Zie A. Rochtus en S. Sottiaux, *De defederalisering van justitie*, Antwerpen, Intersentia, 2023, 45-46 en het GwH 19 december 2002, nr. 189/2002, overweging B.7.

en het bestaan van het Handhavingscollege. Niettemin is het beëindigen van de versnippering van de rechtsmacht voor de bestuurlijke handhaving tussen het Handhavingscollege, de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State en de burgerlijke rechter een gunstig gevolg van de betrokken regeling en draagt de maatregel in die zin bij aan meer procedurele rechtszekerheid binnen het handhavingsrecht. Door de rechtsbescherming voor handhaving van diverse Vlaamse regelgeving in de schoot van het Handhavingscollege te centraliseren zullen tegenstrijdigheden en materiële rechtsonzekerheden overigens zo veel mogelijk worden beperkt.

Daarnaast beantwoordt de toekenning van de betrokken rechtsmacht aan het Handhavingscollege aan de nood aan (verdere) specialisatie van de bestuursrechtters binnen het handhavingsrecht. De uitbreiding van de jurisdictionele geschillen waarover het Handhavingscollege zich zal kunnen uitspreken laat toe dat deze rechterlijke procedure met de nodige inhoudelijke expertise, efficiëntie en snelheid zullen kunnen worden afgehandeld door bestuursrechtters die op dagelijkse basis rechtspreken in handhavingsgeschillen en beschikken over een grondige kennis van het (Vlaamse) handhavingsrecht.

Voorts komt de voorliggende uitbreiding van de rechtsmacht van het Handhavingscollege tegemoet aan de nood aan een snellere en meer efficiënte rechtsbescherming in handhavingszaken. Burgers zullen door de kortere doorlooptijd van de behandeling van de vernietigingsberoepen bij het Handhavingscollege²⁸ binnen een beperkte tijdspanne rechtszekerheid verkrijgen via een rechterlijk eindoordeel in hun handhavingsdossier.²⁹ De behandeling van bepaalde beroepen voor bestuurlijke herstel- of beveiligingsbeslissingen vereist hoe dan ook een adequate en snelle rechtstoegang. Met betrekking tot dergelijke beroepen voorziet het voorliggende decreet in de introductie van een schorsingsprocedure (al dan niet bij uiterst dringende noodzakelijkheid (UDN)) die het mogelijk maakt om binnen een (zeer) korte tijdspanne een prima facie oordeel te verkrijgen over de objectieve rechtmatigheid van bepaalde maatregelen genomen op grond van de procedures voorzien in het KVH.³⁰ Eén van de beweegredenen van de beleidsmakers om in te zetten op bestuurlijke handhavingsprocedures is overigens de snellere en meer efficiënte afhandeling van een sanctiedossier in vergelijking met gerechtelijke handhaving. In het verlengde hiervan draagt dit ontwerp van decreet bij aan de effectieve realisatie van deze doelstelling van efficiënte bestuurlijke handhaving en vervolging, aangezien ook de jurisdictionele geschillen binnen het bestuurlijke spoor in een beduidend kortere tijdspanne zullen worden afgehandeld.

Uit alle voorgaande elementen blijkt dan ook dat de voormelde motieven niet kennelijk onjuist zijn. Ze reflecteren niet alleen de wenselijkheid maar ook de noodzaak van de betrokken sectorale overdrachten van de jurisdictionele handhavingscontentieux binnen de aangelegenheden die het voorwerp uitmaken van het voorliggende ontwerp van decreet.

²⁸ Zie Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC), Jaarverslag 2021-22, p. 38: "Uit het overzicht van de hangende dossiers hieronder en de evolutie ervan over de werkjaren heen blijkt dat de overgrote meerderheid van de dossiers die ingediend worden tijdens een bepaald (werk)jaar, ook tijdens datzelfde (werk)jaar afgesloten worden met een einduitspraak."

²⁹ Snelheid is op zich evenwel geen absolute graadmeter voor een efficiënte rechtsbescherming. Een efficiënte rechtsbescherming vraagt een kwaliteitsvolle beoordeling door een onafhankelijke en onpartijdige rechter binnen een redelijke termijn in de zin van artikel 6 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden. Er wordt ook niet betwist dat de huidige rechtsbescherming door de Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak, of door de rechtbank van eerste aanleg aan die vereisten voldoet.

³⁰ Zie Dienst van de Bestuursrechtscolleges, Jaarverslag 2021-22, p. 16: "De Dienst van de Bestuursrechtscolleges blijft er verder over waken dat de uiterst korte doorlooptijden voor de behandeling van UDN-vorderingen (gemiddeld twee weken na de indiening van het beroep) met een openbare zitting ongeveer een week na de indiening van het beroep, behouden blijven."

(ii) De overgedragen aangelegenheid leent zich tot een gedifferentieerde regeling

Daarnaast leent de oprichting van specifieke administratieve rechtscolleges – en daarom ook de uitbreiding van de rechtsmacht ervan – zich tot differentiatie aan gezien er op zowel deelstatelijk als federaal niveau al uitzonderingen bestaan op de algemene bevoegdheid van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State als administratief rechtscollege (zie bijvoorbeeld de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen). De afdeling Bestuursrechtspraak spreekt zich immers alleen uit over beroepen tot nietigverklaring van akten en reglementen voor zover er geen beroepsmogelijkheid is voorzien bij een ander (administratief) rechtscollege (zie artikel 14, §1, van de gecoördineerde wetten van 12 januari 1973 op de Raad van State). Bovendien beschikt het Handhavingscollege momenteel al over rechtsmacht voor rechterlijke beroepen in volle rechtsmacht gericht tegen boetebeslissingen en voordeelontnemingen opgelegd in het kader van de handhaving van Vlaamse regelgeving zoals het DABM, de VCRO, het OED en het DIHB. De verdere uitbreiding van deze rechtsmacht van het Handhavingscollege vormt om de bovenstaande redenen dan ook een aangelegenheid die zich leent tot een gedifferentieerde regeling.

(iii) De weerslag op de geregelde federale aangelegenheid is beperkt of marginaal

Het voorliggende ontwerp van decreet voorziet in de concrete implementatie van het KVVH voor de volgende Vlaamse regelgeving: het DABM, de VCRO, het Logiesdecreet, het OED, het VED en het DIHB. Overeenkomstig deze implementatie volgt op basis van het KVVH dan ook de toekenning van de inhoudelijk afgebakende contentieux voor de rechterlijke beroepen gericht tegen bestuurlijke handhavingsbeslissingen in deze aangelegenheden aan het Handhavingscollege. Deze bevoegdheidsoverdracht heeft zowel vanuit kwantitatief als vanuit kwalitatief oogpunt maar een marginale of beperkte weerslag op de federale justitiële ordening.

Op basis van een projectie met de huidige cijfers als uitgangspunt (zie de tabel die hierboven al is opgenomen), blijkt immers duidelijk dat de impact van de overdracht van bijkomende rechtsmacht aan het Handhavingscollege, kwantitatief gezien, beperkt blijft. Het betreft maar een gering aantal beroepen die aan de rechtsmacht van de afdeling Bestuursrechtspraak en van de rechtbank van eerste aanleg worden onttrokken ten voordele van het Handhavingscollege.³¹ Het kwantitatief marginaal karakter van de overdracht van de handhavingscontentieux volgt overigens ook uit de vergelijking van het erg beperkte aantal beroepen dat zal worden overgedragen aan het Handhavingscollege, in verhouding met de volledige en niet-afgebakende contentieux waarvoor de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State over rechtsmacht beschikt.

Naast het feit dat de weerslag op de bevoegdheden vanuit kwantitatief oogpunt beperkt blijft, gelet op geringe aantal potentiële zaken die bijkomend aan het Handhavingscollege zullen worden opgedragen, is de weerslag van de betrokken overdracht van rechtsmacht ook vanuit kwalitatief oogpunt beperkt. De overgedragen rechtsmacht heeft immers alleen betrekking op individuele bestuursbeslissingen over bestuurlijke sanctionering, beveiliging of herstel. Er wordt geen rechtsmacht voor reglementaire handelingen overgedragen.³² Daarnaast blijft de afdeling Bestuursrechtspraak ten volle bevoegd als cassatierechter ten aanzien van alle

³¹ In de praktijk zal, zelfs na meerdere implementatiedecreten, steeds maar een beperkt en afgebakend aantal handhavingsdossiers worden onttrokken aan de rechtsmacht van de Raad van State.

³² Zie in dit verband: het arrest van het GwH van 27 januari 2011, nr. 8/2011, overweging B.8.9 en het advies van de Raad van State nr. 72.576/AV van 15 februari 2023 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 14 juli 2023 tot wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges en het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft de uitbreiding van de rechtsmacht van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1726/1, 54-55, randnummer 13 tot en met 19.

rechterlijke uitspraken van het Handhavingscollege. Het behoud van de cassatiebevoegdheid wordt ook door het Grondwettelijk Hof immers als een belangrijk (en noodzakelijk) gegeven beschouwd bij de beoordeling van de marginale weerslag, op de federale bevoegdheden.³³

Uit de specificiteit en de eigenheid van de inhoudelijk erg afgebakende handhavingscontentieux kan ook worden afgeleid dat de weerslag op de bevoegdheden van de federale overheid vanuit kwalitatief oogpunt beperkt blijft. Zo mag de toepassing van de impliciete bevoegdheden “er zeker niet toe [...] leiden dat de gemeenschappen of de gewesten een algemeen systeem van administratieve rechtscolleges opbouwen, of zelfs een algemeen administratief rechtscollege”.³⁴ Hiervan is geen sprake ten gevolge van de toekenning van rechtsmacht aan het Handhavingscollege in het voorliggende ontwerp van decreet – en bij uitbreiding van het KVH – aangezien de handhavingscontentieux dermate specifiek en nauw verweven is met de materiele regelgeving van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap dat er bezwaarlijk sprake kan zijn van een algemeen systeem van bestuursrechtscolleges. Het Handhavingscollege legt zich daarentegen specifiek toe op beslissingen van bestuurlijke handhaving in het kader van welbepaalde Vlaamse regelgeving.

Conclusie

Om die redenen is de Vlaamse decreetgever op basis van artikel 10 van de BWHI bevoegd om met voorliggende ontwerp van decreet, dat voorziet in de concrete implementatie van artikel 42, 46, 55, 68, 74 en 96 van het KVH, voor de bepaalde Vlaamse regelgeving (met name het DABM, de VCRO, het Logiesdecreet, het OED, het VED en het DIHB) de voormelde bijkomende rechtsmacht voor handhavingsgeschillen toe te kennen aan het Handhavingscollege.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Dit hoofdstuk behoeft geen nadere toelichting.

Hoofdstuk 2 tot en met 10, 12, 14, 16 tot en met 19, 21, 22, 24, 28 en 29.

Hoger werd er al op gewezen dat de implementatie van het KBH in de Vlaamse regelgeving, overkoepeld door het DABM, gebeurt door aanpassing van titel XVI van het DABM. Concreet betekent dit dat deze Vlaamse regelgeving voor de handhaving ervan verwijst naar het DABM, waarna het DABM doorverwijst naar het KVH. Op die manier blijft titel XVI van het DABM het sectorale kader, dat milieu-misdrijven en milieu-inbreuken groepeert.

Om deze operatie consequent door te voeren, voorzien de voormelde hoofdstukken in een aantal technische wijzigingen van de huidige toepassingen van het DABM in deze Vlaamse regelgeving. Meer bepaald worden verwijzingen naar concrete hoofdstukken van titel XVI, die naar aanleiding van de implementatie van het KVH worden opgeheven of gewijzigd, vervangen door een algemene toepassing van titel XVI van het DABM.

³³ Zie het arrest van het GwH van 27 januari 2011, nr. 8/2011, overweging B.8.10.2.

³⁴ Verslag bij de herziening van titel III van de Grondwet, om een nieuw hoofdstuk in te voegen betreffende de administratieve rechtscolleges en de Raad van State, *Parl.St.* Senaat, BZ 1991-92, 100-48/2, 11.

Hoofdstuk 11. Wijziging van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

Dit hoofdstuk bepaalt de concrete bestemming van de handavingsopbrengsten, verkregen uit de handhaving van het OED en het VED, die volgens de algemene regel, vervat in artikel 73 van het KVV, worden toebedeeld aan de Vlaamse overheid.

Hoofdstuk 13. Wijzigingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Voor een algemene toelichting bij dit hoofdstuk wordt verwezen naar de bespreking van de krachtlijnen en de bijhorende impactanalyse van het ontwerp hierboven.

Hieronder worden de meest belangwekkende artikelen besproken.

Artikel 19. Toepassing van het KVV en keuze van de opties

Uit het optionele hoofdstuk 10 worden afdeling 2 (onmiddellijke inning), 3 (bestuurlijk beslag), 4 (probatievoorwaarden), 6 (financiële handhaving), 7 (handavingsverzoek), 9 (administratief beroep tegen herstelbeslissingen), 10 (mogelijkheid tot verlenging van uitvoeringstermijnen en vermindering van de dwangsomschuld), 11 (verplichte betaling van een waarborgsom) en 12 (stakingsbevel bij verhinderings van toezicht) weerhouden.

De figuur van de onmiddellijke inning laat toezichthouders toe om binnen de beleidslijnen van de Vlaamse Regering de misdrijven en inbreuken die zij vaststellen zelfstandig af te handelen zonder de tussenkomst van het parket en/of de beboetingsinstantie, waardoor de werklust van deze laatste instanties kan worden verminderd. Met de figuur van het bestuurlijk beslag faciliteert het lichten van optie 3 de verbeurdverklaring in het bestuurlijke spoor.

Optie 7 en 9 komen ook voor in het huidige DABM-kader (artikel 16.4.18 tot en met 16.4.18ter en artikel 16.4.17 van het DABM). Afdeling 10 komt formeel niet voor in het huidige DABM-kader, maar beantwoordt wel aan een gevestigde handavingspraktijk. Afdeling 11 is volledig nieuw, maar het nut van de mogelijkheid om de veroorzaker van milieuschade te verplichten het herstel ervan te prefinancieren via een waarborgsom, is evident, gelet op de hoge kosten die vaak met dit herstel gepaard gaan.

Het lichten van de optie in afdeling 12 moet garanderen dat de beveiligingsrisico's ook bij de verhinderings van toezicht onder controle kunnen worden gehouden, wat zeker in de DABM-materies, die activiteiten regelen met een potentieel belangrijke (negatieve) impact op mens en milieu, uitermate belangrijk is.

Optie 4 en 6 werden tot slot toegevoegd op vraag van de Minaraad, de SERV en de VVSG.

De Minaraad en de SERV gaven daarbij volgende toelichting: "Afdeling 4 biedt de mogelijkheid om aan het uitstel of de opschorting voorwaarden te koppelen als de vervolgte persoon daarmee instemt. De Raden zijn van oordeel dat dit een bijkomende mogelijkheid tot sanctionering biedt.

Afdeling 6 werd ingevoerd om te vermijden dat een overtreder door een beroep op reguliere premie- of subsidiestelsels geheel of ten dele aan (de financiële gevolgen van) zijn herstellplicht kan ontsnappen. De Raden zijn van oordeel dat het ook binnen het kader van de milieuhandhaving wenselijk is om te voorzien in een regeling waardoor een overtreder geen aanspraak kan maken op premies, subsidies of

andere vormen van steun in zoverre die gericht zijn op het herstel van publieke schade waartoe de overtreder reeds op basis van de herstelplicht (en met eigen middelen) gehouden is.”³⁵

De VVSG gaf van zijn kant volgende motivering mee om de keuze voor het activeren van optie 6 te verantwoorden: “We vragen om ook bij overtredingen inzake milieu of ruimtelijke ordening “financiële handhaving” mogelijk te maken (optie afdeling 6). Het gaat dan bijvoorbeeld om het niet subsidiëren van wat al verplicht was gesteld.

Inzake onroerend erfgoed wil de decreetgever het “perverse effect” vermijden dat “verwaarlozers door de lamentabele staat van het verwaarloosde gebouw bij de uitbetaling van premies voorrang krijgen op eigenaars van monumenten die hun onderhoudsplicht wel naleven” (zie verder in de toelichting van hoofdstuk 23)

Inzake handelsvestigingen is dit nodig om te “voorkomen dat de overheid opdraait voor het herstel van publieke schade, gelet op de premies die gangbaar zijn in het handelsvestigingsbeleid en de subsidies die kunnen worden verleend in functie van de sloop en/of transformatie van handelspanden en bedrijfsruimten” (zie verder in de toelichting van hoofdstuk 27).

Beide argumentaties gelden ons inziens ook inzake milieu en ruimtelijke ordening. Als bijvoorbeeld het installeren van een waterzuivering, het afbreken van een gebouw of het heraanplanten van bomen al verplicht was door een handhavingsbevel, dan heeft de overtreder daarvoor geen recht op een subsidie.”³⁶

Artikel 21. Herstelinstanties en beboetingsinstantie

Paragraaf 1 bepaalt wie kan worden aangesteld als herstelinstantie. Naast de burgermeester, gaat het om personeelsleden van de Vlaamse overheid, van de gemeente of van gemeentelijke samenwerkingsverbanden.

De Vlaamse Regering kan opleidings- en ervaringsvereisten en andere voorwaarden bepalen waaraan categorieën van herstelinstanties moeten voldoen, en hun bevoegdheden inhoudelijk, geografisch of temporeel beperken.

Conform paragraaf 2 duidt de Vlaamse Regering of haar gemachtigde de personeelsleden van de Vlaamse Overheid aan die zullen optreden als beboetingsinstantie. De aanstelling van instanties als beboetingsinstantie wordt niet weerhouden.

Artikel 22. Bijkomende grondslag voor het opleggen van beveiligingsmaatregelen en bijzondere bevoegdheden voor toezichthouders, gemachtigd tot het dragen van wapens

De grondslag voor het opleggen van de in hoofdstuk VII van titel XVI van het DABM bedoelde veiligheidsmaatregelen is breder dan voor de beveiligingsmaatregelen van hoofdstuk 5 van het KVH. Om hieraan te verhelpen, wordt deze grondslag (het beheersen van een aanzienlijk risico voor mens of milieu), die specifiek is voor milieuaangelegenheden, uitdrukkelijk toegevoegd, uiteraard alleen voor de regelgeving waarop het DABM van toepassing is.

De natuurwachters van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) zijn van oudsher gemachtigd tot het dragen van wapens, wat onmiddellijk aansluit bij de risico's, verbonden aan hun specifieke toezicht- en opsporingsdracht.³⁷ In functie

³⁵ Advies Mineraad en SERV, randnummer 21.

³⁶ Advies VVSG, nr. 3.1.

³⁷ Besluit van de Vlaamse Regering (BVR) van 11 oktober 2002 tot bepaling van de wapens die tot de reglementaire uitrusting behoren van sommige ambtenaren van het Agentschap voor Natuur en Bos

van het vrijwaren van hun fysieke integriteit en hun opdrachten als officier van de gerechtelijke politie (OGP)³⁸ wordt aan deze afgelijnde categorie van toezichthouders daarom een aantal bijzondere bevoegdheden verleend uit de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, meer bepaald over fouillering en het boeien van personen.³⁹

Bij de personen die zij aan controles en inspecties onderwerpen, is wapendracht immers niet uitzonderlijk, bijvoorbeeld in het kader van stroperij. Dit kan leiden tot levensbedreigende situaties, waarvan de risico's via de bevoegdheden, bedoeld in artikel 28 en 37bis van de wet op het politieambt, kunnen worden bezworen of minstens ingeperkt.

Het feit dat de ANB-toezichthouder over deze bijkomende bevoegdheden beschikt, is bovendien ook voordelig voor de betrokken persoon, omdat de ANB-toezichthouders daardoor minder snel terecht zullen komen in situaties waarin zij omwille van wettige zelfverdediging gedwongen zullen zijn hun wapen te gebruiken. Uiteraard is artikel 8, §4, eerste lid, van het KVH ook van toepassing op deze bevoegdheid, met inbegrip van de evenredigheidsvereiste.

Deze bevoegdheden kunnen tot slot ook worden gebruikt ter ondersteuning van bevoegdheden, voortvloeiend uit de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, bijvoorbeeld wanneer de onderzoeksrechter een gerechtelijke arrestatie heeft bevolen.

Artikel 23. Opbrengsten verkregen uit handhaving

Dit artikel bepaalt de concrete bestemmingen van de handavingsopbrengsten die volgens de algemene regel, vervat in artikel 73 van het KVH, worden toebedeeld aan de Vlaamse overheid.

Artikel 33 tot en met 37. Misdrijven en inbreuken

Hoofdstuk VI van titel XVI van het DABM bevat op dit ogenblik alleen een oplijsting van de milieumisdrijven. In hetzelfde hoofdstuk wordt nu ook de regeling met betrekking tot de inbreuken⁴⁰ ondergebracht, zonder inhoudelijke wijzigingen.

De strafrechtelijke bepalingen blijven onaangeroerd, wat meteen inhoudt dat de mogelijkheden voor het alternatief sanctioneren via een gemeentelijke administratieve sanctie (GAS), vervat in artikel 16.6.2, §2, en 16.6.3, §2, onverkort behouden blijven.

Ook het maximum van de exclusieve en alternatieve bestuurlijke geldboete blijft bepaald op respectievelijk 400.000 en 2.000.000 euro. Wel wordt voortaan een minimumgeldboete bepaald van 50 euro, wat noodzakelijk is voor de toepassing van de figuur van de onmiddellijke inning.

Daarnaast wordt de bevoegdheid van de strafrechter om bij wijze van beveiligingsmaatregel, een tijdelijk exploitatieverbod op te leggen om de inrichtingen die aan de oorsprong van het milieumisdrijf liggen⁴¹, niet langer weerhouden. De

en tot vaststelling van de bijzondere bepalingen betreffende het voorhanden hebben, het bewaren en het dragen van wapens; koninklijk besluit (KB) van 26 juni 2002 betreffende het voorhanden hebben en dragen van wapens door de diensten van het openbaar gezag of van de openbare macht.

³⁸ Voor die toezichthouders die over deze hoedanigheid beschikken.

³⁹ In hun advies drukken de Mineraad en de SERV hun appreciatie uit voor deze regeling (randnummer 18).

⁴⁰ Nu nog opgenomen onder artikel 16.1.2, 1°, en 16.4.27, derde lid, van het DABM.

⁴¹ Huidig artikel 16.6.5 van het DABM.

strafrechter heeft een reactieve rol⁴²: hij treedt op tegen een misdrijf dat minstens al is aangevangen, en is aanvullend bevoegd om te oordelen over de publieke en private schade die daaruit is voortgevloeid. Vanuit die hoedanigheid wordt hij door het KVVH bevoegd gemaakt publieke herstelmaatregelen op te leggen, in het zog daarvan de vervolgte misdrijven die nog altijd in voortzetting zijn te staken, en inperkende maatregelen (als onderdeel van de ruimere categorie van beveiligingsmaatregelen) op te leggen. Deze bevoegdheid volstaat, en noodzaakt geen specifieke bepaling meer.

Hoofdstuk 15. Wijzigingen van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van het varend erfgoed

Voor de toelichting bij dit hoofdstuk wordt verwezen naar de bespreking van de krachtlijnen van het ontwerp hierboven, en de toelichting bij hoofdstuk 23, met betrekking tot de wijzigingen aan het verwante OED.

Hoofdstuk 20. Wijzigingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009

Voor een algemene toelichting bij dit hoofdstuk wordt verwezen naar de bespreking van de krachtlijnen en de bijhorende impactanalyse van het ontwerp hierboven.

Hieronder worden de meest belangwekkende artikelen besproken.

Artikel 52. Opbrengsten verkregen uit handhaving

Dit artikel bepaalt de concrete bestemming van de handhavingsopbrengsten die volgens de algemene regel, vervat in artikel 73 van het KVVH, worden toebedeeld aan de Vlaamse overheid. In combinatie met de opheffing van artikel 6.5.1 van de VCRO door dit ontwerp, wordt deze algemene regel van artikel 73 van het KVVH daarmee onverkort van kracht.

Als basisregel (artikel 73, eerste lid, van het KVVH) geldt voortaan dat de opbrengsten toekomen aan de overheid die ze geïnd heeft. Samen met de mogelijkheden die het KVVH biedt voor de lokale overheden om zelf het volledige traject (van vaststelling over maatregel tot uitvoering) te doorlopen, wordt daarmee voldaan aan de betrachting om de inkomsten uit dergelijke trajecten volledig aan de lokale besturen te doen toekomen.

Tegelijkertijd biedt artikel 73, tweede lid, van het KVVH de Vlaamse Regering de mogelijkheid om (in afwijking op de algemene regel) de opbrengsten van hybride trajecten te verdelen "volgens de criteria die zij bepaalt en rekening houdend met de inspanningen die overheden leveren in het handhavingsproces dat de opbrengsten genereert." Deze uitzondering kan leiden tot transfers in beide richtingen, afhankelijk van de overheid die int. Hybride trajecten komen frequent voor, als gevolg van afspraken of als gevolg van een decretale regeling, zoals het opleggen en invorderen van bestuurlijke geldboetes door Vlaamse beboetingsinstanties, vaak aan de hand van vaststellingen die uitgaan van lokale overheden.

De concrete regeling voor hybride trajecten moeten worden vastgelegd in het Handhavingsbesluit.

⁴² Het opleggen van beveiligingsmaatregelen zonder verband met het vastgestelde misdrijf of de daaruit voortvloeiende schade, behoort niet tot de bevoegdheid van de strafrechter als bijzondere rechter.

Artikel 53 tot en met 54. Herstelinstanties en beboetingsinstanties

De taken van de herstelinstantie in de zin van het KVVH (vorderen, opleggen en uitvoering herstel- en beveiligingsmaatregelen, en administratief toezicht op beveiligingsmaatregelen, opgelegd door toezichthouders) worden in de VCRO waargenomen door de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur, de gemeentelijke inspecteur en de burgemeester. Daarnaast beschikt het parket over een vorderingsrecht met betrekking tot publieke herstelmaatregelen voor de strafrechter.

Via de wijziging van artikel 1.4.9 van de VCRO, dat de aanstelling van gemeentelijke en gewestelijke stedenbouwkundige inspecteurs regelt, wordt deze taakverdeling bevestigd.

Het nieuwe artikel 1.4.9, §1, van de VCRO duidt zowel de gemeentelijke en gewestelijke inspecteurs als de burgemeesters aan als herstelinstantie. De voorwaarden voor de aanstelling van de inspecteurs blijven gelijkwaardig.

Het parket beschikt op basis van artikel 56, van het KVVH al over een vorderingsrecht met betrekking tot publieke herstelmaatregelen, zodat dat niet meer in het sectoraal decreet moet worden geregeld.

Conform paragraaf 2 duidt de Vlaamse Regering of haar gemachtigde de personeelsleden van de Vlaamse Overheid aan die zullen optreden als beboetingsinstantie. De aanstelling van instanties als beboetingsinstantie wordt niet weerhouden.

Artikel 55. Opnemen dagvaarding in het vergunningenregister

Artikel 5.1.2, eerste lid, 9° en 10°, van de VCRO regelt de informatie die op het vlak van handhaving in het vergunningenregister moet worden opgenomen. Aanvullend bepaalt artikel 6.6.3 dat ook de dagvaarding of elk ander gedinginleiding exploit van een herstelprocedure moet worden opgenomen in het vergunningenregister.

Artikel 6.6.3 wordt door dit ontwerp opgeheven. Van die gelegenheid wordt gebruik gemaakt om de dagvaarding / het gedinginleidend exploit rechtstreeks op te nemen in de algemene lijst van de in het vergunningenregister te publiceren handavingsinformatie, zoals bepaald door artikel 5.1.2 van de VCRO.

Artikel 56 tot en met 58. Aanpassen terminologie

De bepalingen brengen de verwijzingen naar handavingsinstrumenten in diverse onderdelen van de VCRO in lijn met de terminologie van het KVVH, zonder inhoudelijke wijzigingen.

Artikel 62. Toepassing van het KVVH en de keuze van de opties

Uit het optionele hoofdstuk 10 worden afdeling 3 (bestuurlijke beslag), 4 (probatievoorwaarden), 6 (financiële handhaving), 7 (handavingsverzoek), 8 (politiediensten van rechtswege toezichthouder), 9 (administratief beroep tegen herstelbeslissingen), 10 (mogelijkheid tot verlenging van uitvoeringstermijnen en vermindering van de dwangsomschuld), 11 (waarborgsom) en 12 (stakingsbevel bij verhindering van toezicht) weerhouden.

In het huidige VCRO-kader hebben reguliere politieagenten al de bevoegdheid om inbreuken op te sporen en hiervan verslag van vaststelling op te stellen (artikel 6.2.5 van de VCRO). In functie van het toezicht op Vlaamse regelgeving en de opsporing van stedenbouwkundige misdrijven en inbreuken kunnen zij toegang nemen tot de bouwplaats en de gebouwen, ook wanneer deze verrichtingen de kenmerken van een huiszoeking dragen (artikel 6.2.4, tweede lid, van de VCRO),

wat in de terminologie van het KVH neerkomt op respectievelijk een betreding en een bestuurlijke visitatie. Tot slot heeft de reguliere politie de bevoegdheid om stedenbouwkundige misdrijven en inbreuken in uitvoering te doen staken. Daarmee fungeren de leden van de reguliere politie nu al als toezichthouders in de zin van het KVH, aangezien ze kunnen bogen op dezelfde kernbevoegdheden.

De reguliere politie neemt deze bevoegdheden van oudsher op, en doet dat nog altijd: uit het Handhavingsrapport blijkt dat de lokale politie in 2019 270 waarschuwingen gaf, 546 (aanvankelijke) processen-verbaal en 59 verslagen van vaststelling opstelde en 84 maal een stakingsbevel oplegde.⁴³

Met 58 procent van alle opgestelde aanvankelijke processen-verbaal tegenover 35 procent door gemeentelijke verbalisanten en 6 procent door de omgevingsinspectie, zal duidelijk zijn dat de politie nog altijd de handhaving van de ruimtelijke ordening in belangrijke mate schraagt, zodat het lichten van optie 8 in dit beleidsveld onontbeerlijk is.⁴⁴ Het lichten van optie 12 in de context van de VCRO is een logisch verlengde van het lichten van dezelfde optie in de context van het DABM, nu de vergunningsplichtige handelingen van beide decreten gereguleerd worden door een en dezelfde omgevingsvergunning.

De oorspronkelijke tekst van artikel 6.1.2 blijft als een eerste lid behouden. Dit lid bevestigt de evidentie dat de toepassing van het handhavingsluik van de VCRO gericht is op de vrijwaring van de goede ruimtelijke ordening, vermeld in artikel 4.3.1, §2, van de VCRO, waarmee meteen het door de VCRO beschermde algemeen belang, bedoeld in artikel 2, 25°, van het KVH, expressis verbis wordt aangeduid.

Optie 4 (probatievoorwaarden) en 6 (financiële handhaving) werden toegevoegd op vraag van de SERV, de Minaraad en de VVSG.⁴⁵

Optie 7 (handhavingsverzoek) werd toegevoegd op vraag van de VVSG, die daarvoor volgende verantwoording gaf: "We kunnen ons erin vinden dat derde die last hebben van andermans overtreding, aan de overheid kan vragen om te handhaven, ook inzake ruimtelijke ordening (optie afdeling 7).

Derden die schade ondervinden van een milieuovertreding kunnen nu al formeel om handhaving verzoeken bij de bevoegde overheid. Een gelijkaardige regeling staat in het Kaderdecreet (afdeling 7). Ook een gemeente kan bij een andere overheid om handhaving vragen. Voor een gemeente geldt dan niet de vereiste om schade aan te tonen. Volgens het implementatiedecreet zal zo'n regeling niet alleen gelden inzake milieu (waar het al bestond) maar ook inzake handelsvestigingen omdat "klachten over mogelijke inbreuken vaak van concurrenten komen". (zie verder in de toelichting van hoofdstuk 27)

Die argumentatie geldt ons inziens evengoed inzake ruimtelijke ordening. Omdat we pleiten voor een zo groot mogelijke gelijkschakeling van de verschillende sectoren, zien we geen bezwaar om dit systeem ook bij ruimtelijke ordening in te voeren. Het houdt geen verplichting in om op elke overtreding te gaan handhaven of om daar onmiddellijk het volledig handhavingstraject op toe te passen, wel moet de gemeente dan motiveren waarom ze al dan niet op de vraag ingaat. Het kan er wel toe leiden dat gemeenten hun handhavingsprioriteiten scherp moeten stellen zodat gedoogbeleid op andere overtredingen te verantwoorden is.

Een lokale prioriteitennota handhaving kan daarvoor dienen."⁴⁶

⁴³ Handhavingsrapport Ruimtelijke Ordening 2019, p. 22.

⁴⁴ Handhavingsrapport Ruimtelijke Ordening 2019, p. 59.

⁴⁵ Zie de toelichting bij artikel 18.

⁴⁶ Advies VVSG, punt 3.2.

Optie 11 ten slotte werd toegevoegd op vraag van de SARO en de VVSG, die daarvoor respectievelijk volgende verantwoordingen gaven: "Verder vraagt de raad te onderbouwen waarom niet werd geopteerd voor de invoering in de VCRO van de verplichte betaling van een waarborgsom (afdeling 11). Hierdoor ontstaat immers een extra drukkingsmiddel opdat een rechtelijke opgelegde maatregel ook uitdrukkelijk wordt uitgevoerd. De raad merkt verder op dat deze optionele figuur (waarborgsom, afd. 11) met voorliggend IKVH wel van toepassing wordt gemaakt voor het onroerend erfgoedbeleid."⁴⁷

"We vragen dat ook inzake ruimtelijke ordening een handhavingsbevel kan gekoppeld worden aan een waarborg (optie afdeling 11).

Het kunnen opleggen van een waarborg (optie afdeling 11) staat bij milieu wel vermeld als 'evident' in de toelichting (zie verder in de toelichting van artikel 18) maar niet in de decreettekst. Het kunnen opleggen van een waarborg lijkt ons niet alleen interessant bij milieu en onroerend erfgoed maar ook inzake ruimtelijke ordening, bijvoorbeeld bij het doen heraanplanten van bomen."⁴⁸

Ook de Minaraad en de SERV vonden dat er mogelijkheden (zijn) voor het van toepassing verklaren van [...] afdeling 11 (opleggen waarborgsom bij feitelijk herstel) op de VCRO.⁴⁹

Door toevoeging van deze opties wordt de stroomlijning van de regels van het DABM en de VCRO ook op het vlak van de optionele figuren bovendien doorgezet, waarmee tegemoet wordt gekomen aan de vraag daartoe van de SERV en de Minaraad.⁵⁰

Artikel 66. Misdrijven

Aan de bestaande misdrijven, bepaald door de VCRO, wordt niet geraakt. De omschrijving en de straffen voor deze misdrijven blijven dezelfde, met dien verstande dat de specifieke strafbaarstelling van artikel 6.2.1, eerste lid, 3°, beperkt blijft tot stakingsbevelen, gegeven onder het regime voor de toepassing van het KVH.⁵¹ Ook het maximum van de alternatieve bestuurlijke geldboete die kan worden opgelegd naar aanleiding van een bestuurlijke vervolging van deze misdrijven, blijft ongewijzigd. Wel wordt voortaan een minimumgeldboete bepaald van 50 euro, wat noodzakelijk is voor de toepassing van de figuur van de onmiddellijke inning.

Artikel 67. Inbreuken

Dit artikel behoudt ook voor wat de inbreuken betreft het status quo, met dien verstande dat de categorie van inbreuken op de meldingsplicht in de zin van artikel 6.2.2, 3°, van de VCRO wordt uitgebreid, en er een minimumgeldboete van 50 euro wordt bepaald.

Het decreet betreffende de omgevingsvergunning van 25 april 2014 (OVD) voerde de mogelijkheid in om – zoals bij milieu – aan stedenbouwkundige meldingen voorwaarden te verbinden. De voorwaarden mogen de melding niet onevenredig beperken of verbieden (artikel 113, §2, van het OVD) en dit binnen de contouren van de eerder beperkte beoordelingsruimte bij meldingen (artikel 4.2.2 van de VCRO). De voorziene wijziging zorgt ervoor dat de inbreuken op het niet naleven van de opgelegde voorwaarden in de meldingsakte kunnen worden gehandhaafd.

Ook voor wat de meldingsplichten voor het zorgwonen en het beëindigen van het zorgwonen betreft, wordt een wijziging voorzien zodat ook deze inbreuken kunnen gehandhaafd worden. Zorgwonen heeft een belangrijke maatschappelijke

⁴⁷ Advies SARO, randnummer 13.

⁴⁸ Advies VVSG, punt 3.4.

⁴⁹ Advies Minaraad en SERV, randnummer 22.

⁵⁰ Advies Minaraad en SERV, randnummer 22.

⁵¹ Het KVH voorziet al in een bestuurlijke sanctie voor het niet naleven beveiligingsmaatregel (ten aanzien van niet geïdentificeerde adressanten of zolang geen dwangsom kan verbeuren): zie artikel 65, §4, tweede lid, en artikel 104, derde lid, van het KVH.

betekenis waar de laatste jaren volop wordt op ingezet en het draagt bij tot een zorgzame maatschappij op mensenmaat. De mogelijkheden zijn bij wijzigingsdecreet van 18 juni 2021 nog aanzienlijk verruimd naar bestaande bijgebouwen bij een hoofdzakelijk vergunde woning en verplaatsbare zorgunits, die makkelijk terug te verwijderen zijn. Het zorgwonen is geconcipieerd als een tijdelijke situatie en bij beëindiging van het zorgwonen dient men ofwel een reguliere vergunning te bekomen of dient men terug te keren naar de eerdere toestand. Dit wordt in vele gevallen opgelost door communicatie met de burger, maar ook handhaving is nodig waar het niet opgelost geraakt. De meldingsplichten voor zorgwonen zijn rechtstreeks decretaal in een afzonderlijk artikel 4.2.4 van de VCRO opgenomen en de handhaving ervan valt niet onder de eerder voorziene strafbaarstelling voor de meldingsplichten die bepaald worden langs het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de meldingsplichtige handelingen ter uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 16 juli 2010.

Ten slotte wordt ook het verder uitvoeren van handelingen in geval van verval, schorsing of vernietiging van de meldingsakte, voortaan als een inbreuk aangemerkt.

Artikel 71. Adviesplicht bij de opstart van een gerechtelijke herstelprocedure of een ambtshalve uitvoering

Deze bepaling zorgt ervoor dat de bijzondere adviesplichten die het huidige handhavingsluik van de VCRO kenmerken, behouden kunnen blijven. Het nieuwe artikel 6.3.1 vormt daarnaast een kapstok voor het verbinden van andere formele voorwaarden (dan het advies) aan het inleiden / aanhangig maken van de herstellordering of de opstart van een ambtshalve uitvoering. De specifieke definitie van 'de opstart van een ambtshalve uitvoering' werd overgenomen van huidig artikel 6.3.4, §1, tweede lid, van de VCRO.

De samenstelling en werking van het adviesorgaan, de adviesprocedure en de rechtsgevolgen van het advies worden geregeld in het Handhavingsbesluit.

De bestaande adviesverplichting in het kader van administratieve beroepen tegen bestuurlijke maatregelen zal worden voorzien en uitgewerkt bij de regeling van het administratief beroep in het Handhavingsbesluit.⁵²

De bestaande adviesverlening in het kader van zogenaamde dwangsomverzoeken kan ook worden verankerd in het Handhavingsbesluit op basis van artikel 99, tweede lid, van de VCRO.

Alleen voor de specifieke bemiddelingsopdracht in het kader van herstelschikkingen wordt er geen grondslag meer voorzien. Niet alleen blijkt uit recente cijfers dat van deze bemiddelingsmogelijkheid vrijwel geen gebruik wordt gemaakt⁵³, het is ook perfect mogelijk om het adviesorgaan desgewenst een nieuwe (en meer decisieve) rol toe te kennen als instantie die herstelschikkingen bekrachtigt in de zin van artikel 62, §1, 1°, van het KVH.

Artikel 72. Vernietiging titel van eigendomsverkrijging bij miskenning informatieplicht

Artikel 69 van het ontwerp herneemt de tekst van artikel 6.6.2 van de VCRO, dat ingrijpt op de (privaatrechtelijke) relatie tussen de koper en verkoper naar aanleiding van een miskenning van de informatieplicht. Strikt genomen is dit geen handhavingsregel, reden waarom zij niet in het KVH voorkomt. Om het status quo te bewaren wordt de tekst hernomen in nieuw artikel 6.3.2 van de VCRO.

⁵² Zie hoger.

⁵³ In 2021 was er maar één bemiddelingsopdracht, in het kader van een bemiddeling met de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur; bron: zie Departement Omgeving – Omgevingshandhavingsrapportage (www.vlaanderen.be) (weergave 12 november 2022).

Artikel 73. Geen bestuurlijke herstelmaatregelen wanneer de herstelplicht ontstaan is voor 1 maart 2018.

Deze bepaling herneemt (inhoudelijk) het voorschrift van artikel 7.7.7 van de VCRO.

Artikel 74. Stabiliteitswerken vergoedbaar voor gedoogde constructies

Deze bepaling herneemt (inhoudelijk) het voorschrift van artikel 6.6.1, §2, van de VCRO, en bevestigt volledigheidshalve dat aan gedoogde constructies ook niet-vergunningsplichtige onderhoudswerken kunnen worden uitgevoerd.

Hoofdstuk 23. Wijzigingen van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013

Voor een algemene toelichting bij dit hoofdstuk wordt verwezen naar de bespreking van de krachtlijnen en de bijhorende impactanalyse van het ontwerp hierboven.

De omschrijving van misdrijven (artikel 11.2.2 van het OED) en inbreuken (artikel 11.2.4, §1) blijft ongewijzigd, opnieuw met dien verstande dat de specifieke strafbaarstelling van artikel 11.2.2, eerste lid, 9°, beperkt is tot stakingsbevelen, gegeven onder het regime voor de toepassing van het KVH.⁵⁴

Ook de straffen en bestuurlijke geldboetes blijven ongewijzigd, met dien verstande dat er een minimum voor de bestuurlijke geldboete wordt ingevoerd van 6 euro, te verhogen met opdecimen.

Ook de uitdrukkelijke kwalificatie van de schending van de zorgplicht in erfgoedlandschappen als normschending in de zin van het KVH komt overeen met de actuele situatie, waar huidig artikel 11.2.4, §2, bepaalt dat dergelijke schendingen "worden gelijkgesteld met inbreuken, zonder dat zij aanleiding kunnen geven tot het opleggen van een geldboete." Het betreft met andere woorden een verboden gedraging, die wel de grondslag kan vormen voor het opleggen herstel- en beveiligingsmaatregelen, maar niet voor het opleggen van bestuurlijke sancties.

Uit het optionele hoofdstuk 10 worden afdeling 2 (onmiddellijke inning), 3 (bestuurlijk beslag), 4 (probatievoorwaarden), 6 (financiële handhaving), 8 (politiediensten van rechtswege toezichthouder), 9 (administratief beroep tegen herstelbeslissingen), 10 (mogelijkheid tot verlenging van uitvoeringstermijnen en vermindering van de dwangsomschuld), 11 (verplichte betaling van een waarborgsom) en 12 (stakingsbevel bij verhindering van toezicht) weerhouden.

De figuur van de onmiddellijke inning laat de verbalisant toe om binnen de beleidslijnen van de Vlaamse Regering de misdrijven en inbreuken die zij vaststellen zelfstandig af te handelen zonder de tussenkomst van het parket en/of de beboetingsinstantie, waardoor de werklast van deze laatste instanties kan worden verminderd. Met de figuur van het bestuurlijk beslag faciliteert het lichten van optie 3 de verbeurdverklaring in het bestuurlijke spoor.

Het lichten van afdeling 4 sluit aan bij het huidige artikel 11.2.4, §3, van het OED, dat nu al voorziet in de mogelijkheid om probatievoorwaarden te verbinden aan het uitstel van uitvoering van de sanctie.

Door afdeling 6 in te sluiten, wordt de regeling van artikel 10.4.2 van het OED bevestigd, en wordt voorkomen dat overtreders gebruik kunnen maken van de 'premiëpot' ter financiering van het herstel van de publieke schade die zij wederrechtelijk

⁵⁴ Het KVH voorziet al in een bestuurlijke sanctie voor het niet naleven beveiligingsmaatregel (ten aanzien van niet geïdentificeerde adressanten of zolang geen dwangsom kan verbeuren): zie artikel 65, §4, tweede lid, en artikel 104, derde lid, van het KVH.

hebben veroorzaakt. Zij zijn immers verplicht om dit met eigen middelen te doen. Ook het perverse effect, waar verwaarlozers door de lamentabele staat van het verwaarloosde gebouw bij de uitbetaling van premies voorrang krijgen op eigenaars van monumenten die hun onderhoudsplicht wel naleven (wat noodzakelijk een betere staat van het gebouw inhoudt), wordt op die manier vermeden.

Derden, die wederrechtelijk beschadigd onroerend erfgoed aankopen en herstellen, kunnen hiervoor nog altijd rekenen op het premiestelsel, met dien verstande dat deze premies zullen worden teruggevorderd van de overtreders die schade hebben veroorzaakt, ten belope van hun herstellplicht.

Om overlap met artikel 95 van het KVVH te vermijden, wordt gelijktijdig het inhoudelijk identieke artikel 10.4.2 van het OED opgeheven.

In de huidige regeling is er al de mogelijkheid tot het instellen van een administratief beroep tegen herstelbeslissingen, die met het lichten van de optie, bedoeld in afdeling 9, wordt bestendigd.

Afdeling 10 komt formeel niet voor in het huidige handhavingsluik, maar beantwoordt wel aan een gevestigde handhavingspraktijk. Afdeling 11 is volledig nieuw, maar het nut van de mogelijkheid om de veroorzaker van erfgoedschade te verplichten het herstel ervan te prefinancieren via een waarborgsom, is evident, gelet op de hoge kosten die vaak met dit herstel gepaard gaan.

Het huidige hoofdstuk 11 van het OED verleent aan de reguliere politie bepaalde bijzondere bevoegdheden voor de opsporing van misdrijven en inbreuken zoals de bestuurlijke betreding en visitatie (artikel 11.3.3, tweede en derde lid, van het OED). Het maakt de reguliere politie bovendien bevoegd om inbreuken vast te stellen in een verslag van vaststelling. Het aanduiden van de reguliere politie als toezichthouder van rechtswege in de zin van artikel 97 van het KVVH ligt dan ook in het verlengde van de bestaande regelgeving. Tussen stedenbouwkundige misdrijven en misdrijven Onroerend Erfgoed is er bovendien vaak sprake van samenloop, zodat de vaststellingsbevoegdheden ten aanzien van beide materies beter uniform blijven. Om dezelfde reden wordt ook optie 12 (stakingsbevel bij verhindering van toezicht) gelicht.

In zijn advies vraagt de VVSG om ook de gemeenten in de mogelijkheid te stellen op te treden als herstelinstantie, zonder dat dit een reden mag zijn voor de Vlaamse Overheid om zelf hierin geen verantwoordelijkheid meer op te nemen, en mits de Onroerenderfgoedgemeenten die naast verbaliseren ook herstellen als taak zullen opnemen, daarvoor een hogere subsidie krijgen.⁵⁵

Op deze vraag wordt ingegaan door de burgemeester (of zijn plaatsvervanger) van erkende Onroerenderfgoedgemeenten aan te wijzen als herstelinstantie, naast de inspecteurs Onroerend Erfgoed die hun algemene bevoegdheid behouden.

De beperking tot erkende Onroerenderfgoedgemeenten, moet garanderen dat de voor deze cruciale taak vereiste deskundigheid ook effectief aanwezig is. Een verhoogde subsidie lijkt niet noodzakelijk, nu de inkomsten van herstelhandhaving (zoals verbeurde dwangsommen) conform de algemene regel van artikel 73, tweede lid, van het KVVH toekomen aan de overheid die het hersteltraject heeft gelopen.

⁵⁵ Advies VVSG, nr. 4.1.

Hoofdstuk 25. Wijzigingen van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges.

Voor een algemene toelichting bij dit hoofdstuk wordt verwezen naar de bespreking van de krachtlijnen en de bijhorende impactanalyse van het ontwerp hierboven.

Hieronder worden de meest belangwekkende artikelen besproken.

Artikel 103. Aanpassing definitie Handhavingscollege

Het huidige systeem van het DBRC-decreet wordt doorgetrokken en er wordt een bevoegdheidsoverdracht aan het Handhavingscollege toegevoegd in overeenstemming met de bevoegdheidsuitbreiding door het KVVH en de implementatiedecreten.

Artikel 104. Tussenkost

Deze bepaling voorziet in een procedure tot tussenkost bij het Handhavingscollege. De introductie van een procedure tot tussenkost is vereist aangezien artikel 74 van het KVVH de mogelijkheid biedt aan derden die in hun rechtmatige belangen worden geschaad door een bestuurlijke herstel- of beveiligingsbeslissing of herstelschikking, om eigenhandig een jurisdictioneel beroep bij het Handhavingscollege in te stellen tegen deze beslissingen.

In dat geval kan de betrokkene ten aanzien van wie de bestuurlijke herstelbeslissing werd opgelegd (overeenkomstig artikel 47 tot en met 55 van het KVVH) (zie punt 1°) of ten aanzien van wie de bestuurlijke beveiligingsmaatregel is genomen (overeenkomstig artikel 65 tot en met 68 van het KVVH) (zie punt 2°) er immers alle belang bij hebben om tussen te komen in de procedure die op basis van artikel 74 van het KVVH werd ingesteld. Hetzelfde geldt voor degenen die de herstelschikking mee hebben vastgesteld (overeenkomstig artikel 60 tot en met 62 van het KVVH; dit kan ook de overtreder zijn) (zie punt 4°). Ook de bevoegde overheid die in eerste aanleg heeft beslist over de betrokken handhavingsbeslissing waartegen administratief beroep werd ingesteld, kan tussenkomen in de procedure (zie punt 3°).

In de andere richting (zie punt 5°) zullen de derden die op basis van artikel 74 van het KVVH een rechtstreeks beroep kunnen instellen tegen een herstelbeslissing of -schikking of beveiligingsbeslissing, ook kunnen tussenkomen als er al een vernietigingsberoep is ingesteld door de betrokkene zelf of een andere derde die in zijn rechtmatige belangen wordt geschaad door de betrokken herstel- of beveiligingsbeslissing of herstelschikking. De belangvereiste voor de tussenkost kan in dergelijke gevallen op dezelfde wijze ingevuld worden als het belang om eigenhandig een beroep in te stellen bij het Handhavingscollege overeenkomstig artikel 74 van het KVVH en zoals uiteengezet in de memorie van toelichting bij deze bepaling.

Het bestaan van het administratief beroep tegen herstelbeslissingen (artikel 98 van het KVVH) maakt ook dat de geïntegreerde beslissing waarin zowel een beboetings-/vervolgingsbeslissing als een herstelbeslissing wordt genomen (zie artikel 57 van het KVVH) niet tot problemen leidt voor de tussenkost die niet mogelijk is voor de beboeting maar alleen in geval van een herstelbeslissing.

Volgens artikel 57, §4, van het KVVH wordt in dat geval alleen de beslissing over de bestuurlijke vervolging beschouwd als een administratieve eindbeslissing als vermeld in artikel 42 van het KVVH zodat tegen dit deel van de geïntegreerde beslissing direct kan worden opgetreden door de vervolgte persoon via een beroep bij het Handhavingscollege. Na het administratief beroep tegen de herstelbeslissing (zie artikel 98 van het KVVH) kan voor dit luik van de beslissing alleen maar een beroep bij het Handhavingscollege worden ingesteld overeenkomstig artikel 55 of 74 van

het KVVH met dus de mogelijkheden tot eventuele tussenkomsten waarin de betrokken wijzigingsbepaling voorziet.

Artikel 105 en 106. Rolrecht en rechtsplegingsvergoeding

In het licht van de introductie van een schorsingsprocedure bij het Handhavingscollege wordt er ook voorzien in een rolrecht dat door de verzoekende partij moet worden betaald wanneer er een vordering tot schorsing wordt ingediend bij het Handhavingscollege. Het rolrecht bedraagt in dat geval 50 euro. Het bedrag van het rolrecht bedraagt de helft van het verschuldigde rolrecht voor een vernietigingsprocedure bij het Handhavingscollege dat 100 euro bedraagt, naar analogie met de verhouding van de bedragen van het rolrecht bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen die respectievelijk neerkomen op 100 euro en 200 euro.

Er wordt ook een rolrecht voor de tussenkomende partij vastgesteld aangezien er voortaan ook een procedure tot tussenkomst geldt bij het Handhavingscollege. Het rolrecht dat een tussenkomende partij verschuldigd is, bedraagt – net zoals bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen – de helft van het rolrecht dat een verzoekende partij verschuldigd is bij het indienen van een vordering tot vernietiging. Een tussenkomende partij zal daarom 50 euro aan rolrechten moeten betalen per vordering waarin ze tussenkomt.

Voor het overige wordt artikel 31/1 aangepast in het licht van het nieuwe artikel 31/0.

Artikel 107. Bestuurlijke lus

Artikel 77 van het KVVH en volgende voorzien in een opname in het bestuurlijk sanctie- en maatregelenregister van de natuurlijke personen of rechtspersonen die het voorwerp hebben uitgemaakt van een bestuurlijk sepot of vervolging dan wel van een bestuurlijke maatregel. Naar analogie met de regeling voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen wordt in artikel 34, §8, van het DBRC-decreet uitgebreid naar het Handhavingscollege opdat een nieuwe beslissing na toepassing van de administratieve lus zou worden openbaar gemaakt in de registers overeenkomstig de bepalingen van het KVVH (zie artikel 77 en volgende van het KVVH).

In het licht van de mogelijkheid voorzien in artikel 74 van het KVVH voor derden die in hun rechtmatige belangen geschaad worden door bestuurlijke herstel- of beveiligingsbeslissingen of herstelschikkingen, om beroep in te stellen bij het Handhavingscollege, zullen deze derden ook een mogelijkheid moeten hebben om tegen een herstelbeslissing na bestuurlijke lus op te treden.

Artikel 108. Geldboete wegens kennelijk onrechtmatig beroep

De mogelijkheid om een geldboete wegens kennelijk onrechtmatig beroep op te leggen wordt uitgebreid naar het Handhavingscollege. In het licht van artikel 74 van het KVVH beschikken derden voortaan immers ook over de mogelijkheid om zelf op te treden tegen bestuurlijke herstel- of beveiligingsbeslissingen of herstelschikkingen als ze door deze maatregelen in hun rechtmatige belangen worden geschaad.

Vanuit de optiek van het gestaag uniformiseren van de procedures bij het Handhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen, is het aangewezen om deze mogelijkheid open te trekken naar de procedure voor het Handhavingscollege.

Het huidige artikel 43 van het DBRC-decreet wordt om die reden verplaatst naar een nieuw artikel 39/1, waardoor het wordt toegevoegd aan de titel van het

DBRC-decreet die van toepassing is op zowel de Raad voor Vergunningsbetwistingen als het Handhavingscollege. Artikel 114 heft vervolgens het huidige artikel 43 op.

Artikel 111. Schorsingsprocedures

Deze bepaling breidt het toepassingsgebied van de reguliere schorsingsprocedure en van de schorsingsprocedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid uit naar het Handhavingscollege. De tekst van het nieuwe artikel 40 is, op enkele formele wijzigingen na, identiek aan het huidige artikel 40 van het DBRC-decreet dat tot dusver alleen van toepassing was op de Raad voor Vergunningsbetwistingen (opgenomen in afdeling 3 van hoofdstuk 4 van het DBRC-decreet). Deze bepaling wordt, net zoals het bestaande artikel 41 (zie hieronder), evenwel opgeheven en opnieuw ingevoerd in afdeling 2 van hoofdstuk 4 van het DBRC-decreet dat van toepassing is op de procedure van zowel de Raad voor Vergunningsbetwistingen als het Handhavingscollege.

De verwijzing naar artikel 14 van het DBRC-decreet maakt dat de implementatiedecreten zelf al dan niet in een schorsende werking van het beroep bij het Handhavingscollege kunnen voorzien. Als een beroep bij het Handhavingscollege schorsende werking heeft, dan zijn de schorsingsprocedures uit artikel 44 van het DBRC-decreet niet relevant / van toepassing. Het KVH zelf verbindt al een schorsende werking aan het instellen van een beroep tegen een sanctiebeslissing (artikel 42 en 46 van het KVH).

Artikel 112. Voorlopige maatregelen

Deze bepaling bevat een procedure voor het opleggen van (voorlopige) maatregelen bij het Handhavingscollege. De tekst van het nieuwe artikel 41 is identiek aan het huidige artikel 41 van het DBRC-decreet dat momenteel alleen van toepassing is op de Raad voor Vergunningsbetwistingen (en dat wordt verplaatst naar afdeling 2 van hoofdstuk 4 van het DBRC-decreet; zie hierboven), met een beperkte toevoeging voor de procedure bij het Handhavingscollege.

Zo bepaalt het tweede lid van het nieuwe artikel 41 dat als er redenen zijn om over te gaan tot de schorsing van de uitvoering van een bestuurlijke beveiligingsbeslissing als bedoeld in artikel 68 van het KVH, het Handhavingscollege, ambtshalve of op verzoek, kan beslissen om de betrokken beveiligingsbeslissing tijdelijk aan te passen. In het licht van de specifieke aard van bestuurlijke beveiligingsbeslissingen is het immers vereist dat het Handhavingscollege – dat uitspraak doet in volle rechtsmacht – een beveiligingsmaatregel zo nodig kan moduleren of verzachten. Het louter schorsen ervan zou een (disproportionele) beveiligingsmaatregel in zijn geheel ongedaan maken wat vaak niet te verkiezen zal zijn, gelet op de korte tijdspanne waarvoor ze geldt en de aard van de maatregel. Het hervormen van de opgelegde beveiligingsmaatregel laat toe dat het Handhavingscollege een betere balans kan zoeken tussen de in het geding zijnde belangen zonder dat de uitwerking van de beveiligingsmaatregel volledig wordt geschorst en elke beveiliging onverkort ongedaan wordt gemaakt ten gevolge van de tijdelijke schorsing van de maatregel.

Artikel 114. Jurisdictionele controle met volle rechtsmacht

Het KVH voorziet in een jurisdictionele controle met volle rechtsmacht zowel voor de sanctiebeslissingen als voor de herstelbeslissingen (zie respectievelijk artikel 42, 45, 55, 68 en 74 van het KVH).

Een beroep in volle rechtsmacht kan gepaard gaan met een hervormingsbevoegdheid. Artikel 44 van het DBRC-decreet wordt in deze zin aangevuld waardoor de

bestaande hervormingsbevoegdheid van het Handhavingscollege voor bestuurlijke boetes ook wordt uitgebreid naar de uitsluiting van steun die op basis van artikel 30 van het KVH kan worden opgelegd als sanctie én naar de bestuurlijke herstelbeslissingen die voortaan kunnen worden bestreden bij het Handhavingscollege op basis van artikel 55 van het KVH.

Beide vormen van beslissingen zullen vaak dezelfde feitelijke grondslag delen en zullen in de context van het KVH immers steeds vaker samen in één beslissing worden opgenomen, als het product van een geïntegreerde bestuurlijke sanctie- en herstelprocedure in de zin van artikel 57 van het KVH.

Hoofdstuk 26. Wijzigingen van het decreet houdende het toeristische logies van 5 februari 2016

Voor een algemene toelichting bij dit hoofdstuk wordt verwezen naar de bespreking van de krachtlijnen van het ontwerp hierboven.

Uit het optionele hoofdstuk 10 worden afdeling 8 (politiediensten van rechtswege toezichthouder), en 10 (mogelijkheid tot verlenging van uitvoeringstermijnen en vermindering van de dwangsomschuld) weerhouden.

Ook in het huidige handhavingsluik speelt de reguliere politie een belangrijke rol, met een vaststellingsbevoegdheid voor de (gedepenaliseerde) inbreuken op het logiesdecreet, een medewerkingsverplichting voor tussenpersonen (artikel 11 van het Logiesdecreet) én de mogelijkheid tot het geven van stakingsbevelen (artikel 14 van het Logiesdecreet). Om gelijkaardige redenen als in de context van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, wordt daarom optie 8 gelicht, om te vermijden dat het bestaande netwerk van vaststellers wordt gedecimeerd.

Conform het ontworpen artikel 13, tweede lid, duidt de Vlaamse Regering of haar gemachtigde de personeelsleden van de Vlaamse Overheid aan die zullen optreden als beboetingsinstantie. De aanstelling van instanties als beboetingsinstantie wordt niet weerhouden.

Hoofdstuk 27. Wijzigingen van het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid

Voor een algemene toelichting bij dit hoofdstuk wordt verwezen naar de bespreking van de krachtlijnen en de bijhorende impactanalyse van het ontwerp hierboven.

Huidig artikel 18 van het DIHB sanctioneert de miskenning van de vergunningsplicht voor kleinhandelsactiviteiten of het handelen in strijd met de verleende omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten met een exclusieve geldboete van maximaal 10.000 euro, te vermeerderen met opdecimen. Zowel de kwalificatie als inbreuk als de delictsomschrijving blijven onverkort behouden. Het maximumbedrag van de geldboete wordt opgetrokken van 10.000 euro naar 80.000 euro, maar door de afschaffing van de verhoging met opdecimen komt dit neer op een status quo met de actuele situatie. Hetzelfde kan worden gesteld voor de minimumgeldboete, die op 1200 euro wordt bepaald, wat overeenkomt met het basisbedrag van 150 euro uit het Integraal Handelsvestigingsbesluit van 26 oktober 2018, vermeerderd met de opdecimen.

Uit het optionele hoofdstuk 10 worden afdeling 6 (financiële handhaving), 7 (handhavingsverzoek), 9 (administratief beroep tegen herstelbeslissingen) en 10 (mogelijkheid tot verlenging van uitvoeringstermijnen en vermindering van de dwangsomschuld) weerhouden.

Het activeren van afdeling 6 moet voorkomen dat de overheid opdraait voor het herstel van publieke schade, gelet op de premies die gangbaar zijn in het handelsvestigingsbeleid en de subsidies die kunnen worden verleend in functie van de sloop en/of transformatie van handelspanden en bedrijfsruimten.

In de context van het DIHB komen klachten over mogelijke inbreuken vaak van concurrenten. Door het van toepassing stellen van afdeling 7 kunnen deze klachten worden geuit binnen het geformaliseerd kader van het handhavingsverzoek, binnen de voorwaarden die artikel 96, tweede lid, van het KVH daarvoor voorziet. Dit houdt onder meer in dat de verzoeker aannemelijk moet maken dat hij rechtstreekse schade heeft geleden door de aangeklaagde inbreuk.

Het activeren van afdeling 9 (administratief beroep tegen herstelbeslissingen) werd gevraagd door de VVSG, die hiervoor volgende verantwoording gaf: "We vragen om ook bij handelsvestigingsbeleid het administratief beroep te voorzien (optie afdeling 9).

In de meeste sectoren staat een laagdrempelig bestuurlijk beroep open bij de bevoegde minister. Dat bestaat nu al inzake milieu en onroerend erfgoed, en zal nieuw zijn voor ruimtelijke ordening. Handelsvestigingsbeleid is de enige sector waar een overtreder (of een derde die tevergeefs om handhaving vroeg) met zijn beroep tegen een handhavingsbevel onmiddellijk moet stappen naar het Handhavingscollege (Vlaams bestuursrechtcollege). Gelet op het geringe aantal te verwachten dossiers, zien we geen bezwaar om ook op dit vlak de handhavingsprocedure tussen de verschillende sectoren gelijk te trekken."⁵⁶

Het activeren van afdeling 10, tenslotte, laat de herstelinstantie toe om bij de invordering van dwangsommen rekening te houden met de inspanningen die de overtreder al gedaan heeft om de oplegde maatregel correct uit te voeren.

Artikel 2, 15°, van het KVH bepaalt dat de herstelinstantie wordt aangewezen door de Vlaamse regelgeving. Naast de als herstelinstantie aangestelde personeelsleden van VLAIO (het Agentschap Innoveren en Ondernemen) zal er ook sprake zijn van een gemeentelijke herstelinstantie. Voor de aanduiding van de herstelinstantie op gemeentelijk niveau wordt, onder meer op suggestie van de VVSG, aangesloten bij de regeling die ook voor het DABM werd uitgewerkt (zie artikel 21). De inhoudelijke bevoegdheidsverdeling tussen het Vlaamse en het gemeentelijke overheidsniveau wordt geregeld in het uitvoeringsbesluit.⁵⁷

Conform het ontworpen artikel 17, §2, duidt de Vlaamse Regering of haar gemachtigde de personeelsleden van de Vlaamse Overheid aan die zullen optreden als beboetingsinstantie. De aanstelling van instanties als beboetingsinstantie wordt niet weerhouden.

Hoofdstuk 30. Wijziging van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023

Dit hoofdstuk voorziet in een (beperkt) aantal rechtzettingen en verduidelijkingen met betrekking tot het KVH zelf. Deze wijzigingen zijn technisch van aard, en raken niet aan de inhoudelijke regeling, met uitzondering van artikel 133.

Het KVH had naar aanleiding van een advies van de Vaste Commissie van de Lokale Politie (VCLP)⁵⁸ de mogelijkheid voor personeelsleden van de politiediensten om als toezichthouder te fungeren, beperkt tot de leden van het operationeel kader, en dit ongeacht of de politie van rechtswege bevoegd wordt gemaakt (artikel 97 van het

⁵⁶ Advies VVSG, nr. 3.3.

⁵⁷ Advies VVSG, nr. 4.4.

⁵⁸ *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1724/1, 318.

KVH) dan wel zelf beslist om dergelijke toezichthouders aan te stellen (artikel 8, §2, eerste lid, 5°, van het KVH).

Vanuit het werkveld wordt nu gesignaleerd dat er al jaren CALog-personeel (= burgerpersoneel (cadre administrative et logistique – het administratieve en logistieke kader)), dat niet tot het operationeel kader kan worden gerekend, door politiezones is aangesteld als DABM-toezichthouder, en dit tot ieders tevredenheid. Daarom wordt de beperking tot het operationeel kader bij vrijwillige aanstelling door de politiedienst (artikel 8, §2, eerste lid, 5°, van het KVH) opnieuw opgeheven.

Voor de toepassing van het optionele artikel 97 van het KVH, waar de hoedanigheid van toezichthouder door de decreetgever van rechtswege wordt opgelegd, blijft de beperking onverkort bestaan. Heeft het inhoudelijke decreet met andere woorden deze optie gelicht (zoals de VCRO, het OED/VED of het Logiesdecreet), dan zal alleen het operationeel kader van rechtswege toezichthouder zijn. Wenst de betrokken politiedienst toch CALog-personeel aan te stellen, dan kan dat op basis van een uitdrukkelijke aanwijzing als toezichthouder in de zin van artikel 8, §2, eerste lid, 5°, van het KVH.

Hoofdstuk 32. Slotbepaling

Voor de toelichting bij dit hoofdstuk wordt verwezen naar de toelichting bij punt 1.B.4. Implementatie en inwerkingtreding.

De minister-president van de Vlaamse Regering
en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur,
ICT en Facilitair Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving,
Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk,
Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS

BIJLAGE BIJ DE MEMORIE VAN TOELICHTING:
OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE PUNCTUELE BEMERKINGEN

VVSG (19/04/2023)

Randnr.	Artikel	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
1	18, 2° 59	De VVSG vraagt om de optionele figuur “financiële handhaving” (hfst 10, afd. 6 KVVH) ook van toepassing te maken inzake milieu en ruimtelijke ordening.	Op deze vraag wordt ingegaan door de toevoeging van optie 6 in nieuw art. 16.1.1 §2 en in nieuw art. 6.1.2, 2 ^{de} lid VCRO.
2	59	De VVSG vraagt om de optionele figuur “handhavingsverzoek” (hfst 10, afd. 7 KVVH) ook van toepassing te maken inzake ruimtelijke ordening.	Op deze vraag wordt ingegaan door de toevoeging van optie 7 in nieuw art. 6.1.2, 2 ^{de} lid VCRO.
3	119	De VVSG vraagt om de optionele figuur “administratief beroep” (hfst 10, afd. 9 KVVH) ook van toepassing te maken inzake handelsvestigingsbeleid.	Op deze vraag wordt ingegaan door de toevoeging van optie 9 in nieuw art. 15 DIHB.
4	59	De VVSG vraagt om de optionele figuur “waarborgsom” (hfst 10, afd. 11 KVVH) ook van toepassing te maken inzake ruimtelijke ordening.	Op deze vraag wordt ingegaan door de toevoeging van optie 11 in nieuw art. 6.1.2, 2 ^{de} lid VCRO.
5	88	De VVSG vraagt om ook de gemeenten in de mogelijkheid te stellen op te treden als herstellinstantie, zonder dat dit een reden mag zijn voor de Vlaamse Overheid om zelf hierin geen verantwoordelijkheid meer op te nemen, en mits de Onroerendergoedgemeenten die naast verbaliseren ook herstellen als taak opnemen, daarvoor een hogere subsidie krijgen.	Op deze vraag wordt ingegaan door de burgemeester (of zijn plaatsvervanger) van erkende Onroerendergoedgemeenten aan te wijzen als herstellinstantie, naast de inspecteurs Onroerend Erfgoed die hun algemene bevoegdheid behouden. De beperking tot erkende Onroerendergoedgemeenten, moet garanderen dat de voor deze cruciale taak vereiste deskundigheid ook effectief aanwezig is. Een verhoogde subsidie lijkt niet noodzakelijk, nu de inkomsten van herstelhandhaving (zoals verbeurde dwangsommen) conform de algemene regel van art. 73, 2 ^{de} lid KVVH toekomen aan de overheid die het hersteltraject heeft gelopen.
6	20, 51, 88	De VVSG vraagt om decretaal de mogelijkheid open te houden dat de provincie een	Via een wijziging van art. 8 KVVH zullen de provincies toezichthouders kunnen aanstellen, zodat zij de taken die zij momenteel opnemen in het kader van

		handhavingsbevoegdheid krijgen voor grondgebonden materies.	toezicht en opsporing m.b.t. milieu misdrijven en – inbreuken, kunnen verderzetten. Vanuit de vaststelling dat de provincies binnen de huidige praktijk geen publieke herstelmaatregelen opleggen, wordt het provinciale niveau niet weerhouden als herstelinstantie. Toezichthouders kunnen wel publieke beveiligingsmaatregelen opleggen onder toezicht van de bevoegde herstelinstantie.
7	120	De VVSG vraagt om de inhoudelijke bevoegdheidsverdeling tussen de overheidsniveau's over te laten aan een uitvoeringsbesluit.	Op deze vraag wordt ingegaan door de redactie van het nieuwe artikel 17 aan te passen.
8	51, 122	De VVSG vraagt om niet het schepencollege maar wel de burgemeester (of zijn plaatsvervanger) eenduidig aan te duiden als herstelinstantie voor alle decreten, met inbegrip van het DIHB.	Op deze vraag wordt ingegaan. (zie nieuw artikel 17, 1 ^{ste} lid, 2° DIHB)
9	20	De VVSG vraagt te verduidelijken dat bij milieu intergemeentelijke samenwerking ook kan zonder rechtspersoonlijkheid, dat de ene gemeente een personeelslid van een andere gemeente mag aanduiden.	Op deze vraag wordt ingegaan door de toevoeging " <i>zelfs al zijn ze personeelslid van een andere gemeente</i> " in nieuw artikel 16.1.3, 2°.
10	22	De VVSG vraagt te verduidelijken dat bedragen, ingevorderd voor de terugbetaling van de kosten voor het opruimen van afvalstoffen langs openbare wegen en waterwegen, enkel toekomen aan het Vlaams infrastructuurfonds wanneer de Vlaamse overheid die kosten maakte.	Op deze vraag wordt ingegaan door de uitzonderingsbepaling m.b.t. het Vlaams Infrastructuurfonds te schrappen, te meer omdat het Regeerakkoord voorziet in de opheffing van dit fonds. De algemene regel van artikel 73, eerste lid KVH, volgens dewelke de opbrengsten toekomen aan de overheid namens wie ze worden geïnd, volstaat om te garanderen dat de overheid die de kosten droeg en vervolgens verhaalde op de overtreder, ook de begunstigde is van de teruggevoerde bedragen.
11	101	Volgens VVSG moet het ook mogelijk zijn om tussen te komen voor het Handhavingscollege voor: -de overheid die in eerste aanleg besliste; -de derde die om handhaving verzocht.	Op deze vraag wordt ingegaan. (zie nieuw artikel 31/0, eerste lid, 3° en 5°)

SARO (19/040/2023)

	Artikel	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
12	51	SARO wijst erop dat soms het werkwoord “aanstellen” wordt gebruikt, en soms “aanwijzen”, en beveelt aan om steeds dezelfde begrippen te gebruiken.	Op deze vraag wordt ingegaan door steeds het werkwoord “aanwijzen” te gebruiken.
13	20	SARO acht minstens een verderzetting van de huidige handhavingsbevoegdheden van de provincie noodzakelijk.	Via een wijziging van art. 8 KVV zullen de provincies toezichthouders kunnen aanstellen, zodat zij de taken die zij momenteel opnemen in het kader van toezicht en opsporing m.b.t. milieumisdrijven en – inbreuken kunnen verderzetten. Vanuit de vaststelling dat de provincies binnen de huidige praktijk geen publieke herstelmaatregelen opleggen, wordt het provinciale niveau niet weerhouden als herstelinstantie. Toezichthouders kunnen wel publieke beveiligingsmaatregelen opleggen onder toezicht van de bevoegde herstelinstantie.
14	59	SARO vraagt zich af waarom niet werd geopteerd voor de optionele figuur van de waarborgsom (Hfst. 10, afd. 11 KVV) in de VCRO, terwijl dit wel voor het OED gebeurde.	Op deze vraag wordt ingegaan door de toevoeging van optie 11 in nieuw art. 6.1.2, 2 ^{de} lid VCRO. (zie ook randnr. 4)
15	88	SARO vraagt om te verduidelijken hoe de figuur van de inspecteur Onroerend Erfgoed zich verhoudt tot het feit dat in het KVV diverse rollen worden toegekend aan toezichthouder, beboetingsinstantie en herstelinstantie.	De figuur van de inspecteur Onroerend Erfgoed verenigt de door het KVV bepaalde functies van toezichthouder, officier van gerechtelijke van gerechtelijke politie, hulpofficier Pdk en herstelinstantie onder één titel, zonder wijzigingen of toevoegingen, en is in die zin vooral een symbolisch gegeven, gericht op het behoud van die titel als sterk merk binnen de sector. Het blijft mogelijk om personeelsleden enkel aan te wijzen als toezichthouder of OGP.

16	92	SARO heeft bedenkingen bij het feit dat de beboetingsinstantie bij het stilzitten van het parket niet verplicht is te vervolgen.	De huidige regeling van het OED laat ook bestuurlijk sepot toe. Handhaving is immers nooit totaal. Deze wetmatigheid geldt niet alleen voor het strafrechtelijke maar ook voor het bestuurlijke spoor. Tegelijkertijd zullen de beleidslijnen m.b.t. bestuurlijke vervolging van de Vlaamse Regering in de zin van art. 76 KVV voortaan bindend zijn voor de beboetingsinstantie. De democratische legitimiteit van de gemaakte keuzes zal dan ook gegarandeerd zijn.
17	87	SARO vraagt om de regel van nieuw artikel 11.1.1 §2 OED te duiden volgens welke <i>“de uitvoering van handelingen conform de maatregelen die zijn besloten in een herstelschikking, nooit kan leiden tot het verval van het recht om voor de voormelde handelingen een premie aan te vragen volgens de normaal geldende regels”</i> . De raad vraagt <i>“om dit verder te kaderen in het licht van artikel 61 KVV dat bepaalt dat in een herstelschikking overtredders toch deels in aanmerking kunnen komen voor premies, subsidies en andere vormen van steun met een maximum van 50 %.”</i>	De regel van nieuw artikel 11.1.1 §2 OED komt in dezelfde bewoordingen voor in de huidige OED-regeling (huidig art. 11.6.5 OED). Deze regel moet de personen met wie de herstelschikking is gesloten, die niet niet noodzakelijk herstelplichtige overtredders zijn, toelaten de afgesproken werken onmiddellijk uit te voeren, zonder dat zij hierdoor het recht verliezen om voor die werken een premie aan te vragen en te bekomen volgens de normaal geldende regels. De uitvoering van de minnelijke schikking leidt als dusdanig niet tot een garantie of voorrang tot het bekomen van een dergelijke premie, maar staat de toekenning ervan ook niet in de weg. Dat laatste geldt ook voor de regels van artikel 61, 3° en 4° KVV. Deze regels verzachten de principes van financiële handhaving, vermeld in artikel 95 KVV, maar bieden geen garantie dat effectief een premie kan of zal worden toegekend.
18	87	Volgens SARO leidt de herstelmethodiek van huidig artikel 11.4.1 OED tot <i>“goede herstelmaatregelen op maat van onroerend erfgoed”</i> . De raad vraagt om te verduidelijken in welke mate na intrede tot het KVV dergelijk maatwerk mogelijk blijft.	Hoewel meer generieke bewoordingen worden gebruikt, leidt de herstelmethodiek van artikel 48 KVV tot dezelfde resultaten als die van huidig artikel 11.4.1 OED. Het KVV voorziet in drie herstelvormen, die als volgt overeenkomen met de huidige terminologie van het OED: 1) herstel door een terugkeer naar de referentietoestand = het feitelijke herstel in een originele, goede staat; 2) herstel bij feitelijk equivalent = herbouwen, complementaire maatregelen 3) herstel bij financieel equivalent = schadevergoeding

		Ook de omvang van het herstel en de rangorde tussen de herstellvormen is dezelfde. De publieke schade moet integraal worden hersteld. (art. 48, §1, 1ste zin) Herstel bij financieel equivalent (3) kan enkel worden toegepast in zoverre feitelijk herstel (1 en 2) niet mogelijk is (art. 48 §1, 2de zin). Herstel bij feitelijk equivalent (2) kan maar worden toegepast wanneer herstel door terugkeer naar de referentietoestand (1) niet mogelijk is of wanneer het minstens kennelijk gelijkwaardige resultaten oplevert in het licht van de beschermde erfgoedwaarden (art. 48 §2, eerste lid). De vereiste van “kennelijke gelijkwaardigheid” houdt in dat elke normaal zorgvuldige beoordelaar het herstel bij feitelijk equivalent (2) als gelijkwaardig aan de terugkeer naar de referentietoestand (1) moet kunnen beschouwen, en verhoogt de drempel voor de toepassing van herstel bij feitelijk equivalent (2) in de gevallen waarin feitelijk herstel door terugkeer naar de referentietoestand (1) nog mogelijk is.
--	--	---

VTC 18/04/2023

	Artikel	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
19	100 - 111	De VTC beveelt aan om te onderzoeken of de bestaande regeling van verwerking van persoonsgegevens door het Handhavingscollege, niet moet worden aangepast n.a.v. de bevoegdheidsuitbreiding en het gegeven dat er meer categorieën van personen kunnen tussenkomen.	Het Digitaliseringsdecreet (decreet tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de digitale procesvoering voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges en andere wijzigingen) voorziet reeds in een aanpassing/upgrade van de bestaande regeling inzake de verwerking van persoonsgegevens. Meer bepaald wordt een nieuwe GDPR-bepaling opgenomen die voorziet in meer transparantie en beveiliging van de verwerkingen door alle rechtscolleges van de DBRC in het kader van de wettelijke opdrachten van de rechtscolleges.
20	52	Volgens de VCT moet bij de opname van de dagvaarding in het vergunningenregister de impact op de betrokkene zelf goed worden overwogen	De opname van de dagvaarding in het vergunningenregister is nu reeds verplicht gesteld door huidig art. 6.6.3 VCRO, en wordt enkel verplaatst.
21	59, 87	De VTC benadrukt dat de beperkingen, gesteld aan het gebruik van toezichtrechten in artikel 8 §4 KVVH, ook moeten gelden voor de politiediensten wanneer zij met toepassing van artikel 97 KVVH van rechtswege de hoedanigheid van toezichthouder verkrijgen.	Het spreekt voor zich dat de politiediensten bij het gebruik van toezichtrechten krachtens het KVVH de beperkingen in acht moeten nemen die het KVVH daaraan stelt.
22	119	De VTC vraagt dat wordt nagegaan of de figuur van het handhavingsverzoek (art. 96 KVVH) voldoende waarborgen biedt om de vertrouwelijkheid van de persoonsgegevens van concurrenten tegenover elkaar te waarborgen.	De procedure, bedoeld in artikel 96 KVVH, is een formele procedure, die noodzakelijk geen anonimiteitsgarantie van de steller van het verzoek inhoudt.

MINARAAD & SERV

	Artikel	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
23	18	De raden wijzen erop dat, hoewel de memorie daarnaar verwijst, de optionele figuur van de waarborgsom (afdeling 11, art. 101 KVH) niet gelicht wordt voor het DABM.	Dit betreft inderdaad een vergetelheid, die wordt rechtgezet door de toevoeging van afdeling 11 aan de oplijsting van (voor het DABM) onderschreven opties in art. 18.
24	18, 59	De raden bevelen aan om ook de optionele figuren van de probatievoorwaarden (afdeling 4, art. 93) en financiële handhaving (afdeling 6, art. 95) te selecteren voor DABM en VCRO.	Op deze vraag wordt ingegaan door de opties 4 en 6 toe te voegen aan artikel 18 en 59.
25	18, 59	De raden vragen om ook de keuze voor de optionele figuren uit hoofdstuk 10 te stroomlijnen voor milieu en ruimtelijke ordening, en doen de suggestie om alvast de opties 6 (financiële handhaving), 7 (handhavingverzoek) en 11 (waarborgsom) voor de VCRO te selecteren. Daarnaast vragen zij om te motiveren waarom optionele figuren niet worden geselecteerd.	Aan deze vraag is voldaan. Met uitzondering van afdeling 8 (reguliere politie van rechtswege toezichthouder), die enkel voor VCRO en niet voor DABM zal gelden, zijn alle geselecteerde optionele figuren voor beide decreten dezelfde. Daarmee zijn bijna alle optionele figuren van hoofdstuk 10 KVH geselecteerd, zodat ze ter beschikking staan van de betrokken beleidsvelden. Afdeling 5 (uitbreiding toepassingsgebied vereenvoudigde sanctieprocedure) wordt niet weerhouden, omdat DABM noch VCRO forfaitaire boetes kent (zie art. 94, 1° KVH). Afdeling 8 (politiediensten van rechtswege toezichthouder) veronderstelt een beroep op art. 10 BWHI, wat enkel voor de VCRO kan worden verantwoord.
26	-	De raden vragen om hun adviesverplichting m.b.t. het omgevingshandhavingsprogramma te behouden	Dit aspect moet worden geregeld in het uitvoeringsbesluit.
27	-	De raden wijzen erop dat depenalisering dient te gebeuren op basis van een gedegen effectinschatting en deugdelijke criteria.	Dit ontwerp behoudt de bestaande milieu – en stedenbouwkundige misdrijven, zonder ze te depenaliseren. Deze opmerking is er bijgevolg niet op van toepassing.

28	20	De raden vragen de huidige handhavingsbevoegdheden van de personeelsleden van de provincie voort te zetten met het oog op een efficiënt handhavingsbeleid.	Via een wijziging van art. 8 KVH zullen de provincies toezichthouders kunnen aanstellen, zodat zij de taken die zij momenteel opnemen in het kader van toezicht en opsporing m.b.t. milieumisdrijven en – inbreuken kunnen verderzetten. Vanuit de vaststelling dat de provincies binnen de huidige praktijk geen publieke herstelmaatregelen opleggen, wordt het provinciale niveau niet weerhouden als herstelinstantie. Toezichthouders kunnen wel publieke beveiligingsmaatregelen opleggen onder toezicht van de bevoegde herstelinstantie.
29	-	De raden vragen om een passende regeling uit te werken voor het betrekken van derde-belanghebbenden in het bestuurlijk handhavingstraject	De rechten van derde-belanghebbenden worden verzekerd door het justitieel beroep bij het Handhavingscollege, voor wat DABM, VCRO en DIHB betreft nog aangevuld met de mogelijkheid tot het indienen van een handhavingsverzoek in de zin van art. 96 KVH. De procedure voor het Handhavingscollege wordt door dit ontwerp bovendien uitgebreid met een mogelijkheid tot tussenkomst (art. 101; nieuw artikel 31/0, 1 ^{ste} lid, 5° DBRC-decreet) en een mogelijkheid tot schorsing, al dan niet via een UDN - procedure (art. 108; nieuw artikel 40 DBRC – decreet).

Vereniging Vlaamse Provincies

	Artikel	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
30	20	De VPV vraagt om de huidige handhavingsbevoegdheden van de personeelsleden van de provincie voort te zetten met het oog op een efficiënt handhavingsbeleid.	Via een wijziging van art. 8 KVVH zullen de provincies toezichthouders kunnen aanstellen, zodat zij de taken die zij momenteel opnemen in het kader van toezicht en opsporing m.b.t. milieumisdrijven en – inbreuken kunnen verderzetten. Vanuit de vaststelling dat de provincies binnen de huidige praktijk geen publieke herstelmaatregelen opleggen, wordt het provinciale niveau niet weerhouden als herstelinstantie. Toezichthouders kunnen wel publieke beveiligingsmaatregelen opleggen onder toezicht van de bevoegde herstelinstantie.

VOORONTWERP VAN DECREET VAN 17 MAART 2023

Ontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed en de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst luidt als volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijziging van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij

Art. 2. Artikel 29 van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 29. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 3. Wijziging van de wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging

Art. 3. Artikel 6 van de wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging, vervangen bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 6. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan."

Hoofdstuk 4. Wijziging van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

Art. 4. Artikel 20 van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, vervangen bij het decreet van 26 april 2019, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 20. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan."

Hoofdstuk 5. Wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud

Art. 5. Artikel 47 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 47. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan."

Hoofdstuk 6. Wijziging van de wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidshinder

Art. 6. Artikel 9 van de wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidshinder, vervangen bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 9. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan."

Art. 7. Artikel 11 van dezelfde wet, vervangen bij het decreet van 21 december 2007, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 7. Wijzigingen van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer

Art. 8. Artikel 11 van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer, vervangen bij het decreet van 28 februari 2014, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 11. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan."

Art. 9. Artikel 12 van hetzelfde decreet, hersteld bij het decreet van 1 maart 2013 en gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 8. Wijzigingen van de wet van 12 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen

Art. 10. Artikel 8bis van de wet van 12 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen, ingevoegd bij het decreet van 23 december 2010, wordt opgeheven.

Art. 11. Artikel 9 van dezelfde wet, vervangen bij het decreet van 23 december 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 9. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 9. Wijziging van het Bosdecreet van 13 juni 1990

Art. 12. Artikel 107bis van het Bosdecreet van 13 juni 1990, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 107bis. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 10. Wijzigingen van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

Art. 13. In artikel 24 van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991, hersteld bij het decreet van 23 december 2021, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“De opbrengsten die worden verkregen met de toepassing van hoofdstuk 11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en hoofdstuk V van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed, en die conform artikel 73 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum] worden toebedeeld aan de Vlaamse overheid, komen toe aan het Fonds Handhaving Onroerend Erfgoed.”.

Art. 14. In artikel 25, §2, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 4 mei 2016 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2021, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° de subsidies en premies die worden teruggevorderd conform artikel 95 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum], hoofdstukken 10 en 11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en hoofdstuk V van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed.”.

Hoofdstuk 11. Wijziging van het Jachtdecreet van 24 juli 1991

Art. 15. Artikel 37 van het Jachtdecreet van 24 juli 1991, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 37. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 12. Wijzigingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Art. 16. In het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, wordt het opschrift van titel XVI vervangen door wat volgt:

“Titel XVI. Milieuhandhaving”.

Art. 17. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt het opschrift van hoofdstuk I vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk I. Algemene bepalingen en definities”.

Art. 18. In artikel 16.1.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de bestaande tekst, die paragraaf 1 zal vormen, worden het tweede en derde lid opgeheven;

2° er wordt een paragraaf 2 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§2. Het kaderdecreet Vlaamse handhaving van [datum] is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 2, 3, 7, 9, 10 en 12, van toepassing op deze titel en de regelgeving, vermeld in paragraaf 1.”.

Art. 19. In artikel 16.1.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018, worden punt 1° tot en met 6° opgeheven.

Art. 20. Artikel 16.1.3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 22 november 2013 en gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.1.3. De volgende personen zijn een herstellinstantie als vermeld in artikel 2, 15°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]:

1° de personeelsleden van de departementen en de agentschappen, vermeld in artikel I.3, 2°, a) tot en met d), van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, die de Vlaamse Regering of haar gemachtigde daarvoor aanwijst;

- 2° de personeelsleden van de gemeente die het college van burgemeester en schepenen daarvoor aanwijst;
- 3° de personeelsleden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband die het intergemeentelijk samenwerkingsverband daarvoor aanwijst;
- 4° de burgemeester of zijn plaatsvervanger.

De Vlaamse Regering kan de aanwijzingsbevoegdheid, vermeld in het eerste lid, 1°, delegeren.

De Vlaamse Regering kan opleidings- en ervaringsvereisten en andere voorwaarden bepalen waaraan categorieën van herstelinstanties moeten voldoen, en hun bevoegdheden inhoudelijk, geografisch of temporeel beperken.”.

Art. 21. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, wordt een artikel 16.1.4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.1.4. Naast de doeleinden, vermeld in artikel 63, §1, van het kaderdecreet Vlaamse handhaving van [datum], kunnen beveiligingsmaatregelen ook worden opgelegd voor het beheersen van een aanzienlijk risico voor mens of milieu, ongeacht of er een misdrijf, inbreuk of een normschending bestaat of dreigt voor te komen.

Toezichthouders die gemachtigd zijn om wapens te dragen bij de uitvoering van hun ambtsverrichtingen, beschikken over de bevoegdheden, vermeld in artikel 28 en 37bis van de wet op het politieambt van 5 augustus 1992, als het veilig stellen van hun fysieke integriteit of de uitvoering van hun opdrachten als officier van gerechtelijke politie dat vereist.”.

Art. 22. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, wordt een artikel 16.1.5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.1.5. De opbrengsten die worden verkregen met de toepassing van deze titel, en die conform artikel 73 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum] worden toebedeeld aan de Vlaamse overheid, komen toe aan het Minafonds.

In afwijking van het eerste lid komen de bedragen die worden ingevorderd tot terugbetaling van de kosten die gemaakt zijn voor de uitvoering van maatregelen door de toezichthouders en herstelinstanties van de OVAM in het kader van het toezicht op de toepassing van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006 en op de toepassing van artikel 12 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, toe aan de OVAM.

In afwijking van het eerste lid komen de bedragen die worden ingevorderd tot terugbetaling van de kosten voor het inzamelen, vervoeren en verwerken van afvalstoffen op de openbare wegen, de waterwegen en de havens en hun specifieke aanhorigheden, toe aan het Vlaams Infrastructuurfonds.”.

Art. 23. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt hoofdstuk II, dat bestaat uit artikel 16.2.1 tot en met 16.2.5, opgeheven.

Art. 24. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt hoofdstuk III, dat bestaat uit artikel 16.3.1 tot en met 16.3.27, opgeheven.

Art. 25. In titel XVI, hoofdstuk IV, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018, worden afdeling I, die bestaat uit artikel 16.4.1 tot en met 16.4.4, en afdeling II, die bestaat uit artikel 16.4.5 tot en met 16.4.18quater, opgeheven.

Art. 26. In artikel 16.4.19 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 4 mei 2016, worden paragraaf 2 en paragraaf 3 opgeheven.

Art. 27. In titel XVI, hoofdstuk IV, afdeling III, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 4 mei 2016, wordt onderafdeling III, die bestaat uit artikel 16.4.23 en 16.4.24, opgeheven.

Art. 28. In titel XVI, hoofdstuk IV, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018, wordt afdeling IV, die bestaat uit artikel 16.4.25 tot en met 16.4.44, opgeheven.

Art. 29. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt hoofdstuk V, dat bestaat uit artikel 16.5.1 tot en met 16.5.4, opgeheven.

Art. 30. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt hoofdstuk Vbis, dat bestaat uit artikel 16.5.5 tot en met 16.5.12, opgeheven.

Art. 31. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt het opschrift van hoofdstuk VI vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk VI. Misdrijven en inbreuken”.

Art. 32. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, wordt vóór artikel 16.6.1 een opschrift ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Afdeling I. Misdrijven”.

Art. 33. In artikel 16.6.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 24 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

“1° de gedragingen die als een inbreuk als vermeld in afdeling II, zijn gedefinieerd;”;

2° in paragraaf 1, tweede lid, wordt punt 6° vervangen door wat volgt:

“6° het niet-voldoen aan de administratieve vormvereisten die bij een melding in acht genomen moeten worden, uitgezonderd het nalaten van een voorafgaande melding van de activiteit in kwestie.”;

3° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. De volgende personen worden bestraft met een gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met een geldboete van 100 euro tot 100.000 euro of met een van die straffen:

- 1° personen die opzettelijk niet vervallen en niet opheffen publieke herstel- of beveiligingsmaatregelen die regelmatig zijn opgelegd conform deze titel vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 18, 2°, van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum], niet uitvoeren, niet betalen of negeren;
- 2° personen die een bevel als vermeld in artikel 61, §6, van het Mestdecreet van 22 december 2006, niet uitvoeren of negeren.”.

Art. 34. Artikel 16.6.5 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.6.5. De misdrijven, vermeld in deze afdeling, die bestuurlijk worden vervolgd, worden bestraft met een alternatieve bestuurlijke geldboete van maximaal 2.000.000 euro.”.

Art. 35. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, wordt vóór artikel 16.6.6 het volgende opschrift ingevoegd:

“Afdeling II. Inbreuken”.

Art. 36. Artikel 16.6.6 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009 en gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.6.6. §1. De Vlaamse Regering bepaalt de lijst van inbreuken voor de Vlaamse regelgeving waarop deze titel van toepassing is. De voormelde lijst bevat een omschrijving van de juridische basis en van de concrete wettelijke verplichting.

De inbreuken, vermeld in het eerste lid, kunnen alleen gedragingen zijn die in strijd zijn met een milieuvoorschrift en die aan al de volgende voorwaarden voldoen:

- 1° de gedraging betreft geen emissies als vermeld in artikel 16.6.2;

- 2° de gedraging betreft niet het achterlaten, beheren of overbrengen van afvalstoffen als vermeld in artikel 16.6.3;
- 3° de gedraging veroorzaakt geen gezondheidsschade of de dood;
- 4° de gedraging houdt geen schending in van de verplichting om te beschikken over een milieuvergunning, een omgevingsvergunning voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit, of een erkenning;
- 5° de gedraging houdt geen schending in van de verplichting om een veiligheidsrapport of een milieueffectrapport op te maken.

§2. De inbreuken, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, worden gesanctioneerd met een bestuurlijke geldboete van maximaal 400.000 euro.”.

Art. 37. In hetzelfde decreet worden de volgende artikelen opgeheven:

- 1° artikel 16.6.7, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009;
- 2° artikel 16.6.8, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009;
- 3° artikel 16.6.9, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009 en vervangen bij het decreet van 22 november 2013;
- 4° artikel 16.6.10, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009 en gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018.

Art. 38. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt hoofdstuk VII, dat bestaat uit artikel 16.7.1 tot en met 16.7.9, opgeheven.

Hoofdstuk 13. Wijziging van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Art. 39. Artikel 58 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 58. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 14. Wijzigingen van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed

Art. 40. Artikel 13 van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed, opgeheven door het decreet van 9 mei 2014, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“Art. 13. §1. Het kaderdecreet Vlaamse handhaving van [datum] is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11 en 12, van toepassing op deze titel.

In aanvulling van artikel 71, §2, derde lid, van het kaderdecreet Vlaamse handhaving van ... is de uitvoering van publieke herstel- en beveiligingsmaatregelen vrijgesteld van de vergunningen, toelatingen of

machtigingen die zijn ingesteld door dit decreet of de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009.

§2. De uitvoering van handelingen conform de maatregelen die zijn besloten in een herstelschikking, kan nooit leiden tot het verval van het recht om voor de voormelde handelingen een premie aan te vragen volgens de normaal geldende regels.”.

Art. 41. In artikel 13/1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. De misdrijven, vermeld in paragraaf 1, die bestuurlijk worden vervolgd, worden bestraft met een alternatieve bestuurlijke geldboete van maximaal 50.000 euro.

De bestuurlijke geldboete, vermeld in het eerste lid, wordt vermeerderd met de opdecimen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten.”.

Art. 42. Artikel 13/2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 13/2. Het niet-naleven van de kennisgevings- en meldingsplichten, vermeld in artikel 4, §3, artikel 5, §2 en §3, en artikel 8, §1 en §4, van dit decreet, kan worden gesanctioneerd met een exclusieve bestuurlijke geldboete van maximaal 10.000 euro.

De bestuurlijke geldboete, vermeld in het eerste lid, wordt vermeerderd met de opdecimen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten.”.

Art. 43. Artikel 13/3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 13/3. Voor de handhaving van dit decreet beschikken de inspecteurs Onroerend Erfgoed, vermeld in artikel 2.1, 29°, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, over de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie - hulpofficier van de procureur des Konings, toezichthouder en herstellinstantie als vermeld in het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van In hun hoedanigheid van toezichthouder beschikken ze over de bevoegdheid, vermeld in artikel 23 van het voormelde decreet.”.

Hoofdstuk 15. Wijziging van het decreet van 4 april 2003 betreffende de oppervlakedelfstoffen

Art. 44. Artikel 29 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de oppervlakedelfstoffen, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 29. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 16. Wijzigingen van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006

Art. 45. Artikel 172 van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006, vervangen bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 172. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Art. 46. In titel V van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2007 en 23 december 2010, wordt hoofdstuk III, dat bestaat uit artikel 173, opgeheven.

Hoofdstuk 17. Wijziging van het Mestdecreet van 22 december 2006

Art. 47. In artikel 61 van het Mestdecreet van 22 december 2006, hersteld bij het decreet van 12 juni 2015 en gewijzigd bij het decreet van 24 mei 2019, worden paragraaf 1 en 2 vervangen door wat volgt

“§1. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

§2. In afwijking van paragraaf 1 worden de inbreuken, vermeld in artikel 63, vastgesteld en gesanctioneerd conform dit decreet.”.

Hoofdstuk 18. Wijziging van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond

Art. 48. Artikel 64 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 64. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 19. Wijzigingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009

Art. 49. In artikel 1.6.1, §2, 3°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, ingevoegd bij het decreet van 16 december 2022, wordt de zinsnede “alle ontvangsten die voortvloeien uit de toepassing van titel VI” vervangen door de zinsnede “de opbrengsten die conform artikel 73 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum] worden toebedeeld aan de Vlaamse overheid”.

Art. 50. In titel I, hoofdstuk IV, van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 4 april 2014 en 25 april 2014, wordt het opschrift van afdeling 4 vervangen door wat volgt:

“Afdeling 4. De herstelinstanties”.

Art. 51. Artikel 1.4.9 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 1.4.9. De gewestelijke en gemeentelijke stedenbouwkundige inspecteur en de burgemeester zijn herstellinstanties als vermeld in artikel 2, 15°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum].

De Vlaamse Regering wijst de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteurs aan onder de personeelsleden van de departementen en de agentschappen, vermeld in artikel I.3, 2°, a) tot en met d), van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De Vlaamse Regering kan de voormelde aanwijzingsbevoegdheid delegeren.

De volgende personen kunnen aangesteld worden als gemeentelijke stedenbouwkundige inspecteur:

- 1° de personeelsleden van de gemeente die voor de misdrijven en de inbreuken, vermeld in titel VI, belast zijn met de uitvoering van de handhaving voor het grondgebied van hun gemeente of verschillende gemeenten, die het college van burgemeester en schepenen daarvoor aanwijst;
- 2° de personeelsleden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband die voor de misdrijven en de inbreuken, vermeld in titel VI, belast zijn met de uitvoering van de handhaving voor het grondgebied van een of meer gemeenten, die het intergemeentelijk samenwerkingsverband daarvoor aanwijst.

De Vlaamse Regering kan opleidings- en ervaringsvereisten en andere voorwaarden bepalen waaraan categorieën van herstellinstanties moeten voldoen, en hun bevoegdheden inhoudelijk, geografisch of temporeel beperken.”.

Art. 52. In artikel 5.1.2, §1, tweede lid, 9°, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt tussen de zinsnede “gegeven wordt,” en de woorden “iedere gerechtelijke uitspraak” de zinsnede “iedere dagvaarding of gedinginleidende akte,” ingevoegd.

Art. 53. In artikel 5.2.1, §1, eerste lid, 3°, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt de zinsnede “maatregel als vermeld in titel VI, hoofdstuk III en IV” vervangen door de zinsnede “beveiligingsmaatregel of publieke herstelmaatregel als vermeld in artikel 2, 10° en 23°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]”.

Art. 54. In artikel 5.2.5, eerste lid, van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014 en 8 december 2017, wordt de zinsnede “maatregelen, vermeld in titel VI, hoofdstuk III en IV” vervangen door de zinsnede “beveiligingsmaatregelen of publieke herstelmaatregelen, vermeld in artikel 2, 10° en 23°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]”.

Art. 55. In artikel 5.2.6, eerste lid, 3°, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt de zinsnede “maatregel als vermeld in titel VI, hoofdstuk III en IV” vervangen door de zinsnede “beveiligingsmaatregel of

publieke herstelmaatregel als vermeld in artikel 2, 10° en 23°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]”.

Art. 56. In titel VI van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt het opschrift van hoofdstuk I vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk I. Algemene bepalingen en definities”.

Art. 57. In titel VI, hoofdstuk I, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt het opschrift “Afdeling 1. Definities” opgeheven.

Art. 58. Artikel 6.1.1 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt opgeheven.

Art. 59. Aan artikel 6.1.2 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het kaderdecreet Vlaamse handhaving van [datum] is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 3, 8, 9, 10 en 12, van toepassing op de handhaving van alle misdrijven en inbreuken, vermeld in deze titel.”.

Art. 60. In titel VI, hoofdstuk I, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt afdeling 2, die bestaat uit artikel 6.1.3, opgeheven.

Art. 61. In titel VI van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt het opschrift van hoofdstuk II vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk II. Misdrijven en inbreuken”.

Art. 62. In titel VI, hoofdstuk II, van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014, 8 juni 2018, 26 april 2019 en 16 december 2022, wordt het opschrift “Afdeling 1. Stedenbouwkundige misdrijven en stedenbouwkundige inbreuken” opgeheven.

Art. 63. In artikel 6.2.1 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, inleidende zin, worden de woorden “handelingen en omissies worden stedenbouwkundige” en de zinsnede “genoemd, en” opgeheven;

2° in het eerste lid wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° het verder uitvoeren van handelingen in strijd met een niet-vervallen en niet-opgeheven bevel tot staken dat regelmatig is gegeven conform deze titel vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum];”;

3° er wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De misdrijven, vermeld in het eerste lid, die bestuurlijk worden vervolgd, worden gesanctioneerd met een alternatieve bestuurlijke geldboete van maximaal 2.000.000 euro.”.

Art. 64. In artikel 6.2.2 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014 en gewijzigd bij de decreten van 8 juni 2018 en 26 april 2019, wordt de inleidende zin vervangen door wat volgt:

“De volgende inbreuken worden gesanctioneerd met een exclusieve bestuurlijke geldboete van maximaal 400.000 euro:”.

Art. 65. In titel VI, hoofdstuk II, van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014, 8 juni 2018, 26 april 2019 en 16 december 2022, worden afdeling 2, die bestaat uit artikel 6.2.3 tot en met 6.2.5/1, afdeling 3, die bestaat uit artikel 6.2.6 tot en met 6.2.13, en afdeling 4, die bestaat uit artikel 6.2.14, opgeheven.

Art. 66. In titel VI van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt het opschrift van hoofdstuk III vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk III. Bijzondere bepalingen”.

Art. 67. In titel VI, hoofdstuk III, van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt het opschrift “Afdeling 1. Rechterlijke herstelmaatregelen” opgeheven.

Art. 68. Artikel 6.3.1 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6.3.1. De Vlaamse Regering kan een adviesplicht of andere formele voorwaarden verbinden aan:

- 1° het inleiden van een publieke herstellvordering bij het parket;
- 2° het aanhangig maken van een publieke herstellvordering bij de rechter;
- 3° het opstarten van een ambtshalve uitvoering van publieke herstelmaatregelen.

In het eerste lid, 3°, wordt onder opstarten van een ambtshalve uitvoering een van de volgende acties verstaan:

- 1° een gunningsprocedure tot aanwijzing van een particulier die het vonnis of het arrest zal uitvoeren, aanvatten;
- 2° een particulier binnen een raamovereenkomst schriftelijk of mondeling belasten om het vonnis of arrest uit te voeren;
- 3° de nodige instructies aan een ambtenaar of een dienst geven om het vonnis of arrest uit te voeren.

De Vlaamse regering regelt de adviesprocedure en de samenstelling en werking van het adviesorgaan, en bepaalt de rechtsgevolgen van het advies.”

Art. 69. Artikel 6.3.2 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6.3.2. De rechtbank kan de titel van eigendomsverkrijging of van huur vernietigen op vordering van de kopers of de huurders van een goed dat het voorwerp uitmaakt of kan uitmaken van gerechtelijke of bestuurlijke herstelmaatregelen, onverminderd het recht van de kopers of huurders om schadevergoeding te eisen.

De vordering tot vernietiging, vermeld in het eerste lid, kan niet meer worden ingeroepen als de schending van de informatieplicht over de publiciteit en de onderhandse overeenkomst is rechtgezet bij de authentieke akteverlening en de informatiegerechtigde in de voormelde akte afziet van de vordering tot nietigverklaring op basis van een schending van de informatieplicht.”.

Art. 70. Artikel 6.3.3 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6.3.3. Bestuurlijke herstelmaatregelen opleggen is niet mogelijk als de herstelplicht van de overtreder is ontstaan voor 1 maart 2018.”.

Art. 71. Artikel 6.3.4 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6.3.4. Vanaf de datum van afgifte van het attest van uitvoering, vermeld in artikel 72 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum], kunnen ten aanzien van het voorwerp van de uitgevoerde herstelmaatregelen onderhoudswerken als vermeld in artikel 4.1.1, 9°, van deze codex, worden uitgevoerd en stabiliteitswerken als vermeld in artikel 4.1.1, 11°, van deze codex, worden vergund.”.

Art. 72. In dezelfde codex worden de volgende artikelen opgeheven:

1° artikel 6.3.5, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014;

2° artikel 6.3.6, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014.

Art. 73. In titel VI, hoofdstuk III, van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt afdeling 2, die bestaat uit artikel 6.3.7 tot en met 6.3.17, opgeheven.

Art. 74. In titel VI van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, worden hoofdstuk IV, dat bestaat uit artikel 6.4.1 tot en met 6.4.22, hoofdstuk V, dat bestaat uit artikel 6.5.1, en hoofdstuk VI, dat bestaat uit artikel 6.6.1 tot en met 6.6.4, opgeheven.

Art. 75. In artikel 7.7.2 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt tussen de zinsnede “artikel 6.3.3, § 3,” en de woorden “pas te lopen” de zinsnede “zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [datum] tot wijziging van

diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum],” ingevoegd;

2° in het vierde lid wordt tussen de zinsnede “artikel 6.3.3, § 3,” en de woorden “te lopen” de zinsnede “zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum],” ingevoegd.

Art. 76. In dezelfde codex worden de volgende artikelen opgeheven:

1° artikel 7.7.3, vervangen bij het decreet van 26 februari 2021;

2° artikel 7.7.4, vervangen bij het decreet van 25 april 2014.

Art. 77. In artikel 7.7.6, eerste lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt tussen de zinsnede “artikel 6.2.6” en de woorden “wordt de” de zinsnede “, zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum],” ingevoegd.

Art. 78. In dezelfde codex worden de volgende artikelen opgeheven:

1° artikel 7.7.7, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017;

2° artikel 7.7.8, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017.

Art. 79. In artikel 7.7.9 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt tussen de zinsnede “artikel 6.2.5/1, § 1, eerste lid, 1°,” en de woorden “tot aan” de zinsnede “, zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum],” ingevoegd;

2° in het tweede lid wordt tussen de zinsnede “artikel 6.2.5/1, § 1, eerste lid, 2°,” en de woorden “tot aan” de zinsnede “zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum],” ingevoegd;

3° in het derde lid wordt tussen de zinsnede “artikel 6.2.5/1, § 1, eerste lid, 3° en 4°,” en de woorden “tot aan” de zinsnede “zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum],” ingevoegd.

Art. 80. Artikel 7.7.10 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 20. Wijzigingen van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

Art. 81. Artikel 68 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, gewijzigd bij het decreet van 28 februari 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 68. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

In afwijking van het eerste lid wordt de controle op en de bestuurlijke handhaving van de naleving van de verplichtingen inzake de milieuheffingen uitgevoerd volgens de regels, vermeld in hoofdstuk 5, afdeling 2.

In afwijking van het eerste lid wordt de overtreding van de verplichting tot aangifte en betaling van milieuheffingen, vermeld in artikel 50, en de verplichting om de administratieve geldboete te betalen, vermeld in artikel 58, uitsluitend bestraft op de wijze, vermeld in hoofdstuk 5, afdeling 2.”.

Art. 82. Artikel 69 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 februari 2014, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 21. Wijziging van het decreet van 8 februari 2013 houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest

Art. 83. Artikel 11 van het decreet van 8 februari 2013 houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 11. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 22. Wijzigingen van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013

Art. 84. In artikel 2.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, gewijzigd bij de decreten van 15 juli 2016, 13 juli 2018 en 10 juni 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 19° wordt opgeheven;

2° punt 27°/1 en punt 35° worden opgeheven;

3° punt 29° wordt vervangen door wat volgt:

“29° inspecteur Onroerend Erfgoed: de personeelsleden, vermeld in artikel 11.1.2;”

Art. 85. Artikel 10.4.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 13 juli 2018, wordt opgeheven.

Art. 86. In hoofdstuk 11 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2022, wordt het opschrift van afdeling 1 vervangen door wat volgt:

“Afdeling 1. Algemene bepalingen”.

Art. 87. Artikel 11.1.1 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2022, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 11.1.1. §1. Het kaderdecreet Vlaamse handhaving van ... is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11 en 12, van toepassing op dit hoofdstuk.

In aanvulling van artikel 71, §2, derde lid, van het kaderdecreet Vlaamse handhaving van [datum] is de uitvoering van publieke herstel- en beveiligingsmaatregelen vrijgesteld van de vergunningen, toelatingen of machtigingen die zijn ingesteld door dit decreet of de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009.

§2. De uitvoering van handelingen conform de maatregelen die zijn besloten in een herstelschikking, kan nooit leiden tot het verval van het recht om voor de voormelde handelingen een premie aan te vragen volgens de normaal geldende regels.”.

Art. 88. Artikel 11.1.2 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2022, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 11.1.2. Voor de handhaving van dit decreet beschikken de inspecteurs Onroerend Erfgoed over de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie – hulpofficier van de procureur des Konings, toezichthouder en herstellinstantie als vermeld in het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]. In hun hoedanigheid van toezichthouder beschikken ze over de bevoegdheid, vermeld in artikel 23 van het voormelde decreet.

De Vlaamse Regering wijst de inspecteurs Onroerend Erfgoed aan. De Vlaamse Regering kan de voormelde aanwijzingsbevoegdheid delegeren.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaraan de inspecteurs Onroerend Erfgoed moeten voldoen.

Contractuele personeelsleden kunnen alleen inspecteur Onroerend Erfgoed zijn als ze zijn beëdigd. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden van de eedaflegging bepalen.”.

Art. 89. In hoofdstuk 11 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2022, wordt het opschrift van afdeling 2 vervangen door wat volgt:

“Afdeling 2. Misdrijven, inbreuken en normschendingen”.

Art. 90. In hoofdstuk 11, afdeling 2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016, 15 juli 2016, 13 juli 2018 en 10 juni 2022, wordt onderafdeling 1, die bestaat uit artikel 11.2.1, opgeheven.

Art. 91. In artikel 11.2.2, eerste lid, van het zelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016, 13 juli 2018 en 10 juni 2022, wordt punt 9° vervangen door wat volgt:

“9° handelingen voortzetten in strijd met een niet-ervallen en niet-opgeheven stakingsbevel dat regelmatig is gegeven conform deze titel vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 87 van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum];”.

Art. 92. Artikel 11.2.3 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 11.2.3. Als de misdrijven, vermeld in artikel 11.2.2, bestuurlijk worden vervolgd, worden ze gesanctioneerd met een alternatieve bestuurlijke geldboete van maximaal 50.000 euro, vermeerderd met de opdecimen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten.”.

Art. 93. In artikel 11.2.4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016, 15 juli 2016, 13 juli 2018 en 10 juni 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, 1°, wordt de zinsnede “, 6.4.9, 11.4.5, § 2, tweede en derde lid, en artikel 11.5.9, § 2” vervangen door de zinsnede “en 6.4.9 van dit decreet, en de informatieplicht, vermeld in artikel 85, §4, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum], met betrekking tot publieke herstelmaatregelen die conform dit decreet zijn opgelegd;”;

2° in paragraaf 1 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“De exclusieve bestuurlijke geldboete, vermeld in het eerste lid, wordt vermeerderd met de opdecimen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten.”;

3° paragraaf 2 en paragraaf 3 worden opgeheven.

Art. 94. Artikel 11.2.5 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016 en 10 juni 2022, wordt opgeheven.

Art. 95. In hoofdstuk 11, afdeling 2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016, 15 juli 2016, 13 juli 2018 en 10 juni 2022, wordt het opschrift van onderafdeling 4 vervangen door volgt:

“Onderafdeling 4. Normschendingen Onroerend Erfgoed”.

Art. 96. Artikel 11.2.6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016 en 10 juni 2022, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 11.2.6. De miskenning van de zorgplicht, vermeld in artikel 6.5.2, is een normschending."

Art. 97. In hoofdstuk 11 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2022, worden afdeling 3, die bestaat uit artikel 11.3.1 tot en met 11.3.4/1, afdeling 4, die bestaat uit artikel 11.4.1 tot en met 11.4.5, afdeling 5, die bestaat uit artikel 11.5.1 tot en met 11.5.18, afdeling 6, die bestaat uit artikel 11.6.1 tot en met 11.6.5, en afdeling 7, die bestaat uit artikel 11.7.1 en 11.7.2, opgeheven.

Art. 98. Artikel 12.3.17 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 12.3.17. De personen die vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 87 van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum] zijn aangesteld als inspecteurs Onroerend Erfgoed, behouden deze hoedanigheid zolang ze voldoen aan de voorwaarden om in die functie te worden aangesteld, en dit voor de lopende duurtijd van hun aanstelling tot aan de opheffing ervan."

Hoofdstuk 23. Wijziging van het Wildedierenziektedecreet van 28 maart 2014

Art. 99. Artikel 9 van het Wildedierenziektedecreet van 28 maart 2014 wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 9. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan."

Hoofdstuk 24. Wijzigingen van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges

Art. 100. Aan artikel 2, 1°, a), van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt de zinsnede "en waaraan tevens bevoegdheden toegekend worden bij artikel 42, 46, 55 en 74 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum] en de decreten die het voormelde decreet van toepassing verklaren, vermeld in artikel 3, eerste lid, van het voormelde decreet" toegevoegd.

Art. 101. In hoofdstuk 3, afdeling 5, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 december 2016 en gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014 en 21 mei 2021, wordt een artikel 31/0 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 31/0. De volgende personen kunnen tussenkomen in een hangende procedure bij het Handhavingscollege die een bestuurlijke herstelbeslissing als vermeld in artikel 2, 5°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum], of een herstelschikking als vermeld in artikel 2, 16°, van het voormelde decreet, als voorwerp heeft:

- 1° de overtreder ten aanzien van wie de herstelbeslissing is genomen, in geval van een beroep dat conform artikel 74 van het voormelde decreet is ingesteld tegen een herstelbeslissing;
- 2° de personen die de herstelschikking hebben vastgesteld, in geval van een beroep dat conform artikel 74 van het voormelde decreet is ingesteld tegen een herstelschikking;
- 3° derden die in hun rechtmatige belangen geschaad worden door de bestuurlijke herstelbeslissing of herstelschikking in kwestie.

De Vlaamse Regering bepaalt de vervalttermijnen voor de tussenkomsten, vermeld in het eerste lid, die niet korter mogen zijn dan twintig dagen.”.

Art. 102. In artikel 31/1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 december 2016 en gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014 en 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1 worden een tweede en een derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Het rolrecht dat verschuldigd is per verzoekende partij bij de indiening van een verzoekschrift tot schorsing, ingediend conform artikel 44/0, bedraagt 50 euro.

Het rolrecht dat verschuldigd is per tussenkomende partij, bedraagt 50 euro per vordering waarin ze tussenkomt, ongeacht of de tussenkomst geldt voor een vordering tot vernietiging of voor een vordering tot schorsing, ingediend conform artikel 44/0.”;

2° in paragraaf 2, eerste lid, worden tussen het woord “partij” en het woord “die” de woorden “of tussenkomende partij” ingevoegd;

3° in paragraaf 2 wordt tussen het tweede en het derde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De tussenkomende partij richt daarvoor een verzoek aan het Handhavingscollege, gelijktijdig met haar tussenkomst in een vordering.”;

4° in de bestaande paragraaf 2, derde lid, die paragraaf 2, vierde lid, wordt, worden tussen het woord “verzoekende” en het woord “partij” de woorden “of tussenkomende” ingevoegd;

5° in de bestaande paragraaf 2, vierde lid, die paragraaf 2, vijfde lid, wordt, wordt het woord “derde” vervangen door het woord “vierde”;

6° in de bestaande paragraaf 2, vijfde lid, die paragraaf 2, zesde lid, wordt, wordt het woord “vierde” vervangen door het woord “vijfde”;

7° in de bestaande paragraaf 2, vijfde lid, die paragraaf 2, zesde lid, wordt, worden tussen het woord “verzoekende” en het woord “partij” de woorden “of tussenkomende” ingevoegd;

8° aan paragraaf 3 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Collectieve tussenkomsten geven aanleiding tot het betalen van zoveel malen het recht als er tussenkomende partijen zijn.”;

9° in paragraaf 4, eerste lid, wordt tussen het woord “vernietiging” en de zinsnede “, bezorgt” de zinsnede “of een vordering tot schorsing, dat die ingediend is conform artikel 44/0, of gelijktijdig met haar tussenkomst in de voormelde vorderingen” ingevoegd;

10° in paragraaf 4, eerste lid, worden tussen het woord “verzoekende” en het woord “partij” de woorden “of tussenkomende” ingevoegd;

11° in paragraaf 4, tweede lid, worden tussen het woord “verzoekende” en het woord “partij” de woorden “of tussenkomende” ingevoegd;

12° in paragraaf 4, derde lid, worden tussen het woord “gestort” en de zinsnede “, is” de woorden “door de verzoekende of tussenkomende partij” ingevoegd en worden tussen het woord “beroep” en het woord “onontvankelijk” de woorden “of de tussenkomst van die partij” ingevoegd;

13° er wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§5. Het Handhavingscollege kan, op verzoek van een partij, een rechtsplegingsvergoeding toekennen, die een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en honoraria van de advocaat van de partij die in het gelijk wordt gesteld.

De Vlaamse Regering bepaalt de basisbedragen en de minimum- en maximumbedragen van de rechtsplegingsvergoeding, vermeld in het eerste lid.

Het Handhavingscollege kan, op gemotiveerde wijze, de rechtsplegingsvergoeding, vermeld in het eerste lid, verlagen of verhogen, zonder echter de door de Vlaamse Regering bepaalde minimum- en maximumbedragen te overschrijden. In deze beoordeling houdt het Handhavingscollege rekening met:

- 1° de financiële draagkracht van de in het ongelijk gestelde partij, om het bedrag van de vergoeding te verlagen;
- 2° de complexiteit van de zaak;
- 3° de kennelijk onredelijke aard van de situatie.

Als de in het ongelijk gestelde partij juridische tweedelijsbijstand geniet, wordt de rechtsplegingsvergoeding, vermeld in het eerste lid, vastgelegd op het minimumbedrag bepaald door de Vlaamse Regering conform het tweede lid, behalve in geval van een kennelijk onredelijke situatie. In dat geval omkleedt het Handhavingscollege zijn beslissing tot vermindering of verhoging met bijzondere redenen.

Als meer partijen de rechtsplegingsvergoeding, vermeld in het eerste lid, ten laste van een of meer in het ongelijk gestelde partijen genieten, is het bedrag ervan maximaal het dubbel van de maximale rechtsplegingsvergoeding waarop de begunstigde die gerechtigd is om de hoogste vergoeding te eisen, aanspraak

kan maken. Het Handhavingscollege verdeelt de rechtsplegingsvergoeding in dat geval tussen de partijen.

De tussenkomende partijen kunnen niet worden gehouden tot de betaling van de rechtsplegingsvergoeding en kunnen die vergoeding niet genieten.”.

Art. 103. In artikel 33, vijfde lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 december 2016, worden tussen het woord “rolrecht” en de zinsnede “, vermeld” de woorden “en de rechtsplegingsvergoeding” ingevoegd.

Art. 104. In artikel 34 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 3 juli 2015 en gewijzigd bij het decreet van 8 december 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 8 wordt de zinsnede “artikel 2, 1°, b)” telkens vervangen door de zinsnede “artikel 2, 1°, a) en b)”;

2° in paragraaf 9 wordt de zinsnede “artikel 2, 1°, b)” vervangen door de zinsnede “artikel 2, 1°, a) en b)”.

Art. 105. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 mei 2021, wordt een artikel 39/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 39/1. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan ambtshalve een geldboete opleggen wegens kennelijk onrechtmatig beroep.

De geldboete, vermeld in het eerste lid, bedraagt minimaal 125 euro en maximaal 2500 euro. De Vlaamse Regering kan de voormelde bedragen wijzigen ingevolge de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen.

De opbrengst van de geldboete, vermeld in het eerste lid, wordt gestort op de rekening van het fonds voor de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De Vlaamse Regering stelt de regels vast om de geldboete, vermeld in het eerste lid, op te leggen en te innen.”.

Art. 106. Artikel 43 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 107. Artikel 44 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 44. Na een gehele of gedeeltelijke vernietiging van de bestreden beslissing kan het Handhavingscollege zelf een beslissing nemen zowel over het bedrag van de boete en, in voorkomend geval, over de voordeelontneming en de uitsluiting van steun, als over de publieke herstelmaatregelen. Het Handhavingscollege kan bepalen dat zijn uitspraak daarover de vernietigde beslissing vervangt.”.

Art. 108. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 mei 2021, wordt een artikel 44/0 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 44/0. §1. Met behoud van de toepassing van artikel 14, kan het Handhavingscollege op elk ogenblik de schorsing bevelen van de bestreden beslissing, op voorwaarde dat wordt aangetoond dat:

- 1° de zaak hoogdringend is zodat de behandeling ervan onverenigbaar is met de behandelingstermijn van een vordering tot vernietiging;
- 2° en minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de vernietiging van de bestreden beslissing op het eerste gezicht verantwoordt.

§2. Het verzoekschrift tot schorsing, ingediend conform dit artikel, omschrijft de redenen op grond waarvan de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing wordt verzocht.

§3. Het schorsingsarrest, uitgesproken conform dit artikel, wordt gewezen nadat de partijen zijn gehoord of behoorlijk zijn opgeroepen.

Als de verzoekende partij noch verschijnt, noch vertegenwoordigd is op de zitting, wordt de vordering tot schorsing verworpen.

§4. Het Handhavingscollege houdt, bij een vordering tot schorsing ingediend conform dit artikel, op verzoek van de verwerende of de tussenkomen partij rekening met de volgende elementen en het Handhavingscollege kan besluiten de schorsing niet te bevelen als de nadelige gevolgen ervan op een klaarblijkelijk onevenredige wijze zwaarder wegen dan de voordelen:

- 1° de waarschijnlijke gevolgen van de schorsing van de tenuitvoerlegging voor alle belangen die kunnen worden geschonden;
- 2° het algemeen belang.

§5. Als een vordering tot schorsing, ingediend conform dit artikel, wordt verworpen wegens het gebrek aan hoogdringendheid, kan een nieuwe vordering tot schorsing alleen worden ingediend als die steunt op nieuwe elementen die de hoogdringendheid ervan rechtvaardigen. Het Handhavingscollege kan bovendien een termijn bepalen waarin geen enkele nieuwe vordering tot schorsing kan worden ingediend als het enige nieuw ingeroepen element bestaat uit het verloop van tijd.

§6. Als een vordering tot schorsing, ingediend conform dit artikel, en een vordering tot vernietiging aanhangig worden gemaakt bij het Handhavingscollege, en als de verzoeker, in de loop van de schorsingsprocedure, afstand doet van het door hem ingediende beroep of als de bestreden beslissing wordt ingetrokken, zodat er geen uitspraak meer hoeft te worden gedaan, kan het Handhavingscollege in een en hetzelfde arrest uitspraak doen over de vordering tot schorsing en over de vordering tot vernietiging.

§7. De schorsing bevolen met toepassing van dit artikel wordt onmiddellijk opgeheven, met toepassing van de procedure, vermeld in paragraaf 12, als blijkt dat binnen de beroepstermijn bepaald in de decreten, vermeld in artikel 2, 1°, a), geen verzoekschrift tot vernietiging is ingediend.

§8. Een verzoekschrift tot schorsing dat met toepassing van de procedure, vermeld in dit artikel, wordt ingesteld buiten de beroepstermijn, bepaald in de

decreten, vermeld in artikel 2, 1°, a), kan geen middelen bevatten die niet zijn geformuleerd in het verzoekschrift tot vernietiging.

§9. Een vordering tot schorsing, ingediend conform dit artikel, stuit de vervaltermijnen voor de indiening van de nota's in het kader van de vordering tot vernietiging vanaf de datum van de ontvangst van het verzoekschrift door het Handhavingscollege tot de dag na de betekening van het ingediende verzoek tot voortzetting van de rechtspleging. De griffier brengt de partijen onmiddellijk op de hoogte van de stuiting van de vervaltermijnen.

§10. De Vlaamse Regering bepaalt de vervaltermijnen waarbinnen de partijen het administratieve dossier en hun nota's indienen. Die vervaltermijnen mogen niet korter zijn dan vijftien dagen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels om een vordering tot schorsing, ingediend conform dit artikel, te behandelen.

§11. Het arrest dat de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing beveelt, kan op verzoek van een partij een dwangsom opleggen aan een andere partij ten voordele van de partij die om de oplegging van de dwangsom heeft verzocht. In dat geval is artikel 38, §2 tot en met §4, van overeenkomstige toepassing.

§12. Het Handhavingscollege kan de arresten waarbij de schorsing is bevolen, conform dit artikel, op verzoek van de partijen of op eigen initiatief opheffen.

De opheffing, vermeld in het eerste lid, is alleen mogelijk als zich nieuwe feiten in rechte of in feite voordoen of als de omstandigheden zodanig veranderd zijn dat de schorsing niet langer gerechtvaardigd is.

De partijen worden uitgenodigd om te verschijnen op een zitting waarop de vordering tot opheffing, vermeld in het eerste lid, wordt behandeld.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de toepassing van de procedureregeling voor de opheffing van arresten, met inbegrip van het bepalen van termijnen en de organisatie van de zittingen.”.

Art. 109. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 mei 2021, wordt een artikel 44/0bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 44/0bis. Als bij het Handhavingscollege overeenkomstig conform artikel 44/0 een vordering tot schorsing aanhangig wordt gemaakt, kan het Handhavingscollege, op verzoek, bij voorraad en onder de voorwaarden, vermeld in artikel 44/0, §1 en §4, alle nodige maatregelen bevelen om de belangen van de partijen of van de personen die belang hebben bij de oplossing van de zaak, veilig te stellen.

De maatregelen, vermeld in het eerste lid, worden bij een gemotiveerd arrest bevolen nadat de partijen zijn gehoord of behoorlijk zijn opgeroepen.

Als de verzoekende partij niet verschijnt op de zitting of niet vertegenwoordigd is op de zitting, wordt de vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen verworpen.

Wanneer een vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen als vermeld in het eerste lid, wordt verworpen wegens het gebrek aan hoogdringendheid, kan een nieuwe vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen slechts worden ingediend indien die steunt op nieuwe elementen die de hoogdringendheid van deze vordering rechtvaardigen. Het Handhavingscollege kan bovendien een termijn bepalen waarin geen enkele nieuwe vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen kan worden ingediend indien het enige nieuw ingeroepen element bestaat uit het verloop van tijd.

De voorlopige maatregelen, vermeld in het eerste lid, worden onmiddellijk opgeheven, met toepassing van de procedure, vermeld in artikel 44/0, §12, als blijkt dat binnen de beroepstermijn bepaald in de decreten, vermeld in artikel 2, 1°, a), geen verzoekschrift tot vernietiging is ingediend.

Artikel 44/0, §11 en §12, is van overeenkomstige toepassing op de arresten die met toepassing van dit artikel zijn uitgesproken.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure met betrekking tot de voorlopige maatregelen, vermeld in het eerste lid.”.

Hoofdstuk 25. Wijzigingen van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies

Art. 110. In het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies, het laatst gewijzigd bij het decreet van 11 februari 2022, wordt het opschrift van hoofdstuk 5 vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk 5. Handhaving”.

Art. 111. Artikel 10 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 10. Het kaderdecreet Vlaamse handhaving van [datum] is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 8 en 10, van toepassing op dit hoofdstuk.”.

Art. 112. Artikel 11 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

Art. 11. De tussenpersonen delen voor de toeristische logiezen in het Vlaamse Gewest waarvoor ze bemiddelen of promotie maken, op schriftelijk verzoek, de gegevens van de exploitant en de adresgegevens van de toeristische logiezen mee aan bevoegde toezichthouders.

De gegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen worden opgevraagd in de volgende gevallen:

1° in het kader van een steekproef om na te gaan of de toeristische logiezen waarvoor de tussenpersoon bemiddelt of promotie maakt, aangemeld zijn bij

Toerisme Vlaanderen. Bij een steekproef worden maximaal de gegevens opgevraagd van alle exploitanten en toeristische logiezen in eenzelfde stad of gemeente. Er kunnen meerdere steekproeven gebeuren bij dezelfde tussenpersoon;

2° bij twijfel of een toeristisch logies waarvoor de tussenpersoon bemiddelt of promotie maakt, voldoet aan de voorwaarden, vermeld in dit decreet, en de uitvoeringsbesluiten ervan;

3° in het kader van een klacht over een toeristisch logies.

Art. 113. In artikel 12 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 11 februari 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. Als binnen vijf jaar vanaf de datum van het verslag van vaststelling een nieuwe inbreuk wordt vastgesteld, worden de bedragen, vermeld in paragraaf 1, verdubbeld.”;

2° paragraaf 3 tot en met 9 worden opgeheven.

Art. 114. Artikel 13 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 13. De Vlaamse Regering of haar gemachtigde wijst de personeelsleden van Toerisme Vlaanderen aan die optreden als een herstelinstantie als vermeld in artikel 2, 15°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum].

De Vlaamse Regering kan de aanwijzingsbevoegdheid, vermeld in het eerste lid, delegeren.”.

Art. 115. In hetzelfde decreet worden de volgende artikelen opgeheven:

1° artikel 14, gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2017;

2° artikel 14/1, ingevoegd bij het decreet van 8 juni 2018 en gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020.

Hoofdstuk 26. Wijzigingen van het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid

Art. 116. In hoofdstuk 6 van het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2020, wordt het opschrift “Afdeling 1. Toezichthouders” opgeheven.

Art. 117. Artikel 15 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 8 juni 2018 en 7 december 2018 en het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 15. Het kaderdecreet Vlaamse handhaving van [datum] is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 6, 7 en 10, van toepassing op dit hoofdstuk.”.

Art. 118. In hoofdstuk 6 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2020, wordt het opschrift “Afdeling 2. Raadgeving en aanmaning” opgeheven.

Art. 119. Artikel 16 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16. De vergunningsplicht, vermeld in artikel 11, niet naleven of handelen in strijd met een omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten is een inbreuk die gesanctioneerd wordt met een bestuurlijke geldboete van minimaal 1200 euro en maximaal 80.000 euro.”.

Art. 120. Artikel 17 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 17. De volgende personen zijn een herstellinstantie als vermeld in artikel 2, 15°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]:

- 1° de personeelsleden van de bevoegde administratie die de Vlaamse Regering of haar gemachtigde daarvoor aanwijst, voor de handelingen waarvoor de Vlaamse Regering of de provincie bevoegd is de omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten te verlenen;
- 2° het college van burgemeester en schepenen, voor de handelingen waarvoor het bevoegd is de omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten te verlenen.”.

Art. 121. In hoofdstuk 6 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2020, worden afdeling 3, die bestaat uit artikel 18 tot en met 21, en afdeling 4, die bestaat uit artikel 22 tot en met 26, opgeheven.

Hoofdstuk 27. Slotbepaling

Art. 122. Dit decreet treedt geheel of ten dele in werking op de datum, bepaald door de Vlaamse Regering.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van
Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en
Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en
Landbouw,

Jo BROUNS

ADVIES VAN DE VERENIGING VAN DE VLAAMSE PROVINCIES

Datum: 17 april 2023

Onderwerp: VVP-standpunt inzake “Kaderdecreet en Implementatie Kaderdecreet Vlaamse Handhaving” – Milieuhandhaving - Impact provinciebesturen

Samenvatting:

De Vlaamse Regering maakt momenteel werk van het “Kaderdecreet Vlaamse Handhaving” (momenteel voor advies bij Raad van State) en een bijhorend “Implementatiedecreet” (momenteel voor advies bij de Vlaamse adviesraden en de VVSG – VVP werd niet om advies gevraagd).

In de voorliggende ontwerpteksten zijn de provinciebesturen niet opgenomen als toezichthouders of herstelinstanties. Dit heeft tot gevolg dat de huidige provinciale handhavingsbevoegdheden zullen worden ontnomen (i.e. waterhandhaving en geluid). De VVP vraagt dan ook om de ontwerpdecreten bij te sturen zodanig een efficiënt en sterk handhavingsbeleid mogelijk blijft.

1. Het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving

Het eerste **Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving (KBH)** trad in werking op 23 mei 2019, maar was niet direct van toepassing op bestaande Vlaamse regelgeving. Daarvoor waren implementatiedecreten nodig, die het kaderdecreet volledig of gedeeltelijk van toepassing verklaarden op de bestaande regelgeving. Het kaderdecreet werd geïmplementeerd voor de Vlaamse Codex Wonen, materie kwaliteitsbewaking, en voor het Scheepvaartdecreet. In dit decreet kregen de provincies nog taken inzake handhaving.

Op 25 november 2022 hechtte de Vlaamse Regering voor de tweede maal haar principiële goedkeuring aan het **ontwerp van Kaderdecreet over de Handhaving van Vlaamse regelgeving (KVH)**¹. Na een evaluatie van het KBH, stelt dit ontwerp een nieuw algemeen kader vast voor de handhaving van de Vlaamse regelgeving en beoogt een stroomlijning van de Vlaamse handhavingsregels via de implementatie ervan binnen zoveel mogelijk beleidsdomeinen. Het KVH is een doorontwikkeling van het KBH, maar met een vereenvoudigde tekst, minder functietitels en een meer logische indeling. Het KBH wordt hierdoor in zijn geheel vervangen.

Het KVH voorziet een driedelige functieverdeling:

- de **toezichthouders** die instaan voor opsporing, toezicht en beveiliging (H 2 ontwerp KVH),
- de **beboetingsinstantie** die instaat voor bestuurlijke sanctionering (= bestuurlijke beboeting) (H 3 ontwerp KVH),
- en de **herstelinstanties** die instaan voor herstel en beveiliging (H 4 ontwerp KVH).

¹ <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/?search=kaderdecreet%20handhaving>

Het KVH voorziet nu ook in een standaardregeling voor herstel- en beveiligingsmaatregelen, en legt de basis voor de digitalisering van de Vlaamse handhaving.

Het ontwerp KVH zoals goedgekeurd op 25 november 2022 bepaalt momenteel in artikel 8, § 2 dat de volgende personen kunnen worden aangesteld als toezichthouder:

- “1° de personeelsleden van de Vlaamse administraties, vermeld in artikel 1.3, 1°, d, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 die de Vlaamse Regering daarvoor aanwijst;*
- 2° de personeelsleden van de instanties, vermeld in artikel 1.3, 1°, b) en f) van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, die deze instanties daarvoor aanwijzen;*
- 3° de personeelsleden van de gemeente die het college van burgemeester en schepenen daarvoor aanwijzen;*
- 4° de personeelsleden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband, die het intergemeentelijk samenwerkingsverband daarvoor aanwijst;*
- 5° de personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten, vermeld in artikel 2 van de wet op het politieambt, die deze politiediensten daarvoor aanwijzen;*
- 6° de personeelsleden van een havenbedrijf, die het havenbedrijf daarvoor aanwijst;*
- 7° de bijzondere veldwachters, vermeld in artikel 61 van het Veldwetboek.”*

De personeelsleden van de provinciebesturen worden bijgevolg ook niet in deze lijst van mogelijke toezichthouders opgenomen.

In de memorie van toelichting bij dit decreet wordt enkel verduidelijkt dat er drie nieuwe categorieën van toezichthouders worden opgenomen, maar er wordt nergens vermeld waarom de provinciale toezichthouders niet in deze lijst voorkomen.

2. Het implementatiedecreet KVH

Op 17 maart 2023 heeft de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring verleend aan het **voorontwerp van decreet tot implementatie van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving in diverse Vlaamse regelgeving (implementatiedecreet KVH)**. Op deze manier wil men het KVH implementeren op wetgeving uit de sectoren Omgeving, Economie en Toerisme.

Door dit implementatiedecreet zullen onder andere **wijzigingen** worden aangebracht **aan het Milieuhandhavingsdecreet** (d.i. titel XVI van het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid of DABM). De concrete hoofdstukken van het Milieuhandhavingsdecreet worden opgeheven of gewijzigd en het KVH wordt op het decreet van toepassing verklaard. (De Vlaamse regelgeving zal dus voor de handhaving ervan nog steeds verwijzen naar het Milieuhandhavingsdecreet, maar dit decreet zal doorverwijzen naar het KVH.)

Het implementatiedecreet KVH (art. 20) voegt een wijziging door aan artikel 16.1.3 van het Milieuhandhavingsdecreet en bepaalt welke personen een **herstelinstantie** zijn als vermeld in artikel 2, 15° van het KVH:

“1° de personeelsleden van de departementen en de agentschappen, vermeld in artikel 1.3, 2°, a) tot en met d), van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, die de Vlaamse Regering of haar gemachtigde daarvoor aanwijst;

2° de personeelsleden van de gemeente die het college van burgemeester en schepenen daarvoor aanwijst;

3° de personeelsleden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband die het intergemeentelijk samenwerkingsverband daarvoor aanwijst;

4° de burgemeester of zijn plaatsvervanger.”

De provinciebesturen worden bijgevolg niet opgenomen in deze lijst van herstelinstanties. In de memorie van toelichting bij het implementatiedecreet KVH is hierover geen motivatie terug te vinden.

In het Milieuhandhavingsdecreet worden de **provinciale toezichthouders momenteel in artikel 16.3.1 opgenomen** onder de personen die als toezichthouder kunnen worden aangeduid. Het **implementatiedecreet KVH heft echter artikel 16.3.1 tot en met 16.3.27 van dit decreet op** en verwijst hiervoor naar het KVH.

3. Onderscheid toezichthouders en herstelinstanties

De toezichthouders kunnen volgens het KVH een opsporingsonderzoek starten als ze daarvoor bevoegd zijn, en kunnen milieumisdrijven en –inbreuken vaststellen in een proces-verbaal of verslag van vaststelling. De toezichthouders kunnen verder ook een raadgeving opmaken of beveiligingsmaatregelen opleggen onder de vorm van een bestuurlijke beveiligingsbeslissing. Alleen herstelinstanties zijn echter bevoegd voor het opleggen van publieke herstelmaatregelen onder de vorm van een bestuurlijke herstelbeslissing (= bestuursdwang of een bestuurlijk herstelbevel). Zij kunnen ook een herstelschikking sluiten met overtredders die gericht is op het vrijwillige herstel van publieke schade.

Beveiligingsmaatregelen zijn inperkende maatregelen of maatregelen die moeten voorkomen dat misdrijven, inbreuken of normschendingen worden gepleegd of voortgezet. Bij herstelmaatregelen wordt er gefocust op het herstel van de publieke schade die door het plegen van een misdrijf of inbreuk wordt veroorzaakt.

In de memorie van toelichting worden ‘beveiligingsmaatregelen’ als volgt verduidelijkt:

“Zij hebben een preventief karakter en kunnen niet ingezet worden als alternatief voor een herstelbeslissing.”

4. Impact op provinciebesturen en het watersysteem

De provinciale toezichthouders vervullen momenteel een aantal belangrijke toezichtsoopdrachten op het vlak van waterbeleid en dit overeenkomstig artikel 16.3.1 Milieuhandhavingsdecreet (titel XVI DABM) en artikel 33, § 1 van het Milieuhandhavingsbesluit. Het huidige ontwerp KVH en bijhorende voorontwerp van implementatiedecreet zullen ertoe leiden dat personeelsleden van de provinciale diensten integraal waterbeleid niet langer toezichtsoopdrachten kunnen uitoefenen.

Dit betekent:

- **20 toezichthouders minder die kunnen optreden bij overtredingen in en langs waterlopen.** Merk op dat het aantal provinciale toezichthouders in de laatste jaren is toegenomen. Op korte termijn komen er zelfs nog 8 toezichthouders bij;
- **Het tenietdoen van de gemaakte en geplande investeringen** van de provincies om personeelsleden op te leiden tot provinciaal toezichthouder;
- **Beperktere uitvoering van handhaving van de droogteproblematiek**, meer in het bijzonder m.b.t. onttrekkingen uit onbevaarbare waterlopen. Dit wordt nochtans als prioritair aanzien in het Vlaams Omgevingshandhavingsprogramma 2023 en is van belang in uitvoering van de Blue Deal;
- **Het tenietdoen van de mogelijkheid om als provincie bv. op te treden tegen illegale lozingen** in waterlopen, nochtans belangrijk om de doelstellingen te behalen zoals opgenomen in de stroomgebiedsbeheerplannen;
- **Een achteruitgang van het watersysteem**, aangezien bijna dagelijks overtredingen worden vastgesteld. Deze worden in eerste instantie via mondelinge of schriftelijke aanmaningen aangepakt, maar het risico op een proces-verbaal dat kan worden opgesteld door de provinciaal toezichthouder wordt wel meegegeven. Indien vereist wordt ook effectief een proces-verbaal opgesteld;
- **Een langere en minder efficiënte procedure** na vaststelling van overtredingen aan waterlopen: niet alleen administratief, ook qua tijdsverloop. De provincie zal de overtredingen die zij vaststelt m.b.t. waterlopen immers moeten doorgeven aan andere handhavingsinstanties of politie die meestal niet over de nodige expertise, mensen en middelen zullen beschikken om deze overtredingen efficiënt en correct te handhaven.
- **Geen gespecialiseerd toezicht meer mogelijk op werken aan waterlopen** die door de waterloopbeheerders gemachtigd zijn. De machtigingen die door de waterloopbeheerders verleend worden, bevatten vaak technische voorwaarden die enkel door gespecialiseerde toezichthouders kunnen gecontroleerd worden. Als deze controle niet degelijk wordt uitgevoerd, zal dit een onmiddellijke impact hebben zowel op het vlak van wateroverlast als waterschaarste, maar ook op het vlak van de structuurkwaliteit van waterlopen.

Naast de provinciale toezichthouders 'water' zijn er ook provinciale toezichthouders 'geluid' die de toezichtsoopdrachten zoals opgenomen in artikel 33, § 2 van het Milieuhandhavingsbesluit kunnen uitoefenen. Ook de uitvoering van deze toezichtsoopdrachten zou in de toekomst verdwijnen door de implementatie van het huidige ontwerp KVH op het milieuhandhavingsdecreet.

5. Voorstel aanpassing ontwerpwetgeving**5.1 Aanpassing ontwerp kaderdecreet Vlaamse Handhaving (KVH)**

- Door een aanpassing van artikel 8, § 2 van het ontwerp KVH zouden de personeelsleden van de provincie die de deputatie daarvoor aanwijst, kunnen worden toegevoegd aan de lijst van personen die kunnen worden aangesteld als toezichthouder. Dit kan eenvoudig door het toevoegen van een punt 8° in dit artikel waarin wordt verwezen naar ‘de personeelsleden van de provincie die de deputatie daarvoor aanwijst.’

5.2 Aanpassing Implementatiedecreet KVH

- Om verderzetting van de huidige handhavingstaken mogelijk te maken, is het verder nodig dat de provincies worden opgenomen in de lijst van mogelijke herstellinstanties.² Daarvoor is een wijziging van artikel 20 van het ontwerp implementatiedecreet KVH vereist. Dit kan eenvoudig door het door dit artikel herziene artikel 16.3.1. van het Milieuhandhavingsdecreet aan te vullen met een punt 5°: ‘de personeelsleden van de provincie die de deputatie daarvoor aanwijst.’

Namens de Vereniging Vlaamse Provincies,

Jan De Haes
Gedeputeerde provincie Antwerpen
Voorzitter Beleidscommissie Water VVP

Anton De Ryckere
Algemeen Directeur VVP

² De provinciale toezichthouders zijn momenteel bevoegd om bestuurlijke maatregelen op te leggen. Deze kunnen de vorm aannemen van een stakingsbevel, maar ook van een regularisatiebevel of bestuursdwang.

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE
VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2023/042 van 18 april 2023

over

tekst	Ontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]
roepnaam	(implementatiedecreet handhaving)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 17 maart 2023

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de mevrouw Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme van 20 maart 2023, ontvangen door de VTC op 20 maart 2023;

Gelet op de behandeling op de zitting van 18 april 2023;

Brengt op 18 april 2023 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Wonen (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van decreet *tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]* (hierna "het Ontwerp"), zonder aanduiding van specifieke artikelen.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Met dit ontwerp wordt het **nieuwe kaderdecreet Vlaamse Handhaving** (hierna: KVH) **van toepassing gesteld op een eerste omvangrijke groep van Vlaamse regelgeving uit de sectoren Omgeving, Economie en Toerisme**.
4. Het ontwerp KVH¹ stelt een nieuw algemeen kader voor de handhaving van Vlaamse regelgeving vast, als een doorontwikkeling van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving van 22 maart 2019 (hierna: KBH van 2019).
5. Het KBH van 2019 was niet automatisch van toepassing op alle Vlaamse regelgeving. Een uitdrukkelijke van toepassingstelling bij decretale bepaling was vereist.
6. De keuze voor implementatiedecreten, is volgens de adviesvrager zowel verbonden met de politieke realiteit als met het erg divers karakter van de Vlaamse regelgeving. De ene sector is de andere niet, en de uitrol van een Vlaamse kaderregeling zal steeds in meer of mindere mate maatwerk vergen. De techniek van de implementatiedecreten garandeert dit maatwerk.
7. Bij volledige van toepassingstelling van het KVH, moet de Vlaamse regelgeving enkel nog het volgende opnemen om te kunnen beschikken over een uitgebreid en gebruiksklaar handhavingssysteem:
 - de van toepassingstelling van het KVH, met eventuele punctuele uitsluitingen en afwijkingen;
 - de omschrijving van de verboden gedragingen, en de kwalificatie ervan als misdrijf, inbreuk of normschending;
 - de strafsancties voor de misdrijven, en (optioneel) de minima en maxima van de alternatieve bestuurlijke geldboete ingeval van bestuurlijke vervolging;
 - de minima en maxima van de exclusieve bestuurlijke geldboetes voor de inbreuken;
 - desgewenst de uitdrukkelijke keuze voor de toepassing van zogenaamde "opt-in"-instrumenten uit hoofdstuk 10;
 - de aanstellingsvoorwaarden voor de herstellinstanties, bevoegd voor het sectoraal decreet.
8. Dit ontwerp strekt tot de implementatie van het KVH in volgende decreten:
 - het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen Milieubeleid (hierna: DABM) door hoofdstuk 12 van het Ontwerp, en de Vlaamse regelgeving die dit decreet qua handhaving overkoepelt door de hoofdstukken 2 tot en met 9, 11, 13, 15 tot en met 18, 20, 21, 23 van het Ontwerp;
 - het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed (hierna: VED) door hoofdstuk 14.
 - de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 (hierna: VCRO) door Hoofdstuk 19.
 - het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 (hierna: OED) door Hoofdstuk 22;
 - het Decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies (hierna: Logiesdecreet) Hoofdstuk 25.;
 - het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid (hierna: DIHB) door Hoofdstuk 26.
9. De implementatie van het KVH in genoemde regelgeving is in principe volledig, met die nuance dat de implementatie in de Vlaamse milieuregelgeving, overkoepeld door het DABM, gebeurt door aanpassing van titel XVI DABM door hoofdstuk 12.
10. Het aantal afwijkingen en aanvullingen t.o.v. de KVH-regels blijft beperkt en worden opgesomd in de toelichting bij het decreet (p.4).

¹ Wat de geplande inwerkingtreding van het KVH betreft wordt om zeker te zijn dat het Handhavingsbesluit voorhanden is op het moment van de van toepassingstelling van de KVH, de concrete datum van de inwerkingtreding van dit ontwerp bepaald in dit besluit, afgelijnd op de Vlaamse regelgeving die het besluit als voorwerp heeft.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

11. Het ontwerp KVH zelf bevat bepalingen die relevant zijn voor wat de verwerking van persoonsgegevens. De VTC heeft over dat ontwerp al advies uitgebracht op 6 september 2022². Deze opmerkingen werden verwerkt en de herwerkte tekst werd opnieuw principieel goedgekeurd op 25 november 2022³. Voor de regeling van de verwerking van persoonsgegevens verwijst de VTC dus naar het gegeven advies en de daarop aangepaste ontwerptekst van het ontwerp van KVZ.
12. De VTC maakt een voorbehoud omdat er nog geen definitieve tekst is van het KVH zodat ook de bepalingen die een impact hebben op de verwerking van persoonsgegevens nog kunnen worden aangepast. Dat kan dan ook een invloed hebben op de gevolgen van dit Ontwerp.
13. Voorliggend Ontwerp behandelt voor zover de VTC kan zien nergens systematisch de verwerking van persoonsgegevens, maar er zijn mogelijke aandachtspunten te formuleren bij enkele bepalingen van het Ontwerp:

1. Het Handhavingscollege

14. Hoofdstuk 24. Wijzigingen van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges

A. Bevoegdheidsoverdracht aan het Handhavingscollege

15. Artikel 100 van het Ontwerp bepaalt het volgende:

“Art. 100. Aan artikel 2, 1°, a), van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt de zinsnede “en waaraan tevens bevoegdheden toegekend worden bij artikel 42, 46, 55 en 74 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum] en de decreten die het voormelde decreet van toepassing verklaren, vermeld in artikel 3, eerste lid, van het voormelde decreet” toegevoegd.”

16. De toelichting zegt hierover het volgende:

*“Art. 100. Aanpassing definitie Handhavingscollege
Het huidige systeem van het DBRC-decreet wordt doorgetrokken en er wordt een bevoegdheidsoverdracht aan het Handhavingscollege toegevoegd in overeenstemming met de bevoegdheidsuitbreiding door het KVH en de implementatiedecreten.”*

17. De VTC wijst erop dat hiermee de verwerkingen door het Handhavingscollege gevoelig uitgebreid worden wat betrokkenen en persoonsgegevens betreft. Ze beveelt aan dat daarbij onderzocht wordt of de bestaande regeling van de verwerking van persoonsgegevens door het Handhavingscollege niet moet aangepast worden en wijst erop dat de nodige maatregelen naar transparantie van de gewijzigde verwerking en beveiliging van de eventuele overdracht van persoonsgegevens moeten gewaarborgd worden.

B. Procedure tot tussenkomst

18. Met artikel 101 van het Ontwerp wordt de tussenkomst mogelijk gemaakt in hangende procedures bij het Handhavingscollege:

² Advies wetgeving VTC nr. 2022/082 van 6 september 2022 over een ontwerp van kaderdecreet over de handhaving van Vlaamse regelgeving https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2022_082_advies.pdf

³ De aanpassingen werden opgesomd op p. 10 van de BISversie van de memorie van toelichting en verder toegelicht in de bijlage 1 bij de toelichting. <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/637F551034B8770AF8FDF4DF>

“Art. 101. In hoofdstuk 3, afdeling 5, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 december 2016 en gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014 en 21 mei 2021, wordt een artikel 31/0 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 31/0. De volgende personen kunnen tussenkomen in een hangende procedure bij het Handhavingscollege die een bestuurlijke herstelbeslissing als vermeld in artikel 2, 5°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum], of een herstelschikking als vermeld in artikel 2, 16°, van het voormelde decreet, als voorwerp heeft:

- 1° de overtreder ten aanzien van wie de herstelbeslissing is genomen, in geval van een beroep dat conform artikel 74 van het voormelde decreet is ingesteld tegen een herstelbeslissing;
- 2° de personen die de herstelschikking hebben vastgesteld, in geval van een beroep dat conform artikel 74 van het voormelde decreet is ingesteld tegen een herstelschikking;
- 3° derden die in hun rechtmatige belangen geschaad worden door de bestuurlijke herstelbeslissing of herstelschikking in kwestie.

De Vlaamse Regering bepaalt de vervaltermijnen voor de tussenkomsten, vermeld in het eerste lid, die niet korter mogen zijn dan twintig dagen.”

19. De toelichting geeft volgende motivering:

“Art. 101. Tussenkomst

Deze bepaling voorziet in een procedure tot tussenkomst bij het Handhavingscollege. De introductie van een procedure tot tussenkomst is vereist aangezien artikel 74 KVH de mogelijkheid biedt aan derden die in hun rechtmatige belangen worden geschaad door een bestuurlijke herstelbeslissing of herstelschikking, om eigenhandig een juridictioneel beroep bij het HHC in te stellen tegen een herstelbeslissing of -schikking.”

20. In de mate dat door deze aanpassing meer categorieën personen in de procedure kunnen tussenkomen dan nu al voorzien werd, beveelt de VTC aan om na te gaan of de uitbreiding van de verwerking van hun persoonsgegevens verder moet geregeld worden om de vereiste wettelijke basis te hebben. Ze wijst er ook op dat hiermee mogelijk ook meer ontvangers zullen zijn van de persoonsgegevens die in de dossiers opgenomen zijn.

2. VCRO: Dagvaarding in vergunningenregister

21. Hoofdstuk 19 van het Ontwerp wijzigt de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Artikel 52 van het Ontwerp bepaalt dat ook de dagvaarding wordt opgenomen in het vergunningenregister:

“Art. 52. In artikel 5.1.2, §1, tweede lid, 9°, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt tussen de zinsnede “gegeven wordt,” en de woorden “iedere gerechtelijke uitspraak” de zinsnede “iedere dagvaarding of gedinginleidende akte,” ingevoegd.”

Afdeling 2 Vergunningenregister

Artikel 5.1.2. (29/06/2019- Datum te bepalen door Vlaamse Regering)

§ 1. Een vergunningenregister is een gemeentelijk gegevensbestand, waarin voor het grondgebied van de gemeente perceelsgebonden informatie is opgenomen met betrekking tot de ruimtelijke ordening.

Het vergunningenregister omvat ten minste de volgende gegevens, geordend per kadastraal perceel:

- 1° het kadastraal nummer, het huisnummer en de straatnaam;
- 2° de uitgereikte stedenbouwkundige en planologische attesten;
- 3° elke aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen en de identiteit van de aanvrager;

- 4° elke aanvraag van een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden en de identiteit van de aanvrager;
- 5° elke administratieve beslissing en rechterlijke uitspraak met betrekking tot die vergunningen, en de identiteit van de personen die beroep aantekenen;
- 6° elke melding van stedenbouwkundige handelingen en de identiteit van de persoon die de melding verricht;
- 7° de as-buittattesten;
- 8° het verval van de vergunningen, vermeld in punt 3° en punt 4° ;
- 9° de vermelding van elke schriftelijke aanmaning, elk proces-verbaal en verslag van vaststelling dat opgemaakt wordt met betrekking tot misdrijven en inbreuken inzake ruimtelijke ordening alsook iedere navolgend proces-verbaal waarin het vrijwillig herstel of de regularisatie wordt vastgesteld, het verdere gevolg dat aan de processen-verbaal en verslagen van vaststelling gegeven wordt, iedere gerechtelijke uitspraak en ieder bestuurlijk besluit alsook iedere minnelijke schikking ter zake en de uitvoering van de herstelmaatregelen alsook elk herstelattest;
- 10° de vermelding van elk rechtsmiddel dat tegen de gerechtelijke uitspraken en bestuurlijke besluiten, vermeld in punt 9°, aangewend wordt, de daaropvolgende uitspraken en besluiten en het gevolg dat eraan gegeven wordt;
- 11° het verschuldigd zijn van een planbatenheffing en het bewijs van betaling van de planbatenheffing;
- 12° in voorkomend geval het declaratief attest, vermeld in artikel 5.4.3, § 5;
- 13° elk projectbesluit als daarin uitspraak wordt gedaan over vergunningsplichtige stedenbouwkundige handelingen of het verkavelen van gronden;
- 14° elke administratieve beslissing en rechterlijke uitspraak met betrekking tot de projectbesluiten, vermeld in punt 13°, en de identiteit van de personen die beroep aantekenen;
- 15° het verval van de projectbesluiten, vermeld in punt 13°.

De Vlaamse Regering kan de bijkomende ruimtelijke gegevens bepalen die in het vergunningenregister opgenomen worden.

§ 2. Elke gemeente is verplicht om een vergunningenregister op te maken, te actualiseren, ter inzage te houden van elkeen en er uittreksels uit af te leveren volgens de bepalingen van deze codex.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de opmaak en de actualisering van het vergunningenregister. Zij kan de specifieke wijze bepalen waarop artikel 335 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur geoperationaliseerd wordt indien de gemeente zich niet gedraagt naar de bij of krachtens deze afdeling voorgeschreven regelen.”

22. De toelichting verklaart de aanpassing niet echt:

“Art. 52. Opnemen dagvaarding in het vergunningenregister

Artikel 5.1.2, 1ste lid, 9° en 10° VCRO regelt de informatie die op het vlak van handhaving in het vergunningenregister moet worden opgenomen. Aanvullend bepaalt artikel 6.6.3. dat ook de dagvaarding of elk ander gedinginleiding exploit van een herstelprocedure moet worden opgenomen in het vergunningenregister. “

23. De VTC wijst erop dat een dagvaarding veel onzekerder is dan een gerechtelijke uitspraak. Ze waarschuwt dan ook voor het feit dat ongecontroleerde en daardoor mogelijk onjuiste gegevens verzameld en verspreid worden. Een en ander hangt er van af of het enkel over een vermelding van het stuk of over het integrale stuk gaat. Dat is nu niet duidelijk.
24. De VTC beveelt aan om als de gegevens digitaal ontsloten worden, goed te overwegen wat de impact is op de betrokkene zelf. Bepaalde gevoelige informatie mag niet zomaar ter beschikking worden gesteld via het internet bv. dagvaardingen en rechterlijke uitspraken. Volgens het Hof van Justitie⁴ moet nagegaan worden of je niet met minder openbaarheid dezelfde doelen kunt bereiken.

⁴ H.v.J, 18 juni 2020 (Grote Kamer), C-78/18, nummer 120 – 128, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:62018CJ0078&qid=1652084733745&from=NL>

3. VCRO en COE: politiediensten van rechtswege toezichthouder

25. Voor de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) wordt in Hoofdstuk 19 van het Ontwerp bepaald dat de politiediensten van rechtswege toezichthouder worden. Voor het Onroerenderfgoeddecreet (OED) gebeurt dit in hoofdstuk 22 van het Ontwerp:

VCRO:

Art. 59. Aan artikel 6.1.2 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het kaderdecreet Vlaamse handhaving van [datum] is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 3, 8, 9, 10 en 12, van toepassing op de handhaving van alle misdrijven en inbreuken, vermeld in deze titel.”

OED:

“Art. 87. Artikel 11.1.1 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2022, wordt vervangen door wat volgt: Art. 11.1.1. §1. Het kaderdecreet Vlaamse handhaving van ... is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11 en 12, van toepassing op dit hoofdstuk.”

26. Bij het ontwerp van KVH werd volgende uitleg gegeven bij de bevoegdheid van de politiediensten:

“Afdeling 10.08. Bevoegdheden van de politiediensten
Op basis van de Wet Politieambt zijn de reguliere politiediensten reeds bevoegd voor bestuurlijk toezicht en de opsporing van misdrijven volgens de gemeenrechtelijke regels. Dit maakt hen echter nog niet tot toezichthouder in de zin van dit decreet, met de daaraan verbonden bijzondere bevoegdheden. Bovendien verlenen de artikelen 14 en 15 Wet Politieambt de politie geen algemene bevoegdheid tot het opsporen van inbreuken.
Deze afdeling voorziet in de principiële mogelijkheid voor Vlaamse regelgeving om de politiediensten van rechtswege de hoedanigheid van toezichthouder te verlenen in de zin van dit decreet, voor de normschendingen, inbreuken en misdrijven die ze aanduidt en onder de voorwaarden die ze stelt. In de begeleidende memorie van toelichting van het implementatiedecreet dient dan te worden aangetoond waarom dit voor die bepaalde aangelegenheid noodzakelijk is.
Naar aanleiding van de van toepassingstelling van deze bepaling, kan het implementatiedecreet voorzien in een subsidiestelsel ter ondersteuning van de politiediensten bij de uitoefening van deze bevoegdheden.”

27. De toelichting zegt hierover het volgende:

Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (-)

“Art. 59. Van toepassingstelling KVH en de keuze van de opties

H.v.J., 22 november 2022, gevoegde zaken C-37/20 en C-601/20, nr. 64 : Meer in het bijzonder blijven de uitzonderingen op de bescherming van de persoonsgegevens en de beperkingen ervan binnen de grenzen van het strikt noodzakelijke, met dien verstande dat wanneer een keuze mogelijk is tussen meerdere geschikte maatregelen voor de verwezenlijking van de rechtmatig nagestreefde doelstellingen, de maatregel moet worden gekozen die het minst belastend is. Bovendien kan een doelstelling van algemeen belang niet worden nagestreefd zonder rekening te houden met het feit dat deze doelstelling moet worden verzoend met de door de maatregel aangetaste grondrechten, zulks via een evenwichtige afweging tussen de doelstelling en de op het spel staande rechten, om ervoor te zorgen dat de door die maatregel berokkende nadelen niet onevenredig zijn aan het nagestreefde doel. Bijgevolg moet de mogelijkheid om een beperking van de door de artikelen 7 en 8 van het Handvest gewaarborgde rechten te rechtvaardigen, worden beoordeeld door de ernst te bepalen van de inmenging die een dergelijke beperking meebrengt, en moet worden nagegaan of het belang van de met die beperking nagestreefde doelstelling van algemeen belang in verhouding staat tot die ernst (zie in die zin arresten van 26 april 2022, Polen/Parlement en Raad, C-401/19, EU:C:2022:297, punt 65, en 21 juni 2022, Ligue des droits humains, C-817/19, EU:C:2022:491, punten 115 en 116 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

Uit het optionele hoofdstuk 10 worden de afdelingen 3 (bestuurlijke beslag) 8 (politiediensten van rechtswege toezichthouder), 9 (administratief beroep tegen herstelbeslissingen), 10 (mogelijkheid tot verlenging van uitvoeringstermijnen en vermindering van de dwangsomschuld) en 12 (stakingsbevel bij verhindering van toezicht) weerhouden.

In het huidige VCRO-kader hebben reguliere politieagenten reeds de bevoegdheid om inbreuken op te sporen en hiervan verslag van vaststelling op te stellen (art. 6.2.5 VCRO). In functie van het toezicht op Vlaamse regelgeving en de opsporing van stedenbouwkundige misdrijven en inbreuken kunnen zij toegang nemen tot de bouwplaats en de gebouwen, ook wanneer deze verrichtingen de kenmerken van een huiszoeking dragen (art. 6.2.4, 2de lid VCRO), wat in de terminologie van het KVH neerkomt op respectievelijk een betreding en een bestuurlijke visitatie. Tot slot heeft de reguliere politie de bevoegdheid om stedenbouwkundige misdrijven en – inbreuken in uitvoering te doen staken. Daarmee fungeren de leden van de reguliere politie nu reeds als toezichthouders in de zin van het KVH, aangezien ze kunnen bogen op dezelfde kernbevoegdheden.”

Onroerenderfgoeddecreet (OED - Hoofdstuk 22 van het Ontwerp).

“Huidig Hoofdstuk 11 Onroerenderfgoeddecreet verleent aan de reguliere politie bepaalde bijzondere bevoegdheden voor de opsporing van misdrijven en inbreuken zoals de bestuurlijke betreding en visitatie (art.11.3.3, 2de en 3de lid Onroerenderfgoeddecreet). Het maakt de reguliere politie bovendien bevoegd om inbreuken vast te stellen in een verslag van vaststelling. Het aanduiden van de reguliere politie als toezichthouder van rechtswege in de zin van art. 97 KVH ligt dan ook in het verlengde van de bestaande regelgeving. Tussen stedenbouwkundige misdrijven en misdrijven Onroerend Erfgoed is er bovendien vaak sprake van samenloop, zodat de vaststellingsbevoegdheden t.a.v. beide materies beter uniform blijven. Om dezelfde reden wordt ook “optie 12” (stakingsbevel bij verhindering van toezicht) gelicht. “

28. Het lijkt te gaan over de bijzondere bevoegdheden die het KVH geeft aan haar toezichthouders (en de mogelijkheid van subsidiëring?).
29. De VTC heeft in haar advies A/W/2022/082 gesteld dat de beperkingen die gesteld werden in artikel 8, §4⁵ van het ontwerp KVH in het kader van toezicht en opsporing positief waren. Ze gaat ervan uit dat deze beperkingen dan ook voor de politiediensten gelden als ze optreden in het kader van het KVH.

4. Klachten in het kader van het integraal handelsvestigingsbeleid

30. Hoofdstuk 26. Wijzigingen van het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid
31. De toelichting zegt hierover het volgende:

*“Huidig artikel 18 DIHB sanctioneert de miskenning van de vergunningsplicht voor kleinhandelsactiviteiten of het handelen in strijd met de verleende omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten met een exclusieve geldboete van maximaal 10.000 EURO, te vermeerderen met opdecimen.
[...]*

⁵ “Onverminderd artikel 9, lid 1, van de algemene verordening gegevensbescherming, voldoet het gebruik van de bevoegdheden, vermeld in het eerste lid, aan al de volgende voorwaarden:

1° het schendt de intimiteit van een persoon niet;

2° het is niet gericht op het inwinnen van informatie over de filosofische, religieuze, politieke, syndicale gezindheid, etnische of sociale origine, het seksuele leven of de gezondheidstoestand;

3° het is niet gericht op de verwerking van genetische gegevens of de verwerking van biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon.”

In de context van het DIHB komen klachten over mogelijke inbreuken vaak van concurrenten. Door het van toepassing stellen van afdeling 7 kunnen deze klachten worden geuit binnen het geformaliseerd kader van het handhavingsverzoek, binnen de voorwaarden die art. 96, tweede lid KVH daarvoor voorziet. Dit houdt onder meer in dat de verzoeker gannemelijk moet maken dat hij rechtstreekse schade heeft geleden door de aangeklaagde inbreuk."

32. De VTC had al vastgesteld dat in het kader van het KVH gegevens werden verzameld van personen die een handhavingsverzoek doen (artikel 96 van het ontwerp-KVH). Door de uitleg bij deze wijziging begrijpt ze dat dat ook gegevens van concurrenten kunnen zijn. De VTC adviseert dat wordt nagegaan of de procedure in het KVH voldoende de vertrouwelijkheid garandeert van de persoonsgegevens van de concurrenten tegenover elkaar.

III. BESLUIT

33. De VTC beseft dat ze hier maar enkele punten in de sectorale wetgeving aanraakt en maakt een voorbehoud voor die rest van de regelingen.
34. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
- 1.A. Bevoegdheidsoverdracht aan het Handhavingscollege: onderzoeken of de bestaande regeling van de verwerking van persoonsgegevens door het Handhavingscollege niet moet aangepast worden en de nodige maatregelen naar transparantie van de gewijzigde verwerking en beveiliging van de eventuele overdracht van persoonsgegevens waarborgen;
 - 1.B. Procedure tot tussenkomst: na te gaan of de uitbreiding van de verwerking van hun persoonsgegevens verder moet geregeld worden om de vereiste wettelijke basis te hebben;
 - 2. VCRO: Dagvaarding in vergunningenregister: waarborgen dat geen ongecontroleerde en daardoor mogelijk onjuiste gegevens verzameld en verspreid worden en als de gegevens digitaal ontsloten worden, goed te overwegen wat de impact is op de betrokkene zelf;
 - 3. VCRO en COE: politiediensten van rechtswege toezichthouder: bewaken dat de beperkingen opgenomen in het KVH ook gelden voor de politiediensten;
 - 4. Klachten in het kader van het integraal handelsvestigingsbeleid: nagaan of de procedure in het KVH voldoende de vertrouwelijkheid garandeert van de persoonsgegevens van de concurrenten tegenover elkaar.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2023-04-19 23:20:50 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
RUIMTELIJKE ORDENING – ONROEREND ERFGOED

**ADVIES
VAN 19 APRIL 2023
OVER HET ONTWERPDECREET INZAKE
DE IMPLEMENTATIE VAN HET KADERDECREET VLAAMSE HANDHAVING**

INHOUD

I.	SITUERING	106
II.	ALGEMENE BEOORDELING	106
III.	STROOMLIJNING HANDHAVINGSREGELGEVING	108
IV.	BESTUURLIJKE HANDHAVING: STANDAARDPAKKET	109
V.	OPTIONELE FIGUREN	111
VI.	OPHEFFING HOGE RAAD VOOR HANDHAVINGSUITVOERING HRH.....	112
VII.	TOETREDING ONROERENDERFGOEDDECREET TOT KADERDECREET HANDHAVING	113

I. SITUERING

- Op 17 maart 2023 keurde de Vlaamse Regering het ‘ontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse handhaving’ principieel goed.¹ SARO ontving hieromtrent op 20 maart 2023 een adviesvraag van minister Zuhal Demir. Met voorliggend advies, goedgekeurd op de raadszitting van 19 april 2023, komt de raad tegemoet aan de vooropgestelde adviestermijn van dertig dagen.

- Op 15 juli 2022 keurde de Vlaamse Regering het ‘ontwerp van kaderdecreet over de handhaving van Vlaamse regelgeving’ principieel goed.² Het ontwerp kaderdecreet Vlaamse Handhaving (KVH) legt een nieuw algemeen kader voor de handhaving van de Vlaamse regelgeving vast. Via de implementatie ervan binnen zoveel mogelijk beleidsdomeinen, zou dit kaderdecreet moeten leiden tot een stroomlijning van de Vlaamse handhavingsregels.

SARO bracht op 31 augustus 2022 een strategisch advies uit over dit ontwerp KVH. Na advies van diverse strategische adviesraden gaf de Vlaamse Regering op 25 november 2022 een tweede principiële goedkeuring aan het voorontwerp van kaderdecreet Vlaamse handhaving.³ Naar aanleiding van deze goedkeuring gaf de Vlaamse Regering ook duiding over hoe met de diverse adviezen is omgegaan.⁴

- Met voorliggend ontwerp van implementatiedecreet (hierna IKVH) wordt het KVH van toepassing gesteld op een eerste omvangrijke groep van Vlaamse regelgeving met name:
 - de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 (VCRO),
 - het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 (OED),
 - het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed (VED),
 - het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid,
 - en het decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen Milieubeleid (DABM), en de Vlaamse regelgeving die dit decreet qua handhaving overkoepelt.

II. ALGEMENE BEOORDELING

- SARO verwijst allereerst naar zijn advies van 31 augustus 2022 bij het ontwerp KVH.⁵ In dit advies benadrukte SARO onder meer dat het geen uitgemaakte zaak is dat het ontwerp KVH de beoogde unificatie effectief zal realiseren. Het ontwerp KVH is immers een kaderregeling die pas van toepassing wordt op (delen van) de Vlaamse regelgeving als dat bij decreet wordt bepaald.

De raad wees er in zijn advies van 31 augustus 2022 bovendien op dat voor de beleidsdomeinen

¹ <https://beslissingenvlaamse regering.vlaanderen.be/document-view/6412E3CE3335D329E25ECEE4>

² <https://beslissingenvlaamse regering.vlaanderen.be/document-view/62D162968E6C4430A8898EA8>

³ <https://beslissingenvlaamse regering.vlaanderen.be/document-view/637F54FE34B8770AF8FDF4DB>

⁴ <https://beslissingenvlaamse regering.vlaanderen.be/document-view/637C826234B8770AF8FDF043>

⁵ <https://sarovlaanderen.be/advies-kaderdecreet-handhaving>

‘ruimtelijke ordening’ en ‘onroerend erfgoed’ geen concrete initiatieven werden aangekondigd om de sectorale regelgeving inzake handhaving (o.a. VCRO, OED) ook effectief op te nemen in het kaderdecreet. Bovendien gaf het ontwerp KVH geen enkel inzicht over hoe de krachtlijnen van dit kaderdecreet zich verhouden tot de sectorale regelgeving inzake handhaving ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed.

5. De raad stelt vast dat met voorliggend IKVH het KVH van toepassing wordt gesteld op een omvangrijk deel van de Vlaamse omgevingsregelgeving. De raad focust voorliggend advies op de wijzigingen die met het IKVH worden doorgevoerd aan de VCRO (artikel 49 t.e.m. artikel 83) en het Onroerenderfgoeddecreet (artikel 84 t.e.m. artikel 98):
 - a. In deel III van dit advies formuleert SARO een aantal strategische bemerkingen bij het beoogde regelgevend proces inzake de stroomlijning van de handhavingsregelgeving. De raad heeft heel wat vragen bij de complexiteit ervan. SARO is er momenteel nog niet van overtuigd dat de voorliggende werkwijze - kaderdecreet/implementatiedecreet/ sectorale regelgeving en sectorale handhavingsbesluiten - effectief zal leiden tot een stroomlijning van de handhavingsregelgeving (zie deel III: par. 6).
 - b. Bovendien benadrukt de raad dat het volledige plaatje inzake handhaving in de VCRO en het OED momenteel nog niet gekend is. De vele verwijzingen tussen de verschillende regelgevende teksten maken het bijzonder moeilijk om de totaliteit van de geldende handhavingsregels te vatten. Het beperkte inzicht in het totale plaatje heeft ook te maken met het feit dat het IKVH ervoor opteert om nog heel wat belangrijke zaken in een latere fase te regelen via een Handhavingsbesluit. Het totaalplaatje is niet gekend; maar ook de impact is niet gekend. De raad vindt het een belangrijke tekortkoming dat de Memorie van Toelichting voor een groot deel van de voorgestelde wijzigingen aan de VCRO en het OED geen toelichting geeft (zie deel III: par. 7).
 - c. Gezien de complexiteit van de handhavingsregelgeving en met het oog op een gedegen implementatie ervan in de praktijk benadrukt de raad het belang om in te zetten op het informeren en ondersteunen van lokale besturen en handhavingsactoren bij de toepassing van de handhavingsregelgeving (zie deel III: par. 8).
 - d. Naar aanleiding van enkele bemerkingen in de Memorie van Toelichting vraagt de raad verdere verduidelijking van de klemtonen die de Vlaamse Regering wenst voorop te stellen inzake bestuurlijke handhaving alsook inzake bestuurlijke seponering. De raad vraagt bovendien enkele verduidelijkingen inzake het aanstellen van een gemeentelijke stedenbouwkundige inspecteur (zie deel IV).
 - e. De raad vraagt om de keuze voor het lichten van de diverse optionele figuren in de VCRO verder toe te lichten en te onderbouwen. Een aandachtspunt betreft de verdere afstemming van de optionele figuren van de VCRO en het DABM aangezien de vergunningsplichtige handelingen van beide decreten gereguleerd worden door één en dezelfde omgevingsvergunning. Voor wat betreft de optionele figuren in het OED gaat het IKVH sterk uit van de samenloop tussen stedenbouwkundige misdrijven en misdrijven onroerend erfgoed zodat – volgens de MvT- *‘de vaststellingsbevoegdheden t.a.v. beide materies beter uniform blijven’* (zie deel V).
 - f. Inzake de opheffing van de Hoge Raad voor Handhavingsuitvoering HRH stelt de raad vast dat noch de Memorie van Toelichting noch de Nota aan de Vlaamse Regering hieromtrent verdere toelichting geeft. De raad vraagt om deze opheffing verder te duiden in samenhang met artikel 26 van het IKVH. Dit artikel voert in het DABM de wijzigingen door die noodzakelijk zijn om het Handhavingscollege toe te laten zijn nieuwe taak als het bevoegde rechtscollege voor jurisdictionele geschillen over sanctiebeslissingen, herstelbeslissingen en herstelschikkingen, naar behoren te vervullen (zie deel VI van dit advies).

- g. In een laatste deel van dit advies gaat de raad in op de toetreding van het Onroerenderfgoeddecreet in het IKVH. De raad wijst onder meer op de specifieke positie van de gewestelijke inspecteurs onroerend erfgoed, op de samenhang tussen premies onroerend erfgoed en herstelbeschikkingen alsook op de specifieke herstelmaatregelen die bestaan voor onroerend erfgoed (zie deel VII van dit advies).

III. STROOMLIJNING HANDHAVINGSREGELGEVING

6. Beoogde stroomlijning handhavingsregelgeving. Voor de raad is het geen uitgemaakte zaak dat de beoogde stroomlijning van de handhavingsregelgeving op termijn ook effectief zal worden gerealiseerd. Het KVH legt een nieuw algemeen kader voor de handhaving van de Vlaamse regelgeving vast; met als uitgangspunt om af te stappen van de sectorale regelingen op vlak van handhaving.

Met voorliggend IKVH wordt het KVH van toepassing gesteld voor de VCRO en het OED. Een ruim aantal bepalingen inzake handhaving worden in deze sectorale decreten geschrapt. Dit gebeurt evenwel niet volledig; tal van bepalingen inzake handhaving blijven in de VCRO en het OED behouden.

Bovendien moet het kader zoals uitgetekend in het KVH in samenhang met het sectoraal decreet, nog verder worden geoperationaliseerd via een Handhavingsbesluit (per sectoraal decreet of voor verwante groepen of decreten). De Memorie van Toelichting (pag.4) verduidelijkt dat het ontwerp IKVH er naar streeft om de bepalingen in het inhoudelijk sectoraal decreet zo bondig mogelijk te houden, en de verdere uitwerking van zowel het KVH als de afwijkende regels in het sectoraal decreet te reserveren voor het uitvoeringsbesluit.

De raad heeft heel wat vragen bij de complexiteit en derhalve werkbaarheid van deze regeling. De raad is er momenteel nog niet van overtuigd dat de voorliggende werkwijze - kaderdecreet/ implementatiedecreet/sectorale regelgeving en sectorale handhavingsbesluiten - effectief een stroomlijning van de handhavingsregelgeving zal realiseren.

7. Volledig handhavingsplaatje is niet gekend. Bovendien benadrukt de raad dat het volledige plaatje inzake handhaving in de VCRO en het OED momenteel nog niet gekend is. De vele verwijzingen tussen de verschillende regelgevende teksten maken het bijzonder moeilijk om de totaliteit van de geldende handhavingsregels te vatten. Het beperkte inzicht in het totale plaatje heeft ook te maken met het feit dat het IKVH er voor opteert om nog heel wat belangrijke zaken in een latere fase te regelen via een Handhavingsbesluit. Voor de VCRO betreft het onder andere de samenstelling en werking van het adviesorgaan dat de opstart van gerechtelijke herstelprocedures en de ambtshalve uitvoering van publieke herstelmaatregelen adviseert, de adviesprocedure en de rechtsgevolgen van het advies. Voor de VCRO en het OED betreft het de procedurele regels voor het administratief beroep tegen bestuurlijke herstelbeslissingen, met inbegrip van het al dan niet schorsend karakter van het beroep. Voor alle decreten betreft het de gebeurlijke uitwerking van nadere regels voor het vaststellen van beleidslijnen, handhavingsprogramma's, rapportering en de organisatie van netwerk- en kennisfora.

Het totaalplaatje is niet gekend; maar ook de impact is niet gekend. De raad vindt het een belangrijke tekortkoming dat de Memorie van Toelichting voor een groot deel van de voorgestelde wijzigingen aan de VCRO en het OED geen toelichting geeft. Grote delen van de VCRO worden geschrapt en overgenomen door het KVH zonder enige duiding van de impact.

De raad merkt op dat de intrede in het KVH voor heel wat sectoren een verruimde toegang betekent tot handhavingsinstrumenten die potentieel ingezet zouden kunnen worden en daardoor wel tot een breuk met de huidige praktijk *zouden kunnen leiden*. Het is onduidelijk hoe (sterk) de handhavingsregels zullen veranderen voor ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed.

8. Ondersteuning lokale handhavingsactoren. Gezien de complexiteit van de handhavingsregelgeving en met het oog op een gedegen implementatie ervan in de praktijk benadrukt de raad het belang om in te zetten op het informeren en ondersteunen van lokale besturen en handhavingsactoren bij de toepassing van de handhavingsregelgeving.

Vanuit de praktijk is er een grote bezorgdheid en onduidelijkheid omtrent de veelheid aan regelgeving en beleidsteksten die momenteel worden doorgevoerd (Omgevingshandhavingsprogramma, aanpassingen VCRO, kader bestuurlijke handhaving dat verschillende keren werd goedgekeurd, het voorliggende implementatiedecreet...). Dit is uiteraard een aandachtspunt voor de Vlaamse Regering bij de verdere opvolging en communicatie ten aanzien van de lokale overheden.

Aandacht voor terugkoppeling en studiedagen t.a.v. de lokale overheden is voor de raad essentieel om de nieuwe handhavingsreglementering daadwerkelijk uitgevoerd te krijgen op het terrein.

IV. BESTUURLIJKE HANDHAVING: STANDAARDPAKKET

9. Bestuurlijke handhaving: klemtonen. SARO heeft reeds meermaals het belang benadrukt van de verdere uitbouw van bestuurlijke handhaving. Het voorzien van een dubbele mogelijkheid tot optreden - bestuurlijk optreden naast rechterlijk optreden – biedt een belangrijke meerwaarde voor het handhavingsbeleid inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed. Een zeer groot deel van de huidige inbreuken leidt immers niet tot effectieve vervolging. Het voorzien van een bestuurlijk handhavingstraject kan er toe leiden dat op het terrein sneller en effectiever resultaten worden geboekt.⁶

De Memorie van Toelichting gaat onder de titel ‘impactanalyse’ uitvoerig in op het managen van de werkstroom inzake bestuurlijke vervolging door de gewestelijke entiteit. De Memorie van Toelichting (pag. 9) stelt hierbij dat als rode draad geldt: *‘dat de nieuwe mogelijkheden die het KVH biedt niet zomaar mogen gezien worden als extra taken, maar veeleer als kansen om een beter beleid te voeren i.f.v. de meest doelmatige inzet van schaarse middelen. Als ervoor gekozen wordt om belangrijke dossiers die door het parket worden geseponeerd verder te (doen) onderzoeken i.f.v. bestuurlijke vervolging, kan het zijn dat bij ongewijzigde personeelsmiddelen het aantal behandelde dossiers vermindert en het bestuurlijk sepot toeneemt. Maar als daardoor de meest zwaarwichtige dossiers worden aangepakt, kan dit toch positief zijn. Hierdoor kan er meer maatwerk worden geboden.’*⁷

De raad vraagt verdere verduidelijking van de klemtonen die de Vlaamse Regering wenst voorop te stellen inzake bestuurlijke handhaving. De Memorie van Toelichting legt de focus op de bestuurlijke handhaving van *‘de meest zwaarwichtige dossiers’*. Dit suggereert dat er belangrijke dossiers zijn die door het parket zullen worden doorgestuurd en bestuurlijk verder worden onderzocht. De raad gaat er evenwel van uit dat de dossiers die volgens de beleidsteksten als ‘belangrijk’ worden gekwalificeerd, ook verder worden onderzocht door het parket en correctioneel worden afgehandeld.

In zijn advies van 29 augustus 2018 benadrukte SARO: *‘Het principe moet zijn dat de handhaving van misdrijven (overtredingen waar strafsancties op staan) zoveel mogelijk een prerogatief blijft van het gerechtelijk apparaat. Er kunnen goede redenen zijn om bepaalde overtredingen te depenaliseren waardoor ze niet langer binnen een strafrechtelijk kader worden gehandhaafd maar binnen een bestuurlijk kader. Maar de relatie moet goed worden geregeld en aan kaders worden onderworpen.’*⁸

⁶ <https://sarovlaanderen.be/advies-kaderdecreet-handhaving>

⁷ Memorie van Toelichting, pag. 9

⁸ <https://sarovlaanderen.be/advies-bestuurlijke-handhaving>

10. Bestuurlijke seponering. Volledigheidshalve wijst de raad ook op de klemtonen die in de Memorie van Toelichting worden gelegd ten aanzien van bestuurlijke seponering. De Memorie van Toelichting suggereert dat indien zou blijken dat er een groter percentage aan dossiers doorstroomt naar het bestuurlijk niveau, dit tot gevolg zou hebben dat bestuurlijke seponering toeneemt.⁹

Ook hieromtrent heeft de raad vragen. Het systeem van bestuurlijke handhaving en beboeting is immers in het leven geroepen om de pakkans te vergroten en dus de kans op seponering te verkleinen. Het is dan ook geen goede zaak dat de Memorie van Toelichting voorstelt om meer op bestuurlijk niveau te seponeren om het overige werk beter te kunnen doen.¹⁰

11. Gemeentelijke stedenbouwkundige inspecteur. Het IKVH (art. 51) wijzigt artikel 1.4.9 van de VCRO en legt vast dat gewestelijke en gemeentelijke stedenbouwkundige inspecteurs en de burgemeester herstellinstanties zijn (zoals vermeld in artikel 2,15° van het KVH).

Artikel 51 bepaalt verder dat de volgende personen kunnen aangesteld worden als gemeentelijke stedenbouwkundige inspecteur: 1° de personeelsleden van de gemeente die voor de misdrijven en de inbreuken, vermeld in titel VI, belast zijn met de uitvoering van de handhaving voor het grondgebied van hun gemeente of verschillende gemeenten, die het college van burgemeester en schepenen daarvoor aanwijst; 2° de personeelsleden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband die voor de misdrijven en de inbreuken, vermeld in titel VI, belast zijn met de uitvoering van de handhaving voor het grondgebied van een of meer gemeenten, die het intergemeentelijk samenwerkingsverband daarvoor aanwijst.

De raad heeft volgende vragen in het geval van een intergemeentelijk samenwerkingsverband (IGS). Inzake de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur is in het IKVH sprake van *‘de Vlaamse Regering wijst aan’* terwijl wat betreft de gemeentelijke stedenbouwkundige inspecteur in het IKVH sprake is van *‘de volgende personen kunnen aangesteld worden’*. De begrippen ‘aanstellen’ of ‘aanwijzen’ lijken synoniemen, en als dat zo is, gaat de voorkeur er naar om dezelfde begrippen te gebruiken. ‘Aanstellen’ suggereert de aanwerving van een nieuw personeelslid maar dat zal veelal niet het geval zijn. Het is bovendien onduidelijk door wie het personeelslid van een IGS als gemeentelijke stedenbouwkundige inspecteur aangewezen/aangesteld moet worden (het college van burgemeester en schepenen?). Het is ook onduidelijk of intergemeentelijk samenwerken op vlak van handhaving mogelijk blijft zonder een IGS.

12. Provinciale handhavingsbevoegdheden. De raad merkt op dat provinciale toezichthouders vandaag een aantal toezichtsoopdrachten vervullen op het vlak van ‘water’ en ‘geluid’, en dit overeenkomstig artikel 16.3.1 DABM en artikel 33, § 1 en 2 van het Milieuhandhavingsbesluit. Huidig artikel 16.4.6 van het DABM bepaalt dat onder andere toezichthouders bevoegd zijn voor het opleggen van bestuurlijke maatregelen. De raad stelt vast dat de betreffende artikels van het DABM middels voorliggend IKVH worden opgeheven en dat personeelsleden van de provincie die worden aangewezen door de deputatie volgens artikels 8, 2§ KVH en artikel 20 IVKH niet aangesteld kunnen worden als respectievelijk ‘toezichthouder’ en ‘herstellinstantie’. Dit heeft tot gevolg dat de huidige provinciale handhavingsbevoegdheden worden ontnomen. De raad acht minstens een verderzetting van de huidige handhavingsbevoegdheden van de provincie

⁹ Memorie van Toelichting, pag. 9: *‘Als ervoor gekozen wordt om belangrijke dossiers die door het parket worden geseponeerd verder te (doen) onderzoeken i.f.v. bestuurlijke vervolging, kan het zijn dat bij ongewijzigde personeelsmiddelen het aantal behandelde dossiers vermindert en bestuurlijk sepot toeneemt. Maar als daardoor de meest zwaarwichtige dossiers worden aangepakt, kan dit toch positief zijn. Hierdoor kan meer maatwerk worden geboden.’*

¹⁰ KVH, artikel 38, §1. *‘In geval van seponering als vermeld in artikel 28quater van het Wetboek van Strafvordering, bezorgt het Openbaar Ministerie de informatie die het heeft verkregen over de misdrijven, vermeld in Vlaamse regelgeving, samen met de reden voor de seponering, aan de beboetingsinstantie. Dat gebeurt volgens de regels die worden bepaald in een samenwerkingsakkoord als vermeld in artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. §2. Op grond van de informatie, vermeld in paragraaf 1, kan de beboetingsinstantie de volgende beslissingen nemen: 1°ze kan beslissen om het bestuurlijk sanctiedossier te vervolledigen in de zin van artikel 37; 2°ze kan beslissen om over te gaan tot bestuurlijk sepot; 3°ze kan beslissen om over te gaan tot bestuurlijke vervolging.’*

noodzakelijk met het oog op een efficiënt handhavingsbeleid. De raad vraagt een ruimer debat over de eventuele verbreding van de provinciale handhaving in het kader van hun materiële bevoegdheden. Dit impliceert onder andere een aanpassing van artikels 20 en 51 IKVH en artikel 8, § 2 KVVH.

V. OPTIONELE FIGUREN

13. Optionele figuren: VCRO. Het IKVH (artikel 59) legt vast welke optionele figuren van (hoofdstuk 10 van) het KVVH van toepassing zijn inzake de handhaving van alle misdrijven en inbreuken in de VCRO. Het betreft bestuurlijk beslag (afd. 3), politiediensten van rechtswege toezichthouder (afd. 8), administratief beroep tegen herstelbeslissingen (afd. 9), mogelijkheid tot verlenging van uitvoeringstermijnen en vermindering van dwangsomschuld (afd. 10) en stakingsbevel bij verhindering van toezicht (afd.12).

De raad stelt vast dat de Memorie van Toelichting enkel bij optie 8 en optie 12 enige toelichting geeft. De raad vindt het een tekortkoming dat de keuze voor de andere opties niet verder wordt toegelicht. De Memorie van Toelichting (pag. 17) verduidelijkt dat *‘de politie nog steeds de handhaving van de ruimtelijke ordening in belangrijke mate schraagt, zodat het lichten van optie 8 in dit beleidsveld onontbeerlijk is’*. Het lichten van optie 12 is volgens de Memorie van Toelichting een logisch gevolg van het lichten van dezelfde optie in de context van het DABM aangezien de vergunningsplichtige handelingen van beide decreten gereguleerd worden door één en dezelfde omgevingsvergunning. Onderstaande tabel inzake de optionele figuren in de VCRO en het DABM toont aan dat deze gedachtegang echter niet steeds gevolgd wordt.

De raad vraagt om de keuze voor het lichten van de diverse optionele figuren in de VCRO verder toe te lichten en te onderbouwen. Zo merkt de raad op dat het administratief beroep tegen herstelbeslissingen (afd. 9) momenteel niet van toepassing is voor ruimtelijke ordening. De regelgeving bepaalt wel dat er een eensluidend advies moet worden verleend door de HRH. Verdere onderbouwing van deze keuze is noodzakelijk.

Verder vraagt de raad te onderbouwen waarom niet werd geopteerd voor de invoering in de VCRO van de verplichte betaling van een waarborgsom (afd. 11). Hierdoor ontstaat immers een extra drukkingsmiddel opdat een rechtelijke opgelegde maatregel ook uitdrukkelijk wordt uitgevoerd. De raad merkt verder op dat deze optionele figuur (waarborgsom, afd. 11) met voorliggend IKVH wel van toepassing wordt gemaakt voor het onroerend erfgoedbeleid (zie volgende paragraaf 13).

Tabel: IKVH en keuze voor optionele figuren

	VCRO	OED	DABM
<i>onmiddellijke inning, consignatie en inhouding (afd. 2)</i>	-	+	+
<i>bestuurlijk beslag (afd. 3)</i>	+	+	+
<i>probatievoorwaarden (afd. 4)</i>	-	+	-
<i>uitbreiding toepassingsgebied sanctieprocedure (afd. 5)</i>	-	-	-
<i>financiële handhaving (afd. 6)</i>	-	+	-
<i>handhavingsverzoek (afd. 7)</i>	-	-	+
<i>politiediensten van rechtswege toezichthouder (afd.8)</i>	+	+	-
<i>administratief beroep tegen herstelbeslissingen (afd. 9)</i>	+	+	+

<i>verlenging uitvoeringstermijnen, vermindering dwangsschuld (afd. 10)</i>	+	+	+
<i>verplichte betaling waarborgsom (afd. 11)</i>	-	+	-
<i>stakingsbevel bij verhindering van toezicht (afd. 12)</i>	+	+	+

14. Optionele figuren: onroerend erfgoed. Het IKVH (artikel 87) legt vast welke optionele figuren van het KVH van toepassing zijn inzake de handhaving van alle misdrijven en inbreuken in het OED. Het betreft de onmiddellijke inning (afd. 2), consignatie en inhouding bestuurlijk beslag (afd. 3), probatievoorwaarden (afd. 4), financiële handhaving (afd. 6), politiediensten van rechtswege toezichthouder (afd. 8), administratief beroep tegen herstelbeslissingen (afd. 9), mogelijkheid tot verlenging van uitvoeringstermijnen en vermindering van dwangsschuld (afd. 10), verplichte betaling waarborgsom (afd. 11) en stakingsbevel bij verhindering van toezicht (afd. 12).

Het IKVH opteert er aldus voor om nagenoeg alle optionele figuren - die vastgelegd werden in hoofdstuk 10 van het KVH - van toepassing te maken voor onroerend erfgoed. Enkel de uitbreiding van het toepassingsgebied sanctieperiode (afd. 5) en het handhavingsverzoek (afd. 7) zijn niet van toepassing gesteld voor het onroerenderfgoedbeleid.

De raad vindt het positief dat de Memorie van Toelichting (pag.18-20) hieromtrent ruim toelichting geeft. Enkele nieuwe figuren worden ingevoerd. Afdeling 10 komt formeel niet voor in het huidige handhavingsluik van het OED maar beantwoordt - volgens de MvT - aan een gevestigde handhavingspraktijk. De verplichte betaling van een waarborgsom (afd. 11) is nieuw. Het nut van de mogelijkheid om de veroorzaker van de erfgoedschade te verplichten het herstel ervan te prefinancieren via een waarborgsom is volgens de MvT evident *'gelet op de hoge kosten die vaak met dit herstel gepaard gaan'*.

De keuze voor 'optie 8' en 'optie 12' wordt in de Memorie van Toelichting onderbouwd vanuit de samenloop tussen stedenbouwkundige misdrijven en misdrijven onroerend erfgoed *'zodat de vaststellingsbevoegdheden t.a.v. beide materies beter uniform blijven'*. Bovenstaande tabel inzake de optionele figuren in de VCRO en het OED toont aan dat deze gedachtegang met het IKVH echter niet steeds gevolgd wordt.

VI. OPHEFFING HOGE RAAD VOOR HANDHAVINGSUITVOERING

15. Opheffing HRH. Het ontwerp IKVH (artikel 73) zorgt voor de opheffing van alle bepalingen inzake de Hoge Raad voor Handhavingsuitvoering HRH uit de VCRO (titel V, hoofdstuk 3, afdeling 2, artikels 6.3.7 t.e.m. 6.3.17). Het gaat om de oprichtingsbepaling, de operationele bepalingen die de werking en de samenstelling vastleggen, alsook de bepalingen waarin de huidige advies- en bemiddelingsopdrachten decretaal worden verankerd.

De raad stelt vast dat noch de Memorie van Toelichting noch de Nota aan de Vlaamse Regering hieromtrent verdere toelichting geeft. De raad vraagt om dit verder te duiden in samenhang met artikel 26 van het IKVH. Dit artikel voert in het DABM de wijzigingen door die noodzakelijk zijn om het Handhavingscollege toe te laten zijn nieuwe taak als het bevoegde rechtscollege voor jurisdictionele geschillen over sanctiebeslissingen, herstelbeslissingen en herstelschikkingen, naar behoren te vervullen.^{11 12}

¹¹ MvT, pag. 5

¹² Betreffende de onderwerping van de herstellvordering aan het voorafgaand advies van de HRH, stelt het Grondwettelijk Hof dat het de bedoeling van de decreetgever was om de herstelbeslissingen van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur te laten evalueren en toetsen door een 'autonoom en onafhankelijk orgaan', dat 'los staat van politieke beïnvloeding' aan het gelijkheids- en redelijkheidsbeginsel. Het Hof wijst er op dat de verplichte, voorafgaande adviesinwinning bij de HRH strekt tot de vrijwaring van de goede ruimtelijke ordening. GwH 19 januari 2004, nr. 14/2005,

16. Adviesplicht. Het ontwerp IKVH (artikel 68) vervangt artikel 6.3.1 van de VCRO en voert de mogelijkheid in van een adviesplicht bij de opstart van een gerechtelijke herstelprocedure of een ambtshalve uitvoering. Het nieuw artikel 6.3.1 bepaalt dat de Vlaamse Regering een adviesplicht of andere formele voorwaarden *kan* verbinden aan 1° het inleiden van een publieke herstellvordering bij het parket, 2° het aanhangig maken van een publieke herstellvordering bij het parket bij de rechter en 3° het opstarten van een ambtshalve uitvoering van publieke herstelmaatregelen.

De Memorie van Toelichting (pag. 17-18) verduidelijkt: *‘Nieuw artikel 6.3.1 vormt daarnaast een kapstok voor het verbinden van andere formele voorwaarden (dan het advies) aan het inleiden / aanhangig maken van de herstellvordering of de opstart van een ambtshalve uitvoering. (...) De samenstelling en werking van het adviesorgaan, de adviesprocedure en de rechtsgevolgen van het advies worden geregeld in het Handhavingsbesluit. De bestaande adviesverplichting in het kader van administratieve beroepen tegen bestuurlijke maatregelen kan worden voorzien en uitgewerkt bij de regeling van het administratief beroep in het Handhavingsbesluit. De bestaande adviesverlening in het kader van zogenaamde “dwangsomverzoeken” kan eveneens worden verankerd in het Handhavingsbesluit op basis van artikel 99, 2de lid VCRO.’*

De raad stelt vast dat het ontwerp IKVH (artikel 68) enkel een delegatiebepaling bepaalt. Het eventueel in een uitvoeringsbesluit nader geregeld advies kan dus mogelijkwijze een facultatief in te winnen advies zijn, uitgaande van een adviesorgaan dat onder hiërarchisch toezicht staat van de Vlaamse Regering of de bevoegde Minister. Dit contrasteert dus mogelijk met de huidige, decretaal gewaarborgde onafhankelijkheid en autonomie van de HRH, waarbij overeenkomstig artikel 6.3.7, § 3 VCRO de Vlaamse Regering aan de HRH nooit instructie geeft over de behandeling van concrete dossiers.

Het lijkt belangrijk om omtrent deze zaken klaarheid te scheppen in het licht van het totstandkomingsproces van voorliggend Implementatiedecreet.

VII. TOETREDING ONROERENDERFGOEDDECREET TOT KADERDECREET HANDHAVING

17. Standaardpakket en optionele figuren. Het IKVH (artikel 87) wijzigt artikel 11.1.1 van het OED en bepaalt dat het KVH, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 2,3,4,6,8,9,10,11 en 12, van toepassing is op het hoofdstuk 11 van het OED.

Aanvullend (aan de KVH-regels) wordt in het gewijzigde artikel 11.1.1 van het OED opgenomen dat in aanvulling van artikel 71, §2 KVH de uitvoering van publieke herstel- en beveiligingsmaatregelen vrijgesteld wordt van de vergunningen, toelatingen of machtigingen die zijn ingesteld met het OED of de VCRO. De Nota aan de Vlaamse Regering (pag. 5) verduidelijkt dat dit nu reeds het geval is.

18. Inspecteur onroerend erfgoed. De Nota aan de Vlaamse Regering (pag. 5) vermeldt een tweede aanvulling/afwijking op de KVH-regels: *‘de titel ‘Inspecteur Onroerend Erfgoed’ blijft als ‘sterk merk’ binnen de sector behouden. De (in het OED geregelde) aanstelling als ‘Inspecteur Onroerend Erfgoed’ geeft rechtstreeks toegang tot de hoedanigheden van ‘officier van gerechtelijke politie – hulpofficier van de procureur des Konings’, ‘toezichthouder’ en ‘herstellinstantie’ in de zin van het KVH, zonder dat een individuele aanstelling op basis van het KVH noodzakelijk is.’*

overweging B.19.2. Het Grondwettelijk Hof wees er verder op dat wat betreft de verplichte adviesinwinning bij de HRH het de bedoeling van de decreetgever was om ervoor te zorgen dat het aanwenden van de rechterlijke machtiging tot ambtshalve uitvoering geschiedt met inachtneming van de beginselen van redelijkheid en gelijkheid en om een ‘uniforme en billijke ambtshalve uitvoering van vonnissen en arresten’ te verwezenlijken. GwH 26 april 2007, nr. 71/2007, overwegingen B.3 tot en met B.7.5. GwH 15 januari 2009, nr. 5/2009, overweging B.4.3. Recent leidde het Hof uit de omstandigheid dat inzake de handhaving in de ruimtelijke ordening diverse, inzetbare herstelmaatregelen bestaan af dat er nood was aan een ‘autonoom en onafhankelijk orgaan, los van politieke beïnvloeding, dat de beslissingen van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur evalueert en toetst aan het gelijkheids- en redelijkheidsbeginsel. GwH 3 februari 2022, nr. 18/2022, nr. B.5.2

Met het IKVH (artikel 98, respectievelijk artikel 88) worden de huidige bepalingen inzake de inspecteurs onroerend erfgoed in het OED (artikel 11.3.4/1) geschrapt en nieuwe bepalingen opgenomen in het gewijzigde artikel 11.1.2 OED.

De raad vraagt verdere verduidelijking van de impact van deze maatregel. De raad vraagt onder meer te verduidelijken hoe deze maatregel zich verhoudt tot het feit dat in het KVH diverse rollen worden toegekend aan toezichthouder, beboetingsinstantie en herstelinstantie.

19. Handhavingsbesluit. Zoals reeds werd benadrukt in deel III van dit advies opteert het IKVH er voor om de uitwerking van procedurele aspecten zo veel mogelijk over te laten aan het sectoraal Handhavingsbesluit.

De Nota aan de Vlaamse Regering verduidelijkt dat het voor het OED (en het VED) gaat om de procedurele regels voor het administratief beroep tegen bestuurlijke herstelbeslissingen (met inbegrip van het al dan niet schorsend karakter van het beroep) alsook de gebeurlijke uitwerking van nadere regels voor het vaststellen van beleidslijnen, handhavingsprogramma's, rapportering en de organisatie van netwerk- en kennisfora.¹³

De raad merkt op dat mogelijks ook andere aspecten verder moeten geconcretiseerd worden in het geplande sectoraal Handhavingsbesluit. Zonder volledigheid na te streven verwijst de raad onder meer naar het nieuwe artikel 11.3.4/1 waarin vastgelegd wordt dat de Vlaamse Regering de voorwaarden kan bepalen waaraan de inspecteurs OE moeten voldoen.

20. Bestuurlijke handhaving. In het huidige OED (art 11.2.6) wordt een onderscheid gemaakt tussen misdrijven die enkel vervolgd kunnen worden door de strafrechter en inbreuken die bestuurlijk gesanctioneerd kunnen worden met een exclusieve bestuurlijke geldboete. Twee specifieke misdrijven (voortzetten handelingen in strijd met stakingsbevel en detectoren) kunnen zowel strafrechtelijk als bestuurlijk vervolgd worden.

Met de intrede van het OED tot het KVH wordt de mogelijkheid tot alternatieve bestuurlijke sanctionering uitgebreid naar alle misdrijven inzake onroerend erfgoed. Ook hier geldt dat het optreden van de beboetingsinstantie bij stilzitten van het parket niet verplicht is, en kan desgevallend het bestuurlijk sepot worden ingezet. De raad verwijst naar zijn bedenkingen dienaangaande onder deel IV van dit advies.

21. Premies en herstelschikking. Het IKVH (artikel 85) schrapt artikel 10.4.2 in het OED dat bepaalt dat er nooit aanspraak kan worden gemaakt op premies voor de uitvoering van werkzaamheden of diensten waartoe een aanvrager al gehouden is op grond van zijn deelname aan een misdrijf of inbreuk.¹⁴ De Memorie van Toelichting geeft geen verdere toelichting. De raad gaat er van uit dat deze schrapping wordt ondervangen door artikel 95 van het KVH.¹⁵

Echter, met het IKVH (artikel 87) wordt in het OED (artikel 11.1.1) ook opgenomen dat *'de uitvoering van handelingen conform de maatregelen die zijn besloten in een herstelschikking, nooit kan leiden tot het verval van het recht om voor de handelingen een premie aan te vragen volgens de normaal geldende regels.'* De raad dringt er op aan dit verder te duiden en te onderbouwen. De raad vraagt ook om dit verder te kaderen in het licht van artikel 61 van het KVH dat bepaalt dat in een herstelschikking overtreders toch deels in aanmerking kunnen komen voor premies, subsidies en andere vormen van steun met een max. van 50%.

¹³ Nota aan de Vlaamse Regering, pag. 5

¹⁴ Als er premies uitgekeerd zijn om schade te herstellen die het gevolg is van een misdrijf of inbreuk, kunnen ze teruggevorderd worden van diegenen die door hun deelname aan het misdrijf of de inbreuk die schade mee hebben veroorzaakt. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

¹⁵ KVH Art. 95. *'Met behoud van artikel 61, eerste lid, 4°, kan de persoon die conform artikel 47 gehouden is tot het herstel van publieke schade, behoudens andersluidende bepalingen geen aanspraak maken op premies, subsidies en andere vormen van steun als die gericht zijn op het herstel van die schade. De overheid kan bedragen die ze heeft uitgekeerd in de vorm van premies, subsidies en andere vormen van steun om publieke schade te herstellen, terugvorderen van overtreders die conform artikel 47 tot dat herstel verplicht zijn, behoudens andersluidende bepalingen.'*

22. Herstelmaatregelen en -procedures. De raad merkt op dat in het OED een aantal herstelmaatregelen worden beschreven, specifiek op maat van onroerend erfgoed. Zo stelt artikel 11.4.1, §2 OED: *‘Het integrale herstel strekt primair tot het feitelijke herstel in een originele, goede staat. Als het beschermde goed, het erfgoedlandschap, de archeologische site, het archeologisch ensemble, het archeologisch artefact of het in een vastgestelde inventaris opgenomen onroerend goed ingevolge het misdrijf geheel of gedeeltelijk vernietigd is, wordt de gehele of gedeeltelijke reconstructie bevolen, zo nodig op een andere locatie, gebruikmakend van historisch verantwoorde technieken, materialen en beplantingen.(...)’*

Het huidige OED (art. 11.4.1, §2) bepaalt verder dat de gehele of gedeeltelijke reconstructie kan worden aangevuld met of zelfs vervangen worden door complementaire maatregelen, in de mate waarin deze dienstig zijn om het niveau van erfgoedwaarden, bestaande voor het plegen van het misdrijf, opnieuw te benaderen door de opwaardering van de resterende erfgoedwaarden.

De raad benadrukt het belang van goede herstelmaatregelen op maat van onroerend erfgoed en vraagt in die zin te verduidelijken in welke mate na intrede tot het KVH dergelijk maatwerk mogelijk zal blijven.

En ten slotte merkt de raad op dat het OED (artikel 11.4.1, §4) bepaalt dat - als de herstellvordering strekt tot het feitelijke herstel in een originele, goede staat of een gehele of gedeeltelijke reconstructie - de herstellvordering van de inspecteur Onroerend Erfgoed altijd voorrang heeft op de herstellvordering van de stedenbouwkundige inspecteur of het college van burgemeester en schepenen. De raad vraagt verder te verduidelijken of deze voorrangsregeling behouden blijft met voorliggend IKVH en hoe zal worden omgegaan met tegenstrijdige herstelmaatregelen.

ADVIES VAN DE VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN

datum: 19 april 2023

Advies

over de harmonisering van handhavingsprocedures (implementatie Kaderdecreet Vlaamse handhaving)

Dit document is bestemd voor	Raad van Bestuur 19 april 2023
Waarover gaat het?	Het zgn. implementatiedecreet vervangt de handhavingsbepalingen inzake milieu, ruimtelijke ordening, onroerend erfgoed, handelsvestigingsbeleid en toerisme door een verwijzing naar het (ontwerp) Kaderdecreet Vlaamse Handhaving.
Gewenste beslissing	Ter goedkeuring
Aansluiting op strategische speerpunten VVSG	Strategisch Dossier 6: samen een trendbreuk realiseren op het vlak van omgeving en klimaat om te komen tot een kwaliteitsvolle leefomgeving.
Traject	Vlaamse regering 17 maart, formele adviesvraag aan o.a. VVSG, te leveren tegen 19 april. Uitstel gevraagd om normale procedure (BC-DB-RvB) te kunnen volgen, maar geweigerd door kabinet-Demir.
Verantwoordelijke stafleden	Steven Verbanck (milieu & coördinatie), Xavier Buijs (ruimtelijke ordening), Bart Palmaers (handelsvestigingsbeleid), Lieselot Decalf (onroerend erfgoed)
Belang voor de lokale besturen	Handhaving vormt het sluitstuk van het omgevingsbeleid. Op het vlak van milieu, ruimtelijke ordening, handelsvestigingen en onroerend erfgoed hebben de gemeenten een kleinere of grotere handhavingstaak. Dit decreet zorgt voor een verdere onderlinge afstemming van die handhavingsbepalingen, door te verwijzen naar die uit het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving. Het kan de gemeentelijke handhavingsrol voor grondgebonden materies meer eenvormig maken.

Samenvatting standpunt

Principieel is de VVSG voorstander van een harmonisering van de handhavingprocedures die gelden in vergelijkbare sectoren. Wel moet de Vlaamse overheid aangeven op welke concrete punten het kaderdecreet een verbetering van de sectorale handhavingpraktijk zal betekenen. Ook is het nodig om opleiding en begeleiding te voorzien en modellen bij te werken; pas daarna mag de inwerkingtreding gepland worden.

Meer in detail vragen we om meer verantwoording te geven bij de verschillen die tussen de sectoren zullen blijven bestaan, bij de keuze van opties uit het kaderdecreet en bij de aanwijzing van de bevoegde herstellinstantie.

1. Kadering

Het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving (KVH) is een voorontwerp van decreet waarover de VVSG advies gaf op 19 oktober 2022. Inmiddels werd dit kaderdecreet op 25 november 2022 een tweede keer goedgekeurd door de Vlaamse regering ¹ Het vervangt het bestaande Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving van 22 maart 2019 (KBH).

Het kaderdecreet zal alleen van toepassing zijn in de sectoren wiens decreet kiest voor het handhavingsluik verwijst naar het kaderdecreet. (art. 3 KVH) In het advies over het kaderdecreet vroeg de VVSG om duidelijkheid op welke sectorale regelgeving het kaderdecreet van toepassing zal zijn.

De enige twee decreten die nu al voor handhaving verwijzen naar (de voorloper van) het kaderdecreet zijn het scheepvaartdecreet en de Vlaamse Codex Wonen. Het scheepvaartdecreet is niet relevant voor gemeenten en in de Codex Wonen gaat het over wat de Vlaamse wooninspectie doet, terwijl de gemeenten andere instrumenten inzetten (conformiteitsattest, onbewoonbaarverklaring, krotbelasting, ...) waarop het kaderdecreet niet van toepassing is.

Momenteel zijn de handhavende bevoegdheden voor lokale besturen op het vlak van ruimtelijke ordening, milieu, handel, onroerend erfgoed en toerisme geregeld in sectorale decreten: Codex Ruimtelijke ordening, Decreet Integraal Handelsbeleid, Decreet Onroerend Erfgoed enzovoort...

Hoewel het telkens gaat om grondgebonden materies en de handhavingsregels in de loop der jaren naar elkaar toe zijn gegroeid, zijn er tussen de diverse decreten nog steeds vele al dan niet substantiële verschillen als het gaat om het handhavingsluik. Soms zijn deze verschillen verklaarbaar en/of wenselijk. Maar andere verschillen dienen geen doel en maken de regelgeving onnodig complex.

Het zgn. Implementatiedecreet waarover de VVSG nu advies moet geven, maakt daar een einde aan. In de beleidsdomeinen milieu, ruimtelijke ordening, handelsvestigingen,

1

<https://beslissingenvlaamse regering.vlaanderen.be/?search=Kaderdecreet%20handhaving%20Vlaamse%20regelgeving>

onroerend erfgoed en toerisme zullen de handhavingsprocedures grotendeels dezelfde worden, namelijk die van het toekomstige Kaderdecreet Vlaamse handhaving.

Principieel is de VVSG voorstander van een harmonisering van de handhavingsprocedures die gelden in vergelijkbare sectoren.

Het Kaderdecreet implementeren in een bepaalde sector betekent op decretaal vlak dat de handhavingsbepalingen in die sectorale decreten vervangen worden door een verwijzing naar het kaderdecreet. Elke sector moet wel nog beslissen:

- 1) over strafbepalingen (die behouden blijven) In het advies over het kaderdecreet bepleitte de VVSG om gemeentelijke administratieve sancties mogelijk te maken volgens de GAS-wet en dit door in elke sector openingen te laten in de strafbepalingen. In de tweede versie komt het kaderdecreet hieraan tegemoet.²
- 2) over eventuele sectorale afwijkingen op het kaderdecreet,
- 3) over de keuzemogelijkheden die het kaderdecreet aanbiedt (“menukaart”) (zie verder punt 3)
- 4) over wie er herstellinstantie zal zijn (zie verder punt 0)

Daarnaast zal eenzelfde oefening moeten gebeuren op het niveau van uitvoeringsbesluiten (o.a. welke personeelsleden van welke overheidsniveau mogen toezichthouder worden, art. 8 KVH)

2. Inschatting impact en begeleiding vooraleer inwerkingtreding

Het is het moeilijk om in te schatten welke impact de het kaderdecreet zal hebben op sectoren die daarvoor kiezen het te implementeren. Ook in de nota aan de regering is geen realistische inschatting van de impact op de gemeenten te vinden: “als gevolg van dit ontwerp worden er geen bijkomende lasten opgelegd aan de lokale besturen”.

Alleen wie wel in meerdere sectoren handhaaft, heeft er principieel voordeel bij dat beide sectoren dezelfde handhavingsprocedures volgen uit het kaderdecreet. Het valt wel te verwachten dat gemeenten hun handhavingsbeleid alsmaar meer sector-overschrijdend zullen organiseren en dat het daardoor voor hen voordeliger zal zijn dat die verschillende sectoren dezelfde handhavingsprocedures uit het kaderdecreet zullen volgen. In die zin kan dit initiatief positief uitpakken voor lokale besturen.

Wie echter alleen in één sector handhaaft, zal enkel een voordeel zien van deze aangepaste regelgeving als de regels van het kaderdecreet inhoudelijk beter zijn dan de sectorale regels die hij nu kent. **Daarom moet de Vlaamse overheid aangeven op welke concrete punten het kaderdecreet een verbetering van de sectorale handhavingspraktijk zal betekenen.** De Vlaamse overheid moet inzichtelijk maken waarom voor een welbepaalde sector de implementatie van het kaderdecreet op zich ook voordelen oplevert voor wie slechts in die sector actief is. Anders gezegd, we vragen duidelijk te maken waarom het kaderdecreet beter zal zijn dan de handhavingsregels die

² Voorontwerp KVH, versie 25.11.2022, nota aan de regering p. 5, bijlage daarbij § 121 p. 37.

men daar al toepast, m.a.w. of er ook nog andere verbeteringen zijn dan het evidente “het is dan hetzelfde als in een andere sector”.

Zonder zo'n overzicht van de wijzigingen is het onmogelijk een bruikbare inschatting te maken van de impact van het kaderdecreet. (zie VVSG-standpunt over het kaderdecreet zelf, RvB 19.10.2022)

Praktijkmensen hebben bv. nood aan een **concordantietabel** die de hen gekende bestaande sectorale handhabingsbepalingen linkt aan de juiste artikelen van het kaderdecreet.

Vooraleer de omschakeling wordt gemaakt, zullen niet alleen nog **uitvoeringsbesluiten** nodig zijn. Ook is het **voor elke sector** nodig om **opleiding en begeleiding** te voorzien, zodat de betrokken handhavers de nieuwe uniforme regels van het kaderdecreet kunnen eigen maken. Zo zijn er heel wat **modellen** (documenten en procesbeschrijvingen) die aan herziening toe zijn. Die zaken moeten tijdig beschikbaar zijn en pas daarna mag de **inwerkingtreding** van het implementatiedecreet gepland worden.

3. Opties die het Kaderdecreet biedt

Naast generieke bepalingen die op alle betrokken beleidsdomeinen van toepassing zijn, maakt het implementatiedecreet voor elke sector keuzes uit enkele optionele bepalingen van het Kaderdecreet. De verschillende sectoren maken daarbij soms onderling afwijkende keuzes die o.i. niet altijd verantwoord worden.

(Over de cellen vet en met cijfer komt na de tabel een opmerking)

Kaderdecreet hoofdstuk 10, afdeling ...	Milieu (art. 18 = 16.1.1, § 2 DABM)	R.O. (art. 59 = 6.1.2 VCRO)	Handels- vestigingen (art. 117 = 15 DIHB)	Onr. Erfg. (Art. 87 = 11.1.1 OED)
2. Onmiddellijke inning, consignatie en inhouding	Ja	Nee	Nee	Ja
3. Bestuurlijk beslag	Ja	Ja	Nee	Ja
4. Probatievoorwaarden	Nee	Nee	Nee	Ja
5. Uitbreiding toepassingsgebied vereenvoudigde sanctieprocedure	Nee	Nee	Nee	Nee
6. Financiële handhaving	Nee(3.1)	Nee(3.1)	Ja	Ja
7. Handhavingsverzoek van een derde	Ja	Nee(3.2)	Ja	Nee
8. Toezichtsbevoegdheden aan de politiediensten	Nee	Ja	Nee	Ja
9. Administratief beroep tegen herstelbeslissingen	Ja	Ja	Nee(3.3)	Ja
10. Verzachting publieke herstelmaatregelen	Ja	Ja	Ja	Ja
11. Waarborgsom bij feitelijk herstel	Ja?(3.4)	Nee(3.4)	Nee	Ja
12. Stakingsbevel bij verhindering van toezicht	Ja	Ja	Nee	Ja

3.1. Financiële handhaving

We vragen om ook bij overtredingen inzake milieu of ruimtelijke ordening

“financiële handhaving” mogelijk te maken (optie afdeling 6). Het gaat dan bv. om het niet subsidiëren van wat al verplicht was gesteld.

Inzake onroerend erfgoed wil de decreetgever het “perverse effect” vermijden dat “verwaarlozers door de lamentabele staat van het verwaarloosde gebouw bij de uitbetaling van premies voorrang krijgen op eigenaars van monumenten die hun onderhoudsplicht wel naleven” (MvT p. 19)

Inzake handelsvestigingen is dit nodig om te “voorkomen dat de overheid opdraait voor het herstel van publieke schade, gelet op de premies die gangbaar zijn in het handelsvestigingsbeleid en de subsidies die kunnen worden verleend in functie van de sloop en/of transformatie van handelspanden en bedrijfsruimten.” (MvT p. 23)

Beide argumentaties gelden o.i. ook inzake milieu en ruimtelijke ordening. Als bijvoorbeeld het installeren van een waterzuivering, het afbreken van een gebouw of het heraanplanten van bomen al verplicht was door een handhavingsbevel, dan heeft de overtreder daarvoor geen recht op een subsidie.

3.2. Handhavingsverzoek van een derde

We kunnen ons erin vinden dat derde die last hebben van andermans overtreding, aan de overheid kan vragen om te handhaven, ook inzake ruimtelijke ordening (optie afdeling 7)

Derden die schade ondervinden van een milieu-overtreding kunnen nu al formeel om handhaving verzoeken bij de bevoegde overheid.³ Een gelijkaardige regeling staat in het Kaderdecreet (afdeling 7). Ook een gemeente kan bij een andere overheid om handhaving vragen. Voor een gemeente geldt dan niet de vereiste om schade aan te tonen.⁴ Volgens het implementatiedecreet zal zo’n regeling niet alleen gelden inzake milieu (waar het al bestond) maar ook inzake handelsvestigingen omdat “klachten over mogelijke inbreuken vaak van concurrenten komen”. (MvT p. 23) Die argumentatie geldt o.i. evengoed inzake ruimtelijke ordening. Omdat we pleiten voor een zo groot mogelijke gelijkschakeling van de verschillende sectoren, zien we geen bezwaar om dit systeem ook bij ruimtelijke ordening in te voeren. Het houdt geen verplichting in om op elke overtreding te gaan handhaven of om daar onmiddellijk het volledig handhavingstraject op toe te passen, wel moet de gemeente⁵ dan motiveren waarom ze al dan niet op de vraag ingaat. Het kan er wel toe leiden dat gemeenten hun handhavingsprioriteiten scherp moeten stellen zodat gedoogbeleid op andere overtredingen te verantwoorden is. Een lokale prioriteitennota handhaving kan daarvoor dienen.

3.3. Administratief beroep

We vragen om ook bij handelsvestigingsbeleid het administratief beroep te voorzien (optie afdeling 9)

In de meeste sectoren staat een laagdrempelig bestuurlijk beroep open bij de bevoegde minister. Dat bestaat nu al inzake milieu en onroerend erfgoed,⁶ en zal nieuw zijn voor

³ Huidig art. 16.4.18 DABM

⁴ Art. 96 lid 3 KVH.

⁵ Beslissing die toekomt aan “de herstellinstantie”, zie verder punt 0.

⁶ Huidig art. 16.4.17 DABM en art. 11.5.8 en 11.5.15 OED

ruimtelijke ordening. Handelsvestigingsbeleid is de enige sector waar een overtreder (of een derde die tevergeefs om handhaving vroeg) met zijn beroep tegen een handhavingsbevel onmiddellijk moet stappen naar het Handhavingscollege (Vlaams bestuursrechtcollege). Gelet op het geringe aantal te verwachten dossiers, zien we geen bezwaar om ook op dit vlak de handhavingsprocedure tussen de verschillende sectoren gelijk te trekken.

3.4. Waarborg

We vragen dat ook inzake ruimtelijke ordening een handhavingsbevel kan gekoppeld worden aan een waarborg (optie afdeling 11).

Het kunnen opleggen van een waarborg (optie afdeling 11) staat bij milieu wel vermeld als “evident” in de toelichting (MvT p. 14) maar niet in de decreettekst. Het kunnen opleggen van een waarborg lijkt ons niet alleen interessant bij milieu en onroerend erfgoed maar ook inzake ruimtelijke ordening, bijvoorbeeld bij het doen heraanplanten van bomen.

4. Wie is “Herstelinstantie”?

Naast de toezichthouder is een sleutelrol weggelegd voor de zgn. herstelinstantie. Die is bevoegd voor aanmaningen (art. 49 KVH) voor het bevelen van herstel of dat desnoods zelf uitvoeren ("herstelbevel of bestuursdwang" - art. 52 KVH), voor het vorderen van herstel voor de rechtbank (art. 56 KVH) en voor het aangaan van een "herstelschikking" met de overtreder (art. 60 KVH). Een beveiligingsmaatregel (bv. staking) kan zowel door een toezichthouder als door de herstelinstantie (art. 63 KVH)

Bij het implementeren van het kaderdecreet moet elk sectoraal decreet bepalen wie in die sector herstelinstantie mag zijn. Wie dit binnen de gemeente mag zijn, verschilt sterk tussen de instappende sectoren:

	Personeelslid?	Intergemeentelijk?	Politiek?
Milieu (art. 20 = 16.1.3 DABM)	Personeelslid van de gemeente (aanwijzing door CBS)	Personeelslid van een intergemeentelijk samenwerkingsverband (aanwijzing door IGS)	Burgemeester “of zijn plaatsvervanger”
R.O. (art. 51 = 1.4.9 VCRO)	Gemeentelijk stedenbouwkundig inspecteur = personeelslid van de gemeente “belast met de handhaving voor het grondgebied van <u>zijn gemeente of verschillende gemeenten</u> ” (aanwijzing door CBS)	Gemeentelijk stedenbouwkundig inspecteur = personeelslid van een intergemeentelijk samenwerkingsverband “belast met de handhaving voor het grondgebied van <u>een of meer gemeenten</u> ” (aanwijzing door IGS)	Burgemeester
Handelsvestigingen (art. 120 = 17 DIHB)	Nee	Nee	College van burgemeester en schepenen

4.1. Onroerend erfgoed

Voorzie de mogelijkheid dat ook gemeenten ervoor kunnen kiezen herstelinstantie inzake onroerend erfgoed te worden, op voorwaarde dat zij dan een hogere subsidie krijgen dan een onroerenderfgoedgemeente met alleen een verbalisant.

Inzake onroerend erfgoed voorziet het implementatiedecreet als enige herstelinstantie de Vlaamse overheid (inspecteur onroerend erfgoed, art. 88 = 11.1.2 OED) Vanuit efficiëntieoogpunt en resultaatgerichtheid vinden we principieel dat toezicht en handhaving best in één hand gehouden worden. Dus normaal gezien zouden we ervoor opteren om die mogelijkheid zeker te voorzien voor gemeenten die dat willen, als dit geen verplichting wordt voor gemeenten en geen reden voor de Vlaamse overheid om zelf hierin geen verantwoordelijkheid meer op te nemen. Maar gezien dit een nieuw takenpakket is, waar nu op lokaal niveau geen middelen voor voorzien zijn en de huidige

middelen voor bestuurlijke handhaving op lokaal niveau al schaars zijn, kunnen de gemeenten dat er niet bijnemen zonder dat daar vanuit Vlaanderen iets tegenover staat. Tenslotte behelst dit dan toch een taak die Vlaanderen niet meer zal moeten uitvoeren. Deze bijkomende taak is nog niet ingecalculeerd in de voorziene subsidies voor de erkenning als onroerenderfgoedgemeente. Onroerenderfgoedgemeenten die naast verbaliseren ook de taken van de herstelinstantie opnemen, moeten daarvoor een hogere subsidie krijgen. Anders zullen wellicht weinig lokale besturen gebruik maken van de mogelijkheid om handhaving onroerend erfgoed uit te breiden. De vraag is ook of gemeenten die een verdere gaande rol wensen op te nemen op het vlak van handhaving dit uitsluitend mogen doen via een erkenning als onroerend erfgoedgemeente. Wellicht zijn er evengoed gemeenten die wél verder willen gaan op het vlak van handhaving, maar niet per se erkend willen worden als onroerend erfgoedgemeente.

4.2. Provincies

Waarom is in geen enkele sector voorzien dat de provincie herstelinstantie is? In de toelichting is daar nergens een motivering voor te vinden. De provincies zijn wel vergunningverlener en handhaven nu al langs hun waterlopen. Als provincies handhavingstaken mogen opnemen bv. langs waterlopen, dan vinden we dat dat niet mag beperkt worden tot een vaststellingsbevoegdheid maar dat ze ook herstelinstantie moeten kunnen zijn. Het is immers niet efficiënt om halverwege een procedure een dossier te moeten afgeven. Daarom pleiten we ervoor om decretaal de mogelijkheid open te houden dat provincies een handhavingsbevoegdheid krijgen voor grondgebonden materies.

4.3. Inhoudelijke bevoegdheidsverdeling naar uitvoeringsbesluit.

Het verschilt per sector of en hoe overtredingen verdeeld worden tussen Vlaamse overheid en gemeenten. Bij milieu zal de Vlaamse regering de bevoegdheid van de gemeenten mogen beperken (bv. zoals nu: niet bevoegd voor klasse 1), bij ruimtelijke ordening is iedereen in principe voor alles bevoegd en bij handelsvestigingen zegt het decreet zelf dat de herstelbevoegdheid zich spiegelt aan de vergunningsbevoegdheid. **Best laat het decreet de inhoudelijke bevoegdheidsverdeling tussen de overheidsniveaus over aan een uitvoeringsbesluit** zoals voor verbaliseren al het geval is.

4.4. Herstelinstantie binnen de gemeente: burgemeester i.p.v. college

De keuze van herstelinstantie binnen de gemeente is best voor alle sectoren dezelfde. We kiezen daarbij voor de burgemeester. We vragen daarom om ook inzake handelsvestigingenbeleid de burgemeester bevoegd te maken i.p.v. het schepencollege.

De burgemeester heeft deze bevoegdheid altijd al gehad inzake milieu. Het sluit immers aan bij zijn openbare orde-bevoegdheden o.b.v. de gemeentewet. En ook inzake ruimtelijke ordening hoort het vorderen van herstel sinds 2018 bij de burgemeester i.p.v.

het college.⁷ We vragen om die keuze te behouden en door te trekken naar handelsvestigingenbeleid.

In ondergeschikte orde graag overal eenvormig "burgemeester of zijn plaatsvervanger" zodat het niet suggereert dat plaatsvervanging niet kan.⁸

4.5. Intergemeentelijke samenwerking zonder rechtspersoonlijkheid

Graag verduidelijken (bij milieu) dat (zoals nu) intergemeentelijke samenwerking ook kan zonder rechtspersoonlijkheid, **dat de ene gemeente een personeelslid van een andere gemeente mag aanduiden** (uiteraard in afspraak met die andere gemeente als werkgever)

5. Terugvloei handhavingsinkomsten

Door de implementatie van het kaderdecreet zal ook als algemene regel gelden dat eventuele handhavingsinkomsten zullen terugvloeien naar de gemeente als zij dat dossier beheerde. (art. 73 KVH)

Daarnaast is er de mogelijkheid om andere inkomsten (bv. geïnde Vlaamse administratieve boetes) te verdelen "rekening houdend met de inspanningen die overheden leveren in het handhavingsproces dat de opbrengsten genereert" Dat kan ook de politie zijn.⁹

Dit is positief. We zien uit naar een mogelijke verdeling van ook de inkomsten uit Vlaamse administratieve boetes om zo de gemeenten deels te financieren voor hun handhavingsbeleid.

Bedragen ingevorderd voor de terugbetaling van de kosten voor het opruimen van afvalstoffen langs openbare wegen en waterwegen, komen toe aan het Vlaams Infrastructuurfonds.¹⁰ Dit mag alleen slaan op het verhalen van kosten die de Vlaamse overheid maakte. **Er is een verduidelijking nodig dat dit niet slaat op kosten die de gemeente maakte en terugvorderde.**

6. Rechtspleging Handhavingscollege

Een kleine opmerking bij de procedure voor het Handhavingscollege, de Vlaamse rechtsbank die nu al beroepen tegen Vlaamse administratieve boetes behandelt en ook beroepen tegen handhavingsbevelen zal behandelen.

Het moet ook mogelijk zijn om tussen te komen voor het Handhavingscollege voor:¹¹

⁷ Decreet 25.04.2014 betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning.

⁸ Toepassing van de algemene regel van art. 62, lid 3 decreet lokaal bestuur.

⁹ Zie MvT bij KVH p. 81

¹⁰ Opmerking bij art. 22 = wijziging art. 16.1.5, al. 3 DABM.

¹¹ Opmerking bij art. 101 = wijziging art. 31/0 decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges.

- 1) **De overheid die in eerste aanleg besliste**, bv. in het geval dat een overtreder bestuurlijk beroep instelt tegen de gemeente bij de minister, de gemeente krijgt gelijk krijgt van de minister en de overtreder dan tegen de minister beroep instelt bij het handhavingscollege, dan mag de gemeente daarbij tussenkomen.
- 2) **De derde die om handhaving verzocht** (art. 96 KVH) bv. in het geval hij gelijk kreeg en de overtreder in beroep gaat.¹²

(Art. 108 en 109 voegen tussen artikels 44 en 45 twee nieuwe artikelen in genummerd 44/0 en 44/0bis, beter is: 44/1 en 44/2)

- * -

¹² De derde bedoeld in het nieuwe art. 31/0, 3° slaat immers op een andere categorie, nl. die bedoeld in art. 74 KVH.

GEZAMENLIJK ADVIES
VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN
EN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Advies

Implementatiedecreet Vlaamse Handhaving

Ontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving

Datum van goedkeuring	24/04/2023
Volgnummer	2023 014
Coördinator + e-mailadres	Griet Blomme, griet.blomme@minaraad.be
Co-auteur + e-mailadres	Peter Van Humbeeck, pvhumbeeck@serv.be

Inhoudstafel

Inhoudstafel.....134

Krachtlijnen.....135

Procesbeschrijving.....136

Advies.....137

 1 Situering.....137

 2 Advies.....138

 2.1 Algemene beoordeling en aanbevelingen.....138

 2.2 Opmerkingen en aanbevelingen bij de wijzigingen aan het DABM.....141

Bibliografie.....147

Krachtlijnen

De Minaraad en de SERV vinden dat bij de implementatie van het KVH gestreefd moet worden naar een *duurzame* implementatie, waarbij de kracht van de sectorspecifieke handhaving niet verloren mag gaan. De Raden vragen dat nieuwe regelgeving aantoonbaar een stap vooruit zou betekenen in de effectieve en efficiënte handhaving van omgevingsreglementering.

De Raden merken op dat de gewenste meerwaarde van het door de Vlaamse overheid georganiseerde alternatieve bestuurlijke spoor in het omgevingsdomein niet bereikt zal worden zonder duidelijk een handhavingsbeleid en een duidelijke visie. De doelen van het omgevingshandhavingsbeleid vereisen volgens de Raden ook een goed management van de handhavingscapaciteit.

De Raden stellen vast dat er met deze implementatie-operatie een meer complex geheel van regels ontstaat. Ze vragen om hierover helder te communiceren, onder meer op basis van een vergelijkingstabel. Vooraleer de implementatie in werking te laten treden, is er nood aan gerichte opleidingen op maat van alle betrokken actoren, kennisdelingskansen, draaiboeken evenals geactualiseerde en goed uitgeteste applicaties. Er is dus nood aan een implementatieplan, met een ruime overgangstermijn, en met efficiëntie overgangsbepalingen. Het zal nodig zijn de bevoegde diensten goed te betrekken bij de totstandkoming van het op te maken handhavingsbesluit – de Raden willen hier alleszins ook advies over uitbrengen.

Wat de voorgestelde wijzigingen aan het DABM aangaat, drukken de Raden hun appreciatie uit voor (1) het behoud van een eigen definitie van 'milieuvoorschrift', (2) de grondslag voor het opleggen van beveiligingsmaatregelen, (3) de bijzondere bevoegdheden voor bepaalde toezichthouders en (4) het systeem van toebedeling van handhavingsopbrengsten.

De Raden onderschrijven op zich de voorgestelde keuze aan facultatieve instrumenten, maar ze bevelen aan om ook afdeling 4 over probatievoorwaarden en afdeling 6 over financiële handhaving, te selecteren en om een motivatie aan te brengen bij de niet gekozen instrumenten. Op het vlak van de harmonisatie van de handhavingsregels in milieurecht en ruimtelijke ordening, is er ook nog ruimte voor vooruitgang.

De Raden vragen om de adviesvraagplicht inzake het omgevingshandhavingsprogramma te behouden. Ze herhalen hun vraag naar duidelijke en degelijke criteria voor depenalisatie.

De Raden moeten vaststellen dat de personeelsleden van de provincie niet in de lijst van mogelijke toezichthouders zijn opgenomen, noch als herstelinstantie zijn aangeduid. Zij vragen om de huidige handhavingsbevoegdheden van de personeelsleden van de provincie voort te zetten met het oog op een efficiënt handhavingsbeleid.

Ten slotte herhalen de Raden hun vraag om in een passende regeling te voorzien voor het betrekken van derde-belanghebbenden in het bestuurlijk handhavingstraject.

Procesbeschrijving

Datum adviesvraag	20 maart 2023
Naam adviesvrager + functie	Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Rechtsgrond van de adviesvraag	Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen van het Milieubeleid, artikel 11.2.1.
Adviestermijn	19 april 2023
Samenwerking	SERV
Overlegcommissie	Regelgeving en <i>Governance</i>
Betrokken experts	//
Vergaderingen: soort + datum	29 maart 2023: werkvergadering 20 april 2023: werkvergadering Schriftelijke procedure voor raadsbeslissing tussen 12 april tot 24 april.

De Mineraad en SERV ontvingen de adviesaanvraag op 20 maart 2023.

Het advies werd voorbereid door de werkgroep Regelgeving en Governance die bijeenkwam op 29 maart en 20 april.

Advies

1 Situering

[1] **Een volgende stap in een proces tot stroomlijning van de Vlaamse handhavingsregels.** Voorliggend voorontwerp implementeert het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving in een eerste omvangrijke groep van Vlaamse regelgeving. Daar gaat een traject van jaren aan vooraf.

- Sinds 2016 loopt het project Coördinatie Handhavingsbeleid dat mee instaat voor de coördinatie en operationalisering van het Vlaamse handhavingsbeleid.
- Op 23 mei 2019 trad het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving (KBH) in werking met als doel in zoveel mogelijk beleidsdomeinen de regels over handhaving te stroomlijnen.
- Belangrijke knelpunten, zoals het vrijblijvend karakter en het niet afgestemd zijn op de noden en behoeften van de beleidsdomeinen, stonden de implementatie in een breed veld van regelgeving in de weg en op twee uitzonderingen na¹ hanteerde geen enkel beleidsdomein de uniforme handhavingsregels.
- De Beleidsnota Justitie en Handhaving 2019-2024 en het Regeerakkoord 2019-2024 kondigden een evaluatie van dit kaderdecreet aan, wat uiteindelijk leidde tot een ontwerp van (vernieuwd) kaderdecreet Vlaamse Handhaving. Daarbij werd de modulaire opbouw en de ‘opt-in’-mogelijkheid behouden, en werd de tekst aangevuld met een standaardregeling voor herstel- en beveiligingsmaatregelen en met bepalingen over digitale gegevensuitwisseling.
- De Raden adviseerden in 2022 op de tekst van dit Kaderdecreet Vlaamse Handhaving (KVH) dat evenwel, op het moment van de opmaak van dit advies, nog niet definitief is vastgesteld.²

Net zoals voorganger KBH kiest het KVH opnieuw voor de techniek van implementatiedecreten. Voorliggend ontwerpdecreet tot implementatie in verschillende beleidsdomeinen moet in die context gezien worden.

[2] **Implementatie van de Vlaamse handhavingsregels op een eerste groep van Vlaamse regelgeving.** Met het voorontwerp wordt het KVH van toepassing verklaard op een eerste omvangrijke groep van Vlaamse regelgeving, met name uit de beleidsdomeinen Omgeving, Economie en Toerisme. In deze operatie vormen het decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen Milieubeleid (DABM) (en de Vlaamse regelgeving die dit decreet qua handhaving uitvoert), evenals de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 (VCRO), voor dit advies van de Raden het belangrijkste onderwerp.³

¹ Het Scheepvaartdecreet en de Vlaamse Codex Wonen voor de materie kwaliteitsbewaking.

² MINARAAD (2022), SERV (2022).

³ Daarnaast wordt ook volgende regelgeving gevat: het Decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies, het onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed, het Decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid.

- [3] **Het Handhavingscollege wordt aangeduid als bevoegd rechtscollege.** Naast de implementatie van de Vlaamse handhavingsregels in verschillende beleidsdomeinen wordt ook een wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuurscolleges doorgevoerd. Het betreft wijzigingen die nodig zijn om het Handhavingscollege toe te laten zijn nieuwe taak uit te oefenen als bevoegd rechtscollege voor jurisdictionele geschillen over sanctiebeslissingen, herstelbeslissingen en herstelschikkingen.

2 Advies

2.1 Algemene beoordeling en aanbevelingen

- [4] **Bewaak de kracht van de sectorspecifieke handhaving.** De Raden hebben steeds met open en kritische geest de evoluties rond handhaving en het stroomlijnen van de handhavingsregels benaderd. Door stroomlijning kan de effectiviteit en efficiëntie van de handhaving verbeteren en de coherentie, eenvoud, rechtsbescherming en rechtszekerheid vergroten, mits er ruimte blijft voor het nodige maatwerk.⁴

De Raden zijn van oordeel dat gestreefd moet worden naar een duurzame implementatie waarbij de kracht van de sectorspecifieke handhaving niet verloren mag gaan door opname in het geheel. Complexiteiten en onduidelijkheden mogen daarbij het doel niet in de weg staan en moeten aangepakt worden.

- [5] **Rond de werkzaamheden van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving af.** De Raden merken op dat een ontwerp tot implementatie wordt voorgelegd op een moment dat het eigenlijke KVH nog niet definitief is vastgesteld.

Bij dergelijk omvangrijk werk met implicaties voor zowel de betrokken overheidsactoren als voor de diverse doelgroepen en belanghebbenden is er duidelijkheid nodig over de uiteindelijke tekst van het kaderdecreet, vooraleer tot verdere stappen over te gaan.

- [6] **Overtuig de Raden dat uniformiteit van handhavingsregels nu werkelijk een stap in de goede richting is.** De intrede in het KVH zou geen breuk met het verleden mogen betekenen voor de inspectiediensten die de regelgeving handhaven.⁵ De bepalingen, met afwijkingen en/of aanvullingen, volstaan volgens de memorie van toelichting om de huidige praktijk verder te zetten. Toch stellen de Raden vast dat het instrumentarium verandert en dat er ontegensprekelijk impact zal zijn op het terrein.

De Raden zijn van oordeel dat nieuwe regelgeving ook een stap vooruit moet betekenen in de handhaving van omgevingsreglementering. Zij vragen hiervan een overtuigende analyse voor de onderscheiden beleidsvelden. Die is er nu onvoldoende.

⁴ SERV (2022).

⁵ VR 2023 1703 DOC.0267/3BIS

Vlaamse handhaving krijgt Vlaanderen meer vrijheid om een eigen bestuurlijk vervolgingsbeleid uit te bouwen en zelf te kiezen welke dossiers bestuurlijk vervolgd zullen worden. Het is feitelijk onmogelijk om alles te handhaven. Er moeten dus keuzes worden gemaakt.

De Raden zijn van oordeel dat het Vlaamse Gewest dan ook duidelijk moet zijn over de gewenste beleidslijnen en werk moet maken van een overkoepelend Vlaams inspectie- en handavingsbeleid.⁶ Als er geen beleidslijnen worden aangenomen, beslist de vervolgingsinstantie op eigen initiatief wat vervolgd wordt. Dat kan leiden tot divergentie in de uitvoering door verschillende inspectiediensten terwijl eenvormigheid voor de rechtsonderhorigen een ijkpunt zou moeten zijn. De Raden merken hierbij op dat de gewenste meerwaarde van het door de Vlaamse overheid georganiseerde alternatieve bestuurlijke spoor – waaronder een hogere graad van ‘bestrafing’ waar dat nodig is – niet bereikt zal worden zonder duidelijk beleid en visie.

- [8] **Zet in op een goed management van capaciteit.** Ter gelegenheid van voorgaande advisering, verklaarde de Minaraad in dit verband het volgende: *“Wanneer er aldus voor een beleidsdomein een implementatie wordt doorgevoerd, moet er volgens de Minaraad een goede inschatting en remediëring (mogelijk: werkverschuiving?) kunnen voorliggen van de extra werklast die aldus ontstaat, gegeven het capaciteitsprobleem dat nu al lijkt te bestaan.”*, en verder: *“Correcte, gekwantificeerde en actuele informatie over enerzijds de capaciteit van de verschillende overheden ten opzichte van anderzijds een gekwantificeerde werklast is nochtans een noodzakelijke voorwaarde om te kunnen beoordelen of het voorgestelde systeem goed zou kunnen werken”*.⁷ In het advies van de Inspectie van Financiën op het voorontwerp komt de vraag om duidelijkheid te scheppen over de impact van de implementatie eveneens aan bod.

De Raden vragen dan ook dat de implementatie van het KVH zou samengaan met een duidelijke visie omtrent de inzetbaarheid van personeel om de doelstellingen van de Vlaamse handhaving te bereiken. De Raden vragen ook inzicht in het gewenste beleid en de impact daarvan op de capaciteit. Het zijn aspecten waarover in de memorie van toelichting bij het voorontwerp minstens een indicatie zou moeten worden opgenomen.

- [9] **Communiceer helder over het complexe geheel.** De Raden wezen bij het ontwerp van KVH reeds op het risico dat het eindresultaat erg ingewikkeld (kan) worden voor de omgevingshandhavers en rechtsonderhorigen.⁸ Het voorontwerp tracht hieraan tegemoet te komen door de (aanvullende en afwijkende) bepalingen in het sectoraal decreet zo bondig mogelijk te houden. Deze implementatiewijze heeft echter ook een versnippering van de regelgeving tot gevolg, waarbij de basisregels verspreid staan tussen het KVH en het sectoraal decreet.

⁶ SERV (2022), p 14 e.v. waarin wordt ingegaan op noodzakelijke bijkomende inspanningen.

⁷ Zie ook in die zin MINARAAD (2013), §19, en MINARAAD (2022), §19.

⁸ MINARAAD (2022).

zodat de (gewenste) voordelen van de uniformiteit niet teniet gaan door een toegenomen complexiteit.

De Raden vragen daarom dat een overzichtelijke tabel (of vergelijkbaars) wordt gemaakt over de gelijkenissen en verschillen tussen de huidige toepasselijke sectorale regels en de overeenkomstige (toekomstige) handhavingsregels uit het KVH – wat onder meer ook een vergelijking zou kunnen inhouden tussen de bestaande en toekomstige praktijk. Op basis van dergelijke informatie was een concrete inschatting mogelijk geweest van de wenselijkheid van de implementatie in de onderscheiden beleidsvelden.

[10] **Maak werk van ondersteuning als voorwaarde voor een deugdelijke inwerkingtreding.**

De Raden zijn van oordeel dat de vlotte inwerkingtreding van de nieuwe handhavingsregels valt of staat met een goede ondersteuning van de betrokken actoren. De voorgestelde implementatie kan maar succesvol zijn door – voor de effectieve inwerkingtreding – te zorgen voor opleiding van de relevante overheidsinstanties zodat zij vertrouwd geraken met de materie. Daarbij vragen de Raden oog te hebben voor de realiteit waarbij die ondersteuning afgestemd wordt op de diverse eindgebruikers, waarvan sommigen het geheel van de regelgeving moeten beheersen en anderen dan weer slechts een gedeelte. Kennisdeling is bijgevolg van essentieel belang. De Raden vragen daarnaast dat nieuwe modellen en draaiboeken die afgestemd zijn op de toekomstige regelgeving ter beschikking worden gesteld.

De Raden verwijzen in dat verband naar de beleidsnota 2019-2024 “Justitie en handhaving”. Die vermeldt dat zal worden nagegaan welke ondersteuning aan lokale besturen moet worden geboden in het licht van de handhavingstaken. Het lijkt aangewezen de implementatie van het KVH mee te nemen in deze werkzaamheden.

De noodzakelijke ondersteuning houdt ook in dat de (digitale) applicaties, die de inspectiediensten gebruiken in het dagdagelijkse taak, eveneens aangepast en getest moeten zijn. Deze voorwaarde(n) moeten vervuld zijn vooraleer tot inwerkingtreding kan worden overgegaan.

[11] **Maak een plan op voor een vlotte implementatie in de praktijk...** Aanvullend op de vraag tot het voorzien van ondersteuning en kennisdeling, is het aangewezen om – voor de betrokken inspectiediensten – een plan van aanpak op te maken. Een dergelijk plan van aanpak kan duidelijkheid verschaffen over de stappen die gezet moeten worden, de obstakels die een vlotte implementatie in de weg staan, de ondersteuning die noodzakelijk wordt geacht en schept een overzicht van het volledige “*verandertraject*”. De Raden vragen daarbij ook te voorzien in opvolging van de uitvoering.

[12] **... voorzie daarbij in een ruime overgangstermijn...** Voorliggend voorontwerp brengt nog geen uitsluitsel over de datum van inwerkingtreding van de nieuwe (sectorale) handhavingsregels. De memorie van toelichting verduidelijkt dat de datum van inwerkingtreding van het implementatiedecreet afhangt van de tijd die de

inspectiediensten nodig hebben om de nodige voorbereidingen te treffen en anderzijds van de opmaak van het (sectoraal) Handhavingsbesluit.

De Raden ondersteunen deze keuze, maar herhalen dat de hierboven vermelde randvoorwaarden vervuld zullen moeten zijn. Bijkomend vragen de Raden dat de memorie van toelichting een tijdspad bevat over wanneer de Vlaamse Regering die zaken wil doen inwerkingtreden.⁹

- [13] **... en vergeet de overgangsbepalingen niet.** Verscheidene feiten – die tot handhaving kunnen leiden – zullen zich voordoen op de (chronologische) breuklijn van de huidige en de toekomstige regelgeving. Dat kan een bijkomende complexiteit met zich meebrengen; omdat inspectiediensten zich bewust moeten zijn van de mogelijke verschillen (bijvoorbeeld in na te leven termijnen, of in verschillen van bevoegdheden).

Naast de vaststelling van de termijn van inwerkingtreding adviseren de Raden dan ook om te voorzien in heldere overgangsbepalingen waarbij gestreefd moet worden naar duidelijkheid en rechtszekerheid voor alle betrokken actoren. Het is daarbij niet ondenkbaar dat er voor de onderscheiden beleidsdomeinen verschillende overgangsbepalingen nodig zijn.

- [14] **Betrek de Raden bij de vaststelling van het sectoraal handhavingsbesluit.** De Minaraad adviseerde bij het ontwerp KVH om te overwegen het KVH af te slanken en meer op het niveau van een uitvoeringsbesluit te regelen en zo de implementatie te vereenvoudigen.¹⁰ Hieraan wordt (deels) tegemoet gekomen door de uitwerking van de procedurele aspecten die nog niet in het KVH zijn geregeld, zo veel mogelijk over te laten aan het sectoraal Handhavingsbesluit. De inhoud van het Handhavingsbesluit zal dan ook minstens zo belangrijk zijn als de decretale bepalingen en heeft daardoor een strategisch karakter.

De Raden adviseren om de betrokken inspectiediensten maximaal te betrekken bij de opmaak van deze uitvoeringsbesluiten. Daarvoor moet de nodige tijd worden uitgetrokken en moet maximaal gestreefd worden naar een tekst waarin alle betrokken actoren hun inbreng kunnen doen. Gelet op het strategisch karakter van het sectoraal handhavingsbesluit verwachten de Raden dat zij daarover om advies zullen worden gevraagd.

2.2 Opmerkingen en aanbevelingen bij de wijzigingen aan het DABM

2.2.1 Positieve punten

- [15] **Zorg voor een geconsolideerde gebruikstekst.** De implementatie-operatie betekent een ingrijpende wijziging van Titel XVI DABM over milieuhandhaving. Op legistiek vlak geraken de toepasselijke bepalingen versplinterd: een deel van de relevante wetsebepalingen zijn voor de betrokken actoren en rechtsonderhorigen te zoeken in het KVH, een ander deel nog steeds in het DABM. De logica en opbouw van de

⁹ Zie ook SERV (2022), p. 10.

¹⁰ MINARAAD (2022), §34.

onderscheiden hoofdstukken van Titel XVI van het DABM gaat daarmee verloren. Voor de handhaver en voor de rechtsonderhorige kan dit alleen maar verholpen worden door een geconsolideerde versie.

De Raden bevelen dan ook aan om hier werk van te maken, aansluitend bij de gevraagde communicatie-inspanningen.

- [16] **Appreciatie over het behoud van de eigen definitie voor “milieuvoorschrift”.** Met voorliggend implementatiedecreet worden de specifieke definities voor milieu-inbreuk, milieumisdrijf, kennisgeving, beveiligde zending, gewestelijke entiteit, gemachtigde ambtenaar en referentiemeetmethode opgeheven. De overeenkomstige en algemene definities van het KVH vinden toepassing. Een uitzondering betreft de definitie van “milieuvoorschrift”, die behouden blijft.”

De Raden drukken hiervoor hun appreciatie uit.

- [17] **Appreciatie over het behoud van de ruimere grondslag voor beveiligingsmaatregelen.** De huidige grondslag voor het opleggen van de in het DABM bedoelde veiligheidsmaatregelen is ruimer dan de grondslag voor het opleggen van beveiligingsmaatregelen in kader van het KVH. Met de voorliggende implementatie vervalt echter het bovenliggende hoofdstuk VII (Veiligheidsmaatregelen) uit het DABM en komt hoofdstuk 5 KVH in de plaats. Het voorontwerp komt daaraan tegemoet door de grondslag terug in het DABM op te nemen.

De Raden vinden dat een goede keuze.

- [18] **Appreciatie over grondslag bijzondere bevoegdheden voor bepaalde toezichthouders.** Met dit implementatiedecreet zullen toezichthouders die gemachtigd zijn om wapens te dragen bij de uitvoering van hun ambtsverrichtingen, beschikken over bijkomende bevoegdheden, meer bepaald inzake fouillering en het boeien van personen, als het veilig stellen van hun fysieke integriteit of de uitvering van hun opdrachten als officier van gerechtelijke politie dat vereist.

De Raden drukken hun appreciatie uit voor de expliciete verwijzing naar de toepasselijke regelgeving uit het politieambt en de duidelijke afbakening van de situaties waarin van deze bijzondere bevoegdheid gebruik kan worden gemaakt.

- [19] **Zorg voor een correcte toedeling van handavingsopbrengsten.** Het kaderdecreet bevat de algemene regels voor de bestemming van handavingsopbrengsten. Het voorontwerp vult deze bepaling verder aan en verduidelijkt de bestemming van opbrengsten ten behoeve van de Vlaamse overheid, waarbij deze opbrengsten toekomen aan het Minafonds dan wel in afwijking daarvan en onder bepaalde voorwaarden aan OVAM en het Vlaamse infrastructuurfonds.

Een duidelijke en faire toedeling van handavingsopbrengsten kan beschouwd worden als een element van aansporing voor de betrokken instanties om aan handhaving te doen. De Raden drukken hun algemene appreciatie hierover uit.

¹¹ DABM, art. 16.1.2, 7°.

2.2.2 Andere opmerkingen en aanbevelingen

- [20] **Een goede keuze van facultatieve instrumenten...** Hoofdstuk 10 KVH voorziet in aanvullende instrumenten, naast het standaardinstrumentarium van het KVH, die bij implementatie (sectoraal) expliciet van toepassing moeten worden verklaard. Het voorontwerp weerhoudt voor het DABM, aldus de memorie, volgende afdelingen uit hoofdstuk 10: afdeling 2 (mogelijkheden inzake onmiddellijke inning en consignatie); afdeling 3 (mogelijkheid bewaringsmaatregel om te zetten in bestuurlijk beslag); afdeling 7 (recht van derden te verzoeken om herstel- en beveiligingsmaatregelen); afdeling 9 (mogelijkheid tot administratief beroep tegen herstelbeslissingen); afdeling 10 (mogelijkheid tot verlenging van uitvoeringstermijnen en vermindering van de dwangsomschuld); afdeling 11 (mogelijkheid een waarborgsom op te leggen bij feitelijk herstel); en afdeling 12 (mogelijkheid tot stakingsbevel bij verhinderende van toezicht).

De Raden drukken hun algemene positieve appreciatie uit over de geselecteerde facultatieve instrumenten uit hoofdstuk 10 KVH. De Raden stellen evenwel vast dat de gegeven uitleg voor deze afdelingen summier blijft. Het gaat nochtans over substantiële aanvullingen. De Raden vragen dan ook meer uitgebreide verduidelijking en motivering.

De Raden merken op dat hoewel verduidelijkt in de memorie van toelichting, de tekst van het voorontwerp geen verwijzing bevat naar afdeling 11. Gelet op de uitleg in de memorie van toelichting is dit wellicht een vergetelheid in artikel 18.

- [21] **... en de aanbeveling om ook afdeling 4 over probatievoorwaarden en afdeling 6 over financiële handhaving te selecteren.** Afdeling 4 biedt de mogelijkheid om aan het uitstel of de opschorting voorwaarden te koppelen als de vervolgte persoon daarmee instemt. De Raden zijn van oordeel dat dit een bijkomende mogelijkheid tot sanctionering biedt.

Afdeling 6 werd ingevoerd om te vermijden dat een overtreder door een beroep op reguliere premie- of subsidiestelsels geheel of ten dele aan (de financiële gevolgen van) zijn herstellplicht kan ontsnappen. De Raden zijn van oordeel dat het ook binnen het kader van de milieuhandhaving wenselijk is om te voorzien in een regeling waardoor een overtreder geen aanspraak kan maken op premies, subsidies of andere vormen van steun in zoverre die gericht zijn op het herstel van publieke schade waartoe de overtreder reeds op basis van de herstellplicht (en met eigen middelen) gehouden is.

- [22] **Stroomlijn verder de handhavingsregels in het milieurecht en de ruimtelijke ordening.** De bestaande handhavingsregeling van het omgevingsrecht is op een geïntegreerde wijze meegegroeid met het milieurecht en het ruimtelijke ordeningsrecht. De rechtsonderhorigen en middenveldgroepen zijn ermee vertrouwd. Bovendien is een evolutie waar te nemen waarbij de handhaving van milieurecht en ruimtelijke ordening naar elkaar toegroeien. De Raden moeten evenwel vaststellen dat dit zich niet vertaalt bij de keuze van de facultatieve instrumenten uit hoofdstuk 10 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving.

Daar lijkt het stroomlijnen van de handhavingsregels op een grens te botsen, terwijl de Raden wel meer mogelijkheden tot uniformiteit zien dan blijkt uit voorliggend voorontwerp. Naast de voor de VCRO gekozen afdelingen, zijn er ook mogelijkheden voor het van toepassing verklaren van afdeling 6 (financiële handhaving), afdeling 7 (recht van derden te verzoeken om herstel- en beveiligingsmaatregelen) en afdeling 11 (opleggen van een waarborgsom bij feitelijk herstel).

- [23] **Verduidelijk en motiveer de niet gekozen facultatieve instrumenten.** Verschillende afdelingen uit hoofdstuk 10 KVH vinden geen toepassing in het kader van het DABM en de VCRO.

De Raden vragen om die keuze te verduidelijken en te motiveren.

- [24] **Behoud de adviesvraagplicht inzake het omgevingshandhavingsprogramma.** Met het voorontwerp wordt de decretale grondslag¹² voor het opmaken van een omgevingshandhavingsbeleid vervangen door de eventuele invulling ervan op niveau van een uitvoeringsbesluit. Met deze wijziging verdwijnt de decretale grondslag waarmee het definitieve omgevingshandhavingsprogramma wordt vastgesteld na consultatie van de Raden.

De Raden zijn hierover bezorgd. De opmaak van overkoepelende strategische en operationele beleidsdoelstellingen en beleidsprioriteiten moet een participatief proces blijven met inbreng van betrokken actoren en middenveldorganisaties. Zij vragen dan ook dat de adviesaanvraagplicht behouden blijft als waarborg voor transparantie en betrokkenheid.

- [25] **Stel duidelijke en deugdelijke criteria vast voor het depenaliseren.** De Raden gingen in voorgaande adviezen in op de verhouding tussen strafrechtelijke en bestuurlijke handhaving.¹³ Daarbij werd steeds het standpunt ingenomen dat depenalisering kan leiden tot een meer efficiënte en effectieve handhaving van het milieurecht, maar dat, gelet op de wezenlijk verschillende afhandeling van misdrijven en inbreuken, omzichtig moet worden omgesprongen met het (hard) depenaliseren van wetsschendingen. Depenaliseren dient bijgevolg te gebeuren op basis van een gedegen effectinschatting en deugdelijke criteria. Daarbij zijn er volgende afwegingselementen:
- milieumisdrijven die beleidsmatig worden aangemerkt als ‘prioritair’ worden beter niet (‘hard’) gedepenaliseerd;
 - de ernst van de overtreding hoort een belangrijk criterium te zijn in de zin dat het bestuurlijke spoor zich in principe dient te beperken tot ‘lichtere’ feiten;
 - de gevolgen voor de rechten van derden in het kader van de burgerlijke partijstelling horen een belangrijk criterium te zijn;
 - er moet rekening mee worden gehouden dat sommige administratieve verplichtingen noodzakelijk zijn om toezicht mogelijk te maken;

¹² Huidig artikel 16.2.4 DABM en huidig artikel 6.1.3., §1 VCRO.

¹³ MINARAAD & SERV (2014), §§18-23, MINARAAD (2020), §§10-14; MINARAAD (2022), §17.

- er moet rekening worden gehouden met de verplichtingen op grond van de Richtlijn milieustrafrecht.¹⁴

[26] **Zet de huidige handhavingsbevoegdheden van de personeelsleden van de provincie voort met het oog op een efficiënt handhavingsbeleid.** Herstelinstanties zijn, zo luidt artikel 2, 15° KVH, de bestuurlijke instanties of personen die voor Vlaamse regelgeving zijn aangewezen om toe te zien op herstel en beveiliging conform dit decreet (i.e. KVH). Het voorontwerp van implementatiedecreet duidt hen aan; het gaat om de burgemeester, personeelsleden van de Vlaamse overheid, personeelsleden van de gemeente of van gemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Personeelsleden van de provincie zijn niet in de lijst van mogelijke toezichthouders opgenomen, noch als herstelinstantie aangeduid. Een voortzetting van de huidige handhavingsbevoegdheden met het oog op een efficiënt handhavingsbeleid is nochtans aangewezen. De provinciale toezichthouders vervullen immers momenteel een aantal belangrijke toezichtopdrachten op het vlak van waterbeleid. Het voorontwerp zou ervoor zorgen dat zij niet langer toezichtopdrachten kunnen uitoefenen. Dit leidt tot een beperktere uitvoering van handhaving van de droogteproblematiek, het tenietdoen van de mogelijkheid om als provincie bijvoorbeeld op te treden tegen illegale lozingen in waterlopen, en een achteruitgang van het watersysteem. In dit licht verwijzen de Raden naar hun advies over het ontwerp van de derde waterbeleidsnota waar zij de verhoogde aandacht voor handhaving hebben ondersteund, maar ook adviseerden de capaciteit in lijn met de doelstellingen te brengen.¹⁵

De Raden hebben hier dan ook ernstige bedenkingen bij en zijn van oordeel dat deze keuze (of het niet kiezen) verduidelijkt moet worden. Bijkomend vragen zij te verantwoorden hoe deze capaciteitsvermindering opgevangen zal worden. De Raden merken hierbij op dat deze vraag aansluit bij de algemene vraag tot het ontwikkelen van een beleid inzake omgevingshandhaving.

[27] **Voorzie in een passende regeling voor het betrekken van derde-belanghebbende in het bestuurlijk handhavingstraject.** Zonder daarom zo ver te gaan om derden in een bestuurlijk traject dezelfde rechten toe te kennen als de burgerlijke partij in een strafonderzoek, is het volgens de Raden noodzakelijk om in een bestuurlijk traject een equivalent uit te werken voor het statuut van benadeelde partij naar analogie met artikel 5bis VTSv.¹⁶ De benadeelde partij in een strafonderzoek heeft bijvoorbeeld niet het recht op bijkomende onderzoekshandelingen te vragen aan de onderzoeksrechter, maar wordt wel op de hoogte gebracht van het verloop van het onderzoek en kan – met dezelfde waarborgen als de burgerlijke partij – verzoeken om inzage in en afschrift van het dossier te krijgen.

¹⁴ Zie RICHTLIJN 2008/99/EG van 19 november 2008 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht, met in artikel 3 een uitvoerige lijst van handelingen die horen strafbaar te worden gesteld.

¹⁵ MINARAAD, SALV en SERV (2019), §105.

¹⁶ MINARAAD (2020), §4 en §17, en herhaald in MINARAAD (2022), §26.

het betrekken van derde-belanghebbende waarbij er een faire behandeling wordt gegarandeerd van zowel de 'vermoedelijke overtreders' als van de 'potentieel benadeelden'.

MINARAAD (2013), [advies 2013|031](#) over het Voorontwerp van decreet betreffende de omgevingsvergunning, Brussel, 6 juni 2013

MINARAAD & SERV (2014), [advies 2014|003](#) over de wijziging van het Milieuhandhavingsbesluit, Brussel, 23 en 27 januari 2014

SERV (2018), [advies](#) over het Voorontwerp kaderdecreet bestuurlijke handhaving, Brussel, 3 september 2018

MINARAAD, SALV en SERV (2019), [advies 2019|009](#) over de derde waterbeleidsnota (2020-2025), Brussel, 23 mei 2019

MINARAAD (2020), [advies 2020|006](#) over de evaluatie kaderdecreet bestuurlijke handhaving, Brussel, 28 mei 2020

MINARAAD (2022), [advies 2022|014](#) over het Ontwerp kaderdecreet handhaving Vlaamse regelgeving, Brussel, 8 september 2022

SERV (2022), [advies](#) over het Voorontwerp van kaderdecreet over de handhaving van Vlaamse regelgeving, Brussel, 12 september 2022

ADVIES VAN DE GEGEVENSBE SCHERMINGSAUTORITEIT

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Standaardadvies 65/2023 van 24 maart 2023

Betreft: Standaardadvies betreffende de redactie van normatieve teksten

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"),
aanwezig: de dames Cédrine Morlière, Nathalie Raghenon en Griet Verhenneman, en de heren Yves-Alexandre de Montjoye, Bart Preneel en Gert Vermeulen;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op artikel 25, lid 3, WOG volgens hetwelk de beslissingen van het Kenniscentrum bij meerderheid van stemmen worden aangenomen;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Brengt op 24 maart 2023 het volgende standaardadvies uit.

I. TOEPASSINGSGEBIED EN CONTEXT VAN DIT ADVIES

1. Gezien het uitzonderlijk grote aantal adviesaanvragen dat momenteel bij de Autoriteit wordt ingediend en bij gebrek aan voldoende personele middelen, is de Autoriteit niet in staat om alle adviesaanvragen die zij ontvangt, te behandelen. Wanneer de aanvrager niet aangeeft dat het voorgelegde ontwerp aanleiding kan geven tot hoge risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, en wanneer uit zijn antwoorden in het formulier ook niet kan worden afgeleid dat dergelijke risico's aanwezig zijn, kan de Autoriteit beslissen om te verwijzen naar voorliggend standaardadvies betreffende de redactie van normatieve teksten¹.
2. In dit algemene advies wordt gewezen op de belangrijkste eisen waaraan elke norm die de verwerking van persoonsgegevens regelt, moet voldoen. Het blijft dus geldig bij elke redactie van normatieve teksten. Het is de verantwoordelijkheid van de auteur van een ontwerpnorm om ervoor te zorgen dat deze daadwerkelijk voldoet aan de kwaliteitseisen van een wet, opgelegd op grond van de AVG en gelezen in samenhang met de Grondwet, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (hierna "het EVRM").

II. REDACTIE VAN NORMATIEVE TEKSTEN EN GEGEVENSBESCHERMING

A. Wat betreft de vereiste van noodzakelijkheid en evenredigheid van de gegevensverwerkingen die door het ontwerp worden geregeld

3. De Autoriteit herinnert eraan dat elke verwerking van persoonsgegevens een inmenging vormt in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en het recht op bescherming van persoonsgegevens van de betrokkenen. Een dergelijke inmenging is enkel toelaatbaar als zij noodzakelijk is en evenredig met het nagestreefde gerechtvaardigde doel.
4. Ter herinnering: de verwerking van persoonsgegevens wordt als noodzakelijk beschouwd als zij de minst ingrijpende maatregel vormt om het ermee nagestreefde gerechtvaardigde doel te

¹ De Autoriteit dient strategische keuzes te maken, rekening houdend met de nieuwe taken die haar krachtens de AVG zijn opgelegd, de middelen waarover zij beschikt en de beginselen die in de AVG zijn vervat (zoals het beginsel van de risico-gebaseerde benadering en het beginsel van de 'verantwoordingsplicht'). Daarom onderzoekt zij de adviesaanvragen die haar op grond van artikel 23 van de WOG en/of artikel 36, lid 4, van de AVG worden voorgelegd eerst uitsluitend op basis van het formulier.

Alleen in gevallen waarin de antwoorden in het formulier ernstige aanwijzingen bevatten dat het ontwerp van normatieve tekst een hoog risico inhoudt, gaat de Autoriteit over tot een systematische analyse van het ontwerp van normatieve tekst zelf en brengt zij een concreet advies uit.

In de andere gevallen en gezien de toevloed aan dossiers, gaat de Autoriteit niet over tot een analyse van de tekst van het ontwerp van normatieve tekst en geeft zij voorliggende algemene richtlijnen. Het is aan de aanvrager om er in de praktijk voor te zorgen dat het ontwerp dat hij redigeert, daadwerkelijk voldoet aan de kwaliteitsvereisten van de wet die door de AVG, de Grondwet, het Handvest van de grondrechten en het EVRM, worden opgelegd.

- bereiken. De auteur van een normatieve tekst moet daarom nagaan of er geen andere maatregelen zijn die minder ingrijpend zijn voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, en waarmee het nagestreefde doel kan worden bereikt. De beoogde gegevensverwerking moet dus toelaten het nagestreefde doel te bereiken (criterium van doeltreffendheid), maar moet tevens de maatregel zijn die het minst ingrijpt in de rechten en vrijheden van de betrokkenen (criterium van noodzakelijkheid in strikte zin). Concreet betekent dit dat als het mogelijk is het beoogde doel te bereiken met een maatregel die minder ingrijpt in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer of het recht op bescherming van persoonsgegevens, de oorspronkelijk beoogde gegevensverwerking niet ingevoerd mag worden.
5. Wanneer de noodzaak van de verwerking van persoonsgegevens vaststaat, moet de auteur van de normatieve tekst er zich nog van vergewissen dat de verwerking evenredig is (in strikte zin) met het beoogde doel, d.w.z. dat er een juist evenwicht moet worden gevonden tussen de verschillende belangen die op het spel staan en de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Met andere woorden, er moet een evenwicht zijn tussen de inmenging in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en op bescherming van persoonsgegevens, en het doel dat met die verwerking wordt beoogt en dat daadwerkelijk kan worden bereikt. De voordelen die voortvloeien uit de gegevensverwerking in kwestie moeten dus opwegen tegen de nadelen ervan voor de betrokkenen (criterium van evenredigheid in strikte zin).
6. De Autoriteit vestigt de aandacht van de auteurs van normatieve teksten op de verplichting ervoor te zorgen dat de verwerkingen van persoonsgegevens die door het ontwerp worden geregeld of in uitvoering daarvan zullen worden geregeld, werkelijk noodzakelijk zijn en evenredig met het nagestreefde doel.

B. Wat betreft de vereiste van voorzienbaarheid van de verwerking van persoonsgegevens

7. Verder herinnert de Autoriteit eraan dat elke verwerking van persoonsgegevens een rechtsgrond of een rechtmatigheidsgrond moet hebben, zoals bepaald in artikel 6, lid 1, van de AVG. Gegevensverwerkingen die bij een normatieve maatregel zijn ingevoerd, zijn bijna altijd gebaseerd op artikel 6, lid 1, punt c) of e), van de AVG².

²Artikel 6, lid 1, van de AVG: "De verwerking is alleen rechtmatig indien en voor zover aan ten minste een van de onderstaande voorwaarden is voldaan: (...)

c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust; (...)

e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen; (...)"

8. Krachtens artikel 22 van de Grondwet, artikel 8 van het EVRM en artikel 6, lid 3, van de AVG, moet voor dergelijke verwerkingen duidelijke en nauwkeurige regelgeving gelden, waarvan de toepassing voor de betrokkenen voorzienbaar moet zijn³. Met andere woorden, de regelgeving die de gegevensverwerking regelt of waarvan de toepassing een gegevensverwerking met zich meebrengt, moet voldoen aan de vereisten van voorzienbaarheid en nauwkeurigheid, zodat bij lezing ervan, de betrokkenen duidelijk kunnen begrijpen welke verwerkingen met hun gegevens zullen worden verricht en onder welke omstandigheden deze verwerkingen zijn toegestaan.
9. Dit betekent echter niet dat voor elke gegevensverwerking een *specifieke* norm moet gelden die uitdrukkelijk alle gegevensbeschermingskwesties in de betrokken context regelt. In bepaalde gevallen kan de voorzienbaarheid van een verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang immers worden gewaarborgd door de norm die deze taak toekent aan de verwerkingsverantwoordelijke, en de AVG (in voorkomend geval gelezen in combinatie met andere normen die eveneens van toepassing zijn).
10. De vraag rijst dan wanneer en in welke mate een *specifiek* normatief kader noodzakelijk is. Aangezien er geen absolute regel of mathematische formule is om met zekerheid te bepalen wanneer een specifieke norm nodig is om een verwerking van persoonsgegevens te regelen die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang, en om de voorzienbaarheid ervan te waarborgen, geeft de Autoriteit hieronder richtsnoeren.
11. Artikel 6, lid 2, van de AVG bepaalt: *"De lidstaten kunnen specifiekere bepalingen handhaven of invoeren ter aanpassing van de manier waarop de regels van deze verordening met betrekking tot de verwerking met het oog op de naleving van lid 1, punten c) en e), worden toegepast; hiertoe kunnen zij een nadere omschrijving geven van specifieke voorschriften voor de verwerking en andere maatregelen om een rechtmatige en behoorlijke verwerking te waarborgen, ook voor andere specifieke verwerkingssituaties als bedoeld in hoofdstuk IX."*
12. Overweging 10 van de AVG, die betrekking heeft op artikel 6, lid 2, van de AVG, bepaalt: *"In samenhang met de algemene en horizontale wetgeving inzake gegevensbescherming ter uitvoering van Richtlijn 95/46/EG beschikken de lidstaten over verscheidene sectorgebonden wetten op gebieden waar behoefte is aan meer specifieke bepalingen. Deze verordening biedt de lidstaten ook ruimte om eigen regels voor de toepassing vast te stellen, onder meer wat de verwerking van bijzondere persoonsgegevenscategorieën ("gevoelige gegevens") betreft. In zoverre staat deze verordening niet in de weg aan lidstatelijk recht waarin specifieke situaties op het gebied van gegevensverwerking nader worden omschreven, meer bepaald door nauwkeuriger*

³ Zie ook overweging 41 van de AVG.

te bepalen in welke gevallen verwerking van persoonsgegevens rechtmatig geschied".
(onderstreept door de Autoriteit)

13. Bovendien verwijst de AVG ook meermaals naar het nationale recht, hetzij om een specifiek kader voor bepaalde verwerkingen van persoonsgegevens te eisen, hetzij om het treffen van passende en specifieke maatregelen ter bescherming van de grondrechten en de belangen van de betrokkenen, op te leggen.⁴
14. De Autoriteit stelt met name drie situaties vast waarin een nationale norm de verwerking van persoonsgegevens specifiek moet regelen:
 - wanneer het nodig is de voorzienbaarheid van een verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor de vervulling van een publieke taak, beter te waarborgen dan door louter te verwijzen naar de formulering van de norm waarbij de publieke taak wordt toegekend, en specifieke waarborgen moeten worden geboden om de rechten en vrijheden van de betrokkenen te beschermen;
 - wanneer het noodzakelijk is het bindende karakter van een wettelijke verplichting tot verwerking van persoonsgegevens te verzekeren (artikel 6, lid 1, punt c), van de AVG). In dat verband wijst de Autoriteit erop dat de norm die de wettelijke verplichting oplegt, enerzijds het concrete doel moet specificeren waarvoor de verplichte gegevensverwerking moet worden uitgevoerd, en anderzijds duidelijk en nauwkeurig moet zijn, zodat de verwerkingsverantwoordelijke in principe geen beoordelingsmarge heeft met betrekking tot de manier waarop de verwerking van persoonsgegevens die nodig is om aan zijn wettelijke verplichting te voldoen, wordt uitgevoerd⁵.
 - wanneer de AVG of de WVG de vaststelling van een dergelijke specifieke norm voor de verwerking van persoonsgegevens oplegt, om bijvoorbeeld te voorzien in specifieke beschermingsmaatregelen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen ⁶.

⁴ Dat is bijvoorbeeld het geval voor verwerkingen betreffende bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG (gegevens over ras, gegevens over de gezondheid,...) die nodig zijn voor de uitvoering van de verplichtingen van verwerkingsverantwoordelijken op het gebied van arbeidsrecht, of voor verwerkingen betreffende deze gegevens die nodig zijn om redenen van zwaarwegend algemeen belang.

⁵ Groep Artikel 29, advies 06/2014 van over het begrip "gerechtvaardigd belang van de voor de verwerking verantwoordelijke" in artikel 7 van Richtlijn 95/46/EG, blz. 22. De Autoriteit herinnert eraan dat, ondanks een dergelijk gebrek aan beoordelingsmarge, het hoe dan ook aan de verwerkingsverantwoordelijke is om ervoor te zorgen dat de betrokken verwerking in overeenstemming is met de verplichting in kwestie en met de AVG.

⁶ Wanneer bijvoorbeeld een verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG of artikel 10 van de AVG via normatieve weg moet worden geregeld, en in dat verband in passende en specifieke maatregelen ter bescherming van de grondrechten en de belangen van de betrokkenen (artikel 9, lid 2, punt g), van de AVG, artikel 10 van de WVG) moet worden voorzien, of wanneer het recht van het publiek op toegang tot officiële documenten en het recht op bescherming van persoonsgegevens met elkaar in overeenstemming moeten worden gebracht (artikel 86 van de AVG)...

15. In deze context, ook al vormt elke verwerking van persoonsgegevens een inmenging in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en op bescherming van persoonsgegevens, toch moet niet elke verwerking (en dus elke inmenging in het recht op privacy) noodzakelijkerwijs specifiek geregeld worden door een norm van nationaal recht, bijvoorbeeld door een *specifiek* hoofdstuk dat aan de verwerking van persoonsgegevens is gewijd. Voor gegevensverwerkingen die noodzakelijk zijn voor de vervulling van een taak van algemeen belang, merkt de Autoriteit op dat, voor zover de publieke taken (waarvoor de verwerking van persoonsgegevens nodig is) door de wetgever op zodanige wijze zijn omschreven en afgebakend dat de doeleinden van deze verwerkingen als welbepaald en uitdrukkelijk kunnen worden beschouwd en men zich niet in een van de hierboven beschreven situaties bevindt, het niet systematisch nodig is een specifiek kader voor *deze* gegevensverwerkingen te bieden. Onder deze voorwaarde kan de AVG immers in bepaalde gevallen volstaan om de genoemde gegevensverwerkingen te regelen, met name wanneer er geen specifiek risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bestaat.
16. De Autoriteit verzoekt de auteur van de normatieve tekst derhalve om ervoor te zorgen dat zijn ontwerp voldoet aan de vereiste van voorzienbaarheid, zodat bij de lezing ervan, eventueel in combinatie met de lezing van het relevante normatieve kader, de betrokkenen duidelijk kunnen begrijpen welke verwerkingen met hun gegevens zullen worden uitgevoerd en onder welke omstandigheden die verwerkingen zijn toegestaan.

Voor het Kenniscentrum,
(get.) Cédrine Morlière, Directeur

VOORONTWERP VAN DECREET VAN 26 MEI 2023

Ontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed en de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst luidt als volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijziging van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij

Art. 2. Artikel 29 van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 29. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 3. Wijziging van de wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging

Art. 3. Artikel 6 van de wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging, vervangen bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 4. Wijziging van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

Art. 4. Artikel 20 van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, vervangen bij het decreet van 26 april 2019, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 20. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 5. Wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud

Art. 5. Artikel 47 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 47. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 6. Wijziging van de wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidshinder

Art. 6. Artikel 9 van de wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidshinder, vervangen bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 9. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Art. 7. Artikel 11 van dezelfde wet, vervangen bij het decreet van 21 december 2007, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 7. Wijzigingen van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer

Art. 8. Artikel 11 van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer, vervangen bij het decreet van 28 februari 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 11. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Art. 9. Artikel 12 van hetzelfde decreet, hersteld bij het decreet van 1 maart 2013 en gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 8. Wijzigingen van de wet van 12 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen

Art. 10. Artikel 8bis van de wet van 12 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen, ingevoegd bij het decreet van 23 december 2010, wordt opgeheven.

Art. 11. Artikel 9 van dezelfde wet, vervangen bij het decreet van 23 december 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 9. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 9. Wijziging van het Bosdecreet van 13 juni 1990

Art. 12. Artikel 107bis van het Bosdecreet van 13 juni 1990, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 107bis. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 10. Wijzigingen van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

Art. 13. In artikel 24 van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991, hersteld bij het decreet van 23 december 2021, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“De opbrengsten die worden verkregen met de toepassing van hoofdstuk 11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en hoofdstuk V van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed, en die conform artikel 73 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum] worden toebedeeld aan de Vlaamse overheid, komen toe aan het Fonds Handhaving Onroerend Erfgoed.”.

Art. 14. In artikel 25, §2, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 4 mei 2016 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2021, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° de subsidies en premies die worden teruggevorderd conform artikel 95 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum], hoofdstukken 10 en 11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en hoofdstuk V van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed.”.

Hoofdstuk 11. Wijziging van het Jachtdecreet van 24 juli 1991

Art. 15. Artikel 37 van het Jachtdecreet van 24 juli 1991, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 37. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 12. Wijzigingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Art. 16. In het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, wordt het opschrift van titel XVI vervangen door wat volgt:

“Titel XVI. Milieuhandhaving”.

Art. 17. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt het opschrift van hoofdstuk I vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk I. Algemene bepalingen en definities”.

Art. 18. In artikel 16.1.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de bestaande tekst, die paragraaf 1 zal vormen, worden het tweede en derde lid opgeheven;

2° er wordt een paragraaf 2 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§2. Het kaderdecreet Vlaamse handhaving van [datum] is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11 en 12, van toepassing op deze titel en de regelgeving, vermeld in paragraaf 1.”.

Art. 19. In artikel 16.1.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018, worden punt 1° tot en met 6° opgeheven.

Art. 20. Artikel 16.1.3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 22 november 2013 en gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.1.3. De volgende personen zijn een herstellinstantie als vermeld in artikel 2, 15°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]:

1° de personeelsleden van de departementen en de agentschappen, vermeld in artikel I.3, 2°, a) tot en met d), van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, die de Vlaamse Regering of haar gemachtigde daarvoor aanwijst;

- 2° de gemeentelijke personeelsleden die het college van burgemeester en schepenen daarvoor aanwijst, zelfs al zijn ze personeelslid van een andere gemeente;
- 3° de personeelsleden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband die het intergemeentelijk samenwerkingsverband daarvoor aanwijst;
- 4° de burgemeester of zijn plaatsvervanger.

De Vlaamse Regering kan de aanwijzingsbevoegdheid, vermeld in het eerste lid, 1°, delegeren.

De Vlaamse Regering kan opleidings- en ervaringsvereisten en andere voorwaarden bepalen waaraan categorieën van herstelinstanties moeten voldoen, en hun bevoegdheden inhoudelijk, geografisch of temporeel beperken.”.

Art. 21. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, wordt een artikel 16.1.4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.1.4. Naast de doeleinden, vermeld in artikel 63, §1, van het kaderdecreet Vlaamse handhaving van [datum], kunnen beveiligingsmaatregelen ook worden opgelegd voor het beheersen van een aanzienlijk risico voor mens of milieu, ongeacht of er een misdrijf, inbreuk of een normschending bestaat of dreigt voor te komen.

Toezichthouders die gemachtigd zijn om wapens te dragen bij de uitvoering van hun ambtsverrichtingen, beschikken over de bevoegdheden, vermeld in artikel 28 en 37bis van de wet op het politieambt van 5 augustus 1992, als het veilig stellen van hun fysieke integriteit of de uitvoering van hun opdrachten als officier van gerechtelijke politie dat vereist.”.

Art. 22. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, wordt een artikel 16.1.5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.1.5. De opbrengsten die worden verkregen met de toepassing van deze titel, en die conform artikel 73 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum] worden toebedeeld aan de Vlaamse overheid, komen toe aan het Minafonds.

In afwijking van het eerste lid komen de bedragen die worden ingevorderd tot terugbetaling van de kosten die gemaakt zijn voor de uitvoering van maatregelen door de toezichthouders en herstelinstanties van de OVAM in het kader van het toezicht op de toepassing van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006 en op de toepassing van artikel 12 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, toe aan de OVAM.”.

Art. 23. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt hoofdstuk II, dat bestaat uit artikel 16.2.1 tot en met 16.2.5, opgeheven.

Art. 24. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021,

wordt hoofdstuk III, dat bestaat uit artikel 16.3.1 tot en met 16.3.27, opgeheven.

Art. 25. In titel XVI, hoofdstuk IV, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018, worden afdeling I, die bestaat uit artikel 16.4.1 tot en met 16.4.4, en afdeling II, die bestaat uit artikel 16.4.5 tot en met 16.4.18quater, opgeheven.

Art. 26. In artikel 16.4.19 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 4 mei 2016, worden paragraaf 2 en paragraaf 3 opgeheven.

Art. 27. In titel XVI, hoofdstuk IV, afdeling III, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 4 mei 2016, wordt onderafdeling III, die bestaat uit artikel 16.4.23 en 16.4.24, opgeheven.

Art. 28. In titel XVI, hoofdstuk IV, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018, wordt afdeling IV, die bestaat uit artikel 16.4.25 tot en met 16.4.44, opgeheven.

Art. 29. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt hoofdstuk V, dat bestaat uit artikel 16.5.1 tot en met 16.5.4, opgeheven.

Art. 30. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt hoofdstuk Vbis, dat bestaat uit artikel 16.5.5 tot en met 16.5.12, opgeheven.

Art. 31. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt het opschrift van hoofdstuk VI vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk VI. Misdrijven en inbreuken”.

Art. 32. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, wordt vóór artikel 16.6.1 een opschrift ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Afdeling I. Misdrijven”.

Art. 33. In artikel 16.6.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 24 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

“1° de gedragingen die als een inbreuk als vermeld in afdeling II, zijn gedefinieerd;”;

2° in paragraaf 1, tweede lid, wordt punt 6° vervangen door wat volgt:

“6° het niet-voldoen aan de administratieve vormvereisten die bij een melding in acht genomen moeten worden, uitgezonderd het nalaten van een voorafgaande melding van de activiteit in kwestie.”;

3° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. De volgende personen worden bestraft met een gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met een geldboete van 100 euro tot 100.000 euro of met een van die straffen:

- 1° personen die opzettelijk niet vervallen en niet opheffen publieke herstel- of beveiligingsmaatregelen die regelmatig zijn opgelegd conform deze titel vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 18, 2°, van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum], niet uitvoeren, niet betalen of negeren;
- 2° personen die een bevel als vermeld in artikel 61, §6, van het Mestdecreet van 22 december 2006, niet uitvoeren of negeren.”.

Art. 34. Artikel 16.6.5 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.6.5. De misdrijven, vermeld in deze afdeling, die bestuurlijk worden vervolgd, worden bestraft met een alternatieve bestuurlijke geldboete van maximaal 2.000.000 euro.”.

Art. 35. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, wordt vóór artikel 16.6.6 het volgende opschrift ingevoegd:

“Afdeling II. Inbreuken”.

Art. 36. Artikel 16.6.6 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009 en gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.6.6. §1. De Vlaamse Regering bepaalt de lijst van inbreuken voor de Vlaamse regelgeving waarop deze titel van toepassing is. De voormelde lijst bevat een omschrijving van de juridische basis en van de concrete wettelijke verplichting.

De inbreuken, vermeld in het eerste lid, kunnen alleen gedragingen zijn die in strijd zijn met een milieuvoorschrift en die aan al de volgende voorwaarden voldoen:

- 1° de gedraging betreft geen emissies als vermeld in artikel 16.6.2;
- 2° de gedraging betreft niet het achterlaten, beheren of overbrengen van afvalstoffen als vermeld in artikel 16.6.3;
- 3° de gedraging veroorzaakt geen gezondheidsschade of de dood;
- 4° de gedraging houdt geen schending in van de verplichting om te beschikken over een milieuvergunning, een omgevingsvergunning voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit, of een erkenning;

- 5° de gedraging houdt geen schending in van de verplichting om een veiligheidsrapport of een milieueffectrapport op te maken.

§2. De inbreuken, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, worden gesanctioneerd met een bestuurlijke geldboete van maximaal 400.000 euro.”.

Art. 37. In hetzelfde decreet worden de volgende artikelen opgeheven:

- 1° artikel 16.6.7, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009;
2° artikel 16.6.8, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009;
3° artikel 16.6.9, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009 en vervangen bij het decreet van 22 november 2013;
4° artikel 16.6.10, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009 en gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018.

Art. 38. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt hoofdstuk VII, dat bestaat uit artikel 16.7.1 tot en met 16.7.9, opgeheven.

Hoofdstuk 13. Wijziging van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Art. 39. Artikel 58 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 58. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 14. Wijzigingen van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed

Art. 40. Artikel 13 van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed, opgeheven door het decreet van 9 mei 2014, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“Art. 13. §1. Het kaderdecreet Vlaamse handhaving van [datum] is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11 en 12, van toepassing op deze titel.

In aanvulling van artikel 71, §2, derde lid, van het kaderdecreet Vlaamse handhaving van ... is de uitvoering van publieke herstel- en beveiligingsmaatregelen vrijgesteld van de vergunningen, toelatingen of machtigingen die zijn ingesteld door dit decreet of de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009.

§2. De uitvoering van handelingen conform de maatregelen die zijn besloten in een herstelschikking, kan nooit leiden tot het verval van het recht om voor de voormelde handelingen een premie aan te vragen volgens de normaal geldende regels.”.

Art. 41. In artikel 13/1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. De misdrijven, vermeld in paragraaf 1, die bestuurlijk worden vervolgd, worden bestraft met een alternatieve bestuurlijke geldboete van maximaal 50.000 euro.

De bestuurlijke geldboete, vermeld in het eerste lid, wordt vermeerderd met de opdecimen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten.”.

Art. 42. Artikel 13/2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 13/2. Het niet-naleven van de kennisgevings- en meldingsplichten, vermeld in artikel 4, §3, artikel 5, §2 en §3, en artikel 8, §1 en §4, van dit decreet, kan worden gesanctioneerd met een exclusieve bestuurlijke geldboete van maximaal 10.000 euro.

De bestuurlijke geldboete, vermeld in het eerste lid, wordt vermeerderd met de opdecimen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten.”.

Art. 43. Artikel 13/3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 13/3. Voor de handhaving van dit decreet beschikken de inspecteurs Onroerend Erfgoed, vermeld in artikel 2.1, 29°, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, over de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie - hulpofficier van de procureur des Konings, toezichthouder en herstelinstantie als vermeld in het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]. In hun hoedanigheid van toezichthouder beschikken ze over de bevoegdheid, vermeld in artikel 23 van het voormelde decreet.”.

Hoofdstuk 15. Wijziging van het decreet van 4 april 2003 betreffende de oppervlakedelfstoffen

Art. 44. Artikel 29 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de oppervlakedelfstoffen, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 29. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 16. Wijzigingen van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006

Art. 45. Artikel 172 van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006, vervangen bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 172. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan."

Art. 46. In titel V van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2007 en 23 december 2010, wordt hoofdstuk III, dat bestaat uit artikel 173, opgeheven.

Hoofdstuk 17. Wijziging van het Mestdecreet van 22 december 2006

Art. 47. In artikel 61 van het Mestdecreet van 22 december 2006, hersteld bij het decreet van 12 juni 2015 en gewijzigd bij het decreet van 24 mei 2019, worden paragraaf 1 en 2 vervangen door wat volgt

"§1. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

§2. In afwijking van paragraaf 1 worden de inbreuken, vermeld in artikel 63, vastgesteld en gesanctioneerd conform dit decreet."

Hoofdstuk 18. Wijziging van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond

Art. 48. Artikel 64 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 64. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan."

Hoofdstuk 19. Wijzigingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009

Art. 49. In artikel 1.6.1, §2, 3°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, ingevoegd bij het decreet van 16 december 2022, wordt de zinsnede "alle ontvangsten die voortvloeien uit de toepassing van titel VI" vervangen door de zinsnede "de opbrengsten die conform artikel 73 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum] worden toebedeeld aan de Vlaamse overheid".

Art. 50. In titel I, hoofdstuk IV, van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 4 april 2014 en 25 april 2014, wordt het opschrift van afdeling 4 vervangen door wat volgt:

"Afdeling 4. De herstellinstanties".

Art. 51. Artikel 1.4.9 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 1.4.9. De gewestelijke en gemeentelijke stedenbouwkundige inspecteur en de burgemeester of zijn plaatsvervanger zijn herstellinstanties als vermeld in artikel 2, 15°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum].

De Vlaamse Regering wijst de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteurs aan onder de personeelsleden van de departementen en de agentschappen, vermeld in artikel I.3, 2°, a) tot en met d), van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De Vlaamse Regering kan de voormelde aanwijzingsbevoegdheid delegeren.

De volgende personen kunnen aangewezen worden als gemeentelijke stedenbouwkundige inspecteur:

- 1° de personeelsleden van de gemeente die voor de misdrijven en de inbreuken, vermeld in titel VI, belast zijn met de uitvoering van de handhaving voor het grondgebied van hun gemeente of verschillende gemeenten, die het college van burgemeester en schepenen daarvoor aanwijst;
- 2° de personeelsleden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband die voor de misdrijven en de inbreuken, vermeld in titel VI, belast zijn met de uitvoering van de handhaving voor het grondgebied van een of meer gemeenten, die het intergemeentelijk samenwerkingsverband daarvoor aanwijst.

De Vlaamse Regering kan opleidings- en ervaringsvereisten en andere voorwaarden bepalen waaraan categorieën van herstellinstanties moeten voldoen, en hun bevoegdheden inhoudelijk, geografisch of temporeel beperken."

Art. 52. In artikel 5.1.2, §1, tweede lid, 9°, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt tussen de zinsnede "gegeven wordt," en de woorden "iedere gerechtelijke uitspraak" de zinsnede "iedere dagvaarding of gedinginleidende akte," ingevoegd.

Art. 53. In artikel 5.2.1, §1, eerste lid, 3°, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt de zinsnede "maatregel als vermeld in titel VI, hoofdstuk III en IV" vervangen door de zinsnede "beveiligingsmaatregel of publieke herstelmaatregel als vermeld in artikel 2, 10° en 23°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]".

Art. 54. In artikel 5.2.5, eerste lid, van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014 en 8 december 2017, wordt de zinsnede "maatregelen, vermeld in titel VI, hoofdstuk III en IV" vervangen door de zinsnede "beveiligingsmaatregelen of publieke herstelmaatregelen, vermeld in artikel 2, 10° en 23°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]".

Art. 55. In artikel 5.2.6, eerste lid, 3°, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt de zinsnede "maatregel als vermeld in titel VI, hoofdstuk III en IV" vervangen door de zinsnede "beveiligingsmaatregel of publieke herstelmaatregel als vermeld in artikel 2, 10° en 23°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]".

Art. 56. In titel VI van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt het opschrift van hoofdstuk I vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk I. Algemene bepalingen en definities”.

Art. 57. In titel VI, hoofdstuk I, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt het opschrift “Afdeling 1. Definities” opgeheven.

Art. 58. Artikel 6.1.1 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt opgeheven.

Art. 59. Aan artikel 6.1.2 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het kaderdecreet Vlaamse handhaving van [datum] is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11 en 12, van toepassing op de handhaving van alle misdrijven en inbreuken, vermeld in deze titel.”.

Art. 60. In titel VI, hoofdstuk I, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt afdeling 2, die bestaat uit artikel 6.1.3, opgeheven.

Art. 61. In titel VI van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt het opschrift van hoofdstuk II vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk II. Misdrijven en inbreuken”.

Art. 62. In titel VI, hoofdstuk II, van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014, 8 juni 2018, 26 april 2019 en 16 december 2022, wordt het opschrift “Afdeling 1. Stedenbouwkundige misdrijven en stedenbouwkundige inbreuken” opgeheven.

Art. 63. In artikel 6.2.1 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, inleidende zin, worden de woorden “handelingen en omissies worden stedenbouwkundige” en de zinsnede “genoemd, en” opgeheven;

2° in het eerste lid wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° het verder uitvoeren van handelingen in strijd met een niet-vervallen en niet-opgeheven bevel tot staken dat regelmatig is gegeven conform deze titel vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum];”;

3° er wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De misdrijven, vermeld in het eerste lid, die bestuurlijk worden vervolgd, worden gesanctioneerd met een alternatieve bestuurlijke geldboete van maximaal 2.000.000 euro.”.

Art. 64. In artikel 6.2.2 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014 en gewijzigd bij de decreten van 8 juni 2018 en 26 april 2019, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° de inleidende zin vervangen door wat volgt:

“De volgende inbreuken worden gesanctioneerd met een exclusieve bestuurlijke geldboete van maximaal 400.000 euro:”;

2° in punt 3° wordt tussen de zinsnede “artikel 4.2.2” en de zinsnede “en 4.2.5, eerste lid, 3°” de zinsnede “, 4.2.4, eerste lid” ingevoegd;

3° aan punt 3° wordt de zinsnede “, hetzij het verder uitvoeren van die handelingen in geval van verval, schorsing of vernietiging van de meldingsakte, en ook het niet naleven van de voorwaarden die in de meldingsakte zijn opgelegd conform artikel 113, §1, eerste lid, van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, bij de uitvoering van die handelingen, hetzij het niet-melden van het beëindigen van de zorgsituatie, vermeld in artikel 4.1.1, 18°, b)” toegevoegd.

Art. 65. In titel VI, hoofdstuk II, van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014, 8 juni 2018, 26 april 2019 en 16 december 2022, worden afdeling 2, die bestaat uit artikel 6.2.3 tot en met 6.2.5/1, afdeling 3, die bestaat uit artikel 6.2.6 tot en met 6.2.13, en afdeling 4, die bestaat uit artikel 6.2.14, opgeheven.

Art. 66. In titel VI van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt het opschrift van hoofdstuk III vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk III. Bijzondere bepalingen”.

Art. 67. In titel VI, hoofdstuk III, van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt het opschrift “Afdeling 1. Rechterlijke herstelmaatregelen” opgeheven.

Art. 68. Artikel 6.3.1 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6.3.1. De Vlaamse Regering kan een adviesplicht of andere formele voorwaarden verbinden aan:

- 1° het inleiden van een publieke herstellvordering bij het parket;
- 2° het aanhangig maken van een publieke herstellvordering bij de rechter;
- 3° het opstarten van een ambtshalve uitvoering van publieke herstelmaatregelen.

In het eerste lid, 3°, wordt onder opstarten van een ambtshalve uitvoering een van de volgende acties verstaan:

- 1° een gunningsprocedure tot aanwijzing van een particulier die het vonnis of het arrest zal uitvoeren, aanvatten;
- 2° een particulier binnen een raamovereenkomst schriftelijk of mondeling belasten om het vonnis of arrest uit te voeren;
- 3° de nodige instructies aan een ambtenaar of een dienst geven om het vonnis of arrest uit te voeren.

De Vlaamse regering regelt de adviesprocedure en de samenstelling en werking van het adviesorgaan, en bepaalt de rechtsgevolgen van het advies.”

Art. 69. Artikel 6.3.2 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6.3.2. De rechtbank kan de titel van eigendomsverkrijging of van huur vernietigen op vordering van de kopers of de huurders van een goed dat het voorwerp uitmaakt of kan uitmaken van gerechtelijke of bestuurlijke herstelmaatregelen, onverminderd het recht van de kopers of huurders om schadevergoeding te eisen.

De vordering tot vernietiging, vermeld in het eerste lid, kan niet meer worden ingeroepen als de schending van de informatieplicht over de publiciteit en de onderhandse overeenkomst is rechtgezet bij de authentieke akteverlening en de informatiegerechtigde in de voormelde akte afziet van de vordering tot nietigverklaring op basis van een schending van de informatieplicht.”.

Art. 70. Artikel 6.3.3 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6.3.3. Bestuurlijke herstelmaatregelen opleggen is niet mogelijk als de herstellplicht van de overtreder is ontstaan voor 1 maart 2018.”.

Art. 71. Artikel 6.3.4 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6.3.4. Vanaf de datum van afgifte van het attest van uitvoering, vermeld in artikel 72 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum], kunnen ten aanzien van het voorwerp van de uitgevoerde herstelmaatregelen onderhoudswerken als vermeld in artikel 4.1.1, 9°, van deze codex, worden uitgevoerd en stabiliteitswerken als vermeld in artikel 4.1.1, 11°, van deze codex, worden vergund.”.

Art. 72. In dezelfde codex worden de volgende artikelen opgeheven:

- 1° artikel 6.3.5, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014;
- 2° artikel 6.3.6, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014.

Art. 73. In titel VI, hoofdstuk III, van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt afdeling 2, die bestaat uit artikel 6.3.7 tot en met 6.3.17, opgeheven.

Art. 74. In titel VI van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, worden hoofdstuk IV, dat bestaat uit artikel 6.4.1 tot en met 6.4.22, hoofdstuk V, dat bestaat uit artikel 6.5.1, en hoofdstuk VI, dat bestaat uit artikel 6.6.1 tot en met 6.6.4, opgeheven.

Art. 75. In artikel 7.7.2 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt tussen de zinsnede “artikel 6.3.3, § 3,” en de woorden “pas te lopen” de zinsnede “zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum],” ingevoegd;

2° in het vierde lid wordt tussen de zinsnede “artikel 6.3.3, § 3,” en de woorden “te lopen” de zinsnede “zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum],” ingevoegd.

Art. 76. In dezelfde codex worden de volgende artikelen opgeheven:

1° artikel 7.7.3, vervangen bij het decreet van 26 februari 2021;

2° artikel 7.7.4, vervangen bij het decreet van 25 april 2014.

Art. 77. In artikel 7.7.6, eerste lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt tussen de zinsnede “artikel 6.2.6” en de woorden “wordt de” de zinsnede “, zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum],” ingevoegd.

Art. 78. In dezelfde codex worden de volgende artikelen opgeheven:

1° artikel 7.7.7, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017;

2° artikel 7.7.8, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017.

Art. 79. In artikel 7.7.9 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt tussen de zinsnede “artikel 6.2.5/1, § 1, eerste lid, 1°,” en de woorden “tot aan” de zinsnede “, zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum],” ingevoegd;

2° in het tweede lid wordt tussen de zinsnede “artikel 6.2.5/1, § 1, eerste lid, 2°,” en de woorden “tot aan” de zinsnede “zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum],” ingevoegd;

3° in het derde lid wordt tussen de zinsnede “artikel 6.2.5/1, § 1, eerste lid, 3° en 4°,” en de woorden “tot aan” de zinsnede “zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum],” ingevoegd.

Art. 80. Artikel 7.7.10 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 20. Wijzigingen van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

Art. 81. Artikel 68 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, gewijzigd bij het decreet van 28 februari 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 68. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

In afwijking van het eerste lid wordt de controle op en de bestuurlijke handhaving van de naleving van de verplichtingen inzake de milieuheffingen uitgevoerd volgens de regels, vermeld in hoofdstuk 5, afdeling 2.

In afwijking van het eerste lid wordt de overtreding van de verplichting tot aangifte en betaling van milieuheffingen, vermeld in artikel 50, en de verplichting om de administratieve geldboete te betalen, vermeld in artikel 58, uitsluitend bestraft op de wijze, vermeld in hoofdstuk 5, afdeling 2.”.

Art. 82. Artikel 69 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 februari 2014, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 21. Wijziging van het decreet van 8 februari 2013 houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest

Art. 83. Artikel 11 van het decreet van 8 februari 2013 houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 11. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 22. Wijzigingen van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013

Art. 84. In artikel 2.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, gewijzigd bij de decreten van 15 juli 2016, 13 juli 2018 en 10 juni 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 19° wordt opgeheven;

2° punt 27°/1 en punt 35° worden opgeheven;

3° punt 29° wordt vervangen door wat volgt:

“29° inspecteur Onroerend Erfgoed: de personeelsleden, vermeld in artikel 11.1.2;”

Art. 85. Artikel 10.4.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 13 juli 2018, wordt opgeheven.

Art. 86. In hoofdstuk 11 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2022, wordt het opschrift van afdeling 1 vervangen door wat volgt:

“Afdeling 1. Algemene bepalingen”.

Art. 87. Artikel 11.1.1 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2022, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 11.1.1. §1. Het kaderdecreet Vlaamse handhaving van ... is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11 en 12, van toepassing op dit hoofdstuk.

In aanvulling van artikel 71, §2, derde lid, van het kaderdecreet Vlaamse handhaving van [datum] is de uitvoering van publieke herstel- en beveiligingsmaatregelen vrijgesteld van de vergunningen, toelatingen of machtigingen die zijn ingesteld door dit decreet of de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009.

§2. De uitvoering van handelingen conform de maatregelen die zijn besloten in een herstelschikking, kan nooit leiden tot het verval van het recht om voor de voormelde handelingen een premie aan te vragen volgens de normaal geldende regels.”.

Art. 88. Artikel 11.1.2 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2022, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 11.1.2. §1. Voor de handhaving van dit decreet beschikken de inspecteurs Onroerend Erfgoed over de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie – hulpofficier van de procureur des Konings, toezichthouder en herstelinstantie als vermeld in het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]. In hun hoedanigheid van toezichthouder beschikken ze over de bevoegdheid, vermeld in artikel 23 van het voormelde decreet.

De Vlaamse Regering wijst de inspecteurs Onroerend Erfgoed aan. De Vlaamse Regering kan de voormelde aanwijzingsbevoegdheid delegeren.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaraan de inspecteurs Onroerend Erfgoed moeten voldoen.

Contractuele personeelsleden kunnen alleen inspecteur Onroerend Erfgoed zijn als ze zijn beëdigd. Het personeelslid legt de eed af conform de wettelijke of

decretale bepalingen die op hem van toepassing zijn, of, bij ontstentenis daarvan, in handen van zijn lijnmanager of diens gemachtigde conform artikel 2 van het decreet van 20 juli 1831.

§2. De burgemeester van een erkende onroerenderfgoedgemeente of zijn plaatsvervanger is een herstelinstantie als vermeld in artikel 2, 15°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]”.

Art. 89. In hoofdstuk 11 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2022, wordt het opschrift van afdeling 2 vervangen door wat volgt:

“Afdeling 2. Misdrijven, inbreuken en normschendingen”.

Art. 90. In hoofdstuk 11, afdeling 2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016, 15 juli 2016, 13 juli 2018 en 10 juni 2022, wordt onderafdeling 1, die bestaat uit artikel 11.2.1, opgeheven.

Art. 91. In artikel 11.2.2, eerste lid, van het zelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016, 13 juli 2018 en 10 juni 2022, wordt punt 9° vervangen door wat volgt:

“9° handelingen voortzetten in strijd met een niet-ervallen en niet-opgeheven stakingsbevel dat regelmatig is gegeven conform deze titel vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 87 van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum];”.

Art. 92. Artikel 11.2.3 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 11.2.3. Als de misdrijven, vermeld in artikel 11.2.2, bestuurlijk worden vervolgd, worden ze gesanctioneerd met een alternatieve bestuurlijke geldboete van maximaal 50.000 euro, vermeerderd met de opdecimen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten.”.

Art. 93. In artikel 11.2.4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016, 15 juli 2016, 13 juli 2018 en 10 juni 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, 1°, wordt de zinsnede “, 6.4.9, 11.4.5, § 2, tweede en derde lid, en artikel 11.5.9, § 2” vervangen door de zinsnede “en 6.4.9 van dit decreet, en de informatieplicht, vermeld in artikel 85, §4, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum], met betrekking tot publieke herstelmaatregelen die conform dit decreet zijn opgelegd;”;

2° in paragraaf 1 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“De exclusieve bestuurlijke geldboete, vermeld in het eerste lid, wordt vermeerderd met de opdecimen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten.”;

3° paragraaf 2 en paragraaf 3 worden opgeheven.

Art. 94. Artikel 11.2.5 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016 en 10 juni 2022, wordt opgeheven.

Art. 95. In hoofdstuk 11, afdeling 2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016, 15 juli 2016, 13 juli 2018 en 10 juni 2022, wordt het opschrift van onderafdeling 4 vervangen door volgt:

“Onderafdeling 4. Normschendingen Onroerend Erfgoed”.

Art. 96. Artikel 11.2.6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016 en 10 juni 2022, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 11.2.6. De miskenning van de zorgplicht, vermeld in artikel 6.5.2, is een normschending.”.

Art. 97. In hoofdstuk 11 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2022, worden afdeling 3, die bestaat uit artikel 11.3.1 tot en met 11.3.4/1, afdeling 4, die bestaat uit artikel 11.4.1 tot en met 11.4.5, afdeling 5, die bestaat uit artikel 11.5.1 tot en met 11.5.18, afdeling 6, die bestaat uit artikel 11.6.1 tot en met 11.6.5, en afdeling 7, die bestaat uit artikel 11.7.1 en 11.7.2, opgeheven.

Art. 98. Artikel 12.3.17 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 12.3.17. De personen die vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 87 van het decreet van [datum] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum] zijn aangesteld als inspecteurs Onroerend Erfgoed, behouden deze hoedanigheid zolang ze voldoen aan de voorwaarden om in die functie te worden aangesteld, en dit voor de lopende duurtijd van hun aanstelling tot aan de opheffing ervan.”.

Hoofdstuk 23. Wijziging van het Wildedierenziektedecreet van 28 maart 2014

Art. 99. Artikel 9 van het Wildedierenziektedecreet van 28 maart 2014 wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 9. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Hoofdstuk 24. Wijzigingen van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges

Art. 100. Aan artikel 2, 1°, a), van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt de zinsnede “en waaraan tevens bevoegdheden toegekend worden bij artikel 42, 46, 55, 68, 74 en 96 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum] en de decreten die het

voormelde decreet van toepassing verklaren, vermeld in artikel 3, eerste lid, van het voormelde decreet” toegevoegd.

Art. 101. In hoofdstuk 3, afdeling 5, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 december 2016 en gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014 en 21 mei 2021, wordt een artikel 31/0 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 31/0. De volgende personen kunnen tussenkomen in een hangende procedure bij het Handhavingscollege die een bestuurlijke herstelbeslissing als vermeld in artikel 2, 5°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum], een bestuurlijke beveiligingsbeslissing als vermeld in artikel 2, 4°, van het voormelde decreet of een herstelschikking als vermeld in artikel 2, 16°, van het voormelde decreet, als voorwerp heeft:

- 1° de overtreder ten aanzien van wie de herstelbeslissing is genomen, in geval van een beroep dat conform artikel 74 van het voormelde decreet is ingesteld tegen een herstelbeslissing;
- 2° de personen ten aanzien van wie de bestuurlijke beveiligingsbeslissing is genomen, in geval van een beroep dat conform artikel 74 van het voormelde decreet is ingesteld tegen een bestuurlijke beveiligingsbeslissing;
- 3° de bevoegde overheid die in eerste aanleg heeft beslist over de betrokken beslissing;
- 4° de personen die de herstelschikking hebben vastgesteld, in geval van een beroep dat conform artikel 74 van het voormelde decreet is ingesteld tegen een herstelschikking;
- 5° derden die om de handhaving hebben verzocht overeenkomstig artikel 96 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum] of die belang hebben bij de beslissing over de bestuurlijke herstel- of beveiligingsbeslissing of herstelschikking in kwestie.

De Vlaamse Regering bepaalt de vervalttermijnen voor de tussenkomsten, vermeld in het eerste lid, die niet korter mogen zijn dan twintig dagen.”.

Art. 102. In artikel 31/1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 december 2016 en gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014 en 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1 worden een tweede en een derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Het rolrecht dat verschuldigd is per verzoekende partij bij de indiening van een verzoekschrift tot schorsing, ingediend conform artikel 40, § 1 of § 2, bedraagt 50 euro.

Het rolrecht dat verschuldigd is per tussenkomende partij, bedraagt 50 euro per vordering waarin ze tussenkomt, ongeacht of de tussenkomst geldt voor een vordering tot vernietiging of voor een vordering tot schorsing, ingediend conform artikel 40, § 1 of § 2.”;

2° in paragraaf 2, eerste lid, worden tussen het woord "partij" en het woord "die" de woorden "of tussenkomende partij" ingevoegd;

3° in paragraaf 2 wordt tussen het tweede en het derde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"De tussenkomende partij richt daarvoor een verzoek aan het Handhavingscollege, gelijktijdig met haar tussenkomst in een vordering.";

4° in de bestaande paragraaf 2, derde lid, die paragraaf 2, vierde lid, wordt, worden tussen het woord "verzoekende" en het woord "partij" de woorden "of tussenkomende" ingevoegd;

5° in de bestaande paragraaf 2, vierde lid, die paragraaf 2, vijfde lid, wordt, wordt het woord "derde" vervangen door het woord "vierde";

6° in de bestaande paragraaf 2, vijfde lid, die paragraaf 2, zesde lid, wordt, wordt het woord "vierde" vervangen door het woord "vijfde";

7° in de bestaande paragraaf 2, vijfde lid, die paragraaf 2, zesde lid, wordt, worden tussen het woord "verzoekende" en het woord "partij" de woorden "of tussenkomende" ingevoegd;

8° aan paragraaf 3 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Collectieve tussenkomsten geven aanleiding tot het betalen van zoveel malen het recht als er tussenkomende partijen zijn.";

9° in paragraaf 4, eerste lid, wordt tussen het woord "vernietiging" en de zinsnede ", bezorgt" de zinsnede "of een vordering tot schorsing, die ingediend is conform artikel 40, of gelijktijdig met haar tussenkomst in de voormelde vorderingen" ingevoegd;

10° in paragraaf 4, eerste lid, worden tussen het woord "verzoekende" en het woord "partij" de woorden "of tussenkomende" ingevoegd;

11° in paragraaf 4, tweede lid, worden tussen het woord "verzoekende" en het woord "partij" de woorden "of tussenkomende" ingevoegd;

12° in paragraaf 4, derde lid, worden tussen het woord "gestort" en de zinsnede ", is" de woorden "door de verzoekende of tussenkomende partij" ingevoegd en worden tussen het woord "beroep" en het woord "onontvankelijk" de woorden "of de tussenkomst van die partij" ingevoegd;

13° er wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§5. Het Handhavingscollege kan, op verzoek van een partij, een rechtsplegingsvergoeding toekennen, die een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en honoraria van de advocaat van de partij die in het gelijk wordt gesteld.

De Vlaamse Regering bepaalt de basisbedragen en de minimum- en maximumbedragen van de rechtsplegingsvergoeding, vermeld in het eerste lid.

Het Handhavingscollege kan, op gemotiveerde wijze, de rechtsplegingsvergoeding, vermeld in het eerste lid, verlagen of verhogen, zonder echter de door de Vlaamse Regering bepaalde minimum- en maximumbedragen te overschrijden. In deze beoordeling houdt het Handhavingscollege rekening met:

- 1° de financiële draagkracht van de in het ongelijk gestelde partij, om het bedrag van de vergoeding te verlagen;
- 2° de complexiteit van de zaak;
- 3° de kennelijk onredelijke aard van de situatie.

Als de in het ongelijk gestelde partij juridische tweedelijnsbijstand geniet, wordt de rechtsplegingsvergoeding, vermeld in het eerste lid, vastgelegd op het minimumbedrag bepaald door de Vlaamse Regering conform het tweede lid, behalve in geval van een kennelijk onredelijke situatie. In dat geval omkleedt het Handhavingscollege zijn beslissing tot vermindering of verhoging met bijzondere redenen.

Als meer partijen de rechtsplegingsvergoeding, vermeld in het eerste lid, ten laste van een of meer in het ongelijk gestelde partijen genieten, is het bedrag ervan maximaal het dubbel van de maximale rechtsplegingsvergoeding waarop de begunstigde die gerechtigd is om de hoogste vergoeding te eisen, aanspraak kan maken. Het Handhavingscollege verdeelt de rechtsplegingsvergoeding in dat geval tussen de partijen.

De tussenkomende partijen kunnen niet worden gehouden tot de betaling van de rechtsplegingsvergoeding en kunnen die vergoeding niet genieten.”.

Art. 103. In artikel 33, vijfde lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 december 2016, worden tussen het woord “rolrecht” en de zinsnede “, vermeld” de woorden “en de rechtsplegingsvergoeding” ingevoegd.

Art. 104. In artikel 34 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 3 juli 2015 en gewijzigd bij het decreet van 8 december 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 8 wordt de zinsnede “artikel 2, 1°, b)” telkens vervangen door de zinsnede “artikel 2, 1°, a) en b)”;

2° in paragraaf 9 wordt de zinsnede “artikel 2, 1°, b)” vervangen door de zinsnede “artikel 2, 1°, a) en b)”.

Art. 105. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 mei 2021, wordt een artikel 39/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 39/1. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan ambtshalve een geldboete opleggen wegens kennelijk onrechtmatig beroep.

De geldboete, vermeld in het eerste lid, bedraagt minimaal 125 euro en maximaal 2500 euro. De Vlaamse Regering kan de voormelde bedragen wijzigen ingevolge de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen.

De opbrengst van de geldboete, vermeld in het eerste lid, wordt gestort op de rekening van het fonds voor de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De Vlaamse Regering stelt de regels vast om de geldboete, vermeld in het eerste lid, op te leggen en te innen.”.

Art. 106. Artikel 40 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 107. Artikel 41 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 108. In Hoofdstuk 4, afdeling 2, van hetzelfde decreet, wordt een artikel 40 ingevoegd, dat luidt als volgt:

Art. 40. § 1. Met behoud van de toepassing van artikel 14, kan een Vlaams bestuursrechtcollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), op elk ogenblik de schorsing bevelen van de bestreden beslissing op voorwaarde dat wordt aangetoond dat:

- 1° de zaak hoogdringend is zodat de behandeling ervan onverenigbaar is met de behandelingstermijn van een vordering tot vernietiging;
- 2° en minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de vernietiging van de bestreden beslissing op het eerste gezicht verantwoordt.

§ 2. Met behoud van de toepassing van paragraaf 1, kan een Vlaams bestuursrechtcollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), op elk ogenblik de schorsing bevelen wegens uiterst dringende noodzakelijkheid op voorwaarde dat wordt aangetoond dat:

- 1° de zaak uiterst dringend noodzakelijk is zodat de behandeling ervan onverenigbaar is met de behandelingstermijn van een vordering tot schorsing als vermeld in paragraaf 1;
- 2° en minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de vernietiging van de bestreden beslissing op het eerste gezicht verantwoordt.

In voorkomend geval kan deze schorsing, op verzoek, bij wijze van voorlopige maatregel worden bevolen zonder dat de partijen of sommige van hen zijn gehoord. In dat geval worden in het arrest dat de voorlopige schorsing beveelt, de partijen binnen drie dagen opgeroepen om te verschijnen voor de kamer die uitspraak doet over de bevestiging van de schorsing.

§ 3. Het verzoekschrift, ingediend conform dit artikel, omschrijft de redenen op grond waarvan de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing wordt verzocht.

§ 4. Met behoud van de toepassing van de procedure, vermeld in paragraaf 2, tweede lid, wordt het schorsingsarrest, uitgesproken conform dit artikel, gewezen nadat de partijen zijn gehoord of behoorlijk opgeroepen.

Als de verzoekende partij noch verschijnt, noch vertegenwoordigd is op de zitting, wordt de vordering tot schorsing verworpen.

§ 5. Bij een vordering tot schorsing ingediend conform dit artikel, houdt een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), op verzoek van de verwerende of de tussenkomenende partij rekening met de waarschijnlijke gevolgen van de schorsing van de tenuitvoerlegging voor alle belangen die kunnen worden geschonden en met het algemeen belang. Het Vlaams bestuursrechtscollege kan besluiten de schorsing niet te bevelen als de nadelige gevolgen ervan op een klaarblijkelijk onevenredige wijze zwaarder wegen dan de voordelen.

§ 6. Als een vordering tot schorsing, ingediend conform dit artikel, wordt verworpen wegens het gebrek aan hoogdringendheid of uiterst dringende noodzakelijkheid kan een nieuwe vordering alleen worden ingediend als die steunt op nieuwe elementen die de hoogdringendheid of uiterst dringende noodzakelijkheid ervan rechtvaardigen. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan bovendien een termijn bepalen waarin geen enkele nieuwe vordering tot schorsing kan worden ingediend als het enige nieuw ingeroepen element bestaat uit het verloop van tijd.

§ 7. Als een vordering tot schorsing, ingediend conform dit artikel, en een vordering tot vernietiging aanhangig worden gemaakt bij een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), en als de verzoeker, in de loop van de schorsingsprocedure, afstand doet van het door hem ingediende beroep of als de bestreden beslissing wordt ingetrokken, zodat er geen uitspraak meer hoeft te worden gedaan, kan het Vlaams bestuursrechtscollege in een en hetzelfde arrest uitspraak doen over de vordering tot schorsing en over de vordering tot vernietiging.

§ 8. De schorsing bevolen met toepassing van dit artikel wordt onmiddellijk opgeheven, met toepassing van de procedure, vermeld in paragraaf 13, als blijkt dat binnen de beroepstermijn bepaald in de decreten, vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), geen verzoekschrift tot vernietiging is ingediend.

§ 9. Een verzoekschrift tot schorsing dat met toepassing van de procedure vermeld in dit artikel wordt ingesteld buiten de beroepstermijn bepaald in de decreten, vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan geen middelen bevatten die niet zijn geformuleerd in het verzoekschrift tot vernietiging.

§ 10. Een vordering tot schorsing, ingediend conform dit artikel, stuit de vervaltermijnen voor de indiening van de nota's in het kader van de vordering tot vernietiging vanaf de datum van de ontvangst van het verzoekschrift door een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), tot de dag na de betekening van het ingediende verzoek tot voortzetting van de rechtspleging. De griffier brengt de partijen daarvan onmiddellijk op de hoogte.

§ 11. De Vlaamse Regering bepaalt de vervaltermijnen waarbinnen de partijen het administratieve dossier en hun nota's indienen. Die vervaltermijnen mogen niet korter zijn dan vijftien dagen bij vorderingen die ingesteld zijn conform de procedure, vermeld in paragraaf 1.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de behandeling van de vordering tot schorsing ingediend conform dit artikel.

§ 12. Het arrest dat de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing beveelt, conform dit artikel, kan op verzoek van een partij een dwangsom opleggen aan een andere partij ten voordele van de partij die om de oplegging van de dwangsom heeft verzocht. In dat geval is artikel 38, § 2 tot en met § 4, van overeenkomstige toepassing.

§ 13. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan de arresten waarbij de schorsing is bevolen, conform dit artikel, op verzoek van de partijen of op eigen initiatief opheffen.

De opheffing is alleen mogelijk als nieuwe feiten, hetzij in rechte, hetzij in feite, zich voordoen of als de omstandigheden zodanig veranderd zijn dat de schorsing niet langer gerechtvaardigd is.

De partijen worden uitgenodigd om te verschijnen op een zitting waarop de vordering tot opheffing wordt behandeld.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de toepassing van de procedureregeling voor de opheffing van arresten, met inbegrip van het bepalen van termijnen en de organisatie van de zittingen, vermeld in dit artikel.”

Art. 109. In Hoofdstuk 4, afdeling 2, van hetzelfde decreet, wordt een artikel 41 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 41. Als bij een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), conform artikel 40 een vordering tot schorsing of schorsing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid aanhangig wordt gemaakt, kan het Vlaams Bestuursrechtscollege, op verzoek, bij voorraad en onder de voorwaarden, vermeld in artikel 40, § 1, § 2 en § 5, alle nodige maatregelen bevelen om de belangen van de partijen of van de personen die belang hebben bij de oplossing van de zaak veilig te stellen, met uitzondering van de maatregelen die betrekking hebben op de burgerlijke rechten.

Indien het Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a), van oordeel is dat er redenen zijn om, conform artikel 40, over te gaan tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van een bestuurlijke beveiligingsbeslissing als bedoeld in artikel 68 van het kaderdecreet Vlaamse handhaving van [datum], kan het, ambtshalve of op verzoek, beslissen om de beveiligingsbeslissing tijdelijk aan te passen.

Deze maatregelen worden, nadat de partijen gehoord zijn of behoorlijk zijn opgeroepen, bij een gemotiveerd arrest bevolen.

Als de verzoekende partij noch verschijnt, noch vertegenwoordigd is op de zitting, wordt de vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen verworpen.

Wanneer een vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen wordt verworpen wegens het gebrek aan hoogdringendheid of uiterst dringende noodzakelijkheid kan een nieuwe vordering slechts worden ingediend indien die steunt op nieuwe elementen die de hoogdringendheid of uiterst dringende noodzakelijkheid van deze vordering rechtvaardigen. Een Vlaams bestuursrechtcollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan bovendien een termijn bepalen waarin geen enkele nieuwe vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen kan worden ingediend indien het enige nieuw ingeroepen element bestaat uit het verloop van tijd.

In geval van uiterst dringende noodzakelijkheid kunnen voorlopige maatregelen worden bevolen, zonder dat de partijen of sommige van hen worden gehoord. In dat geval worden in het arrest dat de voorlopige maatregelen beveelt, de partijen binnen drie dagen opgeroepen om te verschijnen voor de kamer die uitspraak doet over de handhaving van de maatregelen die niet zouden zijn uitgevoerd.

De maatregelen die bevolen zijn met toepassing van dit artikel worden onmiddellijk opgeheven, met toepassing van de procedure, vermeld in artikel 40, § 13, als blijkt dat binnen de beroepstermijn bepaald in de decreten, vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), geen verzoekschrift tot vernietiging is ingediend.

Artikel 40, § 12 en § 13, zijn van overeenkomstige toepassing op de krachtens dit artikel uitgesproken arresten.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure met betrekking tot de in dit artikel bedoelde maatregelen.”.

Art. 110. Artikel 43 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 111. Artikel 44 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 44. Na een gehele of gedeeltelijke vernietiging van de bestreden beslissing kan het Handhavingscollege zelf een beslissing nemen zowel over het bedrag van de boete en, in voorkomend geval, over de voordeelontneming en de uitsluiting van steun, als over de publieke herstelmaatregelen en de bestuurlijke beveiligingsbeslissingen. Het Handhavingscollege kan bepalen dat zijn uitspraak daarover de vernietigde beslissing vervangt.”.

Hoofdstuk 25. Wijzigingen van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies

Art. 112. In het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies, het laatst gewijzigd bij het decreet van 11 februari 2022, wordt het opschrift van hoofdstuk 5 vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk 5. Handhaving”.

Art. 113. Artikel 10 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 10. Het kaderdecreet Vlaamse handhaving van [datum] is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 8 en 10, van toepassing op dit hoofdstuk.”.

Art. 114. Artikel 11 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

Art. 11. De tussenpersonen delen voor de toeristische logiezen in het Vlaamse Gewest waarvoor ze bemiddelen of promotie maken, op schriftelijk verzoek, de gegevens van de exploitant en de adresgegevens van de toeristische logiezen mee aan bevoegde toezichthouders.

De gegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen worden opgevraagd in de volgende gevallen:

- 1° in het kader van een steekproef om na te gaan of de toeristische logiezen waarvoor de tussenpersoon bemiddelt of promotie maakt, aangemeld zijn bij Toerisme Vlaanderen. Bij een steekproef worden maximaal de gegevens opgevraagd van alle exploitanten en toeristische logiezen in eenzelfde stad of gemeente. Er kunnen meerdere steekproeven gebeuren bij dezelfde tussenpersoon;
- 2° bij twijfel of een toeristisch logies waarvoor de tussenpersoon bemiddelt of promotie maakt, voldoet aan de voorwaarden, vermeld in dit decreet, en de uitvoeringsbesluiten ervan;
- 3° in het kader van een klacht over een toeristisch logies.

Art. 115. In artikel 12 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 11 februari 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. Als binnen vijf jaar vanaf de datum van het verslag van vaststelling een nieuwe inbreuk wordt vastgesteld, worden de bedragen, vermeld in paragraaf 1, verdubbeld.”;

2° paragraaf 3 tot en met 9 worden opgeheven.

Art. 116. Artikel 13 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 13. De Vlaamse Regering of haar gemachtigde wijst de personeelsleden van Toerisme Vlaanderen aan die optreden als een herstellinstantie als vermeld in artikel 2, 15°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum].

De Vlaamse Regering kan de aanwijzingsbevoegdheid, vermeld in het eerste lid, delegeren.”.

Art. 117. In hetzelfde decreet worden de volgende artikelen opgeheven:

1° artikel 14, gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2017;

2° artikel 14/1, ingevoegd bij het decreet van 8 juni 2018 en gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020.

Hoofdstuk 26. Wijzigingen van het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid

Art. 118. In hoofdstuk 6 van het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2020, wordt het opschrift "Afdeling 1. Toezichthouders" opgeheven.

Art. 119. Artikel 15 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 8 juni 2018 en 7 december 2018 en het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 15. Het kaderdecreet Vlaamse handhaving van [datum] is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 6, 7, 9 en 10, van toepassing op dit hoofdstuk."

Art. 120. In hoofdstuk 6 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2020, wordt het opschrift "Afdeling 2. Raadgeving en aanmaning" opgeheven.

Art. 121. Artikel 16 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 16. De vergunningsplicht, vermeld in artikel 11, niet naleven of handelen in strijd met een omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten is een inbreuk die gesanctioneerd wordt met een bestuurlijke geldboete van minimaal 1200 euro en maximaal 80.000 euro."

Art. 122. Artikel 17 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 17. De volgende personen zijn een herstelinstantie als vermeld in artikel 2, 15°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]:

- 1° de personeelsleden van de bevoegde administratie die de Vlaamse Regering of haar gemachtigde daarvoor aanwijst, voor de handelingen waarvoor de Vlaamse Regering of de provincie bevoegd is de omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten te verlenen;
- 2° de gemeentelijke personeelsleden die het college van burgemeester en schepenen daarvoor aanwijst, zelfs al zijn ze personeelslid van een andere gemeente;
- 3° de personeelsleden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband die het intergemeentelijk samenwerkingsverband daarvoor aanwijst;
- 4° de burgemeester of zijn plaatsvervanger.

De Vlaamse Regering kan opleidings- en ervaringsvereisten en andere voorwaarden bepalen waaraan categorieën van herstelinstanties moeten voldoen, en hun bevoegdheden inhoudelijk, geografisch of temporeel beperken."

Art. 123. In hoofdstuk 6 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2020, worden afdeling 3, die bestaat uit artikel 18 tot en met 21, en afdeling 4, die bestaat uit artikel 22 tot en met 26, opgeheven.

Hoofdstuk 27. Slotbepaling

Art. 124. Dit decreet treedt geheel of ten dele in werking op de datum, bepaald door de Vlaamse Regering.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van
Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en
Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en
Landbouw,

Jo BROUNS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 73.747/1
van 13 november 2023

over

een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van diverse decreten,
wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse
Handhaving van [datum]’

Op 2 juni 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van [datum]’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 31 oktober 2023. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, eerste voorzitter van de Raad van State, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd, en Katrien DIDDEN, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 13 november 2023.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich in hoofdzaak beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Met het Kaderdecreet van 14 juli 2023 ‘over de handhaving van Vlaamse regelgeving’ (aan te halen als “Kaderdecreet Vlaamse Handhaving”², hierna ook afgekort tot K VH) werd een nieuw algemeen kader vastgesteld voor de handhaving van Vlaamse regelgeving.

Het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving is niet uit zichzelf van toepassing op de Vlaamse regelgeving. Artikel 3 ervan vereist dat een afzonderlijk decreet het kaderdecreet van toepassing verklaart op de Vlaamse regelgeving die in dat decreet wordt aangewezen. Die bepaling luidt als volgt:

“Dit decreet is volledig of gedeeltelijk van toepassing op Vlaamse regelgeving als dat bij decreet wordt bepaald en conform de voorwaarden die bepaald zijn in dat voormelde decreet.

In afwijking van het eerste lid zijn artikel 25, 26 en 84 van toepassing op alle Vlaamse regelgeving.

In afwijking van het eerste lid zijn artikel 4, 6 en 77 tot en met 83 van toepassing op Vlaamse regelgeving als de Vlaamse Regering dat bepaalt conform de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt.

Dit decreet is niet van toepassing bij de uitoefening van het administratief toezicht, vermeld in artikel 7 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.”

Naast een standaardpakket met procedures voor gerechtelijke en bestuurlijke handhaving, bevat het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving in hoofdstuk 10 een aantal optionele instrumenten inzake handhaving³ die slechts van toepassing zijn wanneer de Vlaamse regelgeving dit uitdrukkelijk bepaalt, onder de voorwaarden die zij stelt, ook al is het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving al van toepassing gesteld op deze Vlaamse regelgeving conform artikel 3 ervan (de zogenaamde “*opt-in*” instrumenten uit hoofdstuk 10).⁴

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Artikel 1 K VH.

³ Zijnde onmiddellijke inning, consignatie en inhouding, bestuurlijk beslag, probatievoorwaarden, uitbreiding toepassingsgebied vereenvoudigde sanctieprocedure, financiële handhaving, handhavingsverzoek, bevoegdheden van de politiediensten, administratief beroep tegen bestuurlijke herstelbeslissing, bijzondere bepalingen over de uitvoering van publieke herstelmaatregelen, het opleggen van een waarborgsom bij feitelijk herstel en stakingsbevel bij verhindering van toezicht.

⁴ Artikel 86 K VH bepaalt immers: “Ook als Vlaamse regelgeving dit decreet van toepassing heeft gesteld conform artikel 3, zijn de artikelen van dit hoofdstuk alleen van toepassing wanneer de Vlaamse regelgeving dit uitdrukkelijk bepaalt, onder de voorwaarden die ze stelt.”

3.1. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe om het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving voor het eerst van toepassing te verklaren op een aantal instrumenten uit de Vlaamse regelgeving, namelijk:

- het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’ (hierna DABM) en de Vlaamse regelgeving die dit decreet qua handhaving overkoepelt⁵;
- de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna VCRO);
- het decreet van 5 februari 2016 ‘houdende het toeristische logies’ (hierna Logiesdecreet);
- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013;
- het decreet van 29 maart 2002 ‘tot bescherming van het varend erfgoed’;
- het decreet van 15 juli 2016 ‘betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid’.

Bij de toepassingstelling van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving op de voormelde regelgeving, wordt telkens het volgende bepaald:

- het toepasselijk maken van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving, met eventuele punctuele uitsluitingen en afwijkingen;
- de omschrijving van de verboden gedragingen, en de kwalificatie ervan als misdrijf, inbreuk of normschending;
- de strafsancities voor misdrijven en (optioneel) de minima en de maxima van de alternatieve bestuurlijke geldboete ingeval van bestuurlijke vervolging;
- de minima en maxima van de exclusieve bestuurlijke geldboetes voor de inbreuken;
- desgewenst de uitdrukkelijke keuze voor de toepassing van zogenaamde “*opt-in*” instrumenten uit hoofdstuk 10;
- de aanstellingsvoorwaarden van de herstelinstanties, bevoegd voor het betrokken decreet.

3.2. Verder bevat het voorontwerp van decreet wijzigingen aan het decreet van 4 april 2014 ‘betreffende de organisatie en de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges’ (hierna: DBRC-decreet) die betrekking hebben op de procedure voor het Handhavingscollege, dat doordat het KVVH van toepassing wordt verklaard nieuwe bevoegdheden zal uitoefenen inzake geschillen over sanctiebeslissingen, bestuurlijke herstel- en beveiligingsbeslissingen, herstelschikkingen en beslissingen over handhavingsverzoeken (hoofdstuk 24).

Naast een aantal louter technische wijzigingen, worden volgende instrumenten geïntroduceerd in de procedure voor het Handhavingscollege:

- de tussenkomst;
- de schorsingsprocedure en een schorsingsprocedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid, met de mogelijkheid tot het opleggen van voorlopige maatregelen;
- de rechtsplegingsvergoeding, en
- de gelboete wegens kennelijk onrechtmatig geding.

⁵ Zie de lijst in artikel 16.1.1 van het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’ (DABM); het voorontwerp brengt echter bovenop de aanpassing van het DABM in een aantal van de daar opgesomde instrumenten ook technische aanpassingen aan met het oog op de toepassing van titel XVI van het DABM en – via artikel 16.1.1 van het DABM – het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving op die instrumenten.

Ook wordt de hervormingsbevoegdheid van het Handhavingscollege uitgebreid.

3.3. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om de datum van de gehele of gedeeltelijke inwerkingtreding van het decreet te bepalen (artikel 124).

BEVOEGDHEID

4. In zijn advies 72.624/3 van 28 februari 2023⁶ heeft de Raad van State meerdere bevoegdheidsbezwaren opgeworpen met betrekking tot het voorontwerp dat geleid heeft tot het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving. Het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving werd echter aangenomen zonder aan al deze bezwaren tegemoet te komen. In zoverre de betrokken bepalingen die na het advies ongewijzigd zijn gebleven, thans van toepassing worden verklaard op concrete Vlaamse regelgeving, blijven de in het advies 72.624/3 gemaakte bevoegdheidsbezwaren onverminderd gelden.⁷

5. Daarnaast werden in datzelfde advies voorbehouden geformuleerd bij een aantal bepalingen waarvan de bestaanbaarheid met de bevoegdheidsverdelende regels slechts kan worden beoordeeld op het ogenblik dat deze bepalingen van toepassing worden verklaard op een welbepaalde Vlaamse regelgeving:

“6.1. Krachtens artikel 8, § 2, eerste lid, 5°, van het voorontwerp kunnen ook ‘personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten, vermeld in artikel 2 van de wet op het politieambt’ worden aangewezen als toezichthouder. Luidens artikel 97, eerste lid, van het voorontwerp zijn diezelfde personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten *van rechtswege* toezichthouder.”⁸

Zoals uit artikel 8, § 1, eerste lid, van het voorontwerp blijkt, zijn de toezichthouders bevoegd voor zowel het toezicht op de Vlaamse regelgeving als de opsporing van misdrijven en inbreuken. Uit de definitie van het begrip opsporing in artikel 2, 22°, van het voorontwerp kan worden opgemaakt dat hiermee zowel een strafrechtelijk als een bestuursrechtelijk opsporingsonderzoek wordt bedoeld. Derhalve kunnen de personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten worden belast met het toezicht op de Vlaamse regelgeving en met de bestuurlijke opsporing van misdrijven en inbreuken op die regelgeving.

Voorts wordt de Vlaamse Regering in artikel 8, § 3, eerste lid, van het voorontwerp gemachtigd om opleidings- en ervaringsvereisten en andere voorwaarden te bepalen waaraan categorieën van toezichthouders, en derhalve ook de personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten die als toezichthouder worden aangewezen, moeten voldoen.

6.2. De organisatie van de politie is een bevoegdheid van de federale overheid. Op grond hiervan heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving in advies 64.535/3, met

⁶ Adv.RvS 72.624/3 van 28 februari 2023 over het voorontwerp dat heeft geleid tot het KVH, *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1724/1, 403 e.v.

⁷ In die zin kan onder meer verwezen worden naar de opmerkingen 8.1 tot 9.3 van het voormelde advies 72.624/3 met betrekking tot artikel 9, § 6, en artikel 20, § 1, KVH.

⁸ *Voetnoot 11 van het aangehaalde advies*: Overeenkomstig artikel 86 van het voorontwerp is die bepaling enkel van toepassing wanneer de Vlaamse regelgeving die het aan te nemen decreet van toepassing verklaart, dit uitdrukkelijk bepaalt, onder de voorwaarden die ze stelt.

verwijzing naar advies 50.372/AV/4 van 4 juli 2012,⁹ opgemerkt dat de decreetgever de personeelsleden van de politiediensten niet mag belasten met de bestuurlijke opsporing die erop gericht is een bestuurlijke sanctie op te leggen, laat staan dat hij aan die personeelsleden ‘opleidings- en ervaringsvereisten’ vermag op te leggen, dat voor de ontworpen regeling een beroep moest worden gedaan op de impliciete bevoegdheden vermeld in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en dat betwijfeld kon worden of voldaan was aan de voorwaarden daartoe. De Raad was van oordeel dat opdat wel zou voldaan zijn aan die voorwaarden ‘minstens vereist [is] dat de ontworpen regeling enkel van toepassing is voor zover de decreetgever op het ogenblik dat hij het aan te nemen decreet van toepassing verklaart op een Vlaamse regelgeving, dat uitdrukkelijk bepaalt, naar het voorbeeld van hetgeen het geval is voor hoofdstuk 5 van het aan te nemen decreet,¹⁰ en dat hij bij die gelegenheid aantoont dat het voor die bepaalde aangelegenheid noodzakelijk is de politiediensten te belasten met de bestuurlijke opsporing’.¹¹

In zoverre uit de artikelen 8, § 2, eerste lid, 5°, en 97 van het voorontwerp voortvloeit dat personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten worden belast met bestuurlijke opsporing, zou voor die bepalingen bijgevolg een beroep moeten worden gedaan op de impliciete bevoegdheden.

6.3. Daarbij komt nog dat wanneer de personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten als toezichthouder worden aangewezen, ze niet alleen worden belast met de (bestuurlijke) opsporing van inbreuken en misdrijven, maar ook met het toezicht, zijnde een handeling die erop gericht is om de naleving van Vlaamse regelgeving te controleren. Om op dergelijke wijze het toezicht op de naleving van bepaalde gemeenschaps- of gewestnormen aan de politie toe te vertrouwen, zou evenzeer een beroep moeten worden gedaan op de impliciete bevoegdheden.¹²

6.4. In de memorie van toelichting bij het thans voorliggende voorontwerp wordt echter niet uiteengezet waarom de stellers ervan van oordeel zijn dat is voldaan aan de voorwaarden daartoe. Uit de toelichting bij artikel 97 van het voorontwerp lijkt te kunnen worden opgemaakt dat dit wordt overgelaten aan het decreet dat die bepaling van toepassing verklaart:

‘Deze afdeling voorziet in de principiële mogelijkheid voor Vlaamse regelgeving om het operationeel kader van de politiediensten van rechtswege de hoedanigheid van toezichthouder te verlenen in de zin van dit decreet, voor de normschendingen, inbreuken en misdrijven die ze aanduidt en onder de voorwaarden die ze stelt. In de begeleidende memorie van toelichting van het implementatiedecreet dient dan te worden aangetoond waarom dit voor die bepaalde aangelegenheid noodzakelijk is.’

6.5. In zoverre het de bedoeling lijkt om enkel bij het van toepassing verklaren van artikel 97 van het voorontwerp, aan te tonen dat aan de voorwaarden van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is voldaan, moet erop worden gewezen dat uit wat

⁹ Voetnoot 12 van het aangehaalde advies: Adv.RvS 50.372/AV/4 van 4 juli 2012 over een voorontwerp van ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ‘tot wijziging van de ordonnantie van 22 november 1990 betreffende de organisatie van het openbaar vervoer in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest’, opmerking 14.

¹⁰ Voetnoot 13 van het aangehaalde advies: Voetnoot 28 van het aangehaalde advies: Zie artikel 31 van het voorontwerp.

¹¹ Voetnoot 14 van het aangehaalde advies: Adv.RvS 64.535/3 van 10 januari 2019, opmerkingen 11.1 tot 11.4.

¹² Voetnoot 15 van het aangehaalde advies: Adv.RvS 58.751/1 van 15 februari 2016 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van het Vlaamse Gewest van 15 juli 2016 ‘betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid’, Parl.St. VI.Parl. 2015-16, nr. 767/1, 158, opmerking 6.

voorafgaat blijkt dat dit ook voor het van toepassing verklaren van artikelen 8, § 2, eerste lid, 5°, van het voorontwerp vereist zal zijn.

6.6. Daarbij komt nog dat, meer nog dan in advies 64.535/3 het geval was,¹³ betwijfeld kan worden dat de weerslag op de bevoegdheid van de federale overheid marginaal is.

Weliswaar worden, in tegenstelling tot wat het geval is in het kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving van 22 maart 2022,¹⁴ de personeelsleden van de politiediensten vermeld in artikel 2 van de wet van 5 augustus 1992 ‘op het politieambt’ die overeenkomstig artikel 8, § 2, eerste lid, 5°, van het voorontwerp worden aangewezen als toezichthouder niet van rechtswege bevoegd voor toezicht en bestuurlijke opsporing, maar enkel voor zover de politiediensten de personeelsleden in kwestie daarvoor aanwijzen. Dit vermindert de weerslag op de bevoegdheden van de federale overheid enigszins. Het voorgaande neemt niet weg dat in de mogelijkheid voor de politiediensten om personeelsleden te belasten met het toezicht en de bestuurlijke opsporing bij decreet wordt voorzien, en niet bij wet. Wanneer artikel 97 van het voorontwerp van toepassing wordt verklaard, zijn de betrokken personeelsleden van de politiediensten van rechtswege toezichthouder, zodat er geen gewag kan worden gemaakt van een verminderde weerslag op de bevoegdheden van de federale overheid.

Voorts moet worden opgemerkt dat, doordat personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten niet enkel met het *toezicht* op de Vlaamse regelgeving worden belast, maar (kunnen) worden aangewezen als *toezichthouder*, de bepalingen van het voorontwerp die de bevoegdheden van de toezichthouder regelen,¹⁵ op hen van toepassing zouden worden. Als toezichthouder zouden ze ook gehouden zijn de algemene beleidslijnen te volgen die de Vlaamse Regering overeenkomstig artikel 76 van het voorontwerp vastlegt voor toezicht, opsporing, vervolging, sanctionering, beveiliging en herstel. Op die wijze worden de taken en bevoegdheden van de personeelsleden van het operationeel kader op vergaande wijze geregeld.

Bovendien kan de mogelijkheid waarin de artikelen 8, § 2, eerste lid, 5°, en 97 van het voorontwerp voorzien om personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten aan te wijzen als toezichthouder, ertoe leiden dat die personeelsleden van de politiediensten kunnen worden belast met het toezicht op alle Vlaamse regelgeving en de bestuurlijke opsporing van alle misdrijven en inbreuken waarin decreten van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest voorzien. Daardoor zouden de politiediensten op systematische wijze worden ingeschakeld in het toezicht op en de bestuurlijke opsporing van op grond van Vlaamse regelgeving gesanctioneerde misdrijven of inbreuken.

6.7. Het is weliswaar zo dat uit artikel 86 van het voorontwerp blijkt dat artikel 97 alleen van toepassing wordt wanneer de Vlaamse regelgeving die het aan te nemen decreet van toepassing verklaart, dit uitdrukkelijk bepaalt, onder de voorwaarden die ze stelt. Die bepaling is geïnspireerd op artikel 26, § 3, van het kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving van 22 maart 2019,¹⁶ waarmee de decreetgever beoogde tegemoet te komen aan de

¹³ Voetnoot 16 van het aangehaalde advies: Adv.RvS 64.535/3 van 10 januari 2019, opmerking 11.4.

¹⁴ Voetnoot 17 van het aangehaalde advies: Zie artikel 26, § 3, van het kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving van 22 maart 2019.

¹⁵ Voetnoot 18 van het aangehaalde advies: Artikelen 11 tot 24 van het voorontwerp. Zie ook artikel 63 en volgende van het voorontwerp, waaruit blijkt dat ook de toezichthouder beveiligingsmaatregelen kan opleggen.

¹⁶ Voetnoot 19 van het aangehaalde advies: Die bepaling luidt: “De personeelsleden van de politiediensten, vermeld in artikel 2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, zijn bevoegd voor de bestuurlijke opsporing van de inbreuken en misdrijven die de Vlaamse regelgeving aanduidt, onder de voorwaarden die ze stelt.”

bevoegdheidsbezwaren van de Raad van State die in opmerking 6.2 in herinnering worden gebracht.¹⁷

Er moet evenwel worden vastgesteld dat niet in een gelijkaardige regeling is voorzien wanneer artikel 8, § 2, 5°, van het aan te nemen decreet van toepassing wordt verklaard, hetgeen zou moeten worden verholpen.

Voorts lijkt artikel 26, § 3, van het kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving minder ruim gesteld, vermits de van toepassing verklaring van die bepaling betrekking heeft op *de inbreuken en de misdrijven die de Vlaamse regelgeving aanduidt*. De van toepassing verklaring waarin artikel 86 van het voorontwerp voorziet, lijkt niet te vereisen dat de decreetgever inbreuken en misdrijven aanduidt waarop de aangewezen personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten toezicht houden. Dit zou moeten worden verduidelijkt.

Vermits hoogst twijfelachtig is dat voor de ontworpen regeling een beroep kan worden gedaan op de impliciete bevoegdheden, zou veeleer met de federale overheid een samenwerkingsakkoord moeten worden gesloten overeenkomstig artikel 92*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, waarin de mogelijkheid wordt geregeld om voor de handhaving van Vlaamse regelgeving een beroep te doen op personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten. Alleszins zal, wanneer artikel 8, § 2, eerste lid, 5°, of artikel 97 van het voorontwerp van toepassing worden verklaard, op overtuigende wijze moeten kunnen worden aangetoond waarom het noodzakelijk is de politiediensten te belasten met het toezicht op de naleving van (specifieke) Vlaamse regelgeving en met de bestuurlijke opsporing van (specifieke) misdrijven en inbreuken, en waarom het toezicht en de opsporing door personeelsleden van overheden die tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest daartoe niet volstaan.

6.8. Het voorgaande geldt ook voor de mogelijkheid om de bijzondere veldwachters vermeld in artikel 61 van het Veldwetboek aan te wijzen als toezichthouder (artikel 8, § 2, eerste lid, 7°, van het voorontwerp).¹⁸

Bijgevolg moet nu worden onderzocht of het toepasselijk maken van het KVH op de in het voorontwerp vermelde regelgevingen gebeurt op een bevoegdheidsconforme wijze.

5.1. Er is vooreerst nood aan een afdoende verantwoording voor het beroep doen op de impliciete bevoegdheden telkens wanneer artikel 8, § 2, eerste lid, 5° en 7°, KVH van toepassing wordt verklaard. Het gaat om bepalingen die de Vlaamse Regering toelaten om personeelsleden van de politie en veldwachters, die in beginsel onder de bevoegdheid van de federale overheid vallen, als toezichthouders aan te wijzen.

5.1.1. In dat verband moet in de eerste plaats worden gewezen op artikel 18, 2°, van het voorontwerp dat aan artikel 16.1.1 van het DABM een paragraaf 2 toevoegt, luidende:

“§ 2. Het kaderdecreet Vlaamse handhaving van [14 juli 2023] is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11 en 12, van toepassing op deze titel en de regelgeving, vermeld in paragraaf 1.”

¹⁷ Voetnoot 20 van het aangehaalde advies: Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1825/1, 28.

¹⁸ Adv.RvS 72.624/3 van 28 februari 2023, *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1724/1, 403 e.v., opmerkingen 6.1-6.8.

Hiertoe behoort artikel 8, § 2, eerste lid, 5° en 7°, van het KVH. In de memorie van toelichting ontbreekt echter een verantwoording waaruit blijkt dat de voorwaarden voor de toepassing van de impliciete bevoegdheden zouden zijn vervuld. Artikel 8, § 2, eerste lid, 5° en 7°, van het KVH kan dan ook slechts van toepassing worden verklaard op het DABM op voorwaarde dat wat dat betreft alsnog een afdoende verantwoording wordt gegeven in de memorie van toelichting, zo niet moeten die bepalingen op grond van artikel 3 van het KVH worden uitgezonderd van de toepasselijkheidsverklaring.¹⁹

5.1.2. Verder moet ook worden gewezen op de hoofdstukken 2 tot en met 9, 11, 13, 15 tot en met 18, 20, 21 en 23 van het voorontwerp, die verwijzen naar titel XVI van het DABM waarop artikel 16.1.1 van het DABM doorverwijst naar het KVH. Dit heeft tot gevolg dat artikel 8, § 2, eerste lid, 5° en 7°, KVH ook geldt voor die regelgeving, en dat dus ook voor de uitbreiding tot die instrumenten een verantwoording in het licht van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 voorhanden moet zijn. Artikel 8, § 2, eerste lid, 5° en 7°, KVH kan dan ook slechts van toepassing worden verklaard op die instrumenten op voorwaarde dat wat dat betreft alsnog een afdoende verantwoording wordt gegeven in de memorie van toelichting, zo niet moeten die bepalingen op grond van artikel 3 van het KVH worden uitgezonderd van de toepasselijkheidsverklaring.

5.1.3. Ten slotte verklaren de hoofdstukken 14, 19, 22, 25 en 26 van het voorontwerp het KVH, met inbegrip van artikel 8, § 2, eerste lid, 5° en 7°, ervan, van toepassing op de betrokken sectorregelgevingen. Ook hiervoor moet een verantwoording in het licht van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 voorhanden zijn. Artikel 8, § 2, eerste lid, 5° en 7°, KVH kan dan ook slechts van toepassing worden verklaard op die regelgeving op voorwaarde dat wat dat betreft alsnog een afdoende verantwoording wordt gegeven in de memorie van toelichting, zo niet moeten die bepalingen op grond van artikel 3 van het KVH worden uitgezonderd van de toepasselijkheidsverklaring.

5.2. In het licht van opmerking 6.5 van het aangehaalde advies 72.624/3 is een dergelijke verantwoording ook noodzakelijk voor het – met toepassing van artikel 86 van het KVH – van toepassing verklaren van het optionele artikel 97 van het KVH dat de personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten, vermeld in artikel 2 van de wet op het politieambt van 5 augustus 1992, van rechtswege toezichthouder maakt. Het voorontwerp verklaart die bepaling van toepassing op een aantal sectorale regelgevingen, namelijk in hoofdstuk 14 (artikel 40), hoofdstuk 19 (artikel 59), hoofdstuk 22 (artikel 87) en hoofdstuk 25 (artikel 113). In de memorie van toelichting ontbreekt evenwel een verantwoording waaruit blijkt dat aan de voorwaarden van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is voldaan. Ook hier geldt dat als er een verantwoording is voor de toepassing van de impliciete bevoegdheden die telkens moet worden gespecificeerd in de memorie van toelichting, en dat als die verantwoording er voor een bepaalde sectorale regelgeving niet is, artikel 97 van het KVH niet van toepassing mag worden verklaard op die regelgeving.

¹⁹ Artikel 3 van het KVH maakt het mogelijk om het KVH “geheel of gedeeltelijk” van toepassing te maken op Vlaamse regelgeving. Bijgevolg kunnen ook bepalingen die niet tot het optionele pakket van hoofdstuk 10 van het KVH behoren wel degelijk worden uitgezonderd bij het toepasselijk verklaren van het KVH op specifieke Vlaamse regelgeving.

6. In verband met de bevoegdheidstoewijzing aan het Handhavingscollege en de voorwaarden om een beroep te kunnen doen op de impliciete bevoegdheden, stelde de Raad van State in zijn advies 72.624/3 wat volgt:

“12.1. De artikelen 42, 46 en 55 van het voorontwerp voorzien in de mogelijkheid om, binnen de vijfenveertig dagen, bij het Handhavingscollege beroep aan te tekenen tegen de administratieve eindbeslissing over de bestuurlijke vervolging of het bestuurlijk herstel en tegen de beslissing tot volledige of gedeeltelijke verwerping van het bezwaar tegen een sanctiebeslissing. Overeenkomstig artikel 74 van het voorontwerp kunnen derden die in hun rechtmatige belangen geschaad worden door bestuurlijke herstelbeslissingen of herstelschikkingen, daartegen een beroep instellen bij het Handhavingscollege.

12.2. Artikel 160 van de Grondwet behoudt aan de federale overheid de bevoegdheid voor om de samenstelling, de bevoegdheid en de werking van de Raad van State te bepalen, met inbegrip van de procedureregels, en de gevallen te definiëren waarin de Raad van State bij wege van arrest uitspraak doet als administratief rechtscollege en advies uitbrengt.²⁰

Artikel 161 van de Grondwet behoudt aan de federale overheid de bevoegdheid voor om administratieve rechtscolleges op te richten.²¹ Samen gelezen met de artikelen 144 tot 146 van de Grondwet behouden deze bepalingen aan de federale overheid ook de bevoegdheid voor om “hun bevoegdheden en de door hen na te leven procedureregels te bepalen”.²²

Aangezien het Handhavingscollege een administratief rechtscollege is dat uitspraak doet over jurisdictionele beroepen, is de Vlaamse decreetgever in beginsel niet bevoegd om de ontworpen bepalingen aan te nemen. Bovendien raakt het voorontwerp aan onder meer de bevoegdheid van de Raad van State, en betreedt de decreetgever ook in dit opzicht een aan de federale wetgever voorbehouden materie.²³

12.3. Zowel het Grondwettelijk Hof²⁴ als de Raad van State, afdeling Wetgeving,²⁵ hebben evenwel bevestigd dat het niet uitgesloten is dat de gemeenschappen en gewesten,

²⁰ Voetnoot 40 van het aangehaalde advies: GwH 19 mei 2022, nr. 69/2022, B.18.

²¹ Voetnoot 41 van het aangehaalde advies: GwH 27 januari 2011, nr. 8/2011, B.8.4.

²² Voetnoot 42 van het aangehaalde advies: GwH 27 januari 2011, nr. 8/2011, B.8.4.

²³ Voetnoot 43 van het aangehaalde advies: Zie in verband met de Raad voor vergunningsbetwistingen: adv.RvS 72.576/AV van 15 februari 2023 over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges en het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft de uitbreiding van de rechtsmacht van de Raad voor Vergunningsbetwistingen’, opmerking 4.4.

²⁴ Voetnoot 44 van het aangehaalde advies: GwH 30 april 2003, nr. 49/2003, B.8.1 tot B.8.5; GwH 27 januari 2011, nr. 8/2011, B.8.1 tot B.8.9; GwH nr.53/2016, 21 april 2016, B.92.3 tot B.92.5.3.

²⁵ Voetnoot 45 van het aangehaalde advies: Adv.RvS 35.979/1, 30 oktober 2003, over een voorontwerp van decreet ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’; adv.RvS 36.359/1, 15 januari 2004, over een voorontwerp van decreet ‘betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’; adv.RvS 39.080/AV/3, 18 oktober 2005, over een voorontwerp van decreet ‘houdende de wijziging van de Gemeentekieswet, de Provinciekieswet, de wet betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven en de wet tot organisatie van de geautomatiseerde stemming’; adv.RvS 38.240/3, 26 april 2005, over een voorontwerp van Gemeentedecreet; adv.RvS 38.530/VR/3, 12 juli 2005, over een voorontwerp van Provinciedecreet; adv.RvS 40.316/1, 11 mei 2006, over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn’; adv.RvS 40.450/3, 7 juni 2006, over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn’; adv.RvS 42.324/AV, 20 maart 2007, over een voorontwerp van decreet ‘tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XVI Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen’; adv.RvS 44.130/1,

op grond van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, bij decreet of ordonnantie aan de Raad van State de bevoegdheid onttrekken om bepaalde bestuurlijke geschillen te beslechten en deze toewijzen aan bij decreet of ordonnantie opgerichte rechtscolleges, voor zover aan de voorwaarden voor de uitoefening van de impliciete bevoegdheden is voldaan. Daartoe is vereist dat de regeling noodzakelijk is voor de uitoefening van een bevoegdheid van de gemeenschap of het gewest, dat de weerslag van de regeling op de federale aangelegenheid slechts marginaal is en dat deze aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde regeling leent. Dit werd ook nog bevestigd tijdens de parlementaire voorbereiding van artikel 144, tweede lid, van de Grondwet.²⁶

Uit de parlementaire voorbereiding van de artikelen 160 en 161 van de Grondwet en met name uit de verklaringen van de minister van Binnenlandse Zaken in de Kamercommissie, die door meerdere leden van de Senaatscommissie werden bevestigd, blijkt dat de grondwetgever, wat de marginale weerslag betreft, in ieder geval twee grenzen zag. In de eerste plaats zal de toepassing van de impliciete bevoegdheden ‘er zeker niet toe kunnen leiden dat de Gemeenschappen of de Gewesten een algemeen systeem van administratieve rechtscolleges opbouwen, of zelfs een algemeen administratief rechtscollege’,²⁷ en in de tweede plaats ‘moet de Raad van State – als hoogste administratief rechtscollege – altijd in laatste aanleg uitspraak kunnen doen’.²⁸

12.4. In arrest nr. 8/2011 van 27 januari 2011 was het Grondwettelijk Hof van oordeel dat bij de oprichting van de Raad voor vergunningsbetwistingen bij decreet van het Vlaamse Gewest van 27 maart 2009 ‘tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid’, aan de voorwaarden voor de uitoefening van de impliciete bevoegdheden was voldaan. Het Hof stelde:

‘B.8.7.2. Uit de voormelde parlementaire voorbereiding blijkt dat de decreetgever de oprichting van een administratief rechtscollege noodzakelijk achtte, enerzijds, om het beroep bij de Vlaamse Regering te vervangen door een beroepsprocedure bij een onpartijdige en onafhankelijke instantie die over voldoende expertise zou beschikken om te kunnen oordelen of vergunningsbeslissingen in overeenstemming zijn met de goede ruimtelijke ordening en, anderzijds, om een snelle afhandeling van dat beroep te kunnen verzekeren. Het blijkt niet dat die beoordeling onjuist is.

B.8.8. De aangelegenheid van de beroepsprocedure tegen een bestuurlijke beslissing waarbij een vergunning wordt uitgereikt of geweigerd, een as-buittattest wordt uitgereikt of geweigerd of een constructie al dan niet wordt opgenomen in een

13 maart 2008, over een voorontwerp van decreet ‘betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn’; adv.RvS 45.195/3 van 14 oktober 2008, over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het gemeentedecreet’; adv.RvS 45.519/3 van 13 januari 2009, over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het Provinciedecreet en van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking’; adv.RvS 48.756/3 van 26 oktober 2010, over een voorontwerp van decreet ‘houdende organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen en houdende wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn’; adv.RvS 53.889/AV/1 van 17 oktober 2013, over een voorontwerp van decreet ‘betreffende de omgevingsvergunning’; adv.RvS 55.237/AG/4 van 10 maart 2014, over een voorontwerp van decreet ‘créant un Conseil du contentieux administratif wallon’; adm.RvS 59.790/1/V van 13 september 2016 over een voorontwerp van decreet ‘betreffende onteigening van algemeen nut’; adv.RvS 59.790/1/V van 13 september 2016, over een voorontwerp van decreet ‘betreffende onteigening van algemeen nut’; adv.RvS 61.794/3 van 9 oktober 2017, over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap ‘over het lokaal bestuur’.

²⁶ Voetmoot 46 van het aangehaalde advies: Parl.St. Senaat 2012-2013, 5 – 2242/1, 2.

²⁷ Voetmoot 47 van het aangehaalde advies: Parl.St. Senaat, BZ 1991-1992, 100-48/2, 11.

²⁸ Voetmoot 48 van het aangehaalde advies: Parl.St. Kamer 1992-93, nr. 831/3, 7.

vergunningsregister leent zich tot een gedifferentieerde regeling aangezien op het federale niveau er ook uitzonderingen zijn op de algemene bevoegdheid van de Raad van State en de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State enkel uitspraak doet over beroepen tot nietigverklaring van de in artikel 14, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State vermelde akten en reglementen voor zover in geen beroep bij een ander administratief rechtscollege is voorzien.

B.8.9. De weerslag op de aan de federale wetgever voorbehouden bevoegdheid is tenslotte marginaal, nu de bevoegdheid van de Raad voor vergunningsbetwistingen is beperkt tot beroepen die worden ingesteld tegen de individuele beslissingen vermeld in artikel 133/56, tweede lid, van het decreet van 18 mei 1999.

B.8.10.1. Luidens artikel 160 van de Grondwet worden de bevoegdheid en de werking van de Raad van State door de wet bepaald. Op grond van artikel 14, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State doet de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak over ‘de cassatieberoepen ingesteld tegen de door de administratieve rechtscolleges in laatste aanleg gewezen beslissingen in betwiste zaken wegens overtreding van de wet of wegens schending van substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen’.

B.8.10.2. In de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepalingen werd uitdrukkelijk bevestigd dat de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, met toepassing van het voormelde artikel 14, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als cassatierechter optreedt ten aanzien van de uitspraken van de Raad voor vergunningsbetwistingen (Parl. St., Vlaams Parlement, 2008-2009, nr. 2011/1, p. 211), hetgeen te dezen noodzakelijk is in het licht van de beoordeling van het marginaal karakter van de maatregel.

B.8.10.3. Bijgevolg beperken de bestreden bepalingen niet op overdreven wijze de bevoegdheden van de Raad van State, zodat de decreetgever slechts op marginale wijze is getreden op de ter zake aan de federale wetgever voorbehouden bevoegdheid.’

12.5. In het verlengde van dat arrest heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, nadat hij bij de oprichting van het Milieuhandavingscollege van oordeel was dat niet was voldaan aan de voorwaarden om een beroep te doen op de impliciete bevoegdheden,²⁹ geen bezwaar gemaakt tegen de bevoegdheidsuitbreiding van dat college, dat werd omgedoopt tot Handavingscollege, tot (alternatieve) bestuurlijke geldboetes voor stedenbouwkundige misdrijven en inbreuken,³⁰ en bestuurlijke geldboetes opgelegd op grond van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.³¹

²⁹ Voetnoot 49 van het aangehaalde advies: Adv.RvS 42.324/AV/3 van 20 maart 2007 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 21 december 2007 ‘tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XVI “Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen”’, *Parl.St.* VI.Parl. 2006-07, nr. 1249/1, 215-217, opmerkingen 5.1 tot 5.4.

³⁰ Voetnoot 50 van het aangehaalde advies: Adv.RvS 54.879/1 van 24 januari 2014 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 25 april 2014 ‘betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning’, *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2419/1, 222, opmerking 3.

³¹ Voetnoot 51 van het aangehaalde advies: Adv.RvS 58.516/1/3 van 17 december 2015 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 4 mei 2016 ‘houdende wijziging van diverse decreten ingevolge de integratie van de opdrachten van het agentschap Inspectie RWO in het departement Leefmilieu, Natuur en Energie en het agentschap Wonen-Vlaanderen, alsook betreffende de begrotingsfondsen en andere technische aanpassingen’, *Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 653/1, 67-68, opmerking 10.

De Raad van State kwam echter tot dat oordeel op grond van de toen voorliggende teksten en rekening houdend met de in memorie van toelichting ervan ingeroepen verantwoording. Vermits zowel de draagwijdte van de ontworpen regeling als de in de memorie van toelichting ervoor gegeven verantwoording verschilt van de voorontwerpen waaromtrent de Raad van State in de voormelde adviezen uitspraak heeft gedaan, moet de Raad van State overgaan tot een nieuw onderzoek van de overeenstemming van het voorontwerp met de voorwaarden voor de uitoefening van impliciete bevoegdheden op grond van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.³²

Derhalve moet worden nagegaan of de ontworpen regeling noodzakelijk is om de eigen bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest uit te oefenen, of de overgedragen materie zich leent tot een gedifferentieerde regeling en of de weerslag op de bevoegdheid van de federale overheid marginaal is.

12.6. Wat de vereisten van de gedifferentieerde regeling en de marginale weerslag betreft, beroept de in de memorie van toelichting aangevoerde verantwoording zich op de criteria die het Grondwettelijk Hof in het hiervoor aangehaalde arrest nr. 8/2011 van 27 januari 2011 heeft geformuleerd.

Indien de ontworpen regeling door de decreetgever op een dergelijke wijze van toepassing zou worden verklaard dat het Handhavingscollege de bevoegdheid wordt verleend voor de beroepen tegen de handhavingsbeslissingen in alle of een groot aantal beleidsdomeinen, dan kan in ieder geval geen gewag worden gemaakt van een marginale weerslag op de bevoegdheid van de federale overheid. De (volledige of gedeeltelijke) toepassing van het aan te nemen decreet in een bepaalde aangelegenheid is evenwel afhankelijk van een decreet dat dit bepaalt, evenals de voorwaarden van die van toepassingverklaring. De vraag of de weerslag van de ontworpen regeling op de bevoegdheid van federale overheid slechts marginaal is, kan dan ook slechts effectief worden beoordeeld op het ogenblik dat het aan te nemen decreet overeenkomstig artikel 3 ervan bij een aan de Raad van State om advies voorgelegde tekst van toepassing wordt verklaard op een (specifieke) Vlaamse regelgeving, namelijk wanneer duidelijk is wat precies de aard en de omvang is van de eventuele bijkomende bevoegdheden die met een dergelijke tekst aan het Handhavingscollege worden toegekend. Op dit punt moet dan ook een strikt voorbehoud worden geformuleerd.

12.7. Wat het vereiste van de noodzakelijkheid betreft, beroepen de stellers van het voorontwerp zich in essentie op de eigenheid van het handhavingsrecht. Zo wordt in de memorie van toelichting onder meer het volgende gesteld:

‘Dat de beoordeling van sanctiebeslissingen ‘een zekere eigenheid’ in zich draagt, kan niet ontkend worden. Dit blijkt reeds uit het feit dat art. 44 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges aan het Handhavingscollege als enige administratieve rechtscollege de bevoegdheid verleent om ‘na gehele of gedeeltelijke vernietiging zelf een beslissing (te) nemen over het bedrag van de boete en, in voorkomend geval, over de voordeelontneming, en bepalen dat zijn uitspraak daarover de vernietigde beslissing vervangt.’ Volgens het Grondwettelijk Hof ligt de verklaring van deze bevoegdheid in het feit dat ‘het nemen of beoordelen

³² Voetnoot 52 van het aangehaalde advies: Zie *mutatis mutandis* adv.RvS 72.576/AV van 15 februari 2023, opmerking 4.8.

van sanctiebeslissingen tot de essentie van de rechterlijke opdracht inzake handhaving behoort.³³

Het KVH voorziet (zoals het KBH van 2019) in een jurisdictionele controle met volle rechtsmacht, wat een hervormingsbevoegdheid inhoudt, en dit zowel voor sanctie- als voor herstelbeslissingen. Deze beslissingen delen dezelfde grondslag, met name de schuldige bijdrage van de overtreder aan het misdrijf of de inbreuk, en zullen in de context van het KVH steeds vaker in één enkele formele beslissing voorkomen, als het product van een geïntegreerde bestuurlijke sanctie – en herstelprocedure in de zin van artikel 57 KVH. Vermeden moet worden [dat] de jurisdictionele controle van dergelijke geïntegreerde (of minstens verwante beslissingen) wordt verkaveld over meerdere rechtscolleges.

Ook de toetsing van bestuurlijke herstelmaatregelen aan de herstelmethodiek van art. 48 §1 en 2, en de monetaire waardering van publieke schade, vergen beoordelingen die specifiek zijn voor de Vlaamse regelgeving die in het KVH is ingetreden, en waaraan een belangrijke specialisatienood is verbonden.³⁴

Het argument van de eigenheid van het handhavingsrecht wordt echter tegengesproken door het opzet zelf van het voorontwerp. Vermits het een kaderdecreet is, kan het van toepassing worden verklaard op sterk van elkaar verschillende beleidsdomeinen. In de memorie van toelichting wordt overigens gewag gemaakt van ‘het erg divers karakter van de Vlaamse regelgeving’, waarbij wordt gesteld dat ‘[d]e ene sector (...) de andere niet is.’ De beslissingen die voor het Handhavingscollege zullen kunnen worden bestreden, zullen dan ook zeer divers van aard zijn.

Zelfs indien zou worden aangenomen dat ‘de beoordeling van sanctiebeslissingen ‘een zekere eigenheid’ in zich draagt’, verantwoordt die eigenheid op zich bovendien niet waarom het noodzakelijk zou zijn de beroepen tegen die beslissingen aan het Handhavingscollege toe te vertrouwen. Die eigenheid verhindert de Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak, immers niet om uitspraak te doen over dergelijke beslissingen. Het volstaat dienaangaande ook niet om erop te wijzen dat het Handhavingscollege overeenkomstig artikel 44 van het decreet van 4 april 2014 ‘betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges’ over een hervormingsbevoegdheid beschikt, vermits ook de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State overeenkomstig artikel 16, eerste lid, 8°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State uitspraak kan doen over ‘elk ander beroep in volle rechtsmacht toegewezen aan de Raad van State’.³⁵

12.8. Er moet dan ook worden besloten dat thans op onvoldoende wijze wordt aangetoond dat de ontworpen regeling noodzakelijk is voor de uitoefening van de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. De artikelen 2, 13°, 42, 46, 55 en 74 van het voorontwerp moeten dan ook worden weggelaten.

Desgevallend zou, op het ogenblik dat het aan te nemen decreet op een bepaalde Vlaamse regelgeving van toepassing wordt verklaard, alsnog kunnen worden nagegaan of het noodzakelijk is om in een beroep bij het Handhavingscollege te voorzien tegen de

³³ Voetnoot 53 van het aangehaalde advies: Voetnoot 36 van de aangehaalde memorie van toelichting: GW Hof 1 december 2016, 153/2016, B.9.3.

³⁴ Voetnoot 54 van het aangehaalde advies: Voetnoot 37 van de aangehaalde memorie van toelichting: Zie *supra*, de toelichting bij artikel 2 (begrippen publieke schade en publieke verliezen), en de toelichting bij artikel 48 KVH.

³⁵ Voetnoot 55 van het aangehaalde advies: Om bij decreet te voorzien in een beroep met volle rechtsmacht bij de Raad van State moet een beroep worden gedaan op de impliciete bevoegdheden: zie adv.RvS 64.535/3 van 19 maart 2022, opmerking 18.

sanctiebeslissingen in die aangelegenheid, voor zover bij die gelegenheid kan worden aangetoond dat aan de voorwaarden om een beroep te doen op de impliciete bevoegdheden, en inzonderheid aan het noodzakelijkheidsvereiste, is voldaan.”³⁶

6.1. Ondanks de bezwaren van de Raad van State heeft de decreetgever de mogelijkheid van een uitbreiding van de bevoegdheden van het Handhavingscollege toch opgenomen in het KVVH.³⁷ Dit ontslaat de decreetgever echter niet van de verplichting, nu hij die bepalingen effectief van toepassing verklaart, om *in concreto* aan te tonen dat voldaan is aan de voorwaarden om een beroep te doen op de impliciete bevoegdheden, en inzonderheid aan het noodzakelijkheidsvereiste, opdat de voorgenomen uitbreiding van de bevoegdheden van het Handhavingscollege zou kunnen worden verantwoord.

6.2. In de memorie van toelichting bij het voorontwerp ontbreekt elke verantwoording waaruit zou blijken dat het binnen de betrokken sectorregelgevingen noodzakelijk zou zijn om in een beroep bij het Handhavingscollege te voorzien. Evenmin bevat de memorie van toelichting een motivering waaruit zou blijken dat de weerslag van de ontworpen implementatie van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving met de daarin vervatte bevoegdheidstoewijzing aan het Handhavingscollege op de federale aangelegenheid slechts marginaal zou zijn.

6.3. Aan de gemachtigde werden de volgende concrete vragen gesteld:

“1/ Welke rechtszaken gaan er door dit ontwerp over van de rechtsmacht van de burgerlijke rechtbank naar het Handhavingscollege?

2/ Welke rechtszaken gaan er door dit ontwerp over van de rechtsmacht van de Raad van State naar het Handhavingscollege?

3/ Hoe is de voormelde overdracht van bevoegdheid verenigbaar met de bevoegdheidsverdelende regels?”

De gemachtigde antwoordde als volgt;

“De verschuivingen in jurisdictie worden weergegeven in onderstaande tabel (zie ook de tabel op pagina 11 van de MvT).

³⁶ Adv.RvS 72.624/3 van 28 februari 2023, *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1724/1, 403 e.v., opmerkingen 12.1-12.8.

³⁷ In dat verband moet bovendien worden vastgesteld dat de bevoegdheid van het Handhavingscollege ten opzichte van het aan de Raad van State voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest ‘over de handhaving van Vlaamse regelgeving’ dat voorwerp was van het advies 72.624/3, zelfs nog werd uitgebreid met de artikelen 68 (beroep tegen een bestuurlijke beveiligingsbeslissing) en 96 (beroep tegen beslissingen over het handhavingsverzoek).

Decreet + figuur	Gemiddelde aantallen <u>jurisdictionele</u> geschillen op jaarbasis (referentiejaar 2020- 2021)	Van
DABM bestuurlijke herstelmaatregel	14	RvS
VCRO bestuurlijke herstelmaatregel	0	RvS
OED bestuurlijke herstelmaatregel	0	RvS
VED bestuurlijke herstelmaatregel	0	RvS
DIHB bestuurlijke herstelmaatregel	0	RvS
LD bestuurlijke herstelmaatregel	<u>Nvt</u>	RvS
DABM bestuurlijke veiligheidsmaatregel	4,5	RvS
VCRO bestuurlijk stakingsbevel	7,5	REA
OED bestuurlijk stakingsbevel	0	REA
VED bestuurlijk stakingsbevel	0	REA
DIHB bestuurlijk stakingsbevel	0	REA
LD bestuurlijk stakingsbevel	0	REA
DABM handhavingsverzoek	3	RvS
LD Bestuurlijke sanctie	1	REA
TOTAAL	30	

Berekend als het gemiddelde over de referentiejaar 2020 en 2021, komt dit neer op een verschuiving van 30 zaken, waarvan 21, 5 bij de RvS en 8,5 bij de (voorzitter van de) REA. De herstelschikking is voor wat het DABM, DIHB en LD betreft een nieuwe figuur, en heeft in de context van VCRO en OED / VED nog nooit aanleiding gegeven tot een jurisdictioneel geschil, reden waarom deze figuur niet is opgenomen in bovenstaande tabel.

De impact op de bevoegdheid van de RvS en de REA, en onderliggend die van de federale wetgever, is bijgevolg uiterst marginaal. Tegelijkertijd wordt met deze verschuiving een einde gesteld aan de verkaveling van de rechtsmacht m.b.t. bestuurlijke handhavingsbeslissingen, die op heden nog verspreid ligt over HHC, RvS en REA.

Daarbij is de vaststelling dat:

1. alle types van de hoger vermelde handhavingsbeslissingen in meer of mindere mate een uitspraak vergen over a) het bestaan van een misdrijf, inbreuk of de normschending, en b) de betrokkenheid van de bestuurlijk vervolgte persoon bij deze misdrijven, inbreuken of normschendingen, en dus verwant zijn aan bestuurlijke sanctiebeslissingen;
2. het overgrote deel van het contentieux rond handhavingsbeslissingen reeds tot de rechtsmacht van het HHC behoort (in 2020 werden een kleine 100 zaken m.b.t. bestuurlijke sanctiebeslissingen aanhangig gemaakt bij het HHC);
3. de huidige bevoegdheidsverdeling, zeker in de verdeling tussen de bestuursrechter en de gewone rechter, historisch gegroeid is, en niet noodzakelijk logisch is. De rationalisatie van de rechtsmacht bij één gespecialiseerd rechtscollege, steeds oordelend met volle rechtsmacht, ligt dan ook in het verlengde van de door

het KVH beoogde stroomlijning en rationalisatie van de regels m.b.t. de handhaving van Vlaamse regelgeving.

Verder kan worden verwezen naar de toelichting in de MvT bij het KVH, pagina 47-52, 79-80 en 85-86.”

6.4. Nog afgezien van de accuraatheid van de aangehaalde aantallen³⁸ moet worden vastgesteld dat het betoog dat het zou gaan om een relatief beperkt aantal zaken die thans worden behandeld door de Raad van State en (de voorzitter van) de rechtbank van eerste aanleg, slechts een begin van antwoord biedt op de vraag naar de marginale weerslag van de overdracht van die dossiers naar het Handhavingscollege, maar geen verantwoording biedt voor de noodzaak daarvan.

In zijn advies 72.576/AV van 15 februari 2023 bracht de Raad van State immers in herinnering dat het onderzoek naar de al dan niet marginale weerslag van een maatregel niet alleen vanuit kwantitatief maar ook vanuit kwalitatief oogpunt moet worden gevoerd.³⁹ Rekening houdend met de bevoegdheden die reeds aan het Handhavingscollege werden overgedragen, zal de ontworpen implementatie tot gevolg hebben dat het algemene contentieux inzake het handhavingsrecht over verschillende beleidsdomeinen heen berust bij het Handhavingscollege. Over een dergelijke ruime bevoegdheidstoewijzing aan het Handhavingscollege, wierp de Raad van State in advies 72.624/3 al het volgende op:

“Indien de ontworpen regeling door de decreetgever op een dergelijke wijze van toepassing zou worden verklaard dat het Handhavingscollege de bevoegdheid wordt verleend voor de beroepen tegen de handhavingsbeslissingen in alle of een groot aantal beleidsdomeinen, dan kan in ieder geval geen gewag worden gemaakt van een marginale weerslag op de bevoegdheid van de federale overheid.”⁴⁰

6.5. Wat het vereiste van de noodzakelijkheid betreft, leidt de ontworpen implementatie van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving binnen de betrokken sectorregelgevingen niet tot andere inzichten dan diegene die de Raad van State in het advies 72.624/3 reeds tot de vaststelling brachten dat niet aan de voorwaarde van de noodzakelijkheid is voldaan.

Met name het argument dat men met het voorontwerp tegemoet wenst te komen aan wat de gemachtigde omschrijft als de “verkaveling van de rechtsmacht” met betrekking tot de bestuurlijke handhavingsbeslissingen, die op heden verspreid ligt over het Handhavingscollege, de Raad van State en de rechtbank van eerste aanleg, biedt geen verantwoording waarom het voor de uitoefening van de eigen bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest noodzakelijk zou zijn om de beoordeling van deze beslissingen aan het Handhavingscollege toe te

³⁸ Wat die cijfers betreft moet in de eerste plaats worden opgemerkt dat die cijfers betrekking hebben op de situatie in de voorbije jaren. In de memorie van toelichting bij het voorontwerp wordt echter uiteengezet dat de inwerkingtreding van het KVH zou leiden tot een surplus van 625 potentieel vervolgbare dossiers, die nu door het openbaar ministerie worden geseponneerd. Indien die dossiers onder het KVH wel zouden worden vervolgd is het evident dat het aantal jurisdictionele geschillen evenredig zal stijgen.

³⁹ Adv.RvS 72.576/AV van 15 februari 2023 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 14 juli 2023 ‘tot wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges en het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft de uitbreiding van de rechtsmacht van de Raad voor Vergunningsbetwistingen’, *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1726/1, 54-55, opm. 16 en 17.

⁴⁰ Adv.RvS 72.624/3 van 28 februari 2023, *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1724/1, 403 e.v., opmerking 12.6.

vertrouwen. Het is net de eerdere beslissing van de decreetgever zelf om – met toepassing van de impliciete bevoegdheden – een derde handhavingskanaal op te richten die heeft geleid tot een grotere versnippering. Het zou het uitzonderingskarakter van de toepassing van de impliciete bevoegdheden volledig uithollen indien een overheid zich vervolgens op die zelf gecreëerde situatie zou mogen beroepen om met een nieuw beroep op de impliciete bevoegdheden alsnog te realiseren wat zij bij de initiële toepassing van de impliciete bevoegdheden in beginsel niet vermocht te doen.

6.6. Uit het voorgaande volgt dat uit de gegevens die aan de Raad van State werden bezorgd niet blijkt dat aan de voorwaarden voor de toepassing van de impliciete bevoegdheden is voldaan, zodat de artikelen 42, 46, 55, 68, 74 en 96 van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving op grond van artikel 3 van dat kaderdecreet⁴¹ moeten worden uitgezonderd van de toepasselijkheidsverklaring.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Opschrift

7. In het opschrift moet nog de datum van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving (14 juli 2023) worden ingevoegd.

Hetzelfde moet doorheen het voorontwerp gebeuren, in de verschillende verwijzingsbepalingen.

Hoofdstukken 2 tot en met 9, 11, 13, 15 tot en met 18, 20, 21 en 23

8. De hoofdstukken 2 tot en met 9, 11, 13, 15 tot en met 18, 20, 21 en 23 bevatten bepalingen die titel XVI van het DABM van toepassing verklaren op de in die hoofdstukken genoemde sectorale regelgevingen. Het ontworpen artikel 16.1.1, § 2, van het DABM, dat zelf tot die titel XVI behoort, verklaart op zijn beurt het KVH, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11 en 12 van het KVH, van toepassing op titel XVI van DABM zelf, en op de regelgeving vermeld in artikel 16.1.1, § 1, van het DABM, wat niet wegneemt dat ook een aantal bepalingen van titel XVI van het DABM (blijven) gelden. Daardoor wordt het KVH, binnen de grenzen bepaald in artikel 16.1.1, § 2, van het DABM, ook van toepassing verklaard op volgende regelgevingen:

- de wet van 1 juli 1954 ‘op de riviervisserij’ (hoofdstuk 2 - artikel 2);
- de wet van 28 december 1964 ‘betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging (hoofdstuk 3 - artikel 3);
- de wet van 28 december 1967 ‘betreffende de onbevaarbare waterlopen’ (hoofdstuk 4 - artikel 4);
- de wet van 12 juli 1973 ‘op het natuurbehoud’ (hoofdstuk 5 - artikel 5);

⁴¹ Zie, *supra*, voetnoot 19.

- de wet van 18 juli 1973 ‘betreffende de bestrijding van de geluidshinder’ (hoofdstuk 6 - artikel 6);
- het decreet van 24 januari 1984 ‘houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer (hoofdstuk 7 - artikel 8);
- de wet van 12 juli 1985 ‘betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen (hoofdstuk 8 - artikel 11);
- het bosdecreet van 13 juni 1990 (hoofdstuk 9 - artikel 12);
- het jachtdecreet van 24 juli 1991 (hoofdstuk 11 - artikel 15);
- het decreet van 21 oktober 1997 ‘betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu’ (hoofdstuk 13 - artikel 39);
- het decreet van 4 april 2003 ‘betreffende de oppervlaktedelfstoffen’ (hoofdstuk 15 - artikel 44);
- het bodemdecreet van 27 oktober 2006 (hoofdstuk 16 - artikel 45);
- het Mestdecreet van 22 december 2006 (hoofdstuk 17 - artikel 47);
- het decreet van 8 mei 2009 ‘betreffende de diepe ondergrond’ (hoofdstuk 18 - artikel 48);
- het decreet van 23 december 2011 ‘betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen’ (hoofdstuk 20 - artikelen 81 en 82);
- het decreet van 8 februari 2013 ‘houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest’ (hoofdstuk 21 - artikel 83);
- het Wildedierenziektedecreet van 28 maart 2014 (hoofdstuk 23 - artikel 99).

Deze werkwijze heeft als gevolg dat het KVH niet rechtstreeks van toepassing wordt op de betrokken regelgeving maar dat dit slechts gebeurt middels een verwijzing naar het DABM dat op zijn beurt doorverwijst naar het KVH inclusief de opgesomde afdelingen van hoofdstuk 10. Daarnaast blijven zo ook de bepalingen van titel XVI van het DABM die niet worden opgeheven door het voorontwerp van toepassing op de handhaving van die regelgevingen.

Deze werkwijze creëert echter een aantal problemen vanuit het oogpunt van de rechtszekerheid.

8.1. In de eerste plaats moet worden gewezen op een discrepantie tussen artikel 16.1.1 van het DABM en de verwijzingsbepalingen in de opgesomde regelgevingen. De betrokken ontworpen bepalingen verklaren titel XVI van het DABM van toepassing “op de handhaving van de betrokken wettekst en de uitvoeringsbesluiten ervan”. Artikel 16.1.1, eerste lid, van het DABM⁴² – dat deel uitmaakt van titel XVI van het DABM – stelt dat de volledige titel van toepassing is op de opgesomde regelgeving wat betreft de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest, met inbegrip van de uitvoeringsbesluiten ervan en “*de verplichtingen opgelegd krachtens*” die regelgeving. Indien er in het kader van een opgesomde regelgeving verplichtingen zijn die krachtens die regelgevingen en de bijhorende uitvoeringsbesluiten worden opgelegd (bijvoorbeeld doordat ook

⁴² Dat ingevolge artikel 18, 1°, van voorliggend voorontwerp artikel 16.1.1, § 1, van het DABM wordt.

een agentschap verplichtingen kan opleggen) moet de verwijzingsbepaling in kwestie ruimer worden geformuleerd.⁴³

8.2. De samenlezing van de ontworpen bepalingen met artikel 16.1.1 van het DABM leidt bovendien tot de vaststelling dat de toepassing van het KVH niet op uniforme wijze wordt geregeld, zonder dat er een duidelijke verantwoording is voor die verschillende werkwijzen.

8.2.1. De ontworpen verwijzingsbepalingen naar titel XVI van het DABM hebben op één na allemaal betrekking op regelgevingen die zijn opgesomd in artikel 16.1.1 van het DABM. De uitzondering betreft het Materialendecreet van 23 december 2011 waarop titel XVI van het DABM (en dus onrechtstreeks het KVH) van toepassing worden gemaakt (artikelen 81 en 82 van het voorontwerp), hoewel het Materialendecreet niet wordt vermeld in artikel 16.1.1 van het DABM.

8.2.2. Omgekeerd somt artikel 16.1.1 van het DABM een aantal regelgevingen op waaraan geen wijzigingen worden aangebracht of waarin geen vergelijkbare verwijzingsbepaling wordt opgenomen. Dat neemt niet weg dat ook die regelgevingen rechtstreeks op basis van het ontworpen artikel 16.1.1 van het DABM onderworpen worden aan zowel titel XVI van het DABM als aan het KVH, binnen de grenzen uiteengezet in het ontworpen artikel 16.1.1, § 2, van het DABM, ook al zal dat niet blijken uit die regelgevingen zelf. Dat is het geval voor:

- de Jachtwet van 28 februari 1882;
- de wet van 26 maart 1971 ‘op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging’;
- de wet van 10 januari 1977 ‘houdende regeling van de schadeloosstelling voor schade veroorzaakt door het winnen en het pompen van grondwater’;
- de wet van 28 juli 1981 ‘houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten, en van de Bijlagen, opgemaakt te Washington op 3 maart 1973’;
- het decreet van 18 juli 2003 ‘betreffende het integraal waterbeleid’;
- het decreet van 25 april 2014 ‘betreffende de omgevingsvergunning’.

8.2.3. Het decreet van 21 december 2018 ‘houdende de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen’ wordt weliswaar ook vermeld in artikel 16.1.1 van het DABM maar artikel 5 van dat decreet van 21 december 2018 luidt als volgt:

“Voor dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan verloopt het uitoefenen van toezicht, het opleggen van bestuurlijke maatregelen, het opleggen van bestuurlijke geldboeten, het innen en invorderen van verschuldigde bedragen, het opsporen van milieumisdrijven en het vaststellen van milieumisdrijven, het strafrechtelijk bestraffen van milieumisdrijven en het opleggen van veiligheidsmaatregelen volgens de regels, vermeld in titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

⁴³ In dat verband kan worden opgemerkt dat er ook nu al een gelijkaardige discrepantie is in artikel 16.1.1, § 1, van het DABM, tussen het eerste lid en het tweede lid, dat bij artikel 18, 1°, van het voorontwerp wordt opgeheven.

De niet-naleving van het rookverbod is alleen strafbaar met een correctionele geldboete van 100 euro tot 1000 euro of met een bestuurlijke geldboete van 0 euro tot 1000 euro.”

Wellicht is het de bedoeling dat die bijzondere regeling voor de niet-naleving van het rookverbod behouden blijft buiten het KVH om, maar daarover kan rechtsonzekerheid ontstaan door de opeenvolgende verwijzingen.

8.2.4. Voor het decreet van 24 januari 1984 ‘houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer’ worden in het ontworpen artikel 16.1.1, § 1, van het DABM een aantal hoofdstukken uitgesloten van de toepassing van titel XVI van het DABM. Artikel 8 van het voorontwerp echter, maakt die titel XVI van het DABM van toepassing op de handhaving van dat decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan *in globo*. Die discrepantie moet worden verholpen.

8.2.5. Verder blijkt uit de opsomming van het ontworpen artikel 16.1.1, § 1, van het DABM dat sommige van de daar opgesomde regelgevingen slechts ten dele onder titel XVI van het DABM vallen, wat twijfels kan doen ontstaan of die dan wel of niet volledig onder de toepassing van het KVH vallen.

8.2.6. Ten slotte moet worden vastgesteld dat het KVH zelfs niet rechtstreeks van toepassing wordt verklaard op het DABM. Ook dat gebeurt immers slechts via de samenlezing van het ontworpen artikel 16.1.1, § 2, DABM met het ontworpen artikel 16.1.1, § 1, 1°, van het DABM, en slechts voor de titels van het DABM die daar niet worden uitgezonderd.

8.3. Gelet op het voorgaande moet worden vastgesteld dat de opsomming in het ontworpen artikel 16.1.1, § 1, van het DABM een verkeerd beeld dreigt te geven over of, en in welke mate, titel XVI van het DABM en de daarbij van toepassing verklaarde bepalingen van het KVH werkelijk van toepassing zijn op die andere regelgevingen. Die opsomming wordt dan ook beter opgeheven. In elk van de regelgevingen waarop titel XVI van het DABM van toepassing moet blijven moet dan een uitdrukkelijke verwijzing worden opgenomen, die zo moet worden geformuleerd dat er geen twijfel kan bestaan of de gehele verwijzende regelgeving of slechts een gedeelte ervan onderworpen wordt aan de handhaving via titel XVI van het DABM.⁴⁴ Via die verwijzingsbepaling zal dan – getrapt – ook het KVH van toepassing worden verklaard op die regelgevingen, binnen de grenzen van die verwijzingsbepaling en van het ontworpen artikel 16.1.1, § 2, van het DABM.⁴⁵

⁴⁴ Gelet op wat is uiteengezet in opmerking 8.2.6 moet dan ook worden voorzien in een nieuwe bepaling die regelt in welke mate titel XVI van het DABM van toepassing is op het DABM zelf, ter vervanging van het ontworpen artikel 16.1.1, § 1, 1°, van het DABM.

⁴⁵ Een rechtstreekse verwijzing naar het KVH in die instrumenten lijkt daarentegen geen rechtszekere oplossing te bieden, omdat er immers rekening mee moet worden gehouden dat de verwijzingsbepalingen beogen om naast het KVH ook de toepasselijkheid van de door het voorontwerp behouden en gewijzigde bepalingen van titel XVI van het DABM te behouden. Een dubbele verwijzing in die instrumenten naar het KVH en titel XVI zou dan weer in een doublure resulteren tussen de rechtstreekse verwijzing naar het KVH in de betrokken regelgeving, en de verwijzing naar het KVH in het ontworpen artikel 16.1.1, § 2, van het DABM. Ten slotte is het ook geen goede optie om enkel in een – aangevulde – opsomming te voorzien in artikel 16.1.1 van het DABM, omdat dan niet uit de tekst van die opgesomde regelgevingen zelf blijkt hoe de afdwinging ervan wordt georganiseerd, wat tot rechtsonzekerheid kan leiden.

Hoofdstuk 12 – Wijzigingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Artikel 21 – ontworpen artikel 16.1.4.

9. Luidens het ontworpen tweede lid beschikken toezichthouders die gemachtigd zijn om wapens te dragen bij de uitvoering van hun ambtsverrichtingen, over de bevoegdheden vermeld in artikel 28 en 37bis van de wet op het politieambt van 5 augustus 1992, als het veiligstellen van hun fysieke integriteit of de uitvoering van hun opdrachten als officier van gerechtelijke politie dat vereist. Het betreft de bevoegdheden om mensen te fouilleren en in de boeien te slaan.

9.1. Aan de gemachtigde is aan de hand van een aantal vragen bijkomende toelichting gevraagd:

Waar wordt bepaald welke toezichthouders gemachtigd zijn om een wapen te dragen?

“In het BVR van 11 oktober 2002 ‘tot bepaling van de wapens die tot de reglementaire uitrusting behoren van sommige ambtenaren van het Agentschap Natuur en Bos en tot vaststelling van de bijzondere bepalingen betreffende het voorhanden hebben, het bewaren en het dragen van wapens’ worden de personeelsleden van het Agentschap Natuur en Bos, aangesteld om toezichtsbevoegdheden of opsporingsbevoegdheden uit te oefenen, gemachtigd tot het dragen van wapens. Zie ook artikel 1, 9° van het KB van 26 juni 2002 ‘betreffende het voorhanden hebben en het dragen van wapens door de diensten van het openbaar gezag of van de openbare macht.’”

Moeten de toezichthouders beschikken over de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie?

“Het ontworpen artikel 16.1.4 DABM bepaalt dat alle toezichthouders die gemachtigd zijn om wapens te dragen beschikken over de in artikel 28 en 37 bis Wet Politieambt bedoelde bevoegdheden wanneer dit noodzakelijk is voor de vrijwaring van hun fysieke integriteit. In die zin vereist art. 16.1.4 DABM op zich niet dat deze toezichthouders OGP zijn, maar die vereiste kan nog steeds onrechtstreeks voortvloeien uit de toepassingsvoorwaarden, bepaald in artikel 28 en 37 bis Wet Politieambt.”

In het kader van welke ambtsverrichtingen beschikken zij over de bevoegdheden van de artikelen 28 en 37bis van de wet op het politieambt van 5 augustus 1992? In het kader van toezicht? Enkel in het kader van opsporing? Of...?

“In het kader van hun toezicht - en opsporingsopdracht, zoals bepaald in hun aanstellingsbesluit (cf. art. 8 §4).”

Hoe wordt de toekenning van deze bevoegdheden in titel XVI DABM verantwoord? Welke is de noodzaak? Is dit proportioneel?

“Zoals uitgelegd in de memorie van toelichting (toelichting bij artikel 21), is de machtiging tot het dragen van wapens verbonden met het gegeven dat de personen die door ANB-toezichthouders aan controles en inspecties worden onderworpen, vaak zelf ook wapens bij zich dragen, bv. in het kader van stroperij. Dit kan leiden tot levensbedreigende situaties, waarvan de risico's via de bevoegdheden, bedoeld in artikel 28 en 37 bis van de wet op het politieambt, kunnen worden bezworen of minstens ingeperkt. Het feit dat de ANB-toezichthouder over deze bijkomende bevoegdheden beschikt, is overigens ook voordelig voor de betrokken persoon, omdat de ANB-toezichthouders daardoor minder snel terecht zullen komen in situaties waarin zij omwille van wettige zelfverdediging gedwongen zullen

zijn hun wapen te gebruiken. Art. 8 §4,1ste lid KVH is ook van toepassing op deze bevoegdheid, m.i.v. de evenredigheidsvereiste.”

Hoe wordt verantwoord dat enkel de toezichthouders in het DABM over deze bevoegdheden kunnen beschikken?

“Deze problematiek stelt zich niet bij de handhaving van het overgrote deel van de Vlaamse regelgeving, zodat de opname ervan in het KVH zelf (als algemeen kader) niet verantwoord lijkt.”

Klopt het dat deze bevoegdheden enkel kunnen worden gebruikt wanneer ze zich in een situatie bevinden van het ontworpen artikel 16.1.4., eerste lid DABM? Geldt deze bevoegdheid ook voor de toezichthouders in het kader van de regelgeving vermeld in artikel 16.1.1. DABM?

“Deze bevoegdheid geldt bij ambtsverrichtingen in het kader van hun toezicht - en opsporingsopdracht, zoals bepaald in hun aanstellingsbesluit, en niet enkel in de gevallen waarin een beveiligingsmaatregel kan worden opgelegd.”

9.2. De enige voorwaarden die gelden voor de toekenning en het gebruik van de hier bedoelde rechten/bevoegdheden betreffen het “veilig stellen van hun fysieke integriteit” of “de uitvoering van hun opdrachten als officier van gerechtelijke politie dit vereist”. Als reden voor de noodzaak aan deze bevoegdheid, haalt de gemachtigde echter enkel de “fysieke integriteit” aan maar niet het feit dat “de uitvoering van hun opdrachten als officier van gerechtelijke politie dat vereist”, wat nochtans in de ontworpen bepaling als een alternatieve grondslag wordt vermeld.

Het verdient dan ook aanbeveling om de draagwijdte van het ontworpen artikel 16.1.4 van het DABM, mede in het licht van de hogervermelde vragen en antwoorden, nader te verduidelijken in de memorie van toelichting.

Artikel 27

10. Dit artikel heft in titel VI, hoofdstuk IV, afdeling III, onderafdeling III, die bestaat uit de artikelen 16.4.23 en 16.4.24, van het DABM op. Artikel 16.4.24 van het DABM is echter reeds opgeheven bij artikel 68 van het decreet van 4 april 2014. Dat artikel moet dan ook niet meer worden opgeheven.

Artikel 33, 3°

11. Deze bepaling vervangt artikel 16.6.1, § 2, van het DABM. De ontworpen paragraaf bevat twee strafbaarstellingen.

Eén ervan betreft “personen die opzettelijk niet vervallen en niet opgeheven publieke herstel- of beveiligingsmaatregelen die regelmatig zijn opgelegd conform deze titel voor de inwerkingtreding van artikel 18, 2°, van het [voorontwerp] niet uitvoeren, niet betalen of negeren”.

Het bedoelde artikel 18, 2°, van het voorontwerp is de bepaling die het KVH inclusief de opgesomde afdelingen van hoofdstuk 10 van toepassing verklaart op titel XVI van het DABM en op de regelgeving vermeld in het ontworpen artikel 16.1.1, § 1, van het DABM. Echter,

voorafgaand aan de inwerkingtreding van dat artikel 18, 2°, is in het DABM geen sprake van ‘publieke herstelmaatregelen’ en ‘beveiligingsmaatregelen’. Deze termen worden wel gedefinieerd in respectievelijk artikel 2, 23° en 10°, van het KVV, maar die hebben enkel betrekking op maatregelen die na de inwerkingtreding van artikel 18, 2°, van het voorontwerp worden genomen.

In het licht van het legaliteitsbeginsel in strafzaken dat vereist dat de wetgever in voldoende nauwkeurige, duidelijke en rechtszekerheid biedende bewoordingen bepaalt welke feiten strafbaar worden gesteld, moeten deze strafbaarstellingen worden geformuleerd aan de hand van termen die worden gebruikt in titel XVI van het DABM. Wellicht wordt de verdere naleving bedoeld van herstelmaatregelen die voor de scharnierdatum werden opgelegd overeenkomstig de artikelen 16.4.5 tot 16.4.9 van het DABM door het bestuur of overeenkomstig artikel 16.6.6 van het DABM door de rechter, en van veiligheidsmaatregelen die werden opgelegd overeenkomstig hoofdstuk VII van titel XVI van het DABM. Dat moet worden verduidelijkt in de ontworpen bepaling.

Hoofdstuk 19 – Wijzigingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009

Artikel 68

12. Volgens het ontworpen artikel 6.3.1, eerste lid, VCRO *kan* de Vlaamse Regering een adviesplicht of andere formele voorwaarden verbinden aan het voornemen om een publieke herstellvordering aanhangig te maken of om over te gaan tot de ambtshalve uitvoering van publieke herstelmaatregelen. Het ontworpen laatste lid bevat echter een *plicht* voor de Vlaamse Regering om de adviesprocedure en de samenstelling en werking van het adviesorgaan te regelen en de rechtsgevolgen van het advies te bepalen. Aangezien dat enkel nodig is als de Vlaamse Regering effectief gebruik heeft gemaakt van die mogelijkheid, wordt het derde lid beter als volgt verwoord:

“In dat geval regelt de Vlaamse Regering de adviesprocedure...”.

Hoofdstuk 24 – Wijzigingen van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges

13. Sommige bepalingen van het DBRC-decreet die bij dit voorontwerp worden gewijzigd, maken tevens het voorwerp uit van wijzigingen voorzien bij het ontwerp van decreet ‘tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges’, ingediend in het Vlaams Parlement op 22 september 2023.⁴⁶ Aangezien bepaalde wijzigingen elkaar overlappen, zullen deze teksten op elkaar moeten worden afgestemd.⁴⁷

⁴⁶ *Parl.St.* VI. Parl. 2022-23, nr. 1821, adv.RvS 73.763/3 van 11 juli 2023.

⁴⁷ Bij wijze van voorbeeld: artikel 31/1, § 4, eerste lid, van het decreet van 4 april 2014 dat gewijzigd wordt door artikel 102, 9° en 10°, van het voorliggende voorontwerp, wordt opgeheven door artikel 15 van het ontwerp van decreet (*Parl.St.* VI. Parl. 2022-23, nr. 1821/1).

Artikel 100

14. Aangezien de decreten die het KVH van toepassing verklaren niet worden “vermeld in” artikel 3, eerste lid, van het KVH past het de woorden “vermeld in” te vervangen door “overeenkomstig” artikel 3, eerste lid, van het KVH.

Artikel 104

15. Artikel 104 van het voorontwerp wijzigt artikel 34 van het decreet van 4 april 2014, dat betrekking heeft op de toepassing van de bestuurlijke lus. Met toepassing van dit artikel kan het Handhavingscollege de verwerende partij de mogelijkheid bieden om “een herstelbeslissing” te nemen. Deze “herstelbeslissing” is te onderscheiden van de “herstelbeslissing” zoals gedefinieerd in artikel 2, 5°, van het KVH. Dit dubbelgebruik van de term “herstelbeslissing” zou tot verwarring kunnen leiden. De stellers van het voorontwerp worden uitgenodigd om voor een van beiden een andere terminologie te overwegen.

SLOTOPMERKING

16. In een aantal bepalingen van het voorontwerp⁴⁸ wordt bepaald dat de Vlaamse Regering de aanwijzingsbevoegdheid mag delegeren. Die bepaling is overbodig, gelet op de bevoegdheid van de Vlaamse Regering om de eigen diensten te regelen overeenkomstig artikel 87 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

DE GRIFFIER

DE EERSTE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Wilfried VAN VAERENBERGH

⁴⁸ Artikelen 20, 51, 88 en 116 van het voorontwerp.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed en de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst luidt als volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijziging van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij

Art. 2. Artikel 29 van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 29. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.”.

Hoofdstuk 3. Wijziging van de wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging

Art. 3. Artikel 6 van de wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging, vervangen bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.”.

Hoofdstuk 4. Wijziging van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

Art. 4. Artikel 20 van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, vervangen bij het decreet van 26 april 2019, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 20. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.”.

Hoofdstuk 5. Wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud

Art. 5. Artikel 47 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 47. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.”.

Hoofdstuk 6. Wijziging van de wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidshinder

Art. 6. Artikel 9 van de wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidshinder, vervangen bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 9. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.”.

Art. 7. Artikel 11 van dezelfde wet, vervangen bij het decreet van 21 december 2007, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 7. Wijziging van de wet van 10 januari 1977 houdende regeling van de schadeloosstelling voor schade veroorzaakt door het winnen en het pompen van grondwater

Art. 8. Artikel 15 van de wet van 10 januari 1977 houdende regeling van de schadeloosstelling voor schade veroorzaakt door het winnen en het pompen van grondwater, gewijzigd bij decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 29. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.”.

Hoofdstuk 8. Wijzigingen van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer

Art. 9. Artikel 11 van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer, vervangen bij het decreet van 28 februari 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 11. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.”.

Art. 10. Artikel 12 van hetzelfde decreet, hersteld bij het decreet van 1 maart 2013 en gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 9. Wijzigingen van de wet van 12 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen

Art. 11. Artikel 8bis van de wet van 12 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen, ingevoegd bij het decreet van 23 december 2010, wordt opgeheven.

Art. 12. Artikel 9 van dezelfde wet, vervangen bij het decreet van 23 december 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 9. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.”.

Hoofdstuk 10. Wijziging van het Bosdecreet van 13 juni 1990

Art. 13. Artikel 107bis van het Bosdecreet van 13 juni 1990, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 107bis. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.”.

Hoofdstuk 11. Wijzigingen van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

Art. 14. In artikel 24 van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991, hersteld bij het decreet van 23 december 2021, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“De opbrengsten die worden verkregen met de toepassing van hoofdstuk 11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en hoofdstuk V van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed, en die conform artikel 73 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 worden toebedeeld aan de Vlaamse overheid, komen toe aan het Fonds Handhaving Onroerend Erfgoed.”.

Art. 15. In artikel 25, §2, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 4 mei 2016 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2021, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° de subsidies en premies die worden teruggevorderd conform artikel 95 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, hoofdstuk 10 en 11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en hoofdstuk V van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed.”.

Hoofdstuk 12. Wijziging van het Jachtdecreet van 24 juli 1991

Art. 16. Artikel 37 van het Jachtdecreet van 24 juli 1991, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 37. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de

uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.”.

Hoofdstuk 13. Wijzigingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Art. 17. In het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, wordt het opschrift van titel XVI vervangen door wat volgt:

“Titel XVI. Milieuhandhaving”.

Art. 18. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt het opschrift van hoofdstuk I vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk I. Algemene bepalingen en definities”.

Art. 19. In artikel 16.1.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in de bestaande tekst, die paragraaf 1 zal vormen, worden het tweede en derde lid opgeheven;
- 2° in paragraaf 1, 6°, wordt de zinsnede “, met uitsluiting van hoofdstuk IV, afdeling IV, en hoofdstuk VI, van deze titel voor wat de overtredingen van het hoofdstuk IIIbis en de uitvoeringbesluiten betreft” opgeheven;
- 3° in paragraaf 1, 12°, wordt de zinsnede “, met uitsluiting van hoofdstuk IV, afdeling IV, en hoofdstuk VI, van deze titel voor wat de overtredingen van hoofdstuk IVbis en de uitvoeringbesluiten betreft” opgeheven;
- 4° in paragraaf 1 wordt punt 13° opgeheven;
- 5° er wordt een paragraaf 2 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§2. Het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11 en 12, van toepassing op deze titel en de regelgeving, vermeld in paragraaf 1.”.

Art. 20. In artikel 16.1.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018, worden punt 1° tot en met 6° opgeheven.

Art. 21. Artikel 16.1.3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 22 november 2013 en gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018, wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Art. 16.1.3. De volgende personen zijn een herstelinstantie als vermeld in artikel 2, 15°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023:

- 1° de personeelsleden van de departementen en de agentschappen, vermeld in artikel 1.3, 2°, a) tot en met d), van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, die de Vlaamse Regering of haar gemachtigde daarvoor aanwijst;
- 2° de gemeentelijke personeelsleden die het college van burgemeester en schepenen daarvoor aanwijst, zelfs al zijn ze personeelslid van een andere gemeente;

- 3° de personeelsleden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband die het intergemeentelijk samenwerkingsverband daarvoor aanwijst;
- 4° de burgemeester of zijn plaatsvervanger.

De Vlaamse Regering kan opleidings- en ervaringsvereisten en andere voorwaarden bepalen waaraan categorieën van herstelinstanties moeten voldoen, en hun bevoegdheden inhoudelijk, geografisch of temporeel beperken.

§2. De Vlaamse Regering of haar gemachtigde duidt de personeelsleden van de Vlaamse overheid aan die optreden als beboetingsinstantie als vermeld in artikel 2, 3°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023.”.

Art. 22. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, wordt een artikel 16.1.4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.1.4. Naast de doeleinden, vermeld in artikel 63, §1, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, kunnen beveiligingsmaatregelen ook worden opgelegd voor het beheersen van een aanzienlijk risico voor mens of milieu, ongeacht of er een misdrijf, inbreuk of een normschending bestaat of dreigt voor te komen.

Toezichthouders die gemachtigd zijn om wapens te dragen bij de uitvoering van hun ambtsverrichtingen, beschikken over de bevoegdheden, vermeld in artikel 28 en 37bis van de wet op het politieambt van 5 augustus 1992, als het veiligstellen van hun fysieke integriteit of de uitvoering van hun opdrachten als officier van gerechtelijke politie dat vereist.”.

Art. 23. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, wordt een artikel 16.1.5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.1.5. De opbrengsten die worden verkregen met de toepassing van deze titel, en die conform artikel 73 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 worden toebedeeld aan de Vlaamse overheid, komen toe aan het Minafonds.

In afwijking van het eerste lid komen de bedragen die worden ingevorderd tot terugbetaling van de kosten die gemaakt zijn voor de uitvoering van maatregelen door de toezichthouders en herstelinstanties van de OVAM in het kader van het toezicht op de toepassing van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006 en op de toepassing van artikel 12 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringen en afvalstoffen, toe aan de OVAM.”.

Art. 24. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt hoofdstuk II, dat bestaat uit artikel 16.2.1 tot en met 16.2.5, opgeheven.

Art. 25. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt hoofdstuk III, dat bestaat uit artikel 16.3.1 tot en met 16.3.27, opgeheven.

Art. 26. In titel XVI, hoofdstuk IV, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018, worden afdeling I, die bestaat uit artikel 16.4.1 tot en met 16.4.4, en afdeling II, die bestaat uit artikel 16.4.5 tot en met 16.4.18quater, opgeheven.

Art. 27. In artikel 16.4.19 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 4 mei 2016, worden paragraaf 2 en 3 opgeheven.

Art. 28. In titel XVI, hoofdstuk IV, afdeling III, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 4 mei 2016, wordt onderafdeling III, die bestaat uit artikel 16.4.23, opgeheven.

Art. 29. In titel XVI, hoofdstuk IV, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018, wordt afdeling IV, die bestaat uit artikel 16.4.25 tot en met 16.4.44, opgeheven.

Art. 30. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt hoofdstuk V, dat bestaat uit artikel 16.5.1 tot en met 16.5.4, opgeheven.

Art. 31. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt hoofdstuk Vbis, dat bestaat uit artikel 16.5.5 tot en met 16.5.12, opgeheven.

Art. 32. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt het opschrift van hoofdstuk VI vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk VI. Misdrijven en inbreuken”.

Art. 33. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, wordt vóór artikel 16.6.1 een opschrift ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Afdeling I. Misdrijven”.

Art. 34. In artikel 16.6.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 24 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

“1° de gedragingen die als een inbreuk als vermeld in afdeling II, zijn gedefinieerd;”;

2° in paragraaf 1, tweede lid, wordt punt 6° vervangen door wat volgt:

“6° het niet-voldoen aan de administratieve vormvereisten die bij een melding in acht genomen moeten worden, uitgezonderd het nalaten van een voorafgaande melding van de activiteit in kwestie.”;

3° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. De volgende personen worden bestraft met een gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met een geldboete van 100 euro tot 100.000 euro of met een van die straffen:

1° personen die opzettelijk niet vervallen en niet opgeheven bestuurlijke maatregelen, gerechtelijke herstelmaatregelen of veiligheidsmaatregelen die regelmatig zijn opgelegd conform deze titel vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 18, 2°, van het decreet van [...] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, niet uitvoeren, niet betalen of negeren;

2° personen die een bevel als vermeld in artikel 61, §6, van het Mestdecreet van 22 december 2006, niet uitvoeren of negeren.”.

Art. 35. Artikel 16.6.5 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.6.5. De misdrijven, vermeld in deze afdeling, die bestuurlijk worden vervolgd, worden gesanctioneerd met een alternatieve bestuurlijke geldboete van 50 euro tot 2.000.000 euro.”.

Art. 36. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, wordt vóór artikel 16.6.6 het volgende opschrift ingevoegd:

“Afdeling II. Inbreuken”.

Art. 37. Artikel 16.6.6 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009 en gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.6.6. §1. De Vlaamse Regering bepaalt de lijst van inbreuken voor de Vlaamse regelgeving waarop deze titel van toepassing is. De voormelde lijst bevat een omschrijving van de juridische basis en van de concrete wettelijke verplichting.

De inbreuken, vermeld in het eerste lid, kunnen alleen gedragingen zijn die in strijd zijn met een milieuvoorschrift en die aan al de volgende voorwaarden voldoen:

- 1° de gedraging betreft geen emissies als vermeld in artikel 16.6.2;
- 2° de gedraging betreft niet het achterlaten, beheren of overbrengen van afvalstoffen als vermeld in artikel 16.6.3;
- 3° de gedraging veroorzaakt geen gezondheidsschade of de dood;
- 4° de gedraging houdt geen schending in van de verplichting om te beschikken over een milieuvergunning, een omgevingsvergunning voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit, of een erkenning;
- 5° de gedraging houdt geen schending in van de verplichting om een veiligheidsrapport of een milieueffectrapport op te maken.

§2. De inbreuken, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, worden gesanctioneerd met een bestuurlijke geldboete van 50 euro tot 400.000 euro.”.

Art. 38. In hetzelfde decreet worden de volgende artikelen opgeheven:

- 1° artikel 16.6.7 en 16.6.8, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009;
- 2° artikel 16.6.9, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009 en vervangen bij het decreet van 22 november 2013;
- 3° artikel 16.6.10, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009 en gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018.

Art. 39. In titel XVI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt hoofdstuk VII, dat bestaat uit artikel 16.7.1 tot en met 16.7.9, opgeheven.

Hoofdstuk 14. Wijziging van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Art. 40. Artikel 57ter van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, ingevoegd bij het decreet van 26 april 2019, wordt opgeheven.

Art. 41. Artikel 58 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 58. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.”.

Hoofdstuk 15. Wijzigingen van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed

Art. 42. Artikel 13 van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed, opgeheven door het decreet van 9 mei 2014, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“Art. 13. §1. Het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11 en 12, van toepassing op deze titel.

In aanvulling van artikel 71, §2, derde lid, van het kaderdecreet Vlaamse handhaving van 14 juli 2023 is de uitvoering van publieke herstel- en beveiligingsmaatregelen vrijgesteld van de vergunningen, toelatingen of machtigingen die zijn ingesteld door dit decreet of de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009.

§2. De uitvoering van handelingen conform de maatregelen die zijn besloten in een herstelschikking, kan nooit leiden tot het verval van het recht om voor de voormelde handelingen een premie aan te vragen volgens de normaal geldende regels.”.

Art. 43. In artikel 13/1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. De misdrijven, vermeld in paragraaf 1, die bestuurlijk worden vervolgd, worden gesanctioneerd met een alternatieve bestuurlijke geldboete van 6 euro tot 50.000 euro.

De bestuurlijke geldboete, vermeld in het eerste lid, wordt vermeerderd met de opdecimen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten.”.

Art. 44. Artikel 13/2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 13/2. Het niet-naleven van de kennisgevings- en meldingsplichten, vermeld in artikel 4, §3, artikel 5, §2 en §3, en artikel 8, §1 en §4, van dit decreet, kan worden gesanctioneerd met een exclusieve bestuurlijke geldboete van 6 euro tot 10.000 euro.

De bestuurlijke geldboete, vermeld in het eerste lid, wordt vermeerderd met de opdecimen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten.”.

Art. 45. Artikel 13/3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 13/3. Voor de handhaving van dit decreet beschikken de inspecteurs Onroerend Erfgoed, vermeld in artikel 2.1, 29°, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, over de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie – hulpofficier

van de procureur des Konings, toezichthouder en herstellinstantie als vermeld in het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023. In hun hoedanigheid van toezichthouder beschikken ze over de bevoegdheid, vermeld in artikel 23 van het voormelde decreet.

De Vlaamse Regering of haar gemachtigde duidt de personeelsleden van de Vlaamse overheid aan die optreden als beboetingsinstantie als vermeld in artikel 2, 3°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023.

De personeelsleden van het agentschap die voor de datum van inwerkingtreding van artikel 90 van het decreet van [...] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, bevoegd waren voor het geven van raadgevingen, verkrijgen van rechtswege de hoedanigheid van toezichthouder, niet zijnde agent van gerechtelijke politie, zolang zij voldoen aan de voorwaarden van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 om in die functie te worden aangesteld en voor de lopende duurtijd van hun aanstelling tot aan de opheffing ervan.”.

Hoofdstuk 16. Wijziging van het decreet van 4 april 2003 betreffende de oppervlaktedelfstoffen

Art. 46. Artikel 29 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de oppervlaktedelfstoffen, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 29. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.”.

Hoofdstuk 17. Wijzigingen van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006

Art. 47. In artikel 162, §8, van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 december 2007, wordt de zinsnede “16.4.16, tweede lid, van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid” vervangen door de zinsnede “71 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023”.

Art. 48. Artikel 172 van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006, vervangen bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 172. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.”.

Art. 49. In titel V van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2007 en 23 december 2010, wordt hoofdstuk III, dat bestaat uit artikel 173, opgeheven.

Hoofdstuk 18. Wijziging van het Mestdecreet van 22 december 2006

Art. 50. In artikel 61 van het Mestdecreet van 22 december 2006, hersteld bij het decreet van 12 juni 2015 en gewijzigd bij het decreet van 24 mei 2019, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.”;

2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. In afwijking van paragraaf 1, maar met behoud van hoofdstuk 2, afdeling 1 en 2, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, worden de inbreuken, vermeld in artikel 63, vastgesteld en gesanctioneerd conform dit decreet.”;

3° in paragraaf 3 wordt de zinsnede “in uitvoering van artikel 16.3.9, §2, eerste lid, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid” opgeheven;

4° in paragraaf 6, tweede lid, wordt de zinsnede “de artikelen 16.4.5 tot en met 16.4.17 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid” vervangen door de zinsnede “het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023”.

Hoofdstuk 19. Wijziging van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond

Art. 51. Artikel 64 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 64. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.”.

Hoofdstuk 20. Wijzigingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009

Art. 52. In artikel 1.6.1, §2, 3°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, ingevoegd bij het decreet van 16 december 2022, wordt de zinsnede “alle ontvangsten die voortvloeien uit de toepassing van titel VI” vervangen door de zinsnede “de opbrengsten die conform artikel 73 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 worden toebedeeld aan de Vlaamse overheid”.

Art. 53. In titel I, hoofdstuk IV, van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 4 april 2014 en 25 april 2014, wordt het opschrift van afdeling 4 vervangen door wat volgt:

“Afdeling 4. De herstellinstanties en beboetingsinstanties”.

Art. 54. Artikel 1.4.9 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 1.4.9. §1. De gewestelijke en gemeentelijke stedenbouwkundige inspecteur en de burgemeester of zijn plaatsvervanger zijn herstellinstanties als vermeld in artikel 2, 15°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023.

De Vlaamse Regering of haar gemachtigde wijst de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteurs aan onder de personeelsleden van de departementen en de agentschappen, vermeld in artikel I.3, 2°, a) tot en met d), van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

De volgende personen kunnen aangewezen worden als gemeentelijke stedenbouwkundige inspecteur:

- 1° de personeelsleden van de gemeente die voor de misdrijven en de inbreuken, vermeld in titel VI, belast zijn met de uitvoering van de handhaving voor het grondgebied van hun gemeente of verschillende gemeenten, die het college van burgemeester en schepenen daarvoor aanwijst;
- 2° de personeelsleden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband die voor de misdrijven en de inbreuken, vermeld in titel VI, belast zijn met de uitvoering van de handhaving voor het grondgebied van een of meer gemeenten, die het intergemeentelijk samenwerkingsverband daarvoor aanwijst.

De Vlaamse Regering kan opleidings- en ervaringsvereisten en andere voorwaarden bepalen waaraan categorieën van herstellinstanties moeten voldoen, en hun bevoegdheden inhoudelijk, geografisch of temporeel beperken.

§2. De Vlaamse Regering of haar gemachtigde duidt de personeelsleden van de Vlaamse overheid aan die optreden als beboetingsinstantie als vermeld in artikel 2, 3°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023."

Art. 55. In artikel 5.1.2, §1, tweede lid, 9°, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt tussen de zinsnede "gegeven wordt," en de woorden "iedere gerechtelijke uitspraak" de zinsnede "iedere dagvaarding of gedinginleidende akte," ingevoegd.

Art. 56. In artikel 5.2.1, §1, eerste lid, 3°, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt de zinsnede "maatregel als vermeld in titel VI, hoofdstuk III en IV" vervangen door de zinsnede "beveiligingsmaatregel of publieke herstelmaatregel als vermeld in artikel 2, 10° en 23°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023".

Art. 57. In artikel 5.2.5, eerste lid, van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014 en 8 december 2017, wordt de zinsnede "maatregelen, vermeld in titel VI, hoofdstuk III en IV" vervangen door de zinsnede "beveiligingsmaatregelen of publieke herstelmaatregelen, vermeld in artikel 2, 10° en 23°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023".

Art. 58. In artikel 5.2.6, eerste lid, 3°, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt de zinsnede "maatregel als vermeld in titel VI, hoofdstuk III en IV" vervangen door de zinsnede "beveiligingsmaatregel of publieke herstelmaatregel als vermeld in artikel 2, 10° en 23°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023".

Art. 59. In titel VI van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt het opschrift van hoofdstuk I vervangen door wat volgt:

"Hoofdstuk I. Algemene bepalingen en definities".

Art. 60. In titel VI, hoofdstuk I, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt het opschrift "Afdeling 1. Definities" opgeheven.

Art. 61. Artikel 6.1.1 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt opgeheven.

Art. 62. Aan artikel 6.1.2 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11 en 12, van toepassing op de handhaving van alle misdrijven en inbreuken, vermeld in deze titel."

Art. 63. In titel VI, hoofdstuk I, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, wordt afdeling 2, die bestaat uit artikel 6.1.3, opgeheven.

Art. 64. In titel VI van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt het opschrift van hoofdstuk II vervangen door wat volgt:

"Hoofdstuk II. Misdrijven en inbreuken".

Art. 65. In titel VI, hoofdstuk II, van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014, 8 juni 2018, 26 april 2019 en 16 december 2022, wordt het opschrift "Afdeling 1. Stedenbouwkundige misdrijven en stedenbouwkundige inbreuken" opgeheven.

Art. 66. In artikel 6.2.1 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, inleidende zin, worden de woorden "handelingen en omissies worden stedenbouwkundige" en de zinsnede "genoemd, en" opgeheven;

2° in het eerste lid wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° het verder uitvoeren van handelingen in strijd met een niet-vervallen en niet-opgeheven bevel tot staken dat regelmatig is gegeven conform deze titel vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [...] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023;"

3° er wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De misdrijven, vermeld in het eerste lid, die bestuurlijk worden vervolgd, worden gesanctioneerd met een alternatieve bestuurlijke geldboete van 50 euro tot 2.000.000 euro."

Art. 67. In artikel 6.2.2 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014 en gewijzigd bij de decreten van 8 juni 2018 en 26 april 2019, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° de inleidende zin vervangen door wat volgt:

"De volgende inbreuken worden gesanctioneerd met een exclusieve bestuurlijke geldboete van 50 euro tot 400.000 euro:"

2° in punt 3° wordt tussen de zinsnede "artikel 4.2.2" en de zinsnede "en 4.2.5, eerste lid, 3°" de zinsnede ", 4.2.4, eerste lid," ingevoegd;

3° aan punt 3° wordt de zinsnede “, hetzij het verder uitvoeren van die handelingen in geval van verval, schorsing of vernietiging van de meldingsakte, en ook het niet naleven van de voorwaarden die in de meldingsakte zijn opgelegd conform artikel 113, §1, eerste lid, van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, bij de uitvoering van die handelingen, hetzij het niet- melden van het beëindigen van de zorgsituatie, vermeld in artikel 4.1.1, 18°, b)” toegevoegd.

Art. 68. In titel VI, hoofdstuk II, van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014, 8 juni 2018, 26 april 2019 en 16 december 2022, worden afdeling 2, die bestaat uit artikel 6.2.3 tot en met 6.2.5/1, afdeling 3, die bestaat uit artikel 6.2.6 tot en met 6.2.13, en afdeling 4, die bestaat uit artikel 6.2.14, opgeheven.

Art. 69. In titel VI van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt het opschrift van hoofdstuk III vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk III. Bijzondere bepalingen”.

Art. 70. In titel VI, hoofdstuk III, van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt het opschrift “Afdeling 1. Rechterlijke herstelmaatregelen” opgeheven.

Art. 71. Artikel 6.3.1 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6.3.1. De Vlaamse Regering zal een adviesplicht of andere formele voorwaarden verbinden aan:

- 1° het inleiden van een publieke herstellvordering bij het parket;
- 2° het aanhangig maken van een publieke herstellvordering bij de rechter;
- 3° het opstarten van een ambtshalve uitvoering van publieke herstelmaatregelen.

In het eerste lid, 3°, wordt onder opstarten van een ambtshalve uitvoering een van de volgende acties verstaan:

- 1° een gunningsprocedure tot aanwijzing van een particulier die het vonnis of het arrest zal uitvoeren, aanvatten;
- 2° een particulier binnen een raamovereenkomst schriftelijk of mondeling belasten om het vonnis of arrest uit te voeren;
- 3° de nodige instructies aan een ambtenaar of een dienst geven om het vonnis of arrest uit te voeren.

In dat geval regelt de Vlaamse Regering de adviesprocedure en de samenstelling en werking van het adviesorgaan, en bepaalt de rechtsgevolgen van het advies.”.

Art. 72. Artikel 6.3.2 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6.3.2. De rechtbank kan de titel van eigendomsverkrijging of van huur vernietigen op vordering van de kopers of de huurders van een goed dat het voorwerp uitmaakt of kan uitmaken van gerechtelijke of bestuurlijke herstelmaatregelen, onverminderd het recht van de kopers of huurders om schadevergoeding te eisen.

De vordering tot vernietiging, vermeld in het eerste lid, kan niet meer worden ingeroepen als de schending van de informatieplicht over de publiciteit en de onderhandse overeenkomst is rechtgezet bij de authentieke akteverlening en de informatiegerechtigde in de voormelde akte afziet van de vordering tot nietigverklaring op basis van een schending van de informatieplicht.”.

Art. 73. Artikel 6.3.3 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6.3.3. Bestuurlijke herstelmaatregelen opleggen is niet mogelijk als de herstplicht van de overtreder is ontstaan voor 1 maart 2018.”.

Art. 74. Artikel 6.3.4 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6.3.4. Vanaf de datum van afgifte van het attest van uitvoering, vermeld in artikel 72 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, kunnen ten aanzien van het voorwerp van de uitgevoerde herstelmaatregelen onderhoudswerken als vermeld in artikel 4.1.1, 9°, van deze codex, worden uitgevoerd en stabiliteitswerken als vermeld in artikel 4.1.1, 11°, van deze codex, worden vergund.”.

Art. 75. Artikel 6.3.5 en 6.3.6 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, worden opgeheven.

Art. 76. In titel VI, hoofdstuk III, van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt afdeling 2, die bestaat uit artikel 6.3.7 tot en met 6.3.17, opgeheven.

Art. 77. In titel VI van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, worden hoofdstuk IV, dat bestaat uit artikel 6.4.1 tot en met 6.4.22, hoofdstuk V, dat bestaat uit artikel 6.5.1, en hoofdstuk VI, dat bestaat uit artikel 6.6.1 tot en met 6.6.4, opgeheven.

Art. 78. In artikel 7.7.2 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid wordt tussen de zinsnede “artikel 6.3.3, § 3,” en de woorden “pas te lopen” de zinsnede “zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [...] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023,” ingevoegd;
- 2° in het vierde lid wordt tussen de zinsnede “artikel 6.3.3, § 3,” en de woorden “te lopen” de zinsnede “zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [...] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023,” ingevoegd.

Art. 79. In dezelfde codex worden de volgende artikelen opgeheven:

- 1° artikel 7.7.3, vervangen bij het decreet van 26 februari 2021;
- 2° artikel 7.7.4, vervangen bij het decreet van 25 april 2014.

Art. 80. In artikel 7.7.6, eerste lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt tussen de zinsnede “artikel 6.2.6” en de woorden “wordt de” de zinsnede “, zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [...] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023,” ingevoegd.

Art. 81. Artikel 7.7.7 en 7.7.8 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017, worden opgeheven.

Art. 82. In artikel 7.7.9 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid wordt tussen de zinsnede "artikel 6.2.5/1, § 1, eerste lid, 1°," en de woorden "tot aan" de zinsnede ", zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [...] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023," ingevoegd;
- 2° in het tweede lid wordt tussen de zinsnede "artikel 6.2.5/1, § 1, eerste lid, 2°," en de woorden "tot aan" de zinsnede "zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [...] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023," ingevoegd;
- 3° in het derde lid wordt tussen de zinsnede "artikel 6.2.5/1, § 1, eerste lid, 3° en 4°," en de woorden "tot aan" de zinsnede "zoals van kracht vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 59 van het decreet van [...] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023," ingevoegd.

Art. 83. Artikel 7.7.10 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 21. Wijzigingen van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

Art. 84. Artikel 68 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, gewijzigd bij het decreet van 28 februari 2014, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 68. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.

In afwijking van het eerste lid wordt de controle op en de bestuurlijke handhaving van de naleving van de verplichtingen inzake de milieuheffingen uitgevoerd volgens de regels, vermeld in hoofdstuk 5, afdeling 2.

In afwijking van het eerste lid wordt de overtreding van de verplichting tot aangifte en betaling van milieuheffingen, vermeld in artikel 50, en de verplichting om de administratieve geldboete te betalen, vermeld in artikel 58, uitsluitend bestraft op de wijze, vermeld in hoofdstuk 5, afdeling 2."

Art. 85. Artikel 69 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 februari 2014, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 22. Wijziging van het decreet van 8 februari 2013 houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest

Art. 86. Artikel 11 van het decreet van 8 februari 2013 houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 11. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd."

Hoofdstuk 23. Wijzigingen van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013

Art. 87. In artikel 2.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, gewijzigd bij de decreten van 15 juli 2016, 13 juli 2018 en 10 juni 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 19°, 27°/1 en 35° worden opgeheven;

2° punt 29° wordt vervangen door wat volgt:

“29° inspecteur Onroerend Erfgoed: de personeelsleden, vermeld in artikel 11.1.2;”

Art. 88. Artikel 10.4.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 13 juli 2018, wordt opgeheven.

Art. 89. In hoofdstuk 11 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2022, wordt het opschrift van afdeling 1 vervangen door wat volgt:

“Afdeling 1. Algemene bepalingen”.

Art. 90. Artikel 11.1.1 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2022, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 11.1.1. §1. Het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11 en 12, van toepassing op dit hoofdstuk.

In aanvulling van artikel 71, §2, derde lid, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 is de uitvoering van publieke herstel- en beveiligingsmaatregelen vrijgesteld van de vergunningen, toelatingen of machtigingen die zijn ingesteld door dit decreet of de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009.

§2. De uitvoering van handelingen conform de maatregelen die zijn besloten in een herstelschikking, kan nooit leiden tot het verval van het recht om voor de voormelde handelingen een premie aan te vragen volgens de normaal geldende regels.”.

Art. 91. Artikel 11.1.2 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2022, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 11.1.2. §1. Voor de handhaving van dit decreet beschikken de inspecteurs Onroerend Erfgoed over de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie – hulpofficier van de procureur des Konings, toezichthouder en herstelinstantie als vermeld in het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023. In hun hoedanigheid van toezichthouder beschikken ze over de bevoegdheid, vermeld in artikel 23 van het voormelde decreet.

De Vlaamse Regering of haar gemachtigde wijst de inspecteurs Onroerend Erfgoed aan.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaraan de inspecteurs Onroerend Erfgoed moeten voldoen.

Contractuele personeelsleden kunnen alleen inspecteur Onroerend Erfgoed zijn als ze zijn beëdigd. Het personeelslid legt de eed af conform de wettelijke of decretale bepalingen die op hem van toepassing zijn, of, bij ontstentenis daarvan,

in handen van zijn lijnmanager of diens gemachtigde conform artikel 2 van het decreet van 20 juli 1831.

§2. De burgemeester van een erkende onroerendergoedgemeente of zijn plaatsvervanger is een herstelinstantie als vermeld in artikel 2, 15°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023.

§3. De Vlaamse Regering of haar gemachtigde duidt de personeelsleden van de Vlaamse overheid aan die optreden als beboetingsinstantie als vermeld in artikel 2, 3°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023.”.

Art. 92. In hoofdstuk 11 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2022, wordt het opschrift van afdeling 2 vervangen door wat volgt:

“Afdeling 2. Misdrijven, inbreuken en normschendingen”.

Art. 93. In hoofdstuk 11, afdeling 2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016, 15 juli 2016, 13 juli 2018 en 10 juni 2022, wordt onderafdeling 1, die bestaat uit artikel 11.2.1, opgeheven.

Art. 94. In artikel 11.2.2, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016, 13 juli 2018 en 10 juni 2022, wordt punt 9° vervangen door wat volgt:

“9° handelingen voortzetten in strijd met een niet-vervallen en niet-opgeheven stakingsbevel dat regelmatig is gegeven conform deze titel vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 87 van het decreet van [...] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023;”.

Art. 95. Artikel 11.2.3 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 11.2.3. Als de misdrijven, vermeld in artikel 11.2.2, bestuurlijk worden vervolgd, worden ze gesanctioneerd met een alternatieve bestuurlijke geldboete van 6 euro tot 50.000 euro, vermeerderd met de opdecimen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten.”.

Art. 96. In artikel 11.2.4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016, 15 juli 2016, 13 juli 2018 en 10 juni 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt de zinsnede “maximaal 10.000 euro” vervangen door “6 euro tot 10.000 euro”.

2° in paragraaf 1, eerste lid, 1°, wordt de zinsnede “, 6.4.9, 11.4.5, § 2, tweede en derde lid, en artikel 11.5.9, § 2” vervangen door de zinsnede “en 6.4.9 van dit decreet, en de informatieplicht, vermeld in artikel 85, §4, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, met betrekking tot publieke herstelmaatregelen die conform dit decreet zijn opgelegd;”;

3° in paragraaf 1 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“De exclusieve bestuurlijke geldboete, vermeld in het eerste lid, wordt vermeerderd met de opdecimen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten.”;

4° paragraaf 2 en 3 worden opgeheven.

Art. 97. Artikel 11.2.5 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016 en 10 juni 2022, wordt opgeheven.

Art. 98. In hoofdstuk 11, afdeling 2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016, 15 juli 2016, 13 juli 2018 en 10 juni 2022, wordt het opschrift van onderafdeling 4 vervangen door wat volgt:

“Onderafdeling 4. Normschendingen Onroerend Erfgoed”.

Art. 99. Artikel 11.2.6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 mei 2016 en 10 juni 2022, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 11.2.6. De miskennis van de zorgplicht, vermeld in artikel 6.5.2, is een normschending.”.

Art. 100. In hoofdstuk 11 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2022, worden afdeling 3, die bestaat uit artikel 11.3.1 tot en met 11.3.4/1, afdeling 4, die bestaat uit artikel 11.4.1 tot en met 11.4.5, afdeling 5, die bestaat uit artikel 11.5.1 tot en met 11.5.18, afdeling 6, die bestaat uit artikel 11.6.1 tot en met 11.6.5, en afdeling 7, die bestaat uit artikel 11.7.1 en 11.7.2, opgeheven.

Art. 101. Artikel 12.3.17 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 12.3.17. De personen die vóór de datum van de inwerkingtreding van artikel 90 van het decreet van [...] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 zijn aangesteld als inspecteurs Onroerend Erfgoed, behouden deze hoedanigheid zolang ze voldoen aan de voorwaarden om in die functie te worden aangesteld, en dit voor de lopende duurtijd van hun aanstelling tot aan de opheffing ervan.

De personeelsleden van het agentschap die voor de datum van inwerkingtreding van artikel 90 van het decreet van [...] tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, bevoegd waren voor het geven van raadgevingen, verkrijgen van rechtswege de hoedanigheid van toezichthouder, niet zijnde agent van gerechtelijke politie, zolang zij voldoen aan de voorwaarden van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 om in die functie te worden aangesteld en voor de lopende duurtijd van hun aanstelling tot aan de opheffing ervan.”.

Hoofdstuk 24. Wijziging van het Wildedierenziektedecreet van 28 maart 2014

Art. 102. Artikel 9 van het Wildedierenziektedecreet van 28 maart 2014 wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 9. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd.”.

Hoofdstuk 25. Wijzigingen van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges

Art. 103. Aan artikel 2, 1°, a), van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt de zinsnede “en waaraan tevens bevoegdheden toegekend worden bij artikel 42, 46, 55, 68, 74 en 96 van het

kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 en de decreten die het voormelde decreet van toepassing verklaren, overeenkomstig artikel 3, eerste lid, van het voormelde decreet” toegevoegd.

Art. 104. In hoofdstuk 3, afdeling 5, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 december 2016 en gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014 en 21 mei 2021, wordt een artikel 31/0 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 31/0. De volgende personen kunnen tussenkomen in een hangende procedure bij het Handhavingscollege die een bestuurlijke herstelbeslissing als vermeld in artikel 2, 5°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, een bestuurlijke beveiligingsbeslissing als vermeld in artikel 2, 4°, van het voormelde decreet of een herstelschikking als vermeld in artikel 2, 16°, van het voormelde decreet, als voorwerp heeft:

- 1° de overtreder ten aanzien van wie de herstelbeslissing is genomen, in geval van een beroep dat conform artikel 74 van het voormelde decreet is ingesteld tegen een herstelbeslissing;
- 2° de personen ten aanzien van wie de bestuurlijke beveiligingsbeslissing is genomen, in geval van een beroep dat conform artikel 74 van het voormelde decreet is ingesteld tegen een bestuurlijke beveiligingsbeslissing;
- 3° de bevoegde overheid die in eerste aanleg heeft beslist over de betrokken beslissing;
- 4° de personen die de herstelschikking hebben vastgesteld, in geval van een beroep dat conform artikel 74 van het voormelde decreet is ingesteld tegen een herstelschikking;
- 5° derden die om de handhaving hebben verzocht overeenkomstig artikel 96 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 of die belang hebben bij de beslissing over de bestuurlijke herstel- of beveiligingsbeslissing of herstelschikking in kwestie.

De Vlaamse Regering bepaalt de vervalttermijnen voor de tussenkomsten, vermeld in het eerste lid, die niet korter mogen zijn dan twintig dagen.”

Art. 105. In artikel 31/1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 december 2016 en gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014 en 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° aan paragraaf 1 worden een tweede en een derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Het rolrecht dat verschuldigd is per verzoekende partij bij de indiening van een verzoekschrift tot schorsing, ingediend conform artikel 40, §1 of §2, bedraagt 50 euro.

Het rolrecht dat verschuldigd is per tussenkomende partij, bedraagt 50 euro per vordering waarin ze tussenkomt, ongeacht of de tussenkomst geldt voor een vordering tot vernietiging of voor een vordering tot schorsing, ingediend conform artikel 40, §1 of §2.”;

- 2° in paragraaf 2, eerste lid, worden tussen het woord “partij” en het woord “die” de woorden “of tussenkomende partij” ingevoegd;
- 3° in paragraaf 2 wordt tussen het tweede en het derde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De tussenkomende partij richt daarvoor een verzoek aan het Handhavingscollege, gelijktijdig met haar tussenkomst in een vordering.”;

- 4° in de bestaande paragraaf 2, derde lid, die paragraaf 2, vierde lid, wordt, worden tussen het woord "verzoekende" en het woord "partij" de woorden "of tussenkomende" ingevoegd;
- 5° in de bestaande paragraaf 2, vierde lid, die paragraaf 2, vijfde lid, wordt, wordt het woord "derde" vervangen door het woord "vierde";
- 6° in de bestaande paragraaf 2, vijfde lid, die paragraaf 2, zesde lid, wordt, wordt het woord "vierde" vervangen door het woord "vijfde";
- 7° in de bestaande paragraaf 2, vijfde lid, die paragraaf 2, zesde lid, wordt, worden tussen het woord "verzoekende" en het woord "partij" de woorden "of tussenkomende" ingevoegd;
- 8° aan paragraaf 3 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Collectieve tussenkomsten geven aanleiding tot het betalen van zoveel malen het recht als er tussenkomende partijen zijn.";
- 9° paragraaf 4 wordt vervangen door wat volgt:

"§4. Als het rolrecht niet is gestort bij de indiening van het verzoekschrift of bij de tussenkomst, nodigt de griffier de verzoekende of tussenkomende partij met een beveiligde zending uit om het rolrecht alsnog te betalen. De griffier vermeldt daarbij duidelijk de sanctie, vermeld in het tweede lid. In dit geval wordt het rolrecht gestort binnen acht dagen na de dag van de betekening van de voormelde beveiligde zending. In geval van een vordering tot schorsing die is ingesteld conform artikel 40, §2, wordt het rolrecht gestort binnen drie dagen na de dag van de betekening van de voormelde beveiligde zending.

Als het bedrag van het rolrecht niet op tijd is gestort door de verzoekende of tussenkomende partij, is het beroep of de tussenkomst van die partij onontvankelijk. Als de verzoekende partij in een vordering tot schorsing die ingesteld is conform artikel 40, §2, het rolrecht niet tijdig heeft gestort, worden de schorsing en de voorlopige maatregelen die zouden zijn bevolen, conform artikel 40, §2, en artikel 41 opgeheven conform de procedure, vermeld in artikel 40, §13. Als de tussenkomende partij in een vordering tot schorsing die is ingesteld conform artikel 40, §2, het rolrecht niet tijdig heeft gestort, kan ze geen voortzetting van de rechtspleging vragen.";

- 10° er wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§5. Het Handhavingscollege kan, op verzoek van een partij, een rechtsplegingsvergoeding toekennen die een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en honoraria van de advocaat van de partij die in het gelijk wordt gesteld.

De Vlaamse Regering bepaalt de basisbedragen en de minimum- en maximumbedragen van de rechtsplegingsvergoeding, vermeld in het eerste lid.

Het Handhavingscollege kan, op gemotiveerde wijze, de rechtsplegingsvergoeding, vermeld in het eerste lid, verlagen of verhogen, zonder echter de door de Vlaamse Regering bepaalde minimum- en maximumbedragen te overschrijden. In deze beoordeling houdt het Handhavingscollege rekening met:

- 1° de financiële draagkracht van de in het ongelijk gestelde partij, om het bedrag van de vergoeding te verlagen;
- 2° de complexiteit van de zaak;
- 3° de kennelijk onredelijke aard van de situatie.

Als de in het ongelijk gestelde partij juridische tweedelijnsbijstand geniet, wordt de rechtsplegingsvergoeding, vermeld in het eerste lid, vastgelegd op het minimumbedrag bepaald door de Vlaamse Regering conform het tweede lid, behalve in geval van een kennelijk onredelijke situatie. In dat geval omkleedt het Handhavingscollege zijn beslissing tot vermindering of verhoging met bijzondere redenen.

Als meer partijen de rechtsplegingsvergoeding, vermeld in het eerste lid, ten laste van een of meer in het ongelijk gestelde partijen genieten, is het bedrag ervan maximaal het dubbele van de maximale rechtsplegingsvergoeding waarop de begunstigde die gerechtigd is om de hoogste vergoeding te eisen, aanspraak kan maken. Het Handhavingscollege verdeelt de rechtsplegingsvergoeding in dat geval tussen de partijen.

De tussenkomende partijen kunnen niet worden gehouden tot de betaling van de rechtsplegingsvergoeding en kunnen die vergoeding niet genieten.”.

Art. 106. In artikel 33, zesde lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 december 2016, worden tussen het woord “rolrecht” en de zinsnede “, vermeld” de woorden “en de rechtsplegingsvergoeding” ingevoegd.

Art. 107. In artikel 34 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 3 juli 2015 en gewijzigd bij de decreten van 8 december 2017 en 23 november 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 8 wordt de zinsnede “artikel 2, 1°, b)” telkens vervangen door de zinsnede “artikel 2, 1°, a) en b)”;
- 2° in paragraaf 9 wordt de zinsnede “artikel 2, 1°, b)” vervangen door de zinsnede “artikel 2, 1°, a) en b)”.

Art. 108. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 mei 2021, wordt een artikel 39/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 39/1. Een Vlaams bestuursrechtcollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan ambtshalve een geldboete opleggen wegens kennelijk onrechtmatig beroep.

De geldboete, vermeld in het eerste lid, bedraagt minimaal 125 euro en maximaal 2500 euro. De Vlaamse Regering kan de voormelde bedragen wijzigen ingevolge de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen.

De opbrengst van de geldboete, vermeld in het eerste lid, wordt gestort op de rekening van het fonds voor de dienst van de Bestuursrechtcolleges.

De Vlaamse Regering stelt de regels vast om de geldboete, vermeld in het eerste lid, op te leggen en te innen.”.

Art. 109. Artikel 40 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 110. Artikel 41 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 111. In hoofdstuk 4, afdeling 2, van hetzelfde decreet, wordt een artikel 40 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 40. §1. Met behoud van de toepassing van artikel 14, kan een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), op elk ogenblik de schorsing bevelen van de bestreden beslissing op voorwaarde dat wordt aangetoond dat:

- 1° de zaak hoogdringend is zodat de behandeling ervan onverenigbaar is met de behandelingstermijn van een vordering tot vernietiging;
- 2° en minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de vernietiging van de bestreden beslissing op het eerste gezicht verantwoordt.

§2. Met behoud van de toepassing van paragraaf 1, kan een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), op elk ogenblik de schorsing bevelen wegens uiterst dringende noodzakelijkheid op voorwaarde dat wordt aangetoond dat:

- 1° de zaak uiterst dringend noodzakelijk is zodat de behandeling ervan onverenigbaar is met de behandelingstermijn van een vordering tot schorsing als vermeld in paragraaf 1;
- 2° en minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de vernietiging van de bestreden beslissing op het eerste gezicht verantwoordt.

In voorkomend geval kan deze schorsing, op verzoek, bij wijze van voorlopige maatregel worden bevolen zonder dat de partijen of sommige van hen zijn gehoord. In dat geval worden in het arrest dat de voorlopige schorsing beveelt, de partijen binnen drie dagen opgeroepen om te verschijnen voor de kamer die uitspraak doet over de bevestiging van de schorsing.

§3. Het verzoekschrift, ingediend conform dit artikel, omschrijft de redenen op grond waarvan de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing wordt verzocht.

§4. Met behoud van de toepassing van de procedure, vermeld in paragraaf 2, tweede lid, wordt het schorsingsarrest, uitgesproken conform dit artikel, gewezen nadat de partijen zijn gehoord of behoorlijk opgeroepen.

Als de verzoekende partij noch verschijnt, noch vertegenwoordigd is op de zitting, wordt de vordering tot schorsing verworpen.

§5. Bij een vordering tot schorsing ingediend conform dit artikel, houdt een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), op verzoek van de verwerende of de tussenkommende partij rekening met de waarschijnlijke gevolgen van de schorsing van de tenuitvoerlegging voor alle belangen die kunnen worden geschonden en met het algemeen belang. Het Vlaams bestuursrechtscollege kan besluiten de schorsing niet te bevelen als de nadelige gevolgen ervan op een klaarblijkelijk onevenredige wijze zwaarder wegen dan de voordelen.

§6. Als een vordering tot schorsing, ingediend conform dit artikel, wordt verworpen wegens het gebrek aan hoogdringendheid of uiterst dringende noodzakelijkheid kan een nieuwe vordering alleen worden ingediend als die steunt op nieuwe elementen die de hoogdringendheid of uiterst dringende noodzakelijkheid ervan rechtvaardigen. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan bovendien een termijn bepalen waarin geen enkele nieuwe vordering tot schorsing kan worden ingediend als het enige nieuw ingeroepen element bestaat uit het verloop van tijd.

§7. Als een vordering tot schorsing, ingediend conform dit artikel, en een vordering tot vernietiging aanhangig worden gemaakt bij een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), en als de verzoeker, in de loop van de

schorsingsprocedure, afstand doet van het door hem ingediende beroep of als de bestreden beslissing wordt ingetrokken, zodat er geen uitspraak meer hoeft te worden gedaan, kan het Vlaams bestuursrechtscollege in een en hetzelfde arrest uitspraak doen over de vordering tot schorsing en over de vordering tot vernietiging.

§8. De schorsing bevolen met toepassing van dit artikel wordt onmiddellijk opgeheven, met toepassing van de procedure, vermeld in paragraaf 13, als blijkt dat binnen de beroepstermijn bepaald in de decreten, vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), geen verzoekschrift tot vernietiging is ingediend.

§9. Een verzoekschrift tot schorsing dat met toepassing van de procedure, vermeld in dit artikel, wordt ingesteld buiten de beroepstermijn bepaald in de decreten, vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan geen middelen bevatten die niet zijn geformuleerd in het verzoekschrift tot vernietiging.

§10. Een vordering tot schorsing, ingediend conform dit artikel, stuit de vervalttermijnen voor de indiening van de nota's in het kader van de vordering tot vernietiging vanaf de datum van de ontvangst van het verzoekschrift door een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), tot de dag na de betekening van het ingediende verzoek tot voortzetting van de rechtspleging. De griffier brengt de partijen daarvan onmiddellijk op de hoogte.

§11. De Vlaamse Regering bepaalt de vervalttermijnen waarbinnen de partijen het administratieve dossier en hun nota's indienen. Die vervalttermijnen mogen niet korter zijn dan vijftien dagen bij vorderingen die ingesteld zijn conform de procedure, vermeld in paragraaf 1.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de behandeling van de vordering tot schorsing ingediend conform dit artikel.

§12. Het arrest dat de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing beveelt, conform dit artikel, kan op verzoek van een partij een dwangsom opleggen aan een andere partij ten voordele van de partij die om de oplegging van de dwangsom heeft verzocht. In dat geval is artikel 38, §2 tot en met §4, van overeenkomstige toepassing.

§13. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan de arresten waarbij de schorsing is bevolen, conform dit artikel, op verzoek van de partijen of op eigen initiatief opheffen.

De opheffing is alleen mogelijk als nieuwe feiten, hetzij in rechte, hetzij in feite, zich voordoen of als de omstandigheden zodanig veranderd zijn dat de schorsing niet langer gerechtvaardigd is.

De partijen worden uitgenodigd om te verschijnen op een zitting waarop de vordering tot opheffing wordt behandeld.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de toepassing van de procedureregeling voor de opheffing van arresten, met inbegrip van het bepalen van termijnen en de organisatie van de zittingen, vermeld in dit artikel."

Art. 112. In hoofdstuk 4, afdeling 2, van hetzelfde decreet, wordt een artikel 41 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 41. Als bij een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), conform artikel 40 een vordering tot schorsing of schorsing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid aanhangig wordt gemaakt, kan het Vlaams bestuursrechtscollege, op verzoek, bij voorraad en onder de voorwaarden, vermeld in

artikel 40, §1, §2 en §5, alle nodige maatregelen bevelen om de belangen van de partijen of van de personen die belang hebben bij de oplossing van de zaak veilig te stellen, met uitzondering van de maatregelen die betrekking hebben op de burgerlijke rechten.

Indien het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, a), van oordeel is dat er redenen zijn om, conform artikel 40, over te gaan tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van een bestuurlijke beveiligingsbeslissing als bedoeld in artikel 68 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, kan het, ambtshalve of op verzoek, beslissen om de beveiligingsbeslissing tijdelijk aan te passen.

Deze maatregelen worden, nadat de partijen gehoord zijn of behoorlijk zijn opgeroepen, bij een gemotiveerd arrest bevolen.

Als de verzoekende partij noch verschijnt, noch vertegenwoordigd is op de zitting, wordt de vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen verworpen.

Wanneer een vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen wordt verworpen wegens het gebrek aan hoogdringendheid of uiterst dringende noodzakelijkheid kan een nieuwe vordering slechts worden ingediend indien die steunt op nieuwe elementen die de hoogdringendheid of uiterst dringende noodzakelijkheid van deze vordering rechtvaardigen. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan bovendien een termijn bepalen waarin geen enkele nieuwe vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen kan worden ingediend indien het enige nieuw ingeroepen element bestaat uit het verloop van tijd.

In geval van uiterst dringende noodzakelijkheid kunnen voorlopige maatregelen worden bevolen, zonder dat de partijen of sommige van hen worden gehoord. In dat geval worden in het arrest dat de voorlopige maatregelen beveelt, de partijen binnen drie dagen opgeroepen om te verschijnen voor de kamer die uitspraak doet over de handhaving van de maatregelen die niet zouden zijn uitgevoerd.

De maatregelen die bevolen zijn met toepassing van dit artikel worden onmiddellijk opgeheven, met toepassing van de procedure, vermeld in artikel 40, §13, als blijkt dat binnen de beroepstermijn bepaald in de decreten, vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), geen verzoekschrift tot vernietiging is ingediend.

Artikel 40, §12 en §13, zijn van overeenkomstige toepassing op de krachtens dit artikel uitgesproken arresten.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure met betrekking tot de in dit artikel bedoelde maatregelen.”

Art. 113. Artikel 43 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 114. Artikel 44 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 44. Na een gehele of gedeeltelijke vernietiging van de bestreden beslissing kan het Handhavingscollege zelf een beslissing nemen zowel over het bedrag van de boete en, in voorkomend geval, over de voordeelontneming en de uitsluiting van steun, als over de publieke herstelmaatregelen en de bestuurlijke beveiligingsbeslissingen. Het Handhavingscollege kan bepalen dat zijn uitspraak daarover de vernietigde beslissing vervangt.”

Hoofdstuk 26. Wijzigingen van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies

Art. 115. In het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies, het laatst gewijzigd bij het decreet van 11 februari 2022, wordt het opschrift van hoofdstuk 5 vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk 5. Handhaving”.

Art. 116. Artikel 10 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 10. Het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 8 en 10, van toepassing op dit hoofdstuk.”.

Art. 117. Artikel 11 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 11. De tussenpersonen delen voor de toeristische logiezen in het Vlaamse Gewest waarvoor ze bemiddelen of promotie maken, op schriftelijk verzoek, de gegevens van de exploitant en de adresgegevens van de toeristische logiezen mee aan bevoegde toezichthouders.

De gegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen worden opgevraagd in de volgende gevallen:

- 1° in het kader van een steekproef om na te gaan of de toeristische logiezen waarvoor de tussenpersoon bemiddelt of promotie maakt, aangemeld zijn bij Toerisme Vlaanderen. Bij een steekproef worden maximaal de gegevens opgevraagd van alle exploitanten en toeristische logiezen in eenzelfde stad of gemeente. Er kunnen meerdere steekproeven gebeuren bij dezelfde tussenpersoon;
- 2° bij twijfel of een toeristisch logies waarvoor de tussenpersoon bemiddelt of promotie maakt, voldoet aan de voorwaarden, vermeld in dit decreet, en de uitvoeringsbesluiten ervan;
- 3° in het kader van een klacht over een toeristisch logies.”.

Art. 118. In artikel 12 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 11 februari 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. Als binnen vijf jaar vanaf de datum van het verslag van vaststelling een nieuwe inbreuk wordt vastgesteld, worden de bedragen, vermeld in paragraaf 1, verdubbeld.”;

- 2° paragraaf 3 tot en met 9 worden opgeheven.

Art. 119. Artikel 13 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 13. De Vlaamse Regering of haar gemachtigde wijst de personeelsleden van Toerisme Vlaanderen aan die optreden als een herstellinstantie als vermeld in artikel 2, 15°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023.

De Vlaamse Regering of haar gemachtigde duidt de personeelsleden van de Vlaamse overheid aan die optreden als beboetingsinstantie als vermeld in artikel 2, 3°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023.”.

Art. 120. In hetzelfde decreet worden de volgende artikelen opgeheven:

- 1° artikel 14, gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2017;

- 2° artikel 14/1, ingevoegd bij het decreet van 8 juni 2018, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, en bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020.

Hoofdstuk 27. Wijzigingen van het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid

Art. 121. In hoofdstuk 6 van het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2020, wordt het opschrift "Afdeling 1. Toezichthouders" opgeheven.

Art. 122. Artikel 15 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 8 juni 2018 en 7 december 2018 en het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 15. Het kaderdecreet Vlaamse handhaving van 14 juli 2023 is, met inbegrip van hoofdstuk 10, afdeling 6, 7, 9 en 10, van toepassing op dit hoofdstuk."

Art. 123. In hoofdstuk 6 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2020, wordt het opschrift "Afdeling 2. Raadgeving en aanmaning" opgeheven.

Art. 124. Artikel 16 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 16. De vergunningsplicht, vermeld in artikel 11, niet naleven of handelen in strijd met een omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten is een inbreuk die gesanctioneerd wordt met een bestuurlijke geldboete van minimaal 1200 euro en maximaal 80.000 euro."

Art. 125. Artikel 17 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 17. §1. De volgende personen zijn een herstelinstantie als vermeld in artikel 2, 15°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023:

- 1° de personeelsleden van de bevoegde administratie die de Vlaamse Regering of haar gemachtigde daarvoor aanwijst;
- 2° de gemeentelijke personeelsleden die het college van burgemeester en schepenen daarvoor aanwijst, zelfs al zijn ze personeelslid van een andere gemeente;
- 3° de personeelsleden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband die het intergemeentelijk samenwerkingsverband daarvoor aanwijst;
- 4° de burgemeester of zijn plaatsvervanger.

De Vlaamse Regering kan opleidings- en ervaringsvereisten en andere voorwaarden bepalen waaraan categorieën van herstelinstanties moeten voldoen, en hun bevoegdheden inhoudelijk, geografisch of temporeel beperken.

§2. De Vlaamse Regering of haar gemachtigde duidt de personeelsleden van de Vlaamse overheid aan die optreden als beboetingsinstantie als vermeld in artikel 2, 3°, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023."

Art. 126. In hoofdstuk 6 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2020, worden afdeling 3, die bestaat uit artikel 18 tot en met 21, en afdeling 4, die bestaat uit artikel 22 tot en met 26, opgeheven.

Hoofdstuk 28. Wijziging van het gecodificeerd decreet van 15 juni 2018 betreffende het integraal waterbeleid

Art. 127. In artikel 2.1.2, 27°, van het gecodificeerd decreet van 15 juni 2018 betreffende het integraal waterbeleid, gewijzigd bij decreten van 15 juli 2022, 24 juni 2022 en 21 oktober 2022, wordt de zinsnede "vermeld in artikel 12, 1°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid" vervangen door "aangeduid door de Vlaamse Regering of haar gemachtigde".

Art. 128. In artikel 4.1.1, 15°, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "vermeld in artikel 12, 1°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid" vervangen door "aangeduid door de Vlaamse Regering of haar gemachtigde".

Art. 129. Artikel 5.1.1 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 29. Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van artikel 1.3.1.1, 1.3.2.2 tot en met 1.3.3.1, 1.7.3.3 en 1.7.5.4 van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten bij deze artikelen, met inbegrip van de verplichtingen die op grond van deze artikelen of hun uitvoeringsbesluiten worden opgelegd."

Art. 130. In artikel 5.4.1.1 van hetzelfde decreet, wordt punt 2 vervangen door wat volgt:

"2° de overtredingen van hoofdstuk II van titel IV en de uitvoeringsbesluiten ervan worden bestraft conform artikel 5.4.2.1 tot en met 5.4.2.2."

Hoofdstuk 29. Wijziging van het decreet van 21 december 2018 houdende de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen.

Art. 131. In artikel 5 van het decreet van 21 december 2018 houdende de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

"Titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is van toepassing op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met inbegrip van de verplichtingen die op grond daarvan worden opgelegd."

Hoofdstuk 30. Wijziging van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023.

Art. 132. In artikel 6, §1, van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 wordt de zinsnede "79, §2" vervangen door de zinsnede "78, §2".

Art. 133. In artikel 8, §2, 5°, van hetzelfde decreet worden de woorden "van het operationeel kader" opgeheven.

Art. 134. In artikel 81, vierde lid, van hetzelfde decreet worden tussen de woorden "de herstellinstanties" en de zinsnede ", de beboetinginstanties", de zinsnede "en de adviesinstanties die hen bijstaan, de beroepsinstanties voor bestuurlijke herstelbeslissingen of handhavingsverzoeken" ingevoegd.

Art. 135. In artikel 96, zesde lid, van hetzelfde decreet wordt het woord “beslissing” telkens vervangen door de woorden “administratieve eindbeslissing”.

Hoofdstuk 31. Wijzigingen van het decreet van 23 november 2023 tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges

Art. 136. Artikel 15 van het decreet van 23 november 2023 tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges wordt opgeheven.

Hoofdstuk 32. Slotbepaling

Art. 137. Dit decreet treedt geheel of ten dele in werking op de datum, bepaald door de Vlaamse Regering.

In afwijking van het eerste lid, treden artikel 132 tot en met 135 in werking op de tiende dag na publicatie in het Belgisch Staatsblad.

Brussel, 15 december 2023.

De minister-president van de Vlaamse Regering
en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur,
ICT en Facilitair Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving,
Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk,
Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS